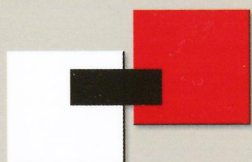

Kamila Dembińska
Karolina Fastyn-Pleger
Agnieszka Małyska
Marta Ułańska

GRAMATYKA dla PRAKTYKA

FLEKSJA I SŁOWOTWÓRSTWO

*Funkcjonalne
ćwiczenia gramatyczne
z języka polskiego
dla obcokrajowców
na poziomie A1, A2, B1*

Kolleg für polnische Sprache und Kultur
Kolegium Języka i Kultury Polskiej

seria AKTUALIZACJE

Gefördert von / wydane z finansowym wsparciem

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien

Pozycja rekomendowana przez Federalny Związek Nauczycieli Języka Polskiego
(Bundesvereinigung der Polnischlehrkräfte).

Publikacja ukazała się pod patronatem Dziekana I Wydziału Lekarskiego
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

SPIS TREŚCI

Od wydawcy	6
Informacje ogólne	6
Indeks terminów gramatycznych	9
I. Fleksja	11
Mianownik – teoria	13
Mianownik – ćwiczenia	19
A1	
1. Prezentowanie (liczba pojedyncza): To jest aula.	19
2. Rodzaje: Ten pan i ta pani są z Anglii.	21
3. Zaimki dzierżawcze: To jest moja mama.	23
4. Opisywanie: Ta dziewczyna jest inteligentna.	25
5. Orzeczenie imienne z zaimkiem <i>to</i> : Moja siostra to lekarka.	27
6. Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników niemęskoosobowych): To są rowery.	29
7. Wykonawca czynności: Kot śpi.	31
8. Upodobania: Podoba mi się Warszawa.	33
A2	
9. Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników męskoosobowych): To są studenci.	35
Czy pamiętasz?	37
Dopełniacz – teoria	41
Dopełniacz – ćwiczenia	46
A1	
1. Cena (od pięciu): Chleb kosztuje 5 złotych.	46
2. Wiek (od pięciu): On ma 12 lat.	47
3. Pochodzenie: Jestem z Polski.	48
4. Negacja biernika: Nie lubię zupy pomidorowej.	49
5. Kierunek podróży: Jadę z Katowic do Krakowa.	53
6. Położenie: Książka leży obok laptopa.	57
7. Relacje w rodzinie: To jest brat matki.	58
8. Posesywność: To jest zegarek Marka.	60
9. Miara, ilość i waga: Litr mleka i kostka masła.	62
10. Czas: Pracuję od poniedziałku do piątku od ósmej do szesnastej.	64
11. Ilość po liczebnikach nieokreślonych: Mam mało czasu.	66
12. Negacja (<i>nie ma, nie było, nie będzie</i>): Nie ma dziś lekcji polskiego.	67
13. Życzenia: Szczęśliwego Nowego Roku!	69
14. Dopełnienie po przyimkach <i>bez, dla, do, koło, obok, od, u, z(e)</i> : Piję kawę bez cukru.	71
A2	
15. Dopełnienie po przyimkach <i>bez, koło, naprzeciwko, oprócz, podczas, pomimo, u, wśród, wzdłuż</i> : Pomimo deszczu spacerujemy wzdłuż rzeki.	73
16. Określanie liczby (od pięciu): Kupiłam sześć pomidorów.	75
17. Czasowniki łączące się z dopełniaczem: Słucham muzyki klasycznej.	77
18. Daty: Urodziłem się dwudziestego piątego września tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego roku.	79
B1	
19. Brak: Brak mi słów.	81
20. Określanie liczby osób: On ma wielu przyjaciół.	84
Czy pamiętasz?	87
Celownik – teoria	89
Celownik – ćwiczenia	92
A1	
1. Aprobata lub dezaprobata: Wszystko mi jedno.	92
2. Samopoczucie i stan: Gorąco mi i chce mi się pić.	94
3. Życzenia: Życzę ci wszystkiego najlepszego!	96
4. Prośba o pomoc: Możesz nam pomóc?	98
5. Przekazywanie informacji: Proszę mu przekazać, że dzwoniłem.	99
6. Komplementy: Ładnie ci w tej bluzce.	100
A2	
7. Prośba, podziękowanie i rozkaz: Proszę, podaj mi sól.	101

8. Zdziwienie: Dziwię się Marianowi, że nie pojechał do Rzymu.	103
9. Wyliczanie: Pierwszemu dziecku dałam na imię Tomasz.	104
10. Komu?: Pani minister powiedziała to ważnemu dyrektorowi, dyrektor powiedział to sekretarce.	105
B1	
11. Historia rodziny: Ojciec oświadczył się mamie i złamał serce Beacie.	107
12. Stereotypy: Komu ufamy, komu nie ufamy?	108
13. Dyskusja i argumentacja: Jestem przeciw globalizacji.	110
Czy pamiętasz?	112
Biernik – teoria	117
Biernik – ćwiczenia	121
A1	
1. Zakupy: Proszę chleb i herbatę.	121
2. Zamawianie w restauracji: Poproszę zupę pomidorową i sałatkę owocową.	123
3. Stan posiadania: Masz nowy rower?	125
4. Rodzina: Mam jednego brata i jedną siostrę.	127
5. Czynności: Pisarz pisze książkę.	128
6. Posiłki: Jem smaczną kanapkę.	130
7. Rutyna dnia codziennego: Rano czytam gazetę.	132
8. Czas wolny: Wieczorem gram w karty.	134
9. Czynności zawodowe: Dyrektor ma teraz spotkanie.	136
10. Ubranie: Mam na sobie czerwoną bluzkę.	137
11. Określanie czasu po przyimkach <i>w(e)</i> , <i>za</i> : Spotkanie jest za godzinę.	139
12. Określanie celu po przyimku <i>na</i> (aktywności): Idę na wystawę.	141
13. Określanie celu po przyimkach <i>na</i> , <i>w</i> (sport): Idę na stadion grać w piłkę nożną.	142
14. Określenie celu po przyimkach <i>nad</i> , <i>w</i> (podróż): Jedziemy nad rzekę czy w góry?	144
15. Dopełnienie dalsze po przyimkach <i>na</i> , <i>o</i> , <i>po</i> , <i>przez(e)</i> , <i>za</i> : Pytam o drogę.	146
A2	
16. Wizyta u lekarza: Mam kaszel i gorączkę.	148
17. Wyrażanie emocji: Czuję wielki smutek.	150
18. Opis: Obraz przedstawia martwą naturę.	152
19. Przepisy kulinarne: Ugotuj jajko, a potem pokrój marchewkę.	154
B1	
20. Korzystanie z internetu: Kliknij w ikonkę i uruchom program.	156
Czy pamiętasz?	158
Narzędnik – teoria	161
Narzędnik – ćwiczenia	164
A1	
1. Zawody: Jestem inżynierem.	164
2. Narodowości: Michał jest Polakiem.	166
3. Rodzina: Jestem ojcem.	167
4. Środki transportu: Jadę autobusem.	168
5. Z kim?: Mam spotkanie z nowym dyrektorem.	169
6. Z czym?: Jem chleb z masłem i piję wodę z cytryną.	171
7. Lokalizacja po przyimku <i>nad</i> : Spacerujemy nad rzeką.	172
8. Położenie po przyimkach <i>między</i> , <i>nad</i> , <i>pod</i> , <i>przed</i> , <i>za</i> : Poznań leży między Berlinem a Warszawą.	173
9. Określenia czasu po przyimkach <i>między</i> , <i>przed</i> : Pracuję między dziewiątą a dwunastą.	174
10. Zainteresowania: Interesujesz się włoską sztuką?	176
11. Dopełnienie po czasownikach <i>martwić się</i> , <i>opiekować się</i> , <i>zajmować się</i> : Opiekuję się chorą babcią.	177
A2	
12. Określanie narzędzia: Proszę pisać długopisem.	179
13. Orzeczenie imienne z czasownikiem <i>zostać</i> : Gdy będę duży, zostanę pilotem.	180
B1	
14. Dopełnienie po przyimkach <i>z</i> , <i>za</i> (imiona i nazwiska): Dziennikarka przeprowadza wywiad z Kasią Kowalską.	181
15. Przymiotniki w funkcji rzeczownika: Lekarz zajmuje się chorym.	183
16. Rzeczowniki o rozszerzonym temacie typu <i>imię – imieniem</i> : Proszę podpisać się imieniem i nazwiskiem.	184
Czy pamiętasz?	185

Miejscownik – teoria	189
Miejscownik – ćwiczenia	193
A1	
1. Instytucje publiczne: Studiuje na uniwersytecie.	193
2. Mieszkanie: Lodówka jest w kuchni.	195
3. Wakacje: Jestem w Alpach na wschodzie Francji.	197
4. Godziny: Będę w domu o piątej.	199
5. Miesiące i lata: Przyjechałem do Polski w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym siódmym roku w maju.	201
6. Czas i kolejność czynności po przyimkach po, w: Po śniadaniu biorę prysznic.	203
7. Tematy rozmów: Marzę o urlopie we Włoszech.	205
8. Muzyka i sport: Gram na gitarze i jeżdżę na nartach.	207
A2	
9. Aktywności: Jestem na kolacji w restauracji.	208
10. Lokalizacja: Gdzie jest poczta?	210
11. Podróże: Globtroter podróżuje po świecie.	213
12. Zakupy: Kupiłam tort w cukierni.	215
B1	
13. Media: To jest blog o polskiej kuchni.	218
Czy pamiętasz?	220
Wołacz – teoria	223
Wołacz – ćwiczenia	226
A2	
1. Korespondencja i zwroty w sytuacjach nieoficjalnych: Kochana Mamo!	226
2. Korespondencja i zwroty oficjalne w sytuacjach zawodowych: Szanowny Panie Dyrektorze!	228
B1	
3. Zwracanie się do adresata w sytuacjach oficjalnych: Dzień dobry, panie kierowco!	229
4. Emocjonalizmy: Skarbie!	232
Czy pamiętasz?	234
II. Słowotwórstwo	
Rzeczowniki i przymiotniki utworzone od nazw krajów i kontynentów – teoria	239
Rzeczowniki i przymiotniki utworzone od nazw krajów i kontynentów – ćwiczenia A1	241
Rzeczowniki i przymiotniki utworzone od nazw krajów i kontynentów – ćwiczenia A2	243
Przysłówki odprzymiotnikowe – teoria	245
Przysłówki odprzymiotnikowe – ćwiczenia A1	247
Przysłówki odprzymiotnikowe – ćwiczenia A2	249
Stopniowanie przymiotników – teoria	251
Stopniowanie przymiotników – ćwiczenia A2	253
Stopniowanie przysłówków – teoria	257
Stopniowanie przysłówków – ćwiczenia A2	259
Nazwy żeńskie utworzone od nazw męskich – teoria	261
Nazwy żeńskie utworzone od nazw męskich – ćwiczenia A2	263
Rzeczowniki odczasownikowe – teoria	265
Rzeczowniki odczasownikowe – ćwiczenia B1	267
Czy pamiętasz?	269
Katalog tematyczny ćwiczeń	274
Klucz	277

OD WYDAWCY

Gramatyka dla praktyka to zbiór ćwiczeń z polskiej fleksji i słowotwórstwa na poziomie A1, A2 i B1 (według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego), opatrzone przystępnym i wyczerpującym komentarzem teoretycznym.

W zamysłu auterek prezentacja zagadnień gramatycznych nie jest celem samym w sobie, na pierwszym miejscu stawiają one bowiem funkcje komunikacyjne, które odpowiadają za organizację treści. Uporządkowany według tych funkcji materiał, a także słownictwo i struktury gramatyczne dobrane do poszczególnych poziomów zaawansowania językowego pozwalają obalić stereotyp, że polska gramatyka jest skomplikowana, zaś jej nauczanie żmudne i oderwane od rzeczywistych potrzeb komunikacyjnych. Innowacyjne podejście, jakie wyróżnia niniejszy zbiór spośród innych publikacji, przekłada się na praktyczny wymiar nauki.

Gramatyka dla praktyka jest przeznaczona dla lektorów języka polskiego jako obcego oraz dla osób uczących się go samodzielnie, które poszukują materiałów – dodatkowych lub powtórzeniowych. Graficzne wyróżnienie trzech poziomów zaawansowania (kolor czerwony dla poziomu A1, żółty dla A2 i zielony dla B1) ułatwia orientację w układzie książki, pozwala bez trudu znaleźć ćwiczenia na odpowiednim poziomie. Każdy rozdział składa się z części teoretycznej i ćwiczeniowej. Teoria, przekazana w przejrzysty i atrakcyjny graficznie sposób – od informacji ogólnych do szczegółowych – zainteresuje głównie lektorów, choć zawarte w tej części informacje mogą się też przydać osobom, które chcą pogłębić znajomość gramatyki lub przygotować się do egzaminów certyfikacyjnych. W części ćwiczeniowej, podzielonej na podrozdziały według sytuacji komunikacyjnych, kolejność poszczególnych zadań zależy od stopnia trudności (od ćwiczeń automatyzujących i schematycznych po trudniejsze – integrujące kilka sprawności).

W *Gramatyce dla praktyka* nie brak również ćwiczeń o charakterze socjokulturowym, dzięki którym uczący się poznają polskie zwyczaje, atrakcje turystyczne albo nazwiska ludzi kultury i nauki. Ćwiczenia integrujące na końcu każdego rozdziału, w części zatytułowanej *Czy pamiętasz?*, sprawdzają umiejętność posługiwania się wszystkimi strukturami gramatycznymi, które omówiono w danym rozdziale. *Klucz* umożliwia dokładną kontrolę wyników nauki, *Indeks terminów gramatycznych* w pięciu językach: polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim i ukraińskim, uzupełnia część teoretyczną i ułatwia jej lekturę, a *Katalog tematyczny ćwiczeń* umożliwia sprawne poruszanie się w obrębie wybranych tematów komunikacyjnych.

INFORMACJE OGÓLNE

Język fleksyjny

Język polski jest językiem fleksyjnym (inaczej syntetycznym), co oznacza, że o funkcji wyrazu w zdaniu decyduje jego końcówka fleksyjna, a nie pozycja, jak np. w języku angielskim.

W języku polskim wyróżnia się następujące kategorie gramatyczne: przypadek, liczbę, rodzaj, osobę, czas, aspekt, tryb i stronę. Rzeczowniki, przymiotniki, liczebniki oraz zaimki¹ to odmienne części mowy, natomiast przysłówki, przyimki, spójniki, partykuły i wykrzykniki – nieodmienne.

Rodzaje gramatyczne

W liczbie pojedynczej występują trzy rodzaje gramatyczne: męski, żeński i nijaki. Rodzaj męski można podzielić na żywotny (*student*, *kot*) i nieżywotny (*samochód*, *komputer*). W liczbie mnogiej rozróżnia się tylko dwa rodzaje gramatyczne: rodzaj męskoosobowy (odnoszący się do osób płci męskiej) oraz niemęskoosobowy (odnoszący się do osób płci żeńskiej, zwierząt, przedmiotów, pojęć, zjawisk).

Przypadki

W języku polskim jest siedem przypadków:

1. Mianownik – Kto? Co?
2. Dopełniacz – Kogo? Czego?
3. Celownik – Komu? Czemu?
4. Biernik – Kogo? Co?
5. Narzędnik – (Z) kim? (Z) czym?
6. Miejscownik – (O) kim? (O) czym?
7. Wołacz – O!

Przypadek zależny to każdy przypadek z wyjątkiem mianownika i wołacza. Formy wyrazów występujących w przypadkach zależnych są narzucone przez inne leksemy zawarte w zdaniu.

¹ Autorki kładą nacisk na fleksję rzeczownika, przymiotnika, liczebnika oraz zaimka. Drugi tom książki poświęcony będzie czasownikowi.

Temat i końcówka fleksyjna

W wyrazie wyodrębnia się temat i końcówkę fleksyjną. Deklinacja z reguły nie zmienia tematu, ale w niektórych wyrazach występują alternacje spółgłoskowe i/lub samogłoskowe. Zmienia się natomiast końcówka fleksyjna. Teoretycznie wyraz może mieć 14 różnych końcówek fleksyjnych, ponieważ jest siedem przypadków w liczbie pojedynczej i w mnogiej. Często jednak końcówki się powtarzają – nazywamy je końcówkami synkretycznymi (np. *serca* – dopełniacz lp oraz mianownik lm). Może również występować końcówka zerowa -∅, co oznacza, że wyraz kończy się ostatnią literą tematu (np. *kawa* – mianownik lp, *kaw* – dopełniacz lm). Aby wyodrębnić temat i końcówkę fleksyjną, należy odmienić wyraz przez wszystkie przypadki (por. tabele deklinacyjne na str. 8).

Kończówki równoległe

Niekiedy wyrazy występujące w tym samym przypadku i rodzaju mogą mieć kilka różnych końcówek. Są to tak zwane końcówki równoległe, np. w miejscowniku liczby pojedynczej rzeczowniki rodzaju męskiego mogą być zakończone na -e (*sklep* – *sklepie*) lub na -u (*dom* – *domu*). W mianowniku rodzaju męskoosobowego wyróżnia się aż cztery końcówki równoległe: -i (*student* – *studenti*), -y (*przewodnik* – *przewodnicy*), -e (*Amerykanin* – *Amerykanie*) oraz -owie (*syn* – *synowie*). Dobór końcówki zależy od kilku czynników, np. od znaczenia wyrazu (*zamek* – w dopełniaczu: *zamku*, *zamka*), od głoski, którą zakończony jest temat fleksyjny wyrazu (*pomarańcza* – *pomarańczy*, *morela* – *moreli*), a także od uzusu, czyli zwyczaju językowego – przykładem są tu końcówki dopełniacza rodzaju męskiego nieżywotnego, nie ma jednoznacznej reguły, kiedy stosuje się -a, a kiedy -u².

Spółgłoski twarde, miękkie, zmiękczone oraz funkcjonalnie miękkie

W języku polskim wyróżnia się spółgłoski twarde, miękkie, zmiękczone oraz funkcjonalnie miękkie. Podział ten zależy od położenia środkowej części języka podczas artykulacji. Spółgłoski twarde to: b, c, ch, cz, d, dz, dź, f, g, k, l, ł, m, n, p, r, s, sz, t, w, z, ż. Miękkość głoski oznaczamy znakiem diakrytycznym lub samogłoską i: /ci, dź/dzi, n/ni, ś/si, ź/zi. Spółgłoski zmiękczone oznaczamy samogłoską i: bi, ci, gi, pi, wi. Różnica między spółgłoskami miękkimi a zmięczonymi polega na tym, że miękkie występują wyłącznie przed spółgłoskami (wymawiamy miękko, nie słysząc i, np. *świat*), a zmiękczone przed spółgłoskami (wymawiamy miękko, słysząc i, np. *siwy*) lub samogłoskami (wymawiamy miękko, nie słysząc i, np. *siadać*). Spółgłoski funkcjonalnie miękkie (które kiedyś były miękkie) to c, cz, dz, dź, sz, ż. W trakcie odmiany zachowują się identycznie jak spółgłoski miękkie, tzn. przyjmują taką samą końcówkę fleksyjną. Przykładem mogą być formy miejscownika rodzaju męskiego: *koń* – *koniu*, *kosz* – *koszu*.

Alternacja

Jest to wymiana spółgłosek (twardych i miękkich) oraz samogłosek w temacie wyrazu na głoski zbliżone etymologicznie, np. *kobieta* – *kobiecie*, *stół* – *stole*. Tabele z alternacjami i przykładami wyrazów, w których zachodzi wymiana, znajdują się w części teoretycznej każdego rozdziału książki.

Kończówki synkretyczne

Kończówki synkretyczne to identyczne końcówki występujące w różnych przypadkach. Rzeczowniki rodzaju męskiego żywotnego osobowego mają np. takie same końcówki w dopełniaczu i bierniku liczby mnogiej, a w rzeczownikach rodzaju żeńskiego zakończonych na -a występuje synkretyzm w celowniku i miejscowniku. Kończówki synkretyczne wszystkich rodzajów gramatycznych w liczbie pojedynczej i mnogiej zestawiono w tabelach.

2 Można wskazać kilka kategorii tematycznych, w których w rzeczownikach rodzaju męskiego nieżywotnego występuje końcówka -a lub -u (por. tabela z dystrybucją końcówek w dopełniaczu na str. 43), ale nie jest to reguła odnosząca się do wszystkich rzeczowników rodzaju męskiego nieżywotnego.

RODZAJ MĘSKI

	nieżywy		żywy		żywy osobowy		żywy (końcówka -a)	
	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga
M.	samochód	samochody	kot	koty	policjant	policjanci	poeta	poeci
D.	samochodu	samochodów	kota	kotów	policjanta	policjantów	poety	poetów
C.	samochodowi	samochodom	kotu	kotom	policjantowi	policjantom	poecie	poetom
B.	samochód	samochody	kota	koty	policjanta	policjantów	poetę	poetów
N.	samochodem	samochodami	kotem	kotami	policjantem	policjantami	poetą	poetami
Msc.	samochodzie	samochodach	kocie	kotach	policjancie	policjantach	poecie	poetach
W.	samochodzie	samochody	kocie	koty	policjancie	policjanci	poeto	poeci

RODZAJ ŻEŃSKI

	końcówka -a		temat zakończony na -i, -j oraz spółgłoski miękkie		końcówka -i		temat zakończony na spółgłoskę twardą	
	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga
M.	kobieta	kobiety	restauracja	restauracje	pani dyrektor	panie dyrektor	noc	noce
D.	kobiety	kobiet	restauracji	restauracji	pani dyrektor	pań dyrektor	nocy	nocy
C.	kobiecie	kobietom	restauracji	restauracjom	pani dyrektor	paniom dyrektor	nocy	nocom
B.	kobietę	kobiety	restaurację	restauracje	panią dyrektor	panie dyrektor	noc	noce
N.	kobietą	kobietami	restauracją	restauracjami	panią dyrektor	paniami dyrektor	nocą	nocami
Msc.	kobiecie	kobietach	restauracji	restauracjach	pani dyrektor	paniach dyrektor	nocy	nocach
W.	kobieto	kobiety	restauracja	restauracje	pani dyrektor	panie dyrektor	nocy	noce

RODZAJ NIJAKI

	końcówka -um		końcówka -o		końcówka -e		końcówka -ę	
	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga	liczba pojedyncza	liczba mnoga
M.	muzeum	muzea	lustro	lustra	serce	serca	imię	imiona
D.	muzeum	muzeów	lustra	luster	serca	serc	imienia	imion
C.	muzeum	muzeom	lustro	lustrom	sercu	sercom	imieniu	imionom
B.	muzeum	muzea	lustro	lustra	serce	serca	imię	imiona
N.	muzeum	muzeami	lustrem	lustrami	sercem	sercami	imieniem	imionami
Msc.	muzeum	muzeach	lustrze	lustrach	sercu	sercach	imieniu	imionach
W.	muzeum	muzea	lustro	lustra	serce	serca	imię	imiona

INDEKSTERMINÓW GRAMATYCZNYCH

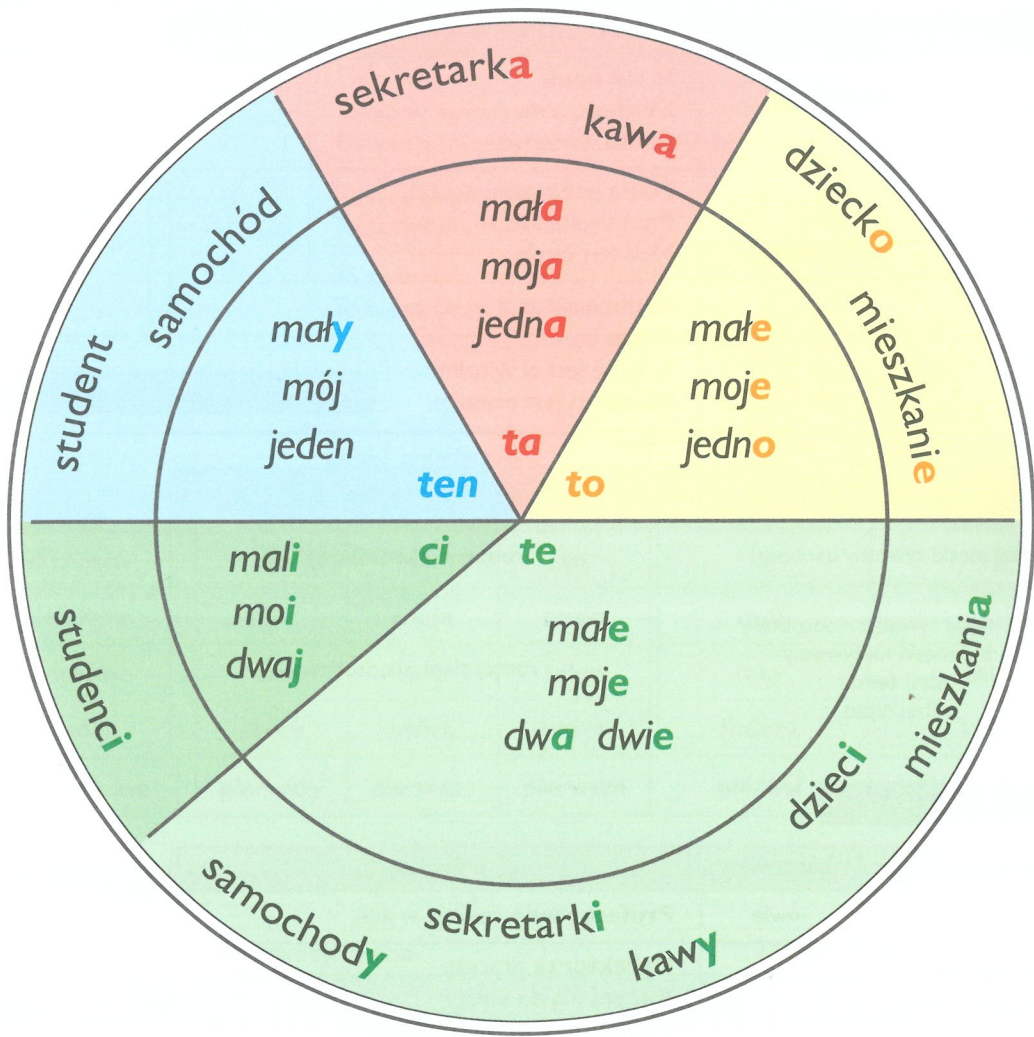
POLSKI	ENGLISH	DEUTSCH	РУССКИЙ	УКРАЇНСЬКИЙ
alternacja	alternation	Alternation	чередование	чергування
bezokolicznik	infinitive	Infinitiv	инфинитив	інфінітив
biernik	accusative	Akkusativ	винительный	знахідний
celownik	dative	Dativ	дательный	давальний
czas teraźniejszy	present tense	Präsens	настоящее время	теперішній час
czasownik	verb	Verb	глагол	дієслово
czasownik dokonany	perfective verb	perfektives Verb	глагол совершенного вида	дієслово dokonanego виду
czasownik niedokonany	imperfective verb	imperfektives Verb	глагол несовершенного вида	дієслово nedokonanego виду
deklinacja żeńska	feminine declension	weibliche Deklination	склонение существительных женского рода	схиляння іменників жіночого роду
desygnat	designatum (referent)	Designat	референт	референт
dopełniacz	genitive	Genitiv	родительный	родовий
dopełnienie	object	Objekt	дополнение	доповнення
dopełnienie bliższe	direct object	Akkusativobjekt	прямое дополнение	пряме доповнення
dopełnienie dalsze	indirect object	Dativobjekt	косвенное дополнение	непряме доповнення
fleksja	inflection	Flexion	словоизменение	словозміна
forma klityczna	clitic form	Klitikum	клитическая форма	клітична форма
forma pełna akcentowana	full stressed form	vollständiges und betontes Personalpronomen	полная акцентированная форма	повна акцентована форма
forma pełna zaimka osobowego	full form of a personal pronoun	vollständiges Personalpronomen	полная форма личного местоимения	повна форма особистого займенника
forma supletywna	suppletive form	suppletivische Form	супплетивная форма	суплетивна форма
formant	affix	Formans	формант	формант
funkcja składniowa	syntactic function	syntaktische Funktion	синтаксическая функция	синтаксична функція
grupa spółgłoskowa	consonant group	Konsonantengruppe	согласная группа	приголосна група
koniugacja	conjugation	Konjugation	сопряжение	сполучення
końcówka fleksyjna	inflectional ending	Flexionsendung	(флексивное) окончание	(флексивне) закінчення
końcówka osobowa	personal ending	Personalendung	личное окончание	особисте закінчення
końcówka zmiękczająca	palatalizing ending	palatalisierende Endung	смягчительное окончание	пом'якшувальне закінчення
liczba mnoga	plural	Plural	множественное число	множина
liczba pojedyncza	singular	Singular	единственное число	однина
liczebnik	numeral	Zahlwort	имя числительное	числівник
liczebnik nieokreślony	indefinite numeral	unbestimmtes Zahlwort	неопределённо-количественное числительное	невизначено-кількісний числівник
liczebnik porządkowy	ordinal number	Ordnungszahl	порядковое числительное	порядковий числівник
mianownik	nominative	Nominativ	именительный	називний
miejscownik	locative	Lokativ	предложный	місцевий
narzędnik	instrumental	Instrumental	творительный	орудний
negacja	negation	Negation	отрицание	заперечення
odmiana	inflection	Flexion	склонение / спряжение / словообразование	відміна / дієвідміна / словотвір
orzeczenie imienne	complex predicate	Nominalprädikat	именное сказуемое	іменний присудок
partykuła	particle	Partikel	частица	частка
podmiot	subject	Subjekt	подлежащее	підмет
prefiks (przedrostek)	prefix	Präfix (Vorsilbe)	префикс (приставка)	префікс (приставка)
przyimek	preposition	Präposition	предлог	прийменник
przymiotnik	adjective	Adjektiv	прилагательное	прикметник
przymiotnik relacyjny	relational adjective	Relationsadjektiv	относительное прилагательное	відносний прикметник
przypadek zależny	dependent case	abhängiger Kasus	притяжательное прилагательное	присвійний прикметник
przyrostek	suffix	Suffix	суффикс	суфікс
przysłówek	adverb	Adverb	наречие	прислівник
rodzaj gramatyczny	grammatical gender	Genus	грамматический род	граматичний рід
rodzaj męski	masculine gender	Maskulinum	мужской род	чоловічий рід
rodzaj męskoosobowy	masculine personal gender	Personalmaskulinum	мужской род одушевленный	чоловічий рід одухотворений
rodzaj niemęskoosobowy	non-masculine personal gender	Nichtpersonalmaskulinum	мужской род неодушевленный	чоловічий рід неодухотворений
rodzaj nijaki	neuter gender	Neutrum	средний род	середній рід
rodzaj żeński	feminine gender	Femininum	женский род	жіночий рід
rozszerzenie tematu	extension of the stem	Stammerweiterung	расширение основы	розширення основи
rozszerzona końcówka	extended ending	erweiterte Endung	расширенное окончание	розширене закінчення
rzeczownik	noun	Substantiv	существительное	іменник
rzeczownik nieosobowy	non-personal noun	unpersönliches Substantiv	существительное неодушевленное	іменник неодухотворений
rzeczownik nieżywy	inanimate noun	unbelebtes Substantiv	существительное неодушевленное	іменник одухотворений
rzeczownik odczasownikowy	gerund	Deverbativum	отглагольное существительное	віддієслівний іменник

rzeczownik osobowy	personal noun	persönliches Substantiv	личное существительное	особовий іменник
rzeczownik twar-dotematowy	hard-stem noun	Substantiv mit hartem Stammauslaut	существительное с основой с твердым окончанием	іменник з основою з твердим закінченням
rzeczownik żywotny	animate noun	belebtes Substantiv	существительное одушевленное	іменник одухотворений
samogłoska	vowel	Vokal	гласный	голосний
składnia	syntax	Syntax	синтаксис	синтаксис
słotwotwórstwo	word formation	Wortbildung	словообразование	словотвір
spółgłoska	consonant	Konsonant	согласный	приголосний
spółgłoska bezdźwięczna	voiceless consonant	stimmloser Konsonant	глухой согласный	глухий приголосний
spółgłoska dźwięczna	voiced consonant	stimmhafter Konsonant	звонкий согласный	дзвінкий приголосний
spółgłoska funkcjonalnie miękka	functionally soft consonant	funktional weicher Konsonant	функционально мягкий согласный	функціонально м'який приголосний
spółgłoska miękka	soft consonant	weicher Konsonant	мягкий согласный	м'який приголосний
spółgłoska twarda	hard consonant	harter Konsonant	твердый согласный	твердый приголосний
spółgłoska zmiękczone	softened consonant	palatalisierter Konsonant	согласный смягченный	приголосний пом'якшений
stopień najwyższy	superlative (form)	Superlativ	превосходная степень	найвищий ступінь
stopień równy	positive (form)	Positiv	положительная степень	звичайний ступінь
stopień wyższy	comparative (form)	Komparativ	сравнительная степень	вищий ступінь
stopniowanie	comparison	Komparation	степени сравнения	ступені порівняння
stopniowanie nieregularne	irregular comparison	unregelmäßige Komparation	нерегулярные степени сравнения	нерегулярні форми ступенів порівняння
stopniowanie opisowe	compound comparison	beschreibende Komparation	описательные степени сравнения	описові форми ступенів порівняння
stopniowanie proste	simple comparison	regelmäßige Komparation	простые степени сравнения	прості форми ступенів порівняння
sylaba	syllable	Silbe	слог	склад
wołacz	vocative	Vokativ	звательный	кличний
wyglós	final position (auslaut)	Auslaut	рифма	рима
wyraz pospolity	common word	Gattungsname	общее выражение	загальний вираз
wyraz zapożyczony	loanword	Lehnwort	выражение заимствовано	вираз запозичений
zaimék	pronoun	Pronomen	местоимение	займенник
zaimék dzierzawczy	possessive pronoun	Possessivpronomen	притяжательное местоимение	присвійний займенник
zaimék osobowy	personal pronoun	Personalpronomen	личное местоимение	особовий займенник
zaimék przeczący	negative pronoun	Negativpronomen	отрицательное местоимение	заперечний займенник
zaimék przymiotny	adjectival pronoun	adjektivisches Pronomen	относительное местоимение	відносний займенник
zaimék wskazujący	demonstrative pronoun	Demonstrativpronomen	указательное местоимение	вказівний займенник
zaimék względny	relative pronoun	Relativpronomen	возвратное местоимение	зворотний займенник
zero morfologiczne ø	morphological zero ø	Nullmorphem ø	нулевой суффикс ø	нульовий суфікс ø

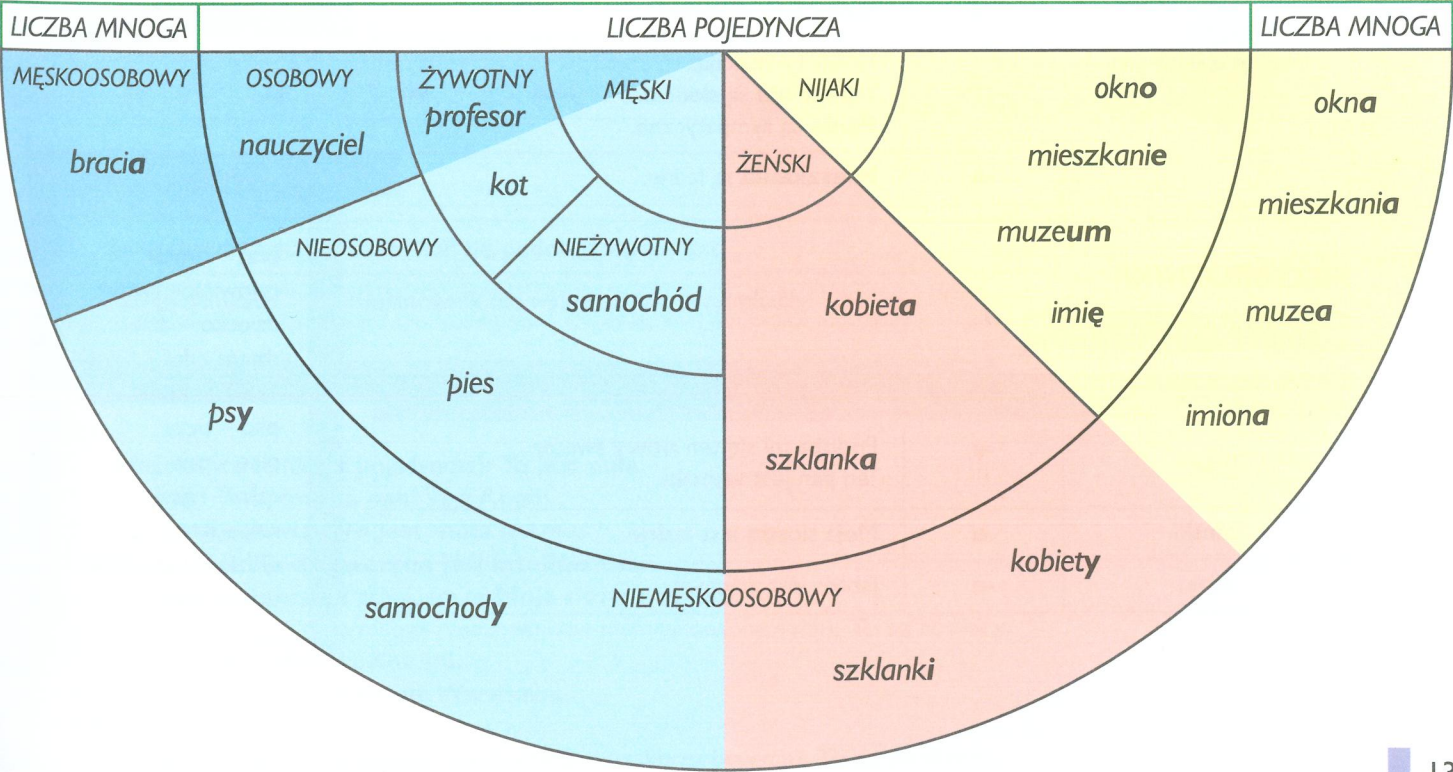
I. F l e k s j a

MIANOWNIK – kto? co?

To jest mój nowy samochód.

RODZAJ GRAMATYCZNY RZECZOWNIKÓW

RZECZOWNIKI

LICZBA POJEDYNCZA

rodzaj	końcówka	przykłady
męski	spółgłoska -a	To jest bank . Student czyta. Poeta spaceruje.
żeński	-a -i spółgłoska	Mapa jest w samochodzie. Pani telefonuje. Noc jest ciepła.
nijaki	-o -e -ę -um	Radio nie działa. Serce bije. To imię jest oryginalne. Muzeum jest otwarte.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
rodzaj męski żywotny osobowy	rodzaj męskoosobowy
rodzaj męski żywotny nieosobowy rodzaj męski nieżywotny rodzaj żeński rodzaj nijaki	rodzaj niemęskoosobowy

LICZBA MNOGA

rodzaj	końcówka	przykłady
męskoosobowy	-owie	Profesorowie czekają w auli.
		Dyrektorzy pracują. Kuzyni idą do kina. Przyjaciele mówią prawdę.
niemęskoosobowy	-y -i -e	Koty są głodne. Zegarki są drogie. Noże leżą w kuchni.
		Kobiety czekają. Truskawki są słodkie. Panie są sympatyczne.
	-a	Mieszkania są ładne.

PRZYMIOTNIKI

LICZBA POJEDYNCZA

rodzaj	końcówka	przykłady
męski	-y -i	Podoba mi się ten nowy sweter. Ten pan jest wysoki .
żeński	-a	Moja siostra jest ładna .
nijaki	-e	Jabłko jest zdrowe .

UWAGA!

brat – bracia
człowiek – ludzie
dziecko – dzieci
dzień – dni
ksiądz – księża
oko – oczy
pies – psy
ręka – ręce
rok – lata
tydzień – tygodnie
ucho – uszy

LICZBA MNOGA

rodzaj	końcówka	przykłady
męskoosobowy	-y -i	To są wysocy sportowcy. Czy to są nowi pracownicy?
niemęskoosobowy	-e -ie (po k, g)	To nie są agresywne psy. Podobają mi się szybkie samochody.
		To są piękne modelki. To są drogie sukienki.
		To są świeże warzywa. To nie są brzydkie miasta.

ZAIMKI, LICZEBNIKI PORZĄDKOWE

rodzaj	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
	męski	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
zaimki wskazujące	ten	ta	to	ci	te
zaimki dzierżawcze	mój	moja	moje	moi	moje
zaimki przymiotne	taki	taka	takie	tacy	takie
zaimki względne	który	która	które	którzy	które
liczebniki porządkowe	pierwszy	pierwsza	pierwsze	pierwsi	pierwsze

LICZEBNIKI jeden i dwa

rodzaj	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
	męski	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
	jeden	jedna	jedno	dwaj	dwa/dwie

ZAIMKI OSOBOWE

ja	ty	on	ona	ono	my	wy	oni	one
-----------	-----------	-----------	------------	------------	-----------	-----------	------------	------------

UŻYCIE MIANOWNIKA

po czasownikach	nazywać się, podobać się, to (jest)
po przyimkach	mianownik nie występuje po przyimkach

NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

- Prezentowanie (liczba pojedyncza): **To jest aula.**
- Rodzaje: **Ten pan i ta pani są z Anglii.**
- Zaimki dzierżawcze: **To jest moja mama.**
- Opisywanie: **Ta dziewczyna jest inteligentna.**
- Orzeczenie imienne z zaimkiem to: **Moja siostra to lekarka.**
- Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników niemęskoosobowych): **To są rowery.**
- Wykonawca czynności: **Kot śpi.**
- Upodobania: **Podoba mi się Warszawa.**

A2

- Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników męskoosobowych): **To są studenci.**

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK I ALTERNACJE

RZECZOWNIKI RODZAJU MĘSKOOSOBOWEGO

końcówka	dystribucja końcówki	alternacje	przykłady
-i	po spółgłoskach b, ch, d, f, ł, m, n, p, s, t, w, z	ch → s d → dz st → śc t → c	Włoch – Włosi Szwed – Szwedzi pianista – pianiści policjant – policjanci
-y	po spółgłoskach k, g, r oraz w rzeczownikach zakończonych w lp na -ec	e → ø g(a) → dz k → c r → rz	cudzoziemiec – cudzoziemcy kolega – koledzy Polak – Polacy dyrektor – dyrektorzy
-e	po spółgłoskach b, d, f, ch, ł, m, n, p, s, t, w, z	ć → ci ń → ni ś → si ź → zi	gość – goście drań – dranie koleś – kolesie kniaź – kniazie

PRZYMOTNIKI RODZAJU MĘSKOOSOBOWEGO

końcówka	dystribucja końcówki	alternacje	przykłady
-y	po spółgłoskach c, cz, dz, g, k, r	g → dz k → c r → rz	drogi – drodzy wysoki – wysocy dobry – dobrzy
Uwaga: -cy – -cy (obcy – obcy), -czy – -czy (tajemniczy – tajemniczy), -dzy – -dzy (cudzy – cudzy), -zy – -zy (świeży – świeży), ale duży – duzi			
-i	w pozostałych przypadkach	ch → s d → dz ł → l oł → el on → en st → śc sz → s t → c	głuchy – głusi młody – młodzi doskonały – doskonali wesół – weseli rozmarzony – rozmarzeni tłusty – tłusci lepszy – lepsi bogaty – bogaci

RZECZOWNIKI RODZAJU NIEMĘSKOOSOBOWEGO

końcówka	dystribucja końcówki	alternacje	przykłady
-y	dominująca końcówka		dziewczyna – dziewczyny
-e	po spółgłoskach c, ć, cz, dz, dź, dż, j, ł, ń, rz, ś, sz, ż, ź	ć → ci dź → dzi ń → ni ś → si ź → zi	garść – garście łódź – łodzie koń – konie łosoś – łosose gałąź – gałęzie
-i	po spółgłoskach k, g		książka – książki pieróg – pierogi
-a	rodzaj nijaki		okno – okna

ALTERNACJE SAMOGŁOSKOWE

alternacje	przykłady	uwagi
-ą- → -ę-	<i>mąż</i> – <i>mężowie</i> , <i>gałąź</i> – <i>gałęzie</i> , ale: <i>pociąg</i> – <i>pociągi</i> , <i>pieniądz</i> – <i>pieniądze</i>	Wyłącznie przed spółgłoskami dźwięcznymi w rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
-e- → -o-	<i>chłopiec</i> – <i>chłopcy</i> , <i>młodzieniec</i> – <i>młodzieńcy</i> , <i>cudzoziemiec</i> – <i>cudzoziemcy</i> , <i>Niemiec</i> – <i>Niemcy</i> , <i>jeniec</i> – <i>jeńcy</i> , <i>skazaniec</i> – <i>skazańcy</i>	W rzeczownikach męskoosobowych zakończonych na -iec.
	<i>ogórek</i> – <i>ogórki</i> , <i>palec</i> – <i>palce</i> , <i>widelec</i> – <i>widelce</i> , <i>kabel</i> – <i>kable</i> , <i>diabeł</i> – <i>diabły</i> , <i>sweter</i> – <i>swetry</i> ale: <i>nauczyciel</i> – <i>nauczyciele</i> , <i>rower</i> – <i>rowery</i>	W rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ek i -ec oraz w niektórych rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -el, -eł i -er.
-ó- → -o-	<i>stół</i> – <i>stoły</i> , <i>samochód</i> – <i>samochody</i> , ale: <i>ból</i> – <i>bóle</i>	W ostatniej sylabie mianownika rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę.

Alternacje te występują również we wszystkich przypadkach zależnych.

INFORMACJE DODATKOWE

- Podmiot wyrażony zaimkiem osobowym jest często opuszczany, a jego rolę przejmuje końcówka osobowa czasownika: *Czekamy już długo. Jedziesz autobusem?*
- W zdaniach typu „X jest Y”: *On jest lekarzem*, Y występuje w narzędniku. Mianownik zastępuje narzędnik w zdaniach typu: *Marian to jest dobry mąż.*, *Piwo to alkohol*. Podobnie jest w negacjach: *Piwo to nie alkohol*.
- W zdaniach z orzeczeniem „nie ma”, wyrażających nieobecność lub brak, podmiot występuje w dopełniaczu: *Jest doktor. Nie ma doktora*.
- Rodzaj przymiotnika, zaimka i liczebnika musi być dostosowany do rodzaju gramatycznego rzeczownika: *duży pies*, *która aktorka*, *pierwsze dziecko*.
- Forma mianownika rzeczowników i przymiotników liczby pojedynczej rodzaju męskiego nieżywoego i nijakiego jest identyczna jak biernik liczby pojedynczej: *To jest komputer. Mam komputer. To jest radio. Lubię to radio*.
- Forma mianownika rzeczowników liczby mnogiej rodzaju nijakiego jest identyczna jak dopełniacz liczby pojedynczej: *To są jabłka. Nie chcę jabłka*.
- Forma mianownika przymiotników liczby pojedynczej rodzaju nijakiego jest identyczna jak mianownik liczby mnogiej rodzaju niemęskoosobowego: *To jest ładne lustro. To są ładne lustra*.
- Liczbę mnogą mianownika stosuje się z liczebnikami od 2 do 4, od 22 do 24, od 32 do 34 itd. W wyrażeniach z liczebnikami 5–21, 25–31 itd. używamy dopełniacza liczby mnogiej.
- Istnieje grupa przymiotników przyjmujących w zdaniu funkcję rzeczownika, ale zachowujących odmianę przymiotnikową: *myśliwy*, *służący*, *złoty*, *czesne*.

Uwagi do rzeczowników w liczbie pojedynczej

- Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a, np. *poeta*, *artysta*, *tata* odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją rodzaju żeńskiego, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one jednak przymiotników, zaimków, czasowników w rodzaju męskim: *Mój kochany tata zrobił obiad*.
- Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor*, *premier*, *inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *To jest nowa prezes sądu, pani Kapuścińska. Rozmawiamy o nowej prezes sądu, pani Kapuścińskiej*. Można również użyć rzeczownika *pani*: *Znana pani profesor Kowalska przyjechała do Warszawy*. Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka*, *doktorka*, *psycholożka*.
- Rzeczowniki zakończone na -ść, np. *miłość*, *złość*, *nienawiść*, oznaczające idee, wartości lub emocje, mają rodzaj żeński: *Nasza miłość była gorąca*.
- Końcówkę -ę przyjmują rzeczowniki rodzaju nijakiego oznaczające istoty niedorośle: *kurczę*, *cielę*.
- Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na -um, np. *muzeum*, *centrum* w liczbie pojedynczej zachowują we wszystkich przypadkach formę mianownika.

Uwagi do rzeczowników rodzaju męskoosobowego

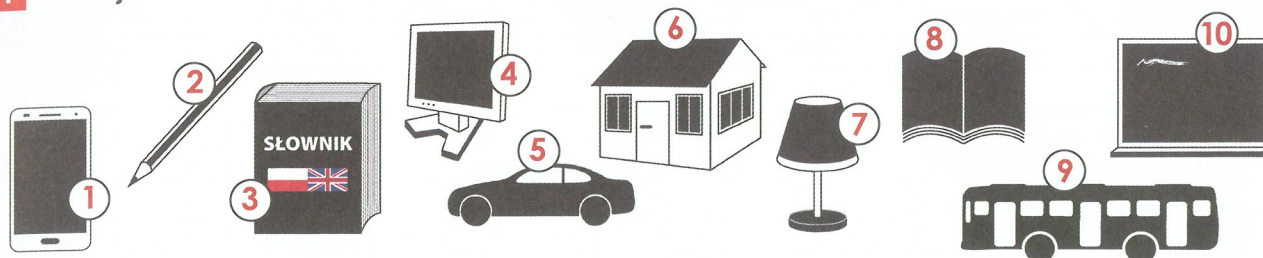
1. Nie ma ścisłych reguł dystrybucji końcówki *-owie*. Występuje ona zwykle w rzeczownikach oznaczających stopień pokrewieństwa, np. *wujowie, mężowie*, w formach grzecznościowych, np. *panowie*, tytułach i godnościach, np. *ministrowie, królowie*, nazwach niektórych narodowości, np. *Belgowie, Skandynawowie* oraz w imionach i nazwiskach, np. *Jasiowie, Nowakowie*.
2. Niektóre rzeczowniki męskoosobowe przyjmują dwie formy mianownika liczby mnogiej, np. *profesorzy – profesorowie*. Postać z końcówką *-owie* ma wtedy znaczenie bardziej dostojne niż postać z końcówką *-i, -rzy, -cy, -dzy, -e*.
3. W wyrażeniach z liczebnikami 2–4 używamy form *dwaj, trzej, czterej* oraz mianownika liczby mnogiej, np. *dwaj panowie, czterej Polacy* lub form *dwóch, trzech, czterech* oraz dopełniacza liczby mnogiej, np. *dwóch panów, czterech Polaków*. W wyrażeniach z liczebnikami 5–21, 25–31 itd. używamy tylko dopełniacza liczby mnogiej.
4. Rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na *-in* tracą w liczbie mnogiej rozszerzenie *-in* i otrzymują końcówkę *-e*: *Amerykanin – Amerykanie, mieszczanin – mieszczenie, poganin – poganie*.

Uwaga do rzeczowników rodzaju niemęskoosobowego

Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na *-ę* przyjmują rozszerzoną końcówkę *-ona* lub *-ęta*: *imię – imiona, cię – cięta*.

I. Prezentowanie (liczba pojedyncza): To jest aula.

1 Co to jest?

1. To jest *telefon*.
2. To jest
3. To jest
4. To jest
5. To jest

6. To jest
7. To jest
8. To jest
9. To jest
10. To jest

2 Kto to jest?

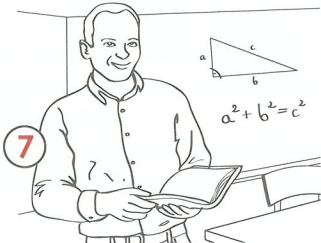

1. To jest *dentysta*.
2. To jest
3. To jest
4. To jest
5. To jest

6. To jest
7. To jest
8. To jest
9. To jest
10. To jest

A1

3 Czy to jest studentka?

1. Czy to jest bilet?
2. Czy to jest fotograf?
3. Czy to jest słownik polsko-angielski?
4. Czy to jest dziennikarz?
5. Czy to jest lekarz?
6. Czy to jest krzesło?
7. Czy to jest nauczyciel?
8. Czy to jest tort?
9. Czy to jest bułka?
10. Czy to jest aktor?

Nie, to nie jest bilet. To jest mapa.

4 Kto czy co?

1. To jest brązowy stół. *Co to jest?*
2. To jest moja koleżanka.?
3. To jest dobra książka.?
4. To jest przystojny student.?
5. To jest nowe auto.?
6. To jest pracowita dziewczyna.?
7. To jest włoska kawa.?
8. To jest brzydka torba.?
9. To jest utalentowany polityk.?
10. To jest spokojne dziecko.?

11. To jest moja lektorka.?
12. To jest nasz brat.?
13. To jest moje biuro.?
14. To jest twoja babcia.?
15. To jest pana kawa.?
16. To jest ten dokument.?
17. To są moje siostry.?
18. To jest ten list.?
19. To jest cena.?
20. To jest moja żona Dorota.?

5 To jest komórka

1. jest / laptop / to *To jest laptop.*
2. to / studentka / inteligentna / jest
3. nie / nie / to / inżynier / jest
4. to / emeryt / jest / czy
5. czerwone / jest/ nie / wino / to

6. to / utalentowane / są / dzieci
7. kto / jest / to
8. to / są / koleżanki / moje
9. to / nie / jest / samochód / szybki / nie
10. nowa / czy / nauczycielka / jest / to

6 Co to jest?

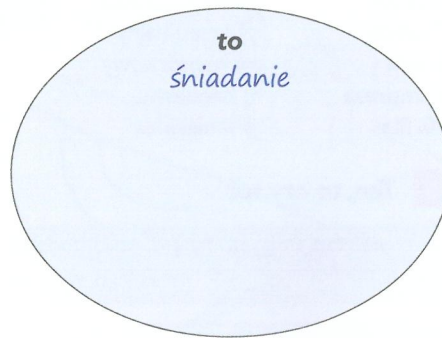
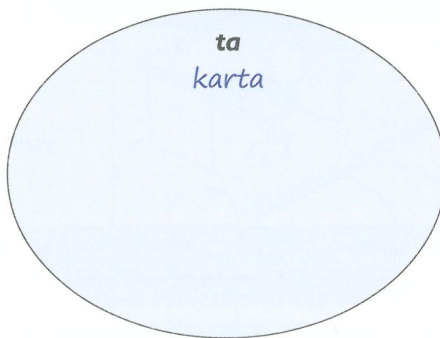
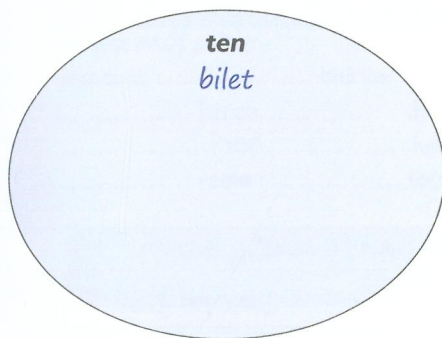
bank, kino, kawiarnia, sklep spożywczy, apteka, biblioteka, poczta, dworzec, restauracja, piekarnia

1. Tam kupujemy masło i jogurt. To jest *sklep spożywczy*.
2. Tam kupujemy lekarstwa. To jest
3. Tam kupujemy chleb. To jest
4. Tam czytamy książki i się uczymy. To jest
5. Tam wysyłamy listy. To jest
6. Tam pytamy o kredyt. To jest
7. Tam pijemy kawę. To jest
8. Tam jemy obiad. To jest
9. Tam czekamy na pociąg. To jest
10. Tam oglądamy nowy film. To jest

2. Rodzaje: *Ten pan i ta pani są z Anglii.*

1 Ten, ta, to

bilet, dzień, karta, śniadanie, niedziela, kot, kolacja, zdjęcie, środa, biuro, sobota, imię, akwarium, obiad, poniedziałek, siostra, okno, matka, wtorek, dom, liceum

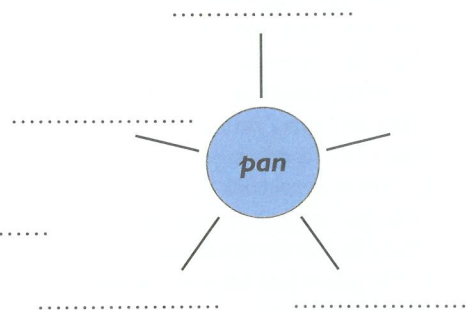
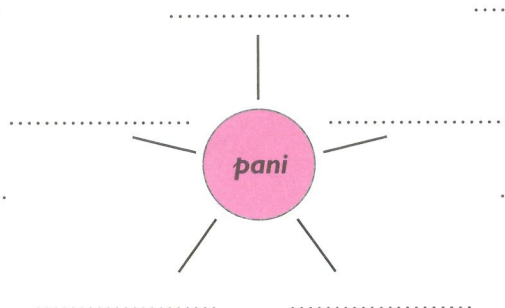
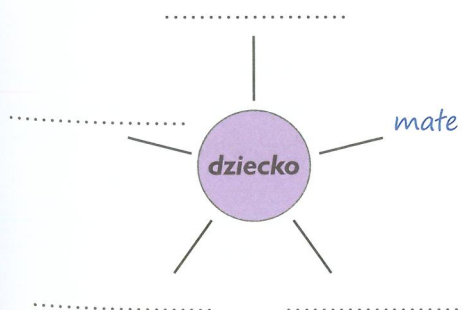

2 Miły student

1	miły	miła	miłe	student
2	pracowity	pracowita	pracowite	praktykant
3	znany	znana	znane	aktorka
4	dobry	dobra	dobrze	pytanie
5	sympatyczny	sympatyczna	sympatyczne	nauczycielka
6	świetny	świetna	świetne	weekend
7	trudny	trudna	trudne	ćwiczenie
8	nudny	nudna	nudne	wykład
9	smaczny	smaczna	smaczne	awokado
10	gorzki	gorzka	gorzkie	kawa

3 Małe dziecko

mądry, inteligentna, przystojny, młoda, stary, małe, piękna, wesole, zdrowe, atrakcyjna, brudne, wysportowany, głodne, wysoki, dobra

A1

4 Woda gazowana?

1. galeria	a) sportowy
2. telefon	b) konferencyjna
3. język	c) ekonomiczny
4. samochód	d) studencka
5. magazyn	e) angielski
6. zupa	f) pomidorowa
7. woda	g) kryminalny
8. sala	h) komórkowy
9. impreza	i) handlowa
10. film	j) mineralna

1. i	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

5 Ten, ta czy to?

kobieta, imię, studentka, pan, student, noc, dentysta, ćwiczenie, pani, dziecko, pies, słońce, aktorka, książka, muzeum, kolega, auto, Robert, centrum, sól, terapeuta, sekretarka, poeta, Justyna

ten		ta			to			
-o	-a	-a	-i	-o	-o	-e	-ę	-um
		kobieta						

6 Jaki on jest?

1. – Lubisz awokado?
– Nie wiem. Jakie on / ona / ono jest?
– Awokado jest
2. – To jest nowy praktykant. On ma na imię Paweł.
– Jaki on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To praktykant jest
3. – To jest polska aktorka. Nazywa się Krystyna Janda.
– Jaka on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To aktorka jest
4. – Tam jest nasza nauczycielka.
– Aha. Jaka on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To nauczycielka jest
5. – Praca domowa to ćwiczenie numer cztery.
– Jakie on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To ćwiczenie jest
6. – Tam jest mapa Warszawy.
– Jaka on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To mapa jest
7. – Nasza szkoła jest w centrum.
– Jaka on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To szkoła jest
8. – Znasz dyrektora Kaczora?
– Nie. Jaki on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To dyrektor jest
9. – W galerii jest zdjęcie Bogdana Łopieńskiego.
– Tak? Jakie on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To zdjęcie jest
10. – Kasia i Tomek mają małe dziecko.
– Naprawdę? Jakie on / ona / ono jest?
– Ten / Ta / To dziecko jest

smaczny / smaczna / smaczne.

pracowity / pracowita / pracowite.

ambitny / ambitna / ambitne.

sympatyczny / sympatyczna / sympatyczne.

trudny / trudna / trudne.

duży / duża / duże.

mały / mała / małe.

wysoki / wysoka / wysokie.

interesujący / interesująca / interesujące.

słodki / słodka / słodkie.

A1

A2

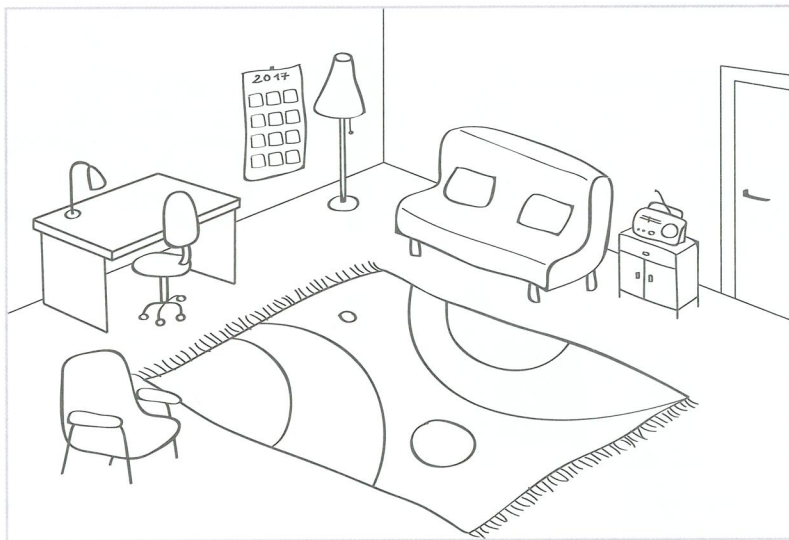
B1

3. Zaimki dzierżawcze: To jest moja mama.

1 Mój, moja, moje

To jest **mój** pokój.

Jest tutaj biurko,
..... lampa, dywan,
..... sofa, kalendarz,
..... radio i fotel.

2 Twój czy mój?

1. – Gdzie jest **twój** mąż?

– **Mój** mąż jest w pracy.

2. – Czy to jest żona?

– Tak, to jest żona. Ma na imię Anna.

3. – To jest nowe radio?

– Tak, to jest nowe radio.

4. – Czy syn jest dzisiaj w szkole?

– Tak, syn jest dzisiaj w szkole.

5. – Ile lat ma auto?

– auto ma pięć lat.

6. – Jak ma na imię kot?

– kot ma na imię Mruczek.

7. – Dokąd jedzie brat?

– brat jedzie do Berlina.

8. – zdjęcie jest najlepsze.

– Tak, masz rację. zdjęcie jest najlepsze.

9. – Jak nazywa się nauczycielka?

– nauczycielka nazywa się Ewelina Nowacka.

3 Jego samochód jest na parkingu

1. (**Jego**) / Nasz / Wasze lampa stoi na biurku.

2. Wasz / Nasza / Mój mama jest najlepsza.

3. Jej / Wasz / Twoja piwo jest już ciepłe.

4. Mój / Twoja / Nasze dzieci są teraz w szkole.

5. Twój / Jego / Nasze sekretarka jest niesympatyczna.

6. Gdzie stoi moja / twoje / nasz samochód?

7. Co robi twoja / nasz / wasze żona?

8. Ile lat mają nasz / wasza / ich dzieci?

9. Gdzie mieszka twój / nasz / wasza mama?

10. Która kawa jest moja / twój / nasze?

4 Czyj? Czyja? Czyje?

1. – Czyje to dziecko?

– To jest **moje** dziecko. (ja)

2. – Czyj to samochód?

– To jest samochód. (on)

3. – Czyja to książka?

– To jest książka. (ona)

4. – Czyj to rower?

– To jest rower. (ty)

5. – Czyje to mieszkanie?

– To jest mieszkanie. (my)

6. – Czyja to kawa?

– To jest kawa. (ja)

7. – Czyje to krzesło?

– To jest krzesło. (oni)

8. – Czyj to słownik?

– To jest słownik. (ty)

9. – Czyje to biuro?

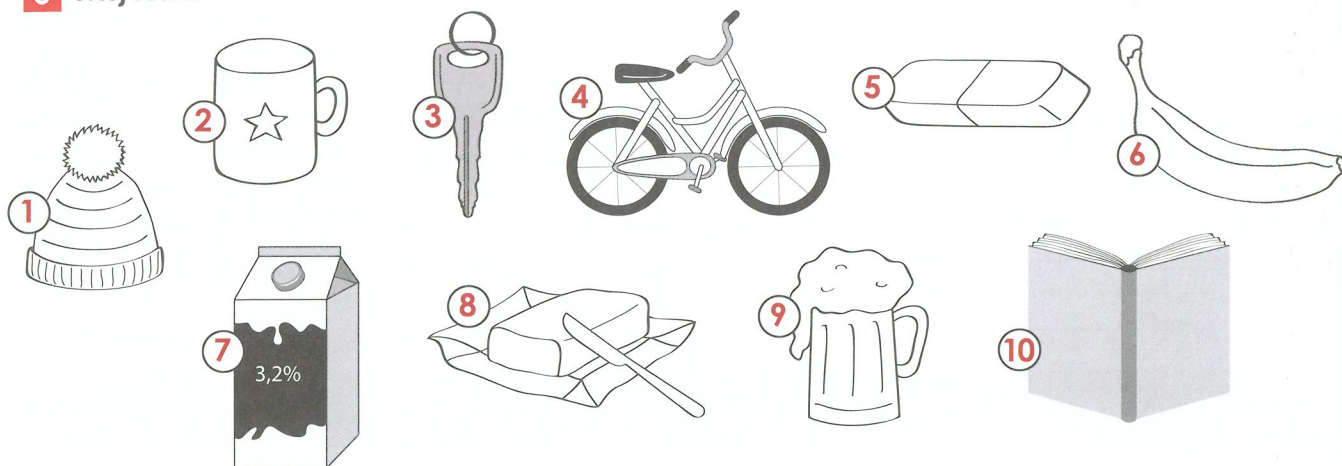
– To jest biuro. (wy)

10. – Czyja to gitara?

– To jest gitara. (on)

A1

5 Mój rower

1. czapka – ty

– Czyja to czapka?

– To jest twoja czapka.

2. kubek – on

.....

.....

3. klucz – my

.....

.....

4. rower – ja

.....

.....

5. gumka – ona

.....

.....

6. banan – on

.....

.....

7. mleko – wy

.....

.....

8. masło – oni

.....

.....

9. piwo – ona

.....

.....

10. książka – ty

.....

.....

6 Biuro prezesa

Biuro prezesa jest bardzo duże. Jego biurko jest nowoczesne, a jego fotel stylowy. Na biurku stoi fotografia jego rodziny. Jego żona jest bardzo ładna, a jego dzieci są sympatyczne. W gabinecie jest też dużo piłek tenisowych, bo tenis to jego pasja. Obok gabinetu prezesa jest biuro jego sekretarki Basi. Jej biuro też jest bardzo ładne i nowoczesne. Na ścianie wisi plakat Marilyn Monroe, bo Basia jest jej fanką.

Czyje biuro jest bardzo duże?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Opisywanie: Ta dziewczyna jest inteligentna.

1 Jaki? Jaka? Jakie?

piękna, nowe, ważny, czerwone, inteligentna, niebieski, stara, nowoczesny, zaangażowana, jasne, młody, interesujące, naturalne, nudna, polski, dramatyczny, smutne, szwajcarska

Jaki?	Jaka?	Jakie?
	piękna	

2 Ten pan jest stary

1. Ta pani jest młody / młoda / młode.
2. Ten stół jest nowy / nowa / nowe.
3. To pianino jest stary / stara / stare.
4. Ten rower jest brązowy / brązowa / brązowe.
5. Ta książka jest ciekawy / ciekawa / ciekawe.
6. To imię jest popularny / popularna / popularne w Polsce.
7. Ta sofa jest wygodny / wygodna / wygodne.
8. Ten kolor jest modny / modna / modne w tym sezonie.
9. To spotkanie jest fascynujący / fascynująca / fascynujące.
10. Ten gramfon jest bardzo drogi / droga / drogie.

3 Stary czy młoda?

mądry, inteligentna, przystojny, młoda, stary, małe, piękna, wesołe, zdrowe, atrakcyjna, brudne, wysportowany

Justyna jest

.....
.....
.....
.....

To dziecko jest

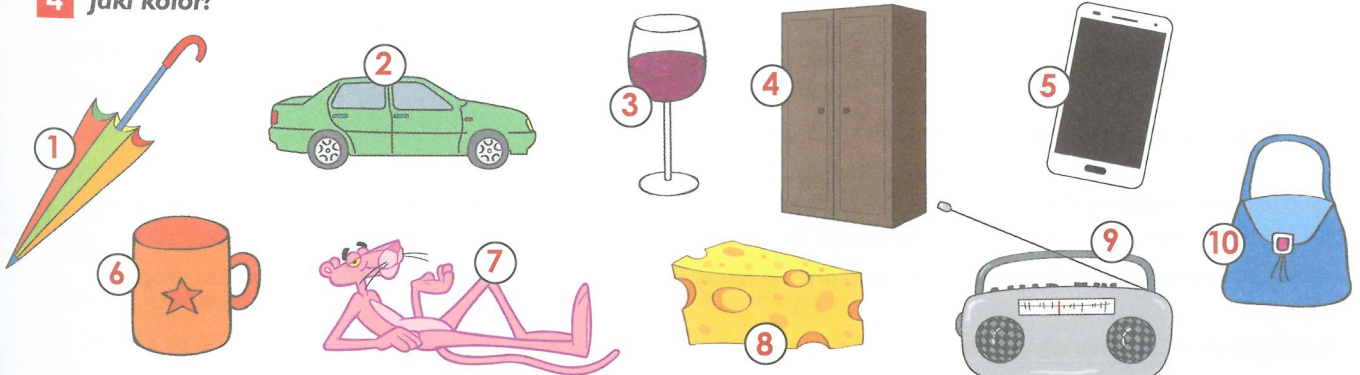
małe

.....
.....
.....

Robert jest

.....
.....
.....
.....

4 Jaki kolor?

1. To jest kolorowa parasolka.
2. To jest samochód.
3. To jest wino.
4. To jest szafa.
5. To jest telefon.
6. To jest kubek.
7. To jest pantera.
8. To jest ser.
9. To jest radio.
10. To jest torba.

A1

5 Punktualne studentki i elektryczny samochód

1. Te programy są interesujące.
2. Te dzieci są bardzo miłe.
3. Te studentki są punktualne.
4. Te samochody są elektryczne.
5. Te informacje są smutne.
6. Te lekcje nie są nudne.
7. Te filmy są amerykańskie.
8. Te decyzje są ważne.
9. Te spotkania są stresujące.
10. Te jajka są kolorowe.

Ten program jest interesujący.

6 Jaki, jaka czy jakie?

1. Zielona sałata jest bardzo zdrowa.
2. W bibliotece jest słownik angielsko-polski.
3. W piątek jest ważne spotkanie.
4. Na obiad jest zupa pomidorowa.
5. Małe dzieci lubią czytać bajki.
6. Nowy samochód stoi na parkingu.
7. Komputer sekretarki jest szybki.
8. To pytanie jest trudne.
9. Twoje koleżanki są bardzo miłe.
10. Podręczniki szkolne są już w księgarni.

Jaka sałata jest zdrowa?

7 Piękny Wrocław

Na Starym Mieście we Wrocławiu jest ładna ulica Wita Stwosza i piękny ratusz. Galeria Dominikańska to centrum handlowe, które jest blisko kościoła Świętego Wojciecha. Jest tutaj też stare Muzeum Architektury i piękny, zielony Park Juliusza Słowackiego. W parku stoi monumentalna Rotunda, gdzie możemy oglądać sławny obraz (15 × 144 m), który prezentuje wielki sukces generała Tadeusza Kościuszki – zwycięstwo pod Racławicami w 1794 roku. Przed wojną „Panorama Racławicka” była we Lwowie. We Wrocławiu obraz jest od 1946 roku. Jest to duża atrakcja tego miasta.

1. Jaka ulica? 2. ratusz? 3. galeria? 4. centrum?
5. muzeum? 6. park? 7. Panorama? 8. obraz?
9. sukces? 10. atrakcja?

8 Wakacje w Olsztynie

Mam wakacje i jestem w Olsztynie. Jestem na placu, który jest bardzo duży. Po prawej stronie jest mały sklep, stara kamienica i nowoczesny teatr. Obok teatru jest nowa, włoska kawiarnia, wysoki budynek i duża szkoła. Za szkołą jest piękny park, a obok parku nowoczesne kino. W kinie są bardzo komfortowe fotele. Niestety, bilet do kina kosztuje 40 zł, jest bardzo drogi!

A ja byłam w Olsztynie sześć lat temu i wszystko było inne! Byłam na placu, który był bardzo mały.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Orzeczenie imienne z zaimkiem to: *Moja siostra to lekarka.*

1 Roman Polański to reżyser

1. Monika Olejnik jest dziennikarką.
2. Paweł Althamer jest artystą.
3. Krystyna Janda jest aktorką.
4. Henryk Górecki był kompozytorem.
5. Andrzej Seweryn jest aktorem i reżyserem.
6. Ewa Lipska jest poetką.
7. Tomasz Lis jest dziennikarzem.
8. Stanisław Lem był pisarzem.
9. Olga Boznańska była malarką.
10. Zbigniew Zamachowski jest aktorem.

Monika Olejnik to dziennikarka.

2 Łódź to studenckie miasto

dziecko, język, studentka, hotel, miasto, mąż, muzeum, ulica, zupa, samochód

1. Bristol to elegancki <i>hotel</i> .	6. Ignacy to dobry
2. Zosia to miła	7. Żurek to smaczna
3. Nowy Świat to ładna	8. Polski to trudny
4. Warszawa to piękne	9. Marcelina to inteligentna
5. Fotoplastykon to ciekawe	10. Dodge to duży

3 Zabytki Warszawy

1. Zachęta to	a) Muzeum Historii Żydów Polskich.
2. Kolumna Zygmunta to	b) symbol Warszawy.
3. Łazienki to	c) stary cmentarz.
4. Rynek Starego Miasta to	d) galeria sztuki.
5. Powązki to	e) wysoki budynek, symbol komunizmu.
6. Pałac Kultury to	f) stary automat do prezentacji fotografii.
7. Fotoplastykon to	g) pomnik króla Polski.
8. Polin to	h) centralny plac na Starówce.
9. Zamek Królewski to	i) piękny park.
10. Syrenka to	j) rezydencja królów Polski.

1. <i>d</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

4 Pani Jagoda to miła pielęgniarka

miły, atleta, sympatyczny, kelnerka, inteligentny, ładny, muzyk, młody, lekarka, wysoki, informatyk, *nauczycielka*, niski, pilot, lektorka, szczupły, młody, fotograf, nudny, recepcjonista

Pani Kasia *to sympatyczna nauczycielka.*

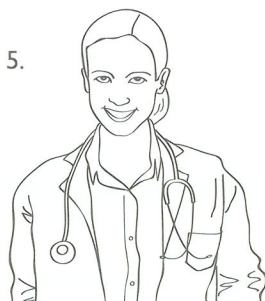
Pan Janek

Pan Kostek

Pan Michał

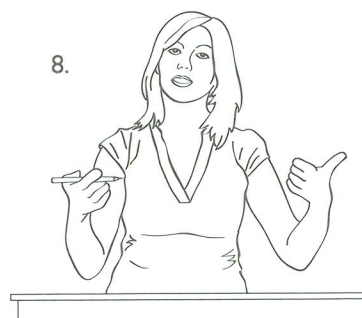
Pani Dorota

Pan Ryszard

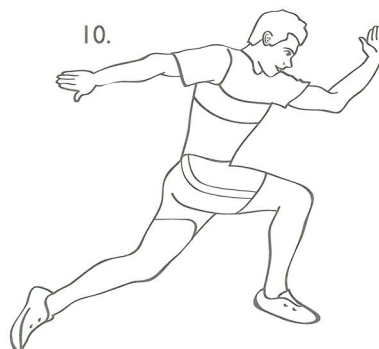
Pani Hania

Pani Magda

Pan Tadeusz

Pan Dominik

6. Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników niemęskoosobowych):

To są rowery.

1 Więcej niż jeden

1. ciastko – ciastka
2. – wina
3. – krzesła
4. – biura
5. – spotkania
6. sekretarka – sekretarki
7. – zegarki
8. – biblioteki
9. – kubki
10. – lodówki
11. – parki
12. – oleje
13. – hotele
14. – kraje
15. – kolacje

16. – owoce
17. – place
18. – twarze
19. – łososie
20. – kawiarnie
21. – pieniądze
22. – śledzie
23. – mosty
24. – samochody
25. – herbaty
26. – telefony
27. – długopisy
28. – komputery
29. – autobusy
30. – szafy
31. – margaryny

2 Jeden i więcej

1. jabłko jabłka
2. jajko
3. piwo
4. mieszkanie
5. sok
6. sałatka
7. ziemniak
8. łazienka
9. książka
10. bułka
11. burak
12. studentka
13. tramwaj
14. papaja
15. materac

16. cementarz
17. niania
18. drukarnia
19. płaszcz
20. łódź
21. niedźwiedź
22. chleb
23. zupa
24. stół
25. sweter
26. kwiat
27. bar
28. sklep
29. rower
30. termometr

3 Zakupy na targu

Jesienią na targu są *pyszne i świeże* (pyszny i świeży – lm) owoce i warzywa. Są
 (miękki i soczysty – lm) gruszki, (piękny – lm) śliwki,
 (jasny i ciemny – lm) winogrona, od czasu do czasu (słodki – lm) figi.
 (Polski – lm) jabłka są teraz (tani i bardzo ładny – lm). Czasami są też
 (smaczny – lm) grzyby. Niestety, grzyby są raczej (drogi – lm),
 ale warzywa, na przykład kukurydza, marchewka i brukselka, są dość (tani – lm).
 (dojrzały – lm) są teraz dynie, cukinie i kabaczki. (sezonowy – lm)
 warzywa i owoce są (najlepszy i najtańszy – lm).

A1

4 Jeden czy dwa?

1. *jeden* mały kot – *dwa małe koty*
2. szybki samochód –
3. gorąca kawa –
4. miła pani –
5. drogi komputer –
6. smaczne jabłko –
7. wygodne łóżko –
8. ważny dokument –
9. ciekawy film –
10. ciemna butka –
11. nowy budynek –
12. wygodny fotel –
13. czarna kawa –
14. czerwony kwiat –

5 Sala konferencyjna

W naszej sali konferencyjnej są *dwa duże stoły* (2, duży stół) i
 (4, wygodne krzesło). Są też (4, nowoczesna lampa), więc jest
 (3, duże okno) i (2, duży plakat filmowy)
 i (2, nowoczesna grafika). W czasie spotkania
 na stole stoją (22, butelka) wody mineralnej,
 (24, filiżanka) z kawą,
 (44, ciastko), a jeśli spotkanie jest bardzo
 długie (63, kanapka).

6 Prezentacja firmy

Firma kosmetyczna Cellulit istnieje od 1990 roku. *Nasze kosmetyki* (nasz kosmetyk) są znane w całym kraju. Sprzedają je wszystkie (drogeria) i (apteka).
 W firmie Cellulit pracują tylko (kobieta). Współpracują z nami
 (najlepsza specjalistka) w dziedzinie chemii w Polsce.
 W przyszłym roku na rynek wejdą cztery (nowy produkt) naszej firmy. Będą to
 dwa (krem antycellulitowy) i dwa (żel)
 pod prysznic. (Piękny, kwiatowy zapach)
 są charakterystyczne dla wszystkich naszych produktów. (Osoba) z alergią
 mogą ich używać bez ryzyka. (Test medyczny) gwarantują,
 że (nasz produkt) są bezpieczne dla zdrowia.

7. Wykonawca czynności: *Kot śpi.*

1 Kto?

pilot, dziecko, emeryt, student, muzyk, fotograf, sportowiec, kelner, urzędnik, turysta

1. <i>Dziecko</i> bawi się w ogrodzie.	6. trenuje przed zawodami.
2. pracuje w ratuszu.	7. robi zdjęcia.
3. lata samolotem.	8. pracuje w restauracji.
4. gra koncert.	9. podróżuje.
5. odpoczywa.	10. uczy się do egzaminu.

2 Kto to robi?

student, profesor, piosenkarka, biznesmen, kucharka, pisarz, barmanka, informatyk, sprzedawca, architekt

1. Kto pisze egzamin?
<i>Student pisze egzamin.</i>	6. Kto robi interesy?
.....
2. Kto pracuje w barze?
.....	7. Kto projektuje nowe domy?
.....
3. Kto pisze książkę?
.....	8. Kto śpiewa w radiu?
.....
4. Kto pracuje w sklepie?
.....	9. Kto pracuje przy komputerze?
.....
5. Kto gotuje w restauracji?
.....	10. Kto uczy na uniwersytecie?
.....

3 Nauczycielka uczy języka polskiego

1. <i>Nauczycielka</i> uczy języka polskiego.	<i>Kto uczy języka polskiego?</i>
.....
2. <i>Dziennikarz</i> pisze artykuł.	
3. <i>Komputer</i> nie działa.	
4. <i>Lampa</i> wisi w rogu pokoju.	
5. <i>Artysta</i> maluje obraz.	
6. <i>Kot</i> leży na fotelu.	
7. <i>Samochód</i> stoi na parkingu.	
8. <i>Lekarz</i> bada pacjenta.	
9. <i>Taksówka</i> czeka przed budynkiem.	
10. <i>Pies</i> biega w ogrodzie.	

4 Kto gra w tenisa?

1. Paweł Pawlikowski	a) przemawia w Bundestagu.
2. Olga Tokarczuk	b) jeździ szybkimi samochodami.
3. Jakub Błaszczykowski	c) reżyseruje filmy.
4. Krystyna Janda	d) robi wywiady z politykami.
5. Robert Kubica	e) gra w tenisa.
6. Witalij Kliczko	f) prezentuje modę.
7. Monika Olejnik	g) trenuje boks.
8. Angela Merkel	h) gra w teatrze.
9. Serena Williams	i) pisze książki.
10. Anja Rubik	j) gra w piłkę nożną.

1. <i>C</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

A1

5 Obowiązki domowe

1. Kto gotuje obiad? *Mama gotuje obiad.*

2. Kto sprząta mieszkanie?

3. Kto robi zakupy?

4. Kto robi pranie?

5. Kto myje okna?

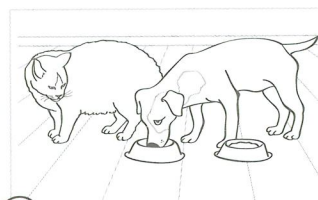
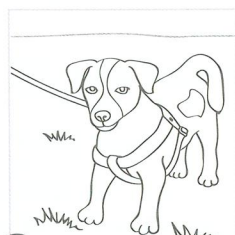
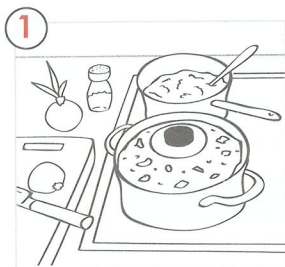
6. Kto spaceruje z psem?

7. Kto śpi cały dzień?

8. Kto pilnuje domu?

9. Kto opiekuje się zwierzętami?

10. Kto pomaga mi w kuchni?

6 Kto czyta gazetę?

1. Mariola czyta gazetę.

Ona czyta gazetę.

2. Mirek i Tomek idą na spacer z psem.

3. Kasia i Marcelina mają chomika.

4. Ja i Zosia jemy obiad o 13:00.

5. Mój tata dużo spaceruje.

6. Ty i twoja mama lubicie kwiaty.

7. Janek nie lubi chodzić pieszo.

8. Monika i jej siostry nie lubią gotować.

9. Dziecko gra w piłkę.

10. Ty i Maurycy chcecie kupić nowe mieszkanie.

8. Upodobania: *Podoba mi się Warszawa.*

1 *Moda i styl*

1. Czy *podobają ci się* moje nowe dżinsy?
2. Czy moja nowa bluzka?
3. Czy mój nowy kapelusz?
4. Czy moje nowe buty?
5. Czy moje nowe futro?
6. Czy moja nowa sukienka?
7. Czy mój nowy płaszcz?
8. Czy moje nowe okulary?
9. Czy moja nowa torba?
10. Czy mój nowy krawat?

2 *Warszawa da się lubić!*

Park Łazienki, galeria Zachęta, Plac Konstytucji, Aleje Ujazdowskie, Muzeum Narodowe, Pałac Kultury i Nauki, Złote Tarasy, Arkady Kubickiego, bulwary nad Wisłą, Plac Trzech Krzyży, ulica Chmielna, kino Muranów, Hotel Intercontinental, Nowy Świat, metro warszawskie

Podoba mi się	Podobają mi się	Nie podoba mi się	Nie podobają mi się

3 *Co ci się (nie) podoba?*

1. *Podoba mi się* ten żakiet, bo ma piękny fason.
2. ta fotografia, bo jest kontrastowa.
3. to mieszkanie, bo jest jasne i nowoczesne.
4. ta filiżanka, bo jest z porcelany.
5. ten plakat, bo jest kolorowy.
6. ten kolega, bo jest gruby.
7. to miasto, bo jest brudne i szare.
8. ten spektakl, bo jest bardzo intrygujący.
9. ta sukienka, bo jest za krótka.
10. to malarstwo, bo jest oryginalne.

4 *Teraz i kiedyś*

Teraz...

1. podoba mi się Polska.
2. podoba mi się Wietnam.
3. podoba mi się Japonia.
4. podoba mi się Egipt.
5. podobają mi się Włochy.
6. podoba mi się Tajlandia.
7. podoba mi się Belgia.
8. podobają mi się Węgry.
9. podoba mi się Maroko.
10. podoba mi się Szwajcaria.

10 lat temu...

nie podobata mi się Polska.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

A1

5 Kinoman

podobał mi się / podobała mi się (x4) / podobało mi się / podobały mi się / podobał mi się

W sobotę byłam w kinie. Bardzo *podobał mi się* film Andrzeja Wajdy.
 historia, bardzo zdjęcia, muzyka, a najbardziej
 gra aktorów. Aktorka, która grała rolę pierwszoplanową, była fantastyczna.
 też aktor, który grał rolę ojca. Ale nie
 scenografia, była zbyt klasyczna. I nie zakończenie filmu, ja lubię happy end!

6 Taki, taka, takie

1. – Podoba mi się ta niebieska sukienka.
– Naprawdę, podoba ci się <i>taka</i> sukienka?	6. – To jest nowe mieszkanie Agaty.
– Niestety, nie podoba mi się mieszkanie.
2. – Podobają ci się te nowoczesne budynki?
– Niestety, nie podobają mi się budynki.	7. – Podobają mi się amerykańskie filmy. A tobie?
– Tak, bardzo podobają mi się filmy.
3. – Czy podoba ci się ten nowy kryminał?
– Niestety, nie podoba mi się literatura.	8. – Czy podobają ci się duże kuchnie?
– Bardzo! Podobają mi się kuchnie.
4. – Ale ładnie piszesz!
– Naprawdę? Nie wiedziałem, że podoba ci się charakter pisma.	9. – Podoba mi się twój nowy samochód.
– Naprawdę? Myślałem, że nie podobają ci się samochody.
5. – Podobają ci się małe miasta?
– Nie, bardzo nie podobają mi się miasta.	10. – Czy podoba ci się nowa fryzura Moniki?
– Tak, podoba mi się fryzura.

7 Nowy student

podoba / nie podoba / podobają się / podobasz / nie podoba / nie podobam

- Kasia: Cześć, co słychać?
 Basia: Cześć, wszystko w porządku, a u ciebie?
 Kasia: Dziękuję, dobrze. Wiesz, w mojej grupie jest nowy chłopak.
 Basia: I co? Podoba ci się?
 Kasia: Może nie jest za bardzo przystojny, ale jest bardzo inteligentny. Ma na imię Tomek.
 Basia: Znam go. On mi się wcale *nie podoba*. Może jest inteligentny, ale ma brzydkie okulary.
 Kasia: A mnie te czerwone okulary. Poza tym Tomek ma piękne brązowe oczy i wspaniały uśmiech.
 Basia: Widzę, że on ci się naprawdę! W takim razie musisz zaprosić go na kawę.
 Kasia: No nie wiem, mi się ten pomysł. A co, jeśli ja mu się?
 Basia: Jesteś najładniejszą dziewczyną w grupie! Na pewno bardzo mu się

A1

A2

B1

9. Prezentowanie (liczba mnoga rzeczowników męskoosobowych):

To są studenci.

1 On – oni

aktor	aktorzy	student	studenci
.....	synowie	profesor	
.....	turyści	lekarz	
.....	architekci	optyk	
.....	inżynierowie	kolega	
.....	kierowcy	sąsiad	
.....	piloci	przyjaciel	
.....	goście	informatyk	
.....	cudzoziemcy	specjalista	
.....	biolodzy	naukowiec	

2 Jaki – jacy

głośny, bliski, utalentowany, doskonały, wybitny, uczciwy, bogaty, duży, znakomity, ambitny

1. wybitny	profesor	wybitni profesorowie
2.	aktor	
3.	polityk	
4.	przyjaciel	
5.	biznesmen	
6.	tancerz	
7.	chłopiec	
8.	student	
9.	sąsiad	
10.	pianista	

3 Narodowości

1. Polak – Polakami / Polacy / Polaków
2. Włoch – Włosi / Włochom / Włochami
3. Amerykanin – Amerykanki / Amerykanie / Amerykanów
4. Niemiec – Niemcami / Niemców / Niemcy
5. Szwed – Szwedzi / Szwedki / Szwedom
6. Francuz – Francuzom / Francuzów / Francuzi
7. Japończyk – Japończykami / Japończycy / Japończyków
8. Rosjanin – Rosjan / Rosjanami / Rosjanie

9. Brazylijczyk – Brazylijczycy / Brazylijki / Brazylijczykom
10. Chorwat – Chorwatów / Chorwatom / Chorwaci
11. Fin – Finów / Finowie / Finami
12. Grek – Grecy / Grekami / Greków
13. Holender – Holendrzy / Holenderki / Holendrów
14. Litwin – Litwinów / Litwini / Litwinami
15. Serb – Serbowie / Serbów / Serbki
16. Anglik – Angielki / Anglików / Anglicy

4 Francuzi świetnie gotują

1. Polacy uwielbiają pierogi i bigos.
2. specjalizują się w sushi.
3. byli gospodarzami XX Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 2014 roku.
4. słyną z produkcji sera.
5. nie jedzą ryby po grecku.

6. obchodzą Święto Dziękczynienia.
7. produkują i piją dużo wina.
8. od 2013 roku należą do Unii Europejskiej.
9. znani są z produkcji samochodów (m.in. BMW czy volkswagena).
10. robią najlepszą pizzę.

5 Sąsiedzi

1. Sąsiadami Hiszpanów są Portugalczyk. (Portugalczyk)
2. Sąsiadami Czechów są (Polak)
3. Sąsiadami Finów są (Szwed)
4. Sąsiadami Szwajcarów są (Niemiec)
5. Sąsiadami Niemców są (Francuz)
6. Sąsiadami Szwedów są (Fin)
7. Sąsiadami Polaków są (Litwin)
8. Sąsiadami Chorwatów są (Węgier)
9. Sąsiadami Ukraińców są (Słowak)
10. Sąsiadami Litwinów są (Łotysz)

A2

6 Młodzi politycy – młody polityk

1. Bogaci turyści spędzają urlop na Dominikanie.
Bogaty turysta spędza urlop na Dominikanie.

2. Europejscy politycy spotkali się z Barackiem Obamą.

3. Źli doradcy doprowadzili firmę do bankructwa.

4. Podekscytowani kibice piłki nożnej awanturowali się w restauracji.

5. Zmęczeni uczniowie śpią na lekcji.

6. Bezdomni ludzie potrzebują pomocy.

7. Czy zapracowani ojcowie będą na zebraniu w szkole?

8. Niemieccy archeolodzy odkryli średniowieczną tajemnicę.

9. Moi synowie studiują na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu.

10. Jacy są twoi ulubieni sportowcy?

7 Ambitny praktykant – ambitni praktykanci

1. Wysportowany policjant uczestniczył w niebezpiecznej akcji.
Wysportowani policjanci uczestniczyli w niebezpiecznej akcji.

2. Polski lekarz to dobry specjalista.

3. Złodziej ukradł cenny obraz z muzeum.

4. Każdy mały chłopiec chce zostać strażakiem.

5. Znany amerykański aktor zagrał w polskim filmie.

6. Najlepszy pracownik firmy Google otrzyma premię.

7. Wysoki i przystojny mężczyzna podoba się kobietom.

8. Mój stary przyjaciel ze studiów mieszka w Australii.

9. Młody Polak wyjeżdża do pracy do Anglii.

10. W konferencji uczestniczy słynny profesor.

8 Stereotypy

1. Czy kucharze lubią jeść?
Tak, wszyscy kucharze lubią jeść.
Nie, żaden kucharz nie lubi jeść.

2. Czy studenci dużo się uczą?

3. Czy profesorowie jeżdżą na konferencje?

4. Czy mężowie pomagają w domu?

5. Czy mężczyźni pracują więcej niż kobiety?

6. Czy artyści są kreatywni?

7. Czy fryzjerzy dobrze zarabiają?

8. Czy politycy spełniają swoje obietnice?

9. Czy ludzie mówią prawdę?

10. Czy emigranci uczą się polskiego?

Czy pamiętasz?

1 W przedszkolu

Nauczyciel pyta:

1. – Jakie jest niebo?
– Niebo jest niebieskie.

2. – Jaki jest pomidor?

–

3. – Jaki jest śnieg?

–

4. – Jakie jest słońce?

–

5. – Jaki jest arbuz?

–

6. – Jaka jest kawa?

–

7. – Jaka jest śliwka?

–

8. – Jaki jest szpinak?

–

9. – Jakie jest kakao?

–

10. – Jaka jest mysz?

–

2 „Pan Tadeusz”

czy to jest (x2) / kto to jest / jaka / który / jaki

Asia: Karolina, kim będziesz, kiedy będziesz dorosła?

Karolina: Aktorką – to mój wymarzony zawód! Znasz Grażynę Szapołowską?

Asia: Nie, *kto to jest*?

Karolina: To bardzo znana aktorka!

Asia: polska aktorka?

Karolina: Tak, grała w filmie „Pan Tadeusz”.

Asia: to film?

Karolina: To adaptacja epopei Adama Mickiewicza, był polskim poetą.

Asia: nowy film?

Karolina: Nie, z 1999 roku.

Asia: to produkcja?

Karolina: Polsko-francuska.

3 Czy ten chłopiec ma na imię Tomek?

1. *Ten* chłopiec ma na imię Tomek. *On* jest moim kolegą. (ten, który, on)

2. samochód bardzo mi się podoba, a nie. (ten, to, tamten)

3. dziewczynka, stoi na korytarzu, jest pierwsza. (ona, tamta, która)

4. mój brat. ma na imię Tomek. (kto, on, to)

5. Książka, leży na stole, nie jest (która, jaka, twoja)

6. Podoba mi się mężczyzna, siedzi przy barze. (on, ten, który)

7. mnie nie lubi. dziewczyna też. (tamta, która, ona)

8. chce kanapkę z serem. A do picia? (co, kto, on)

9. koleżanka, mieszka w Austrii, ma 23 lata. (czyja, która, moja)

10. dziecko jest zdrowe, a chore. (jakie, tamto, to)

4 Pytania

1. To jest Rafał. To jest Wrocław. Wrocław to jego miasto. Wrocław to piękne i stare miasto.

Kto to jest??

2. To jest Dorota. To jest Bogdan. Bogdan to jej brat. Bogdan jest wysoki i bogaty.

.....?

3. To jest Marcelina. To jest pies. Jej pies wabi się Reks. Reks jest mały, ale agresywny.

.....?

4. To są Veronika i Tomasz Kierdasieńscy. To jest Renata. Renata to ich córka. Ona jest bardzo wesoła.

.....?

5. To są moje kuzynki. One są z Olsztyna. Bardzo podoba mi się ich mieszkanie. To mieszkanie jest duże.

.....?

.....?

Czy pamiętasz?

5 Ten, ta, to, te, ci

1. *Te* piosenki są po angielsku.
2. samochody są szybkie.
3. pisarze są popularni.
4. kobiety są piękne.
5. reklamy są w Internecie.
6. osoby mają czas.
7. Polacy wyemigrowali do Anglii.
8. hydraulicy reperują pralkę.
9. prezesi kupili nowe komputery.
10. firmy bankrutują.

6 Zawody

piosenkarka	<i>piosenkarki</i>		poeci
poetka		architekt	
aktorka		aktor	
projektantka		juwelier	
.....	fryzjerki	mechanik	
.....	krawcowe		fryzjerzy
szewc		weterynarz	
pisarz		profesor	
.....	muzycy	zegarmistrz	

7 Które? Te

1. <i>Piosenkarki</i>	śpiewają piosenki po niemiecku.	<i>Które piosenkarki? Te.</i>	?
2.	projektuje i robi biżuterię.	?	?
3.	robią fryzury.	?	?
4.	piszą książki.	?	?
5.	leczą zwierzęta.	?	?
6.	projektuje nowoczesne budynki.	?	?
7.	komponują muzykę.	?	?
8.	reperuje buty.	?	?
9.	piszą wiersze.	?	?
10.	grają w teatrze.	?	?
11.	projektuje ubrania.	?	?
12.	szyje ubrania.	?	?
13.	reperują zepsute samochody.	?	?
14.	reperuje stare zegarki.	?	?

8 Czy podoba ci się?

1. Czy podoba ci się ten mężczyzna?	Czy podobają ci się <i>ci mężczyźni</i> ?
2. Czy podoba ci się ta książka?	Czy podobają ci się
3. Czy podoba ci się mój płaszcz?	Czy podobają ci się
4. Czy podoba ci się ta komedia?	Czy podobają ci się
5. Czy podoba ci się to rozwiązanie?	Czy podobają ci się
6. Czy podoba ci się ten polityk?	Czy podobają ci się
7. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się te parasole?
8. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się jej kapelusze?
9. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się ich mieszkania?
10. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się ci studenci?
11. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się te obrazy?
12. Czy podoba ci się	Czy podobają ci się te modelki?

Czy pamiętasz?

9 Grzegorz i jego siostry

To jest Grzegorz, a to jego dwie siostry.

To jest jego pokój, a to jest *ich* pokój. W jego pokoju jest i
(1, łóżko, fotel), a w pokoju są i (2, łóżko, fotel). Na jego
fotelu leży czarny kot, a na ich fotelach leżą (2, biały kot). W jego pokoju jest też biurko,
które jest bardzo stare, a w pokoju są (2, nowe biurko). Na jego
biurku stoi (1, zielona lampa) i leży
(1, interesująca książka), a na ich biurkach leżą (2, nowa książka) i stoją
..... (2, czerwona lampa). Obok jego biurka stoi
(1, wygodne krzesło), a obok ich biurek stoją (2, wygodne krzesło).

10 Mikołaj Kopernik

- Kto to jest?
- To jest Mikołaj Kopernik.
- Czy to jest / wie / ma znany astronom?
- Tak, ale nie tylko astronom, studiował też medycynę, prawo i ...
- Co jeszcze?
- Filologię grecką.
- Imponujące!
- Mikołaj Kopernik jest bardzo znany! Teoria heliocentryczna to jego dzieło.
- Czyja / Jaka / Która teoria???
- Heliocentryczna. To teoria, która / co / ta mówi, że Ziemia krąży dookoła Słońca.
- Kiedy ją ogłosił?
- W 1543 roku.
- A tam / taki / ten budynek, co to jest?
- To muzeum Kopernika.
- Byłeś tam?
- Tak, kilka razy. Chcesz tam iść?
- Bardzo chętnie.
- To idziemy!

11 Koszmarny dzień

który, który (x2), która (x3), które (x3), ten, ta, to, te, nic

- Tato, nie działa telefon.
- Który telefon?
- Telefon stacjonarny. Nie działa też telewizor...
- telewizor?
- stoi w sypialni.
- Niemożliwe!
- To nie koniec. Lampa jest zepsuta.
- lampa?

- jest w łazience,
i są w salonie.
- Coś jeszcze nie działa?
- Niestety tak. Nie działa radio, toster ani maszynka do kawy.
- radio, maszynka?
- radio, kupiłeś mi na urodziny
i ulubiona włoska maszynka mamy.
- Czy to znaczy, że nie działa?
- Nie wiem...
- A czy jest prąd?

12 Mam pytanie

kto (x3), co (x2), jaka, czyj, czyja, który, które

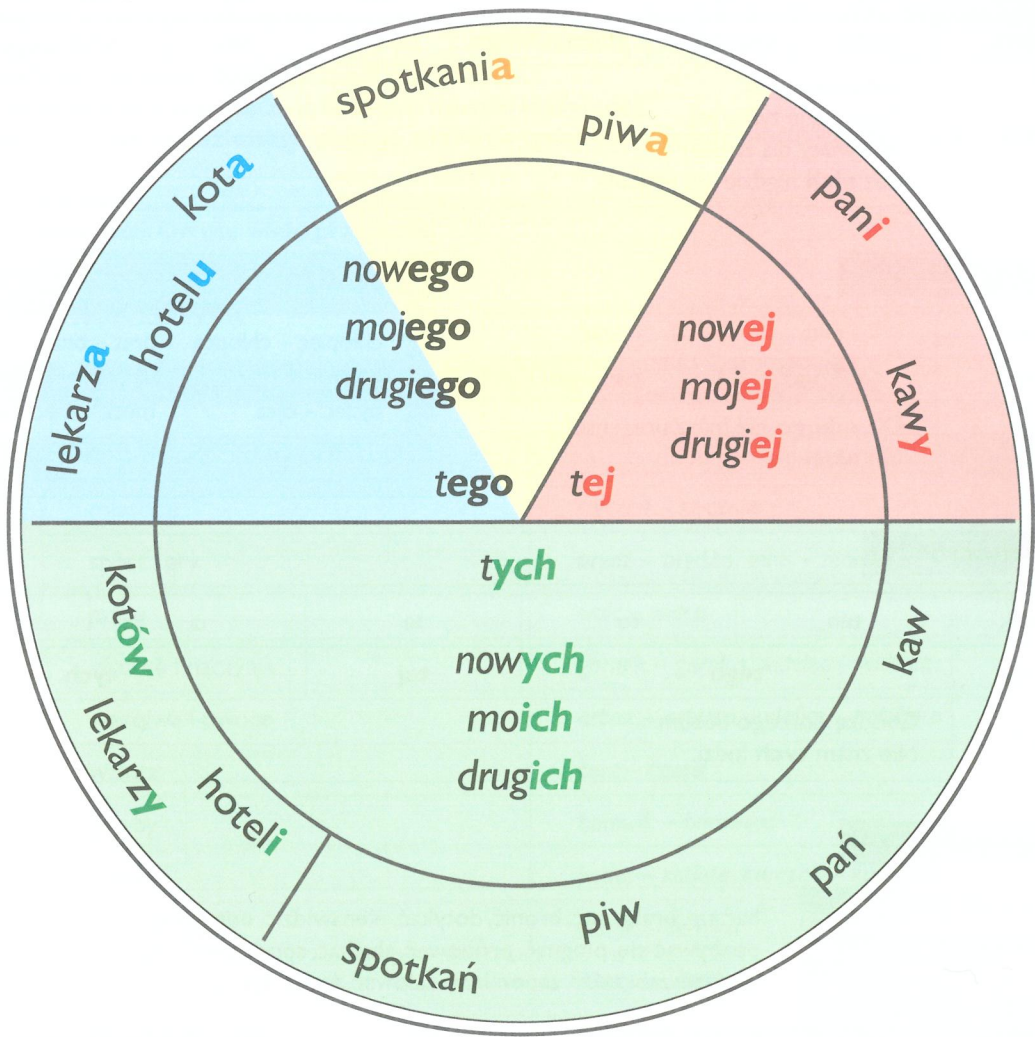
To jest moja mama. Ona pracuje w szkole. Ta szkoła nie jest duża. Obok szkoły jest boisko i plac zabaw. Niestety, ten plac zabaw jest
mały i stary. Na boisku bawią się Tomek, Marcel i jego brat Jaś oraz dwie dziewczynki. Te dzieci są bardzo grzeczne. Pani od matematyki
obserwuje dzieci. Potem wszyscy idą do szkoły. O 8:00 zaczyna się lekcja.

Czyja to mama?

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

DOPEŁNIACZ – kogo? czego?

Nie znam twojej kuzynki.

LICZBA POJEDYNCZA

		rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męski	żywotny (= biernik)	-a	-ego	Adam to brat mojego dziadka. Nie widziałam tutaj twojego kota.
	nieżywotny	-a -u		Książka leży obok starego laptopa. On nie ma czerwonego samochodu.
rodzaj nijaki		-a		Nie cierpię tłustego mięsa.
rodzaj żeński		-y -i	-ej	Nie znam tej kobiety. Kasia potrzebuje nowej torebki.

LICZBA MNOGA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy	-ów -y -i	-ych -ich (po k, g)	On nie lubi powolnych kelnerów. Nie znam polskich pisarzy. Nie ma jeszcze naszych gości.
rodzaj niemęskoosobowy	-ów -o -y -i		Nie kupiłam żółtych pomidorów. W Polsce jest dużo pięknych miejsc. On nie je kwaśnych pomarańczy. Lubię chodzić do włoskich cukierni.

ZAIMKI OSOBOWE

mianownik	ja	ty	on/ono	ona	my	wy	oni/one
dopełniacz	mnie	cię/ciebie	go/jego/niego	jej/niej	nas	was	ich/nich
przykłady	Jego nie znam. Potrzebuję tylko jej . To kwiaty dla mnie ? Bez nich nigdzie nie idziemy.						

ZAIMKI PRZECZĄCE

mianownik	nikt	nic
dopełniacz	nikogo	niczego
przykłady	Dla nikogo nie masz prezentu? On niczego się nie boi.	

UWAGA!

chłopiec – chłopca	brat – braci
dzień – dnia	dziecko – dzieci
ojciec – ojca	mecz – meczów
tydzień – tygodnia	przyjaciele – przyjaciół

ZAIMKI WSKAZUJĄCE

mianownik	ten	to	ta	ci	te
dopełniacz	tego		tej	tych	
przykłady	Chodzę do tego liceum. Nie znam tych ludzi.				

UŻYCIE DOPEŁNIACZA

po czasownikach	bać się, brakować, bronić, dotykać, nienawidzić, odmawiać, potrzebować, pozbywać się, pragnąć, próbować, słuchać, spodziewać się, szukać, uczyć się, używać, zabraniać, zapominać, żałować, żądać, życzyć
po przyimkach	bez(e), dla, do, koło, naprzeciwko, na wprost, obok, oprócz, podczas, (po)mimo, u, wśród, wzdłuż, z(e)
po określeniach ilości	ćwierć, dużo, kilka, kilkanaście, kilkadziesiąt, kilkaset, mało, mniejszość, niedużo, niewiele, parę, pół, półtora, trochę, wiele, większość
po określeniach miar i wag	centymetr, kilogram, kilometr, litr, metr, tona
po nazwach opakowań	butelka, karton, kawałek, kostka, paczka, pudełko, puszka, słoik, tabliczka

FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

- Cena (od pięciu): **Chleb kosztuje 5 złotych.**
- Wiek (od pięciu): **On ma 12 lat.**
- Pochodzenie: **Jestem z Polski.**
- Negacja biernika: **Nie lubię zupy pomidorowej.**
- Kierunek podróży: **Jadę z Katowic do Krakowa.**
- Położenie: **Książka leży obok laptopa.**
- Relacje w rodzinie: **To jest brat matki.**
- Posesywność: **To jest zegarek Marka.**
- Miara, ilość i waga: **Litr mleka i kostka masła.**
- Czas: **Pracuję od poniedziałku do piątku od ósmej do szesnastej.**
- Ilość po liczebnikach nieokreślonych: **Mam mało czasu.**
- Negacja (*nie ma, nie było, nie będzie*): **Nie ma dziś lekcji polskiego.**

13. Życzenia: **Szczęśliwego Nowego Roku!**
 14. dopełnienie po przyimkach *bez, dla, do, koło, obok, od, u, z(e)*: **Piję kawę bez cukru.**

- A2**
 15. Dopełnienie po przyimkach *bez, naprzeciwko, oprócz, podczas, pomimo, u, wśród, wzdłuż*: **Pomimo deszczu spacerujemy wzdłuż rzeki.**
 16. Określanie liczby (od pięciu): **Kupiłam sześć pomidorów.**
 17. Czasowniki łączące się z dopełniaczem: **Słucham muzyki klasycznej.**
 18. Daty: **Urodziłem się dwudziestego piątego września tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego roku.**

- B1**
 19. Brak: **Brak mi słów.**
 20. Określanie liczby osób: **On ma wielu przyjaciół.**

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK

RZECZOWNIKI NIEŻYWOTNE RODZAJU MĘSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-a	miesiące	styczeń – stycznia
	sport i gry	brydż – brydża, tenis – tenisa
	tańce	walc – walca
	sztućce i naczynia	garnek – garnka, widelec – widelca
	warzywa i owoce	arbuz – arbuz, kalafior – kalafiora
	waluta	cent – centa
	grzyby	borowik – borowika
	mięso	kotlet – kotleta, kurczak – kurczaka
	ciasta i ciastka	sernik – sernika
	kwiaty	narcyz – narcyza
	nazwy miar i wag	centymetr – centymetra, kilogram – kilograma
	narzędzia	młotek – młotka
	marki samochodów	fiat – fiata
	marki papierosów	Davidoff – Davidoffa
-u	środki transportu	autobus – autobusu
	rzeczowniki abstrakcyjne	problem – problemu
	rzeczowniki zakończone na -izm/-yzm	buddyzm – buddyzmu
	instrumenty	fortepian – fortepianu
	rzeczowniki niepoliczalne	cukier – cukru
	substancje płynne	jogurt – jogurtu
	dni tygodnia	piątek – piątku
	internacjonalizmy i zapożyczenia	bank – banku, ale kalkulator – kalkulatora, komputer – komputera, laptop – laptopa

RZECZOWNIKI RODZAJU ŻEŃSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-i	po spółgłoskach miękkich, po spółgłoskach <i>k, g, l, j</i> oraz w wyrazach obcego pochodzenia i internacjonalizmach	<i>książka – książki, uwaga – uwagi, cola – coli, kolacja – kolacji, miłość – miłości, chemia – chemii</i>
-y	po spółgłoskach twardych lub funkcjonalnie miękkich	<i>mama – mamy, noc – nocy, praca – pracy</i>
-ø	w pozostałych przypadkach	<i>ciocia – cioci, pani – pani, ziemia – ziemi</i>

RZECZOWNIKI RODZAJU MĘSKIEGO W LICZBIE MNOGIEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-ów	dominująca końcówka	<i>policjant – policjantów, stół – stołów</i>
-y	po spółgłoskach <i>cz, dz, rz, sz, ż</i>	<i>gracz – graczy, pieniądz – pieniędzy, ołtarz – ołtarzy, kosz – koszy, nóż – noży, ale: mecz – meczów</i>
-i	po spółgłoskach <i>ć, dź, ń, ś, ź, l, j</i>	<i>gość – gości, śledź – śledzi, koń – koni, łosoś – łososi, kniaź – kniazi, nauczyciel – nauczycieli, złodziej – złodziei/złodziejów</i>

RZECZOWNIKI RODZAJU ŻEŃSKIEGO W LICZBIE MNOGIEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-ø	dominująca końcówka	<i>kobieta – kobiet, zupa – zup</i>
-i	po spółgłoskach miękkich oraz po <i>j, l</i>	<i>kolacja – kolacji, kropla – kropli/kropel, kość – kości</i>
-y	po spółgłoskach twardych	<i>noc – nocy, twarz – twarży, podróż – podróży</i>

RZECZOWNIKI RODZAJU NIJAKIEGO W LICZBIE MNOGIEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-ø	dominująca końcówka	<i>jajko – jajek, kino – kin</i>
-ów	w wyrazach zapożyczonych, w tym zakończonych w liczbie pojedynczej na <i>-um</i>	<i>centrum – centrów, muzeum – muzeów, studio – studiów</i>

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
ci → ć, ni → ń	<i>zajęcie – zajęć, pani – pań</i>	Występują w rzeczownikach rodzaju żeńskiego i nijakiego w liczbie mnogiej.
ć → ci, dź → dzi, ń → ni, ś → si, ź → zi	<i>gość – gościa, gwoźdź – gwoździa, koń – konia, łoś – łosia, gałąź – gałęzi</i>	Występują w rzeczownikach liczby pojedynczej zakończonych na spółgłoski miękkie.
dzi → dź, ni → ń, si → ś	<i>jeździec – jeźdźca, koniec – końca, półpasiec – półpaśca</i>	Występują w rzeczownikach rodzaju męskiego, w których przed końcówką -ec występuje -dzi, -ni, -si.
ą → ę	<i>błąd – błędu, gałąź – gałęzi, okrąg – okręgu, ząb – zęba</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
e → ɔ	<i>domek – domku, Niemiec – Niemca, ojciec – ojca, ale: człowiek – człowieka</i>	Występuje w rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ek i -ec.
	<i>kabel – kabla, Paweł – Pawła, ale: nauczyciel – nauczyciela, przyjaciel – przyjaciela</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -el, -eł, -eń i -er.
o → e	<i>jabłko – jabłek, książka – książek</i>	Występuje w liczbie mnogiej, gdy w formie mianownika liczby pojedynczej przed końcówkami -o oraz -a znajdują się dwie spółgłoski.
ó → o	<i>stół – stołu, samochód – samochodu, ale: ból – bólu, król – króla</i>	Występuje w większości rzeczowników jednosylabowych lub w ostatniej sylabie kilkusylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

- Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a w mianowniku, np. *poeta, artysta, tata* odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one jednak przymiotników, zaimków, czasowników w rodzaju męskim: *Szukam **mojego taty**. Nie znam **belgijskich artystów**.*
- W niektórych rzeczownikach rodzaju żeńskiego z tematem zakończonym na spółgłoskę miękką bądź na literę *l* dopuszczalne są dwie formy dopełniacza liczby mnogiej: *ciocia – ciocilcioć, kawiarnia – kawiarni/kawiarni, kropla – kropki/kropel, morela – moreli/morel*.
- Forma długa (pełna) i krótka (klityczna) zaimka osobowego:
 - forma krótka występuje w środku i na końcu zdania: *Bardzo **go** nie lubię. Słucham **cię**.*
 - forma długa (ciebie, jego) występuje na początku zdania: ***Jego** nie znam. **Ciebie** nie lubię.*
 - forma długa (ciebie, niego, niej, nich) występuje po przyimkach: *Idę do **niego** na obiad. Bez **nich** nigdzie nie jedziemy.*
 - formę długą stosuje się jako emfazę: *Potrzebuję tylko **ciebie!** **Jego** tam nie widziałam!*
- Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor, premier, inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Od kilku miesięcy szukamy **nowej** radiolog. Można również użyć rzeczownika pani: Uczniowie słuchają **pani** dyrektor. Od niedawna można stosować formy typu: profesorka, doktorka, psycholożka: Nie lubię **tej psycholożki**.*
- Identycznie jak przymiotniki w dopełniaczu odmieniają się:
 - zaimki wskazujące: *ten – **tego**, tamta – **tamtej**, takie – **takiego**,*
 - zaimki dzierżawcze: *mój – **mojego**, moja – **swojej**, nasz – **naszych**,*
 - zaimki względne: *który – **którego**, jaka – **jakiej**, jakie – **jakiego**,*
 - liczebniki porządkowe: *pierwszy – **pierwszego**, druga – **drugiej**, szóste – **szóstego**,*
 - imiona męskie zakończone na -i, -y: *Antoni – **Antoniego**, Jerzy – **Jerzego**,*
 - nazwiska męskie zakończone na -ski, -cki: *Kowalski – **Kowalskiego**, Wodecki – **Wodeckiego**,*
 - nazwiska żeńskie zakończone na -ska, -cka: *Kowalska – **Kowalskiej**, Wodecka – **Wodeckiej**.*

A1

I. Cena (od pięciu): **Chleb kosztuje 5 złotych.**

1 Ile złotych, ile groszy?

1. 52 <i>złote</i>	0,99 <i>groszy</i>	6. 81	0,75
2. 104	0,16	7. 85	0,93
3. 29	0,05	8. 73	0,01
4. 16	0,09	9. 54	0,37
5. 95	0,20	10. 68	0,23

2 Ile to kosztuje?

- Poproszę „Gazetę Wyborczą” i zapalniczkę.
– Proszę, razem 12 *złotych* 95 *groszy*.

- Dzień dobry, czy są jajka?
– Tak, są.
– Poproszę sześć. Ile płacę?
– 4 55

- Czy jest woda mineralna?
– Tak, jest.
– Ile kosztuje?
– 3 60

- Poproszę kawę z mlekiem.
– To wszystko?
– Tak.
– Proszę, 9 90

- Proszę ciemny chleb.
– Duży czy mały?
– Ile kosztuje duży?
– 7 20

- Dobrze, poproszę.
– Proszę bułkę z serem i mały sok.
– Proszę, razem 6 45

- Proszę ciastko z kremem i lody pistacjowe.
– Proszę. Coś do picia?
– Nie, dziękuję.
– Razem 11 90

- Proszę bilet ulgowy.
– Proszę, 2 30

3 Ceny

- kawa w kawiarni
- chleb
- woda mineralna
- obiad w restauracji
- mieszkanie jednopokojowe
- perfumy
- bilet autobusowy
- książka
- piwo
- samochód

- 8 *złotych*
- 10
- 40 000
- 3
- 4
- 200
- 30
- 300 000
- 2
- 45

1. <i>a</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

4 Ile to kosztuje w twoim kraju?

woda mineralna		obiad w restauracji	
chleb		proszek do prania	
masło		szampon	
mleko		bilet autobusowy	
kilogram bananów		litr benzyny	

2. Wiek (od pięciu): *On ma 12 lat.*

1 Ile masz lat?

1. 5 rok / <u>lat</u> / lata	6. 51 rok / lat / lata
2. 1 rok / lat / lata	7. 73 rok / lat / lata
3. 13 rok / lat / lata	8. 80 rok / lat / lata
4. 20 rok / lat / lata	9. 89 rok / lat / lata
5. 34 rok / lat / lata	10. 100 rok / lat / lata

2 Ile oni mają lat?

3 Ile on ma lat?

1. uczeń	a) 20
2. prezydent	b) 17
3. przedszkolak	c) 5
4. babcia	d) 18
5. minister	e) minimum 65
6. emeryt	f) minimum 35
7. licealista	g) 14 <i>lat</i>
8. młoda matka	h) 60
9. osoba dorosła	i) 50
10. pracownik	j) minimum 16

1. <i>g</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

4 Zosia

Mam na imię Zosia, mam 23 *lata* i jestem studentką. Moja mama Jadwiga ma 52, a mój tata Kazimierz 51
 Mój brat Adam jest starszy ode mnie – ma 27, a moja siostra Helena jest młodsza i ma 18 Adam ma już rodzinę. Jego żona ma na imię Ania i ma 24 Oni mają córkę Marysię, która ma (1) i psa Kruczka, który jest jeszcze młody – ma 2

5 Ile lat się uczymy?

Kiedy dzieci mają *rok* albo 2, idą do żłobka. Do żłobka chodzą tylko małe dzieci. Kiedy kończą 3, idą do przedszkola. Przedszkole trwa zwykle 3 albo 4 Kiedy dzieci mają 6, zaczynają uczyć się w zerówce. Zerówka to klasa „zero” w przedszkolu lub w szkole podstawowej. W szkole podstawowej dzieci uczą się 8 Kiedy kończą szkołę podstawową, mają zwykle 15 Potem idą do liceum, które trwa 4 albo do technikum, które trwa 5 Po szkole można iść jeszcze na studia. W Polsce trwają one zwykle 5

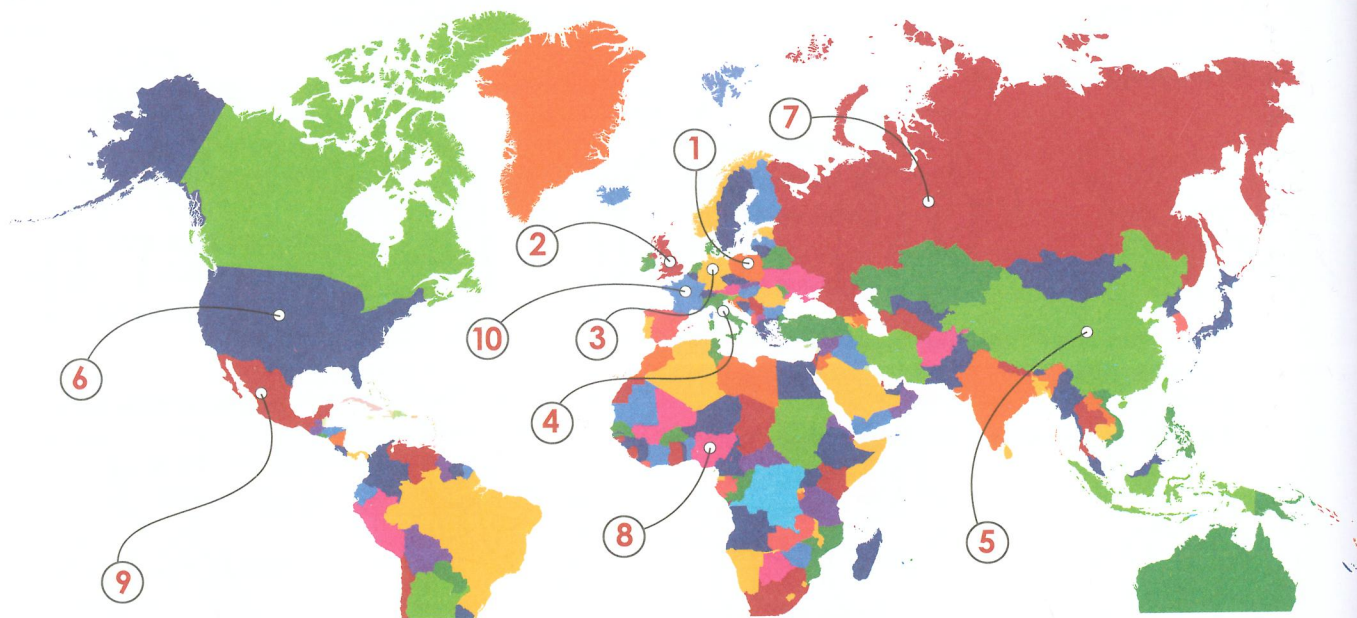
A1

3. Pochodzenie: *Jestem z Polski.*

1 Skąd oni są?

Wielka Brytania, Polska, Niemcy, Włochy, Chiny, Stany Zjednoczone, Rosja, Nigeria, Meksyk, Francja

1. *Polska* 2. 3. 4. 5.
 6. 7. 8. 9. 10.

1. Ola jest z *Polski*.
 2. Tom jest z
 3. Frauke jest z
 4. Fabrizio jest z
 5. Yao jest z
 6. George jest ze
 7. Natasza jest z
 8. Halima jest z
 9. Carlos jest z
 10. Charlotte jest z

2 Skąd pochodzisz?

1. Mieszkam w Warszawie.
Pochodzę z Polski.
 2. John mieszka w Ottawie.
 On
 3. Państwo Sommer mieszkają w Berlinie.
 Oni
 4. Alejandro mieszka w Madrycie.
 On
 5. Matias mieszka w Helsinkach.
 On
 6. Miguel i Carla mieszkają w Lizbonie.
 Oni
 7. Maria mieszka w Caracas.
 Ona
 8. Elif mieszka w Ankarze.
 On
 9. Annika i Marjun mieszkają w Kopenhadze.
 One
 10. Daizuki mieszka w Tokio.
 On

3 Polskie specjały

1. Oscypek to ser z *Zakopanego* (Zakopane)
 2. Piernik to specjał z (Toruń)
 3. Sękacz to ciasto z (Podlasie)
 4. Bułka w kształcie koguta to pieczywo z (Kazimierz)
 5. Rogal marciński to przysmak z (Poznań)
 6. Wuzetka to ciastko z (Warszawa)
 7. Rolada, kluski śląskie i modra kapusta to dania ze (Śląsk)
 8. Kwaśnica to zupa z (Nowy Targ)
 9. Obwarzanek to specjał z (Kraków)
 10. Smażona flądra to ryba z (Pomorze)

A1

A2

B1

4. Negacja biernika: *Nie lubię zupy pomidorowej.*

1 Chory Jacek

Jacek jest chory i na nic nie ma ochoty.

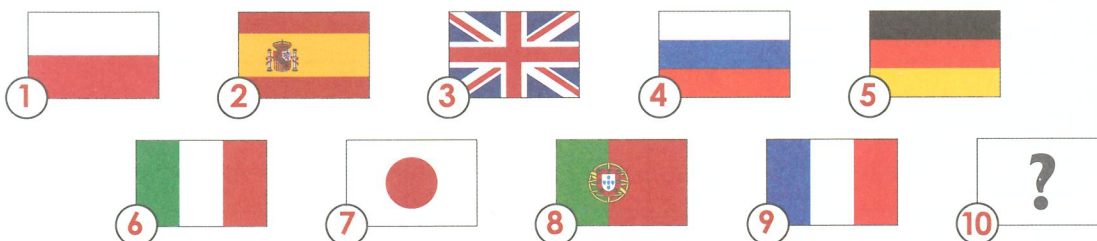
1. Nie chce	a) obiad i kolacja	b) <u>obiadu i kolacji</u>	c) obiadem i kolacją
2. Nie pije	a) zimna woda	b) zimną wodą	c) zimnej wody
3. Nie pije też	a) gorącej herbaty	b) gorącą herbatą	c) gorąca herbata
4. Nie ma	a) ochoty na spacer	b) ochotą na spacer	c) ochota na spacer
5. Nie chce czytać	a) książka	b) książki	c) książką
6. Nie chce oglądać	a) ten film	b) tym filmem	c) tego filmu
7. Nie toleruje	a) telefonów po 22:00	b) telefony po 22:00	c) telefonami po 22:00
8. Nie chce	a) wizyta lekarza w domu	b) wizytą lekarza w domu	c) wizyty lekarza w domu

2 Sport to zdrowie!

Jakich sportów oni nie uprawiają?

1. Serena Williams nie uprawia	a) tenisa	b) <u>kolarstwa</u>
2. Magic Johnson nie uprawia	a) lekkoatletyki	b) koszykówki
3. Roger Federer nie uprawia	a) tenisa	b) siatkówki
4. Robert Lewandowski nie uprawia	a) piłki nożnej	b) jazdy konnej
5. Justyna Kowalczyk nie uprawia	a) hokeja	b) biegów narciarskich
6. Otylia Jędrzejczak nie uprawia	a) pływania	b) skoku w dal
7. Adam Małysz nie uprawia	a) piłki nożnej	b) skoków narciarskich
8. Witalij Kliczko nie uprawia	a) jazdy na rowerze	b) boksu

3 Warto być poliglotą!

1. Nie znam <i>języka polskiego</i> ,	więc jadę do <i>Polski</i> , żeby się go uczyć.
2. Kamil nie zna	więc jedzie do, żeby się go uczyć.
3. Ola nie zna	więc jedzie do, żeby się go uczyć.
4. Karolina nie zna	więc jedzie do, żeby się go uczyć.
5. Adam nie zna	więc jedzie do, żeby się go uczyć.
6. Justyna nie zna	więc jedzie do, żeby się go uczyć.
7. Ty nie znasz	więc jedziesz do, żeby się go uczyć.
8. Oni nie znają	więc jadą do, żeby się go uczyć.
9. Wy nie znacie	więc jedziecie do, żeby się go uczyć.
10. Ja nie znam	więc jadę do, żeby się go uczyć.

A1

4 Kasia i Julka

Kasia i Julka są bliźniaczkami, ale nie są podobne – mają zupełnie inne upodobania!

1. Kasia lubi ekstrawagancką modę, a Julka nie lubi *ekstrawaganckiej mody*.

2. Kasia lubi czerwony kolor, a Julka nie lubi

3. Kasia lubi szybki rytm i stres, a Julka nie lubi

4. Kasia lubi sporty wodne, a Julka nie lubi

5. Kasia lubi ostre potrawy, a Julka nie lubi

6. Kasia lubi muzykę rockową, a Julka nie lubi

7. Kasia lubi nocne życie, a Julka nie lubi

8. Kasia lubi ekologiczne jedzenie, a Julka nie lubi

9. Kasia lubi kino alternatywne, a Julka nie lubi

10. Kasia lubi sztukę nowoczesną, a Julka nie lubi

5 Jestem na nie!

1. Nie lubię wytrawnego wina.

Jakiego wina nie lubisz?

2. Nie chcę czarnego garnituru.?

3. Nie kupuję drogiej biżuterii.?

4. Nie jem zimnego mięsa.?

5. Nie słucham muzyki jazzowej.?

6. Nie lubię nerwowych kolegów.?

7. Nie lubię niedojrzałych bananów.?

8. Nie chodzę do drogich restauracji.?

9. Nie lubię dużych psów.?

10. Nie czytam nudnych książek.?

6 Czego oni nie piją?

	Aneta	Magda	Kacper	Piotr	Szymon
czerwone wino	X		X		X
ciepłe mleko		X			
gorzka herbata		X		X	
sok pomidorowy			X		X
woda mineralna gazowana	X			X	
piwo imbirowe			X		X
gorąca czekolada		X		X	
lemoniada	X				X
polska wódka		X	X		
kawa bez mleka	X			X	

1. Aneta nie pije *czerwonego wina*, i

2. Magda nie pije, i

3. Kacper nie pije, i

4. Piotr nie pije, i

5. Szymon nie pije, i

6. Aneta i Piotr nie piją, i

7. Kacper i Szymon nie piją, i

8. Magda i Piotr nie piją, i

7 Czego nie je i nie pije?

1. Osoba, która jest na diecie nie je *czekolady* i nie pije *coca-coli*.

2. Modelka nie je i nie pije

3. Dziecko nie je i nie pije

4. Kobieta w ciąży nie je i nie pije

5. Sportowiec nie je i nie pije

6. Weganin nie je i nie pije

A1

A2

B1

8 Niczego tu nie ma

- Kelner: Dzień dobry. Czy podać kartę, czy tylko coś do picia?
- Gość: Poproszę wodę mineralną z cytryną i miętą.
- Kelner: Bardzo przepraszam, nie mamy dziś ani *cytryny*, ani *mięty* (cytryna, mięta).
- Gość: Szkoda, to poproszę samą wodę. A co może pan polecić do jedzenia?
- Kelner: Mamy pyszny rosół i pierogi z mięsem.
- Gość: Nie lubię (rosół) i (pierogi). Proszę kurczaka, ryż i gotowane warzywa.
- Kelner: Bardzo mi przykro, ale nie ma (kurczak) ani (gotowane warzywa). Jest tylko ryż.
- Gość: A są może ziemniaki i kotlet schabowy?
- Kelner: Niestety, o tej godzinie nie serwujemy już (kotlety schabowe).
- Gość: To co mogę jeszcze dostać?
- Kelner: Mamy znakomitą włoską pizzę, najlepsza jest z szynką, suszonymi pomidorami i pieczarkami.
- Gość: Chciałem zjeść coś polskiego, ale w tej sytuacji poproszę pizzę.
- Kelner: Świetnie. Czy pizza może być bez (szynka), (suszony pomidor) i (pieczarki)?
- Gość: Słucham? To żart? Mam jeść pizzę bez (dodatki)? A może zaproponuje mi pan ziemniaki z ryżem?
- Kelner: Proszę się nie denerwować. Dzisiaj nie ma (nasz wspaniały kucharz), bo jest chory i dlatego ja sam muszę gotować. Niestety, nie umiem robić wielu (polskie dania). Rosół i pierogi to moja specjalność.
- Gość: W takim razie idę do (inna restauracja). Ile płacę za wodę?
- Kelner: Woda gratis. Zapraszam ponownie, jak kucharz będzie zdrowy.

9 Weekend Kasi

Kasia robi plany na weekend. Chce:

- gotować zupę pomidorową,
- sprzątać mieszkanie,
- pisać e-maile do klientów,
- czytać artykuł naukowy,
- malować portret Marcina,
- oglądać mecz koszykówki,
- odrabiać pracę domową z języka angielskiego,
- ćwiczyć jogę.

W weekend Kasia jest niestety chora, dlatego:

nie gotuje zupy pomidorowej,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10 Nie lubię go

1. Nigdy *ciebie* tam nie spotkałam! (ty)
2. Czy masz tę książkę? Nie mam (ona)
3. Przeprasz koleżę? Nie, nie przepraszę (on)
4. Nie spotkałem w mieście. (on)
5. Nie widzieliście wczoraj wieczorem? (ja)
6. Spotkaliście Marka? Nie, nie spotkalismy (on)
7. Dlaczego nie lubią? (wy)
8. Nikt nie odwiedza. (my)
9. Znasz Adama i Marka? Nie, nie znam (oni)
10. Marysia i Kasia nie przyjdą, bo (one) nie zaprosiłam.

A1

11 Spotkanie po latach

Kasia spotkała wczoraj dawną koleżankę z liceum. Niestety, nie miały wspólnych tematów do rozmowy...

- Cześć, Jolu!
- Cześć, Kasiu. Co słychać? Długo się nie widziałyśmy.
- Rzeczywiście, nikogo ostatnio nie spotykam. Tydzień temu rozmawiałam tylko z Filipem Górskim z naszej klasy. Pamiętasz Filipa?
- Nie, nie pamiętam *Filipa Górskiego*.
- Aaa... A oglądałaś może wczoraj ten popularny serial w telewizji? Główny aktor jest podobny do Filipa.
- Niestety, nie oglądałam
- Wiesz, jest tu niedaleko fajny butik. Może tam pójdziemy?
- Nie, nie chce mi się iść do
- To może wstąpimy do kawiarni. Lubisz pączki?
- Nie, nie lubię
- A masz jeszcze ten stary samochód?
- Nie, nie mam już
- Wiesz, poznałam ostatnio przystojnego chłopaka!
- Tak? Ja niestety nie poznałam
- A słyszałaś nową piosenkę Madonny?
- Nie słyszałam
- Jutro jadę za granicę, dostałam długi urlop.
- Fajnie, ja nie mam
- To musisz lubić swoją pracę.
- Nie, nie lubię!
- A co lubisz?
- nie lubię!

12 Marzenia Oli

~~starszy brat~~ / mały kot i akwarium / czerwona elegancka sukienka / nowe narty / buty do tańca /
nowy i szybki komputer / duży pokój / komórka / bilet do Legolandu / długie włosy

Ola ma trzynaście lat.

Nie ma starszego brata.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ale bardzo o tym wszystkim marzy.

5. Kierunek podróży: Jadę z Katowic do Krakowa.

1 Dokąd? Skąd?

1. Kino

Oni idą do *kina*

Oni wracają z

2. Pokój

On wszedł do

On wyszedł z

3. Miasto

Pojechałem do

Wróciłem z

4. Kolega

Idę do

Wracam od

5. Restauracja

Jedziemy do

Wracamy z

2 Instytucje w mieście

1. Ktoś, kto chce kupić lekarstwa, idzie do *apteki*.

2. Ktoś, kto ma problem ze zdrowiem, idzie do

3. Ktoś, kto chce coś zjeść, idzie do

4. Ktoś, kto chce potańczyć ze znajomymi, idzie do

5. Ktoś, kto chce obejrzeć nowy film 3D, idzie do

6. Ktoś, kto chce kupić chleb, idzie do

7. Ktoś, kto chce kupić perfumy, idzie do

8. Ktoś, kto chce wypożyczyć książkę, idzie do

9. Ktoś, kto chce kupić bukiet kwiatów, idzie do

10. Ktoś, kto chce wykupić wycieczkę do Rzymu, idzie do

11. Ktoś, kto potrzebuje karty kredytowej, idzie do

12. Ktoś, kto chce kupić gazetę i papierosy, idzie do

3 Jak dojść do dworca?

A: Przepraszam, jak dojść do dworca?

B: Proszę iść prosto, do *ulicy Warszawskiej* (ulica Warszawska), następnie koło (biblioteka uniwersytecka) i (poczta) skrócić w lewo. Potem na wprost (Teatr Polski) zobaczy pan przystanek autobusowy. Proszę iść prosto. Naprzeciwko (przystanek) jest bank. Tam trzeba skrócić w prawo – sto metrów dalej będzie szpital.

A: Czy dobrze pamiętam, że koło (szpital) jest duże skrzyżowanie?

B: Tak, od (skrzyżowanie) jest już bardzo blisko do (dworzec). Trzeba iść prosto wzdłuż (ogrodzenie) szpitala, koło (Hotel Poznański) skrócić w lewo i jest pan na miejscu.

A: Dziękuję bardzo.

4 Dokąd idzie Adam?

Poniedziałek

– wypożyczyć książkę do historii

Wtorek

– spektakl „Dziadek do orzechów”

Środa

– kupić nowe okulary

Czwartek

– kupić książkę Stephena Kinga

Piątek

– obiad z rodzicami w „Pierogerii”

Sobota

– nowy dres do biegania

Niedziela

– spacer z psem i piwo z kumplami

Dokąd idzie Adam?

W poniedziałek *Adam idzie do biblioteki.*

We wtorek

W środę

W czwartek

W piątek

W sobotę

W niedzielę

5 Rozkład jazdy pociągów

Warszawa Centralna – rozkład jazdy pociągów

PRZYJAZDY				ODJAZDY			
Godzina	Miejscowość	Pociąg	Peron	Godzina	Miejscowość	Pociąg	Peron
8:30	Łódź	TLK	3	12:15	Zielona Góra	IR	3
10:00	Poznań	IR	2	14:30	Toruń	TLK	5
11:45	Kraków	IC	1	16:20	Szczecin	IR	1
12:05	Olsztyn	TLK	4	17:25	Berlin	IC	2
13:50	Gdynia	TLK	2	19:50	Paryż	IC	3
15:20	Zakopane	IC	3	21:00	Bydgoszcz	TLK	4
17:00	Rzeszów	TLK	4	22:30	Siedlce	TLK	2
19:45	Gliwice	IR	1	1:05	Moskwa	IC	1

Skąd przyjeżdżają pociągi na dworzec Warszawa Centralna?

O 8:30 przyjeżdża pociąg z Łodzi.

O 10:00 przyjeżdża pociąg z

O 11:45 przyjeżdża pociąg z

O 12:05 przyjeżdża pociąg z

O 13:50 przyjeżdża pociąg z

O 15:20 przyjeżdża pociąg z

O 17:00 przyjeżdża pociąg z

O 19:45 przyjeżdża pociąg z

Dokąd odjeżdżają pociągi z dworca Warszawa Centralna?

O 12:15 odjeżdża pociąg do Zielonej Góry.

O 14:30 odjeżdża pociąg do

O 16:20 odjeżdża pociąg do

O 17:25 odjeżdża pociąg do

O 19:50 odjeżdża pociąg do

O 21:00 odjeżdża pociąg do

O 22:30 odjeżdża pociąg do

O 1:05 odjeżdża pociąg do

6 Ile kilometrów jest z Łodzi do Wrocławia?

1. Z Łodzi do Wrocławia jest 219 km.

2. Z Łodzi do jest 210 km.

3. Z Łodzi do jest 118 km.

4. Z Łodzi do jest 80 km.

5. Z Łodzi do są 252 km.

6. Z Łodzi do są 202 km.

7. Z Łodzi do jest 170 km.

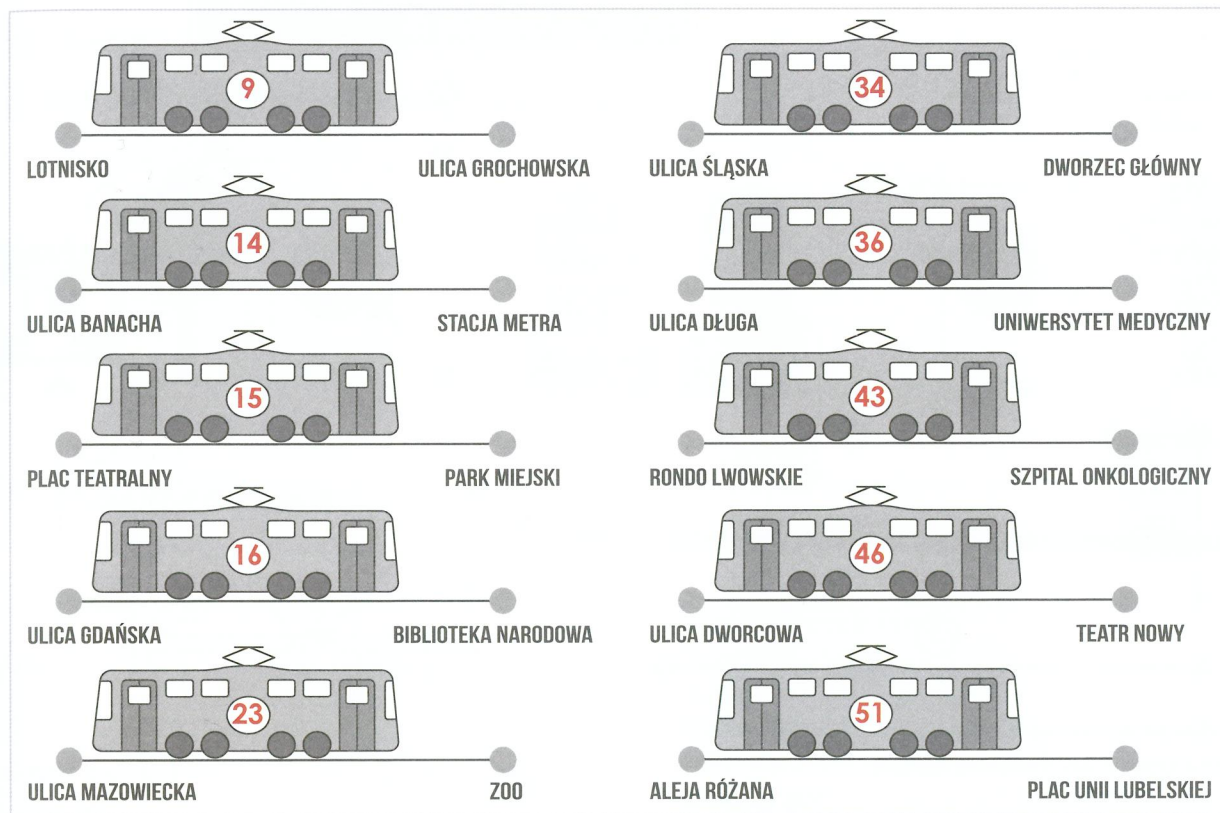
8. Z Łodzi do jest 176 km.

9. Z Łodzi do jest 155 km.

10. Z Łodzi do jest 77 km.

7 Trasy tramwajów

1. Tramwaj nr 9 jeździ *z lotniska do ulicy Grochowskiej*.

2. Tramwaj nr 14 jeździ
3. Tramwaj nr 15 jeździ
4. Tramwaj nr 16 jeździ
5. Tramwaj nr 23 jeździ
6. Tramwaj nr 34 jeździ
7. Tramwaj nr 36 jeździ
8. Tramwaj nr 43 jeździ
9. Tramwaj nr 46 jeździ
10. Tramwaj nr 51 jeździ

8 Rowerem przez Europę

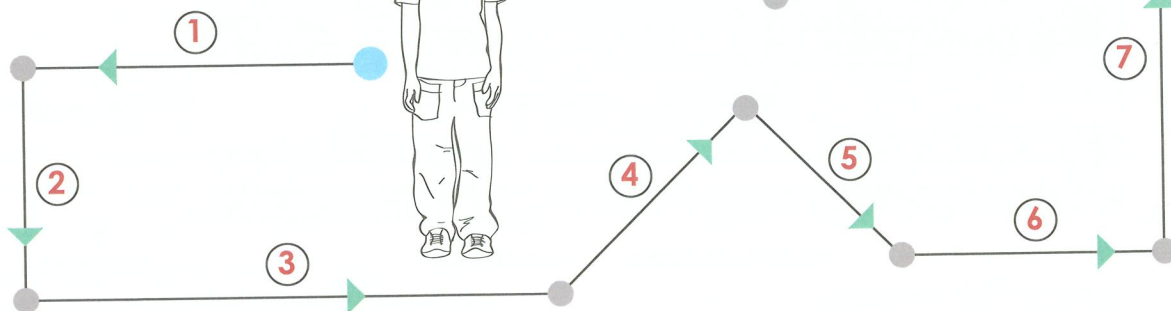
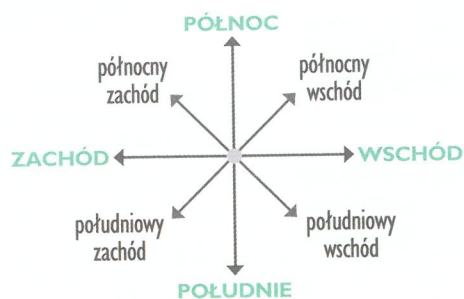
Marcin uwielbia jeździć rowerem. Razem z przyjaciółmi planuje w trzy miesiące przejechać Europę na rowerach.

Startują z *Polski* (Polska) i jadą:

- z (Polska) do (Niemcy),
- z (Niemcy) do (Holandia),
- z (Holandia) do (Belgia),
- z (Belgia) do (Francja),
- z (Francja) do (Słowenia),
- ze (Słowenia) do (Austria),
- z (Austria) do (Czechy) i z powrotem do (Polska).

To będzie długa i pełna przygód wycieczka!

A1**9 Wycieczka w góry****MORSKIE OKO – 3 godziny**

Wojtek idzie na wycieczkę w góry.

1. Najpierw idzie ze *wschodu* na zachód,
2. z na południe,
3. z na wschód,
4. ze na północny wschód,
5. z na południowy wschód,

6. z na wschód,
7. ze na północ,
8. z na północny zachód,
9. z na południowy wschód,
10. z na północ.

10 Skąd wieje wiatr?

ze wschodu / z południowego wschodu / z północnego zachodu / z północy / z południowego zachodu /
z zachodu / z południa / z północnego wschodu

Wiatr wieje:

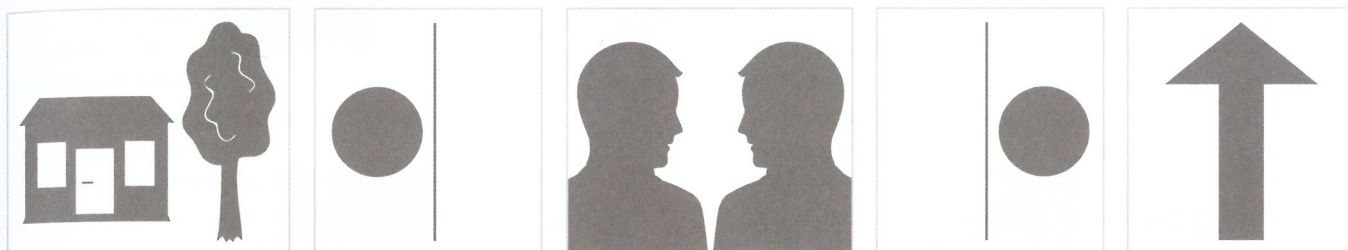
1. z *południa*
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

A1**A2****B1**

6. Położenie: *Książka leży obok laptopa.*

1 Gdzie?

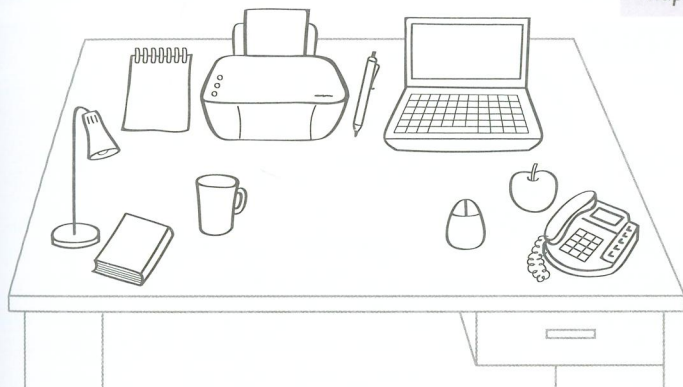
naprzeciwko / na wprost / obok / z prawej strony / z lewej strony

na wprost

2 Gdzie leży? Gdzie stoi?

naprzeciwko / na wprost / obok / koło / z prawej strony / z lewej strony

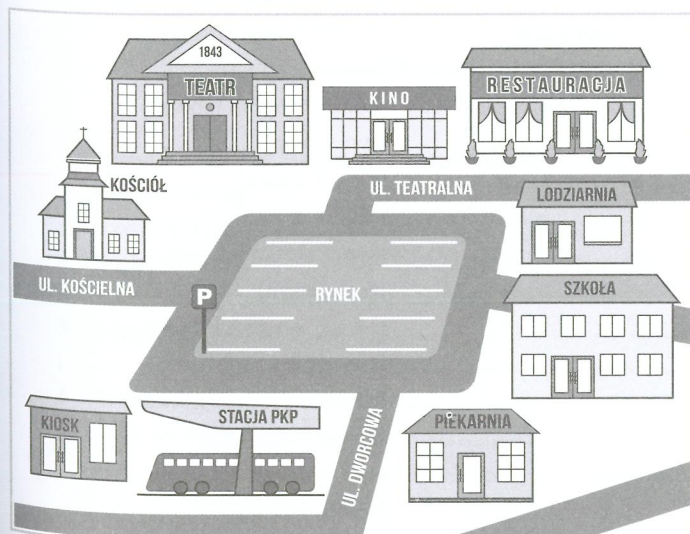
Książka leży *obok* lampy.

Notes leży
Długopis leży
Myszka leży
Jabłko leży
Komputer stoi
Drukarka stoi
Telefon stoi
Kubek stoi
Lampa stoi

3 Nowy Wiśnicz

W Nowym Wiśniczu na rynku obok *kościół* (kościół) jest restauracja, do której bardzo lubimy chodzić w niedzielę na obiad. Na wprost (restauracja) jest mały park, a zaraz koło (park) – kino. Rzadko chodzimy do (kino), ale co tydzień chodzimy do (teatr), który jest naprzeciwko (szkoła). Na wprost (stacja PKP) znajduje się skwer. Po lewej stronie (skwer) stoi kiosk. Koło (kiosk) jest mały parking. Koło (parking) stoi mój dom.

4 Gdzie się znajduje?

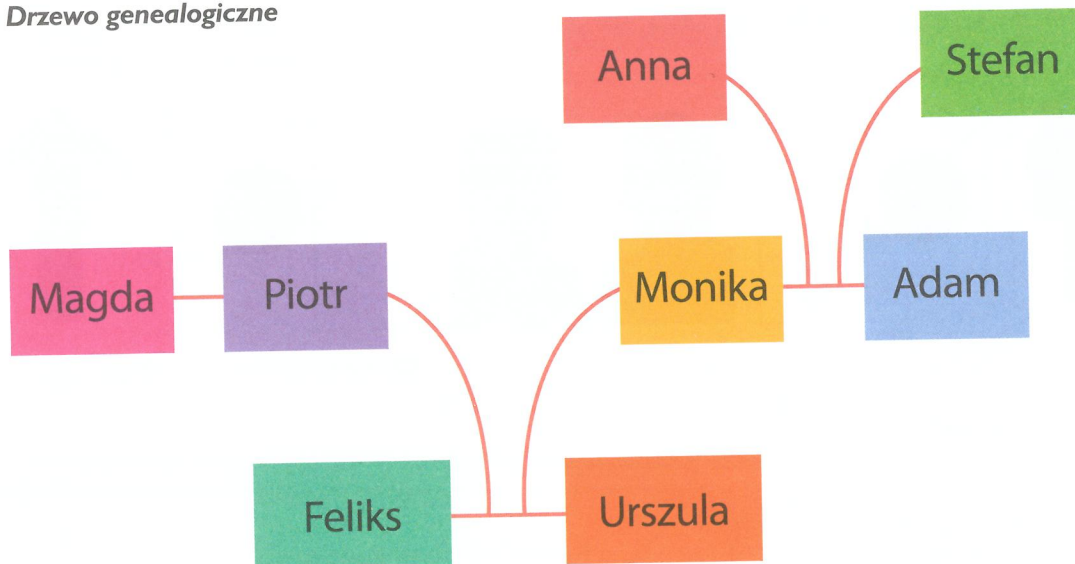

Oto plan małego miasta.

1. Restauracja znajduje się obok *kina*.
2. Kino znajduje się naprzeciwko
3. Teatr znajduje się obok
4. Kiosk znajduje się na wprost
5. Kościół znajduje się koło
6. Szkoła znajduje się naprzeciwko
7. Stacja PKP znajduje się po lewej stronie
8. Parking znajduje się na środku
9. Lodziarnia znajduje się obok
10. Piekarnia znajduje się po prawej stronie

7. Relacje w rodzinie: *To jest brat matki.*

1 Drzewo genealogiczne

1. Monika to *żona* Adama.

2. Magda to

3. Urszula to

4. Anna to

5. Piotr to

6. Monika i Piotr to

7. Adam to

8. Stefan to

9. Feliks to

10. Monika i Adam to

2 Kto jest kim w rodzinie?

Szwagier to *mąż siostry*.

Ciotka to

Zięć to

Siostrzenica to

Bratowa to

Teściowa to

Prababcia to

Wnuczka to

Bratanek to

Stryj to

Wuj to

Kuzyn to

Synowa to

Teść to

Wnuk to

Kuzynka to

Pradziadek to

Siostrzeniec to

Bratanica to

(mąż + siostra)

(siostra + matka lub ojciec)

(mąż + córka)

(córka + siostra)

(żona + brat)

(matka + mąż lub żona)

(matka + babcia)

(córka + córka lub syn)

(syn + brat)

(brat + ojciec)

(brat + matka)

(syn + ciotka lub wuj)

(żona + syn)

(ojciec + mąż lub żona)

(syn + córka lub syn)

(córka + ciotka lub wuj)

(ojciec + dziadek)

(syn + siostra)

(córka + brat)

3 Córka mojej siostry

1. Moja siostra ma córkę.
To jest córka *mojej siostry*.
2. Karol ma rodzeństwo.
To jest rodzeństwo
3. Pani Ola ma brata.
To jest brat
4. Maciek ma małego siostrzeńca.
To jest siostrzeniec
5. Pan Krzysztof ma cztery kuzynki.
To są kuzynki
6. Jego przyjaciel ma dwie siostry.
To są siostry
7. Twoja mama ma dużą rodzinę.
To jest rodzina
8. Nasz kuzyn ma żonę.
To jest żona
9. Moja koleżanka ma narzeczonego.
To jest narzeczonny
10. Mój wujek ma wielu kolegów.
To są koledzy

4 Rodzinna fotografia

dziadek (Stanisław)	babcia (Helena)	dziadek (Jan)	babcia (Zofia)	żona Kazimierza (Edyta)	Kazimierz (przyjaciel dziadka Jana)	mama (Krystyna)	ciocia (Teresa)
------------------------	--------------------	------------------	-------------------	-------------------------------	---	--------------------	--------------------

pies (Reks)	kot (Mruczek)	mój brat (Gucio)	ja (Joasia)	tata (Janusz)	młodszy brat taty (Mikołaj)	starszy brat taty (Grzegorz)
----------------	------------------	---------------------	----------------	------------------	-----------------------------------	------------------------------------

1. Krystyna to córka *Heleny i Stanisława*.
2. Stanisław to mąż
3. Teresa to siostra
4. Mikołaj to brat
5. Grzegorz to wujek
6. Edyta to żona
7. Joasia to córka
8. Teresa to ciocia
9. Zofia to matka
10. Mruczek i Reks to zwierzęta
11. Kazimierz to mąż
12. Helena to żona
13. Janusz to syn

8. Posesyność: *To jest zegarek Marka.*

1 Każdy coś ma...

1. Mój brat ma nowego laptopa.

To jest laptop *mojego brata*.

2. Ten mały chłopiec ma deskorolkę.

To jest deskorolka

3. Kasia Nowacka dostała na urodziny lalkę.

To jest lalka

4. Arek Dubisz kupił niebieski rower.

To jest rower

5. Jej siostra ma kolekcję płyt CD.

To jest kolekcja płyt CD

6. Ich rodzice mają piękny dom z basenem.

To jest dom z basenem

7. Marta i Ela kupiły bilety do Paryża.

To są bilety do Paryża

8. Moi przyjaciele mają dwa koty.

To są koty

9. Twój brat ma nowy sportowy samochód.

To jest samochód

10. Moje dziecko ma dużą piłkę.

To jest piłka

2 Święty Mikołaj

Dzieci dostały prezenty od świętego Mikołaja. Paweł dostał komputer. Zosia bardzo chciała nową lalkę Barbie, ale jej nie dostała. Pod choinką znalazła za to małego, czarnego kota, z którym lubi się bawić. Jaś i Staś to bracia. Dostali od Mikołaja encyklopedię o zwierzętach i grę planszową. W każdą niedzielę gra w nią cała rodzina. Wszyscy świetnie się bawią. Kuba marzył o podróży do Disneylandu i otrzymał od świętego Mikołaja bilet. Jest bardzo szczęśliwy. Malwina uwielbia czytać książki. Dostała nową książkę przygodową. Marek też ma prezenty od świętego Mikołaja: nowe pióro i ołówek, a Szymon chwali się nowym plecakiem i butami do gry w piłkę nożną. Małgosia zawsze chciała mieć w domu rybki. Dostała akwarium i złotą rybkę. Jak to dobrze być dzieckiem!

1. Czyj to kot?

To jest kot *Zosi*.

2. Czyja to gra planszowa?

To jest gra planszowa

3. Czyj to komputer?

To jest komputer

4. Czyje to pióro i ołówek?

To jest pióro i ołówek

5. Czyja to książka przygodowa?

To jest książka przygodowa

6. Czyje to buty do gry w piłkę nożną?

To są buty do gry w piłkę nożną

7. Czyja to złota rybka?

To jest złota rybka

8. Czyj to bilet do Disneylandu?

To jest bilet do Disneylandu

9. Czyja to encyklopedia o zwierzętach?

To jest encyklopedia o zwierzętach

10. Czyj to plecak?

To jest plecak

3 Porządki

Mam na imię Agnieszka. Zwykle wiosną robię porządki w mieszkaniu. Moje mieszkanie jest małe i nie ma w nim *miejsca* (miejsce) na niepotrzebne rzeczy. Zawsze podczas (sprzątanie) znajduję coś ciekawego. Tym razem znalazłam:

– stare spodnie (mój brat);

– książka (Henryk Sienkiewicz) „W pustyni i w puszczy”, której szukałam od roku;

– notatki (moja najlepsza przyjaciółka) z wykładu (profesor Adam Nowak);

– dwie sukienki (moja siostra Ania), których ona już nie nosi;

– zegarek (dziadek Zygmunt), który dostałam od niego w prezencie;

– album ze zdjęciami ze ślubu (rodzice);

– ulubiona bluza sportowa (mój chłopak Michał);

– torba podróżna (moja mama Alicja);

– zepsute zabawki (mój siostrzeniec).

4 Lektury

Co czytają polscy uczniowie? Oto spis lektur w liceum:

1. „Lalka” *Bolesława Prusa* (Bolesław Prus)
2. „Wesele” (Stanisław Wyspiański)
3. „Ferdynand” (Witold Gombrowicz)
4. „Granica” (Zofia Nałkowska)
5. „Treny” (Jan Kochanowski)

6. „Pan Tadeusz” (Adam Mickiewicz)
7. „Kordian” (Juliusz Słowacki)
8. „Szafa” (Olga Tokarczuk)
9. „Tango” (Sławomir Mrożek)
10. Wiersze (Wisława Szymborska) i (Ewa Lipska)

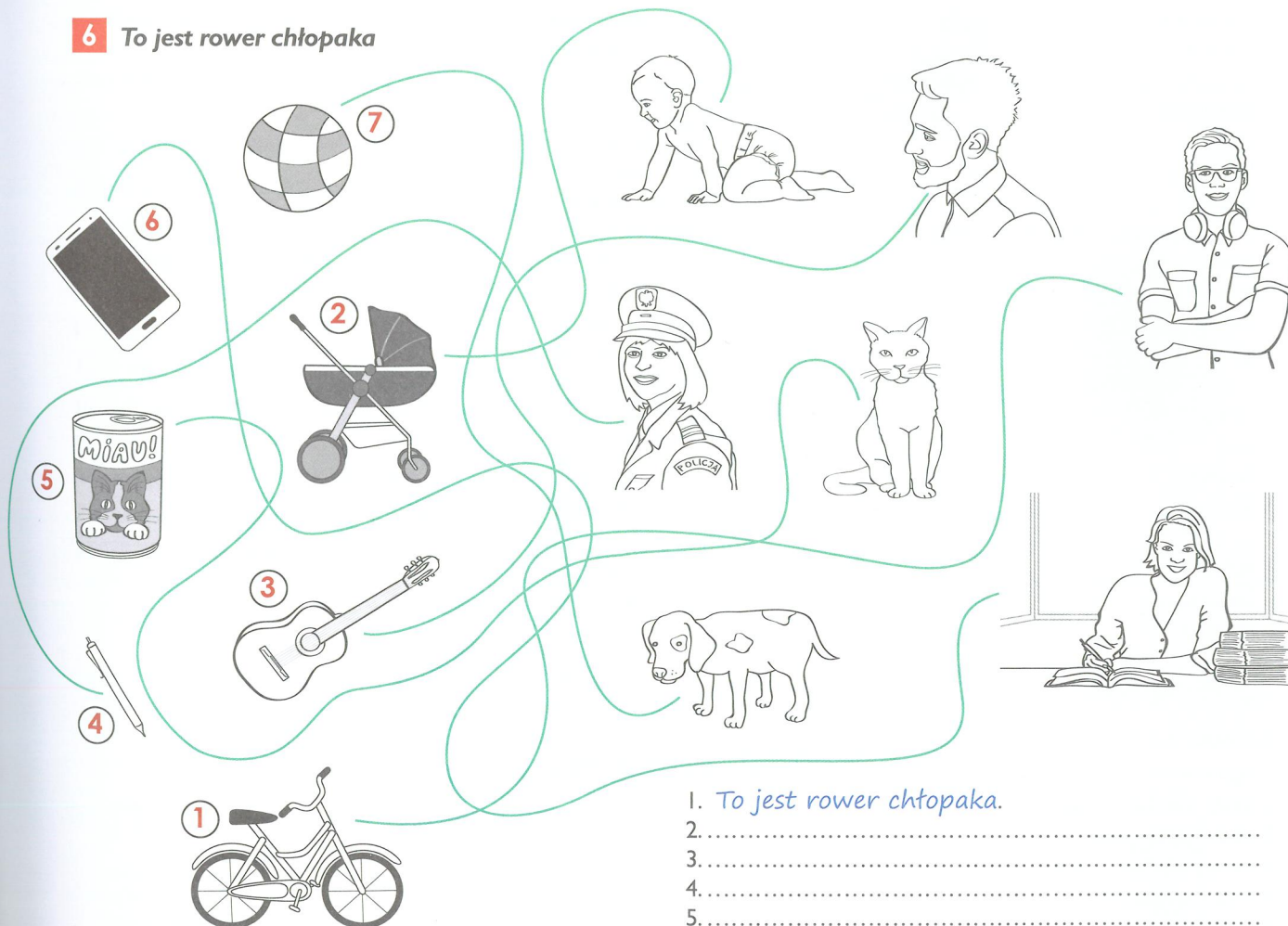
5 Czyj, czyja, czyje?

1. Czyja jest ta książka?
To książka Małgorzaty.

2. Czyj jest ten samochód? (Piotr)
3. Czyja jest ta walizka? (siostra)
4. Czyj jest ten krawat? (ojciec)
5. Czyje to bagaże? (te panie)

6. Czyj jest ten dom? (Adam Kowalski)
7. Czyje są te bilety? (ten kolega)
8. Czyj jest ten ogród? (nasz sąsiad)
9. Czyje jest to mleko? (mój brat)
10. Czyje są te dokumenty? (moja sekretarka)

6 To jest rower chłopaka

1. *To jest rower chłopaka.*

2.
3.
4.
5.
6.
7.

9. Miara, ilość i waga: *Litr mleka i kostka masła.*

1 Kilogram cukru

1. słoik	a) ciastek
2. litr	b) wody mineralnej
3. karton	c) pomidorów
4. paczka	d) masła orzechowego
5. słoik	e) piwa
6. puszka	f) soku
7. kostka	g) soli
8. kilogram	h) oliwy
9. butelka	i) margaryny
10. szczypta	j) konfitur

1. <i>d</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 Paczka czy kostka?

1. Kostka:

masła, margaryny

– masło

– margaryna

2. Paczka:

– papierosy

– zapalki

– kawa

3. Słoik:

– dżem

– miód

– oliwki

4. Litr:

– syrop

– olej

– benzyna

5. Kubek:

– kefir

– herbata

– kompot

6. Butelka:

– piwo

– wódka

– coca-cola

7. Kilogram:

– mąka

– cukier

– sól

8. Szklanka:

– woda mineralna

– sok

– mleko

9. Kieliszek:

– wino

– likier

– koniak

10. Kawałek:

– ciasto

– ser

– tort

3 Pierogi ruskie

Składniki:

1. ugotowane ziemniaki (0,5 kg) – *pół kilograma ugotowanych ziemniaków*

2. biały ser (2 kostki) –

3. czosnek (3 ząbki) –

4. chudy boczek (3 plastry) –

5. mąka (1 szklanka) –

6. woda (1 łyżka) –

7. oliwa (1 łyżka) –

8. sól, pieprz (szczypta) –

4 Gotuję bigos

- Sprzedawca: Dzień dobry.
 Klient: Dzień dobry. Poproszę pół kilo *białej kapusty* (biała kapusta) i pół kilo
 (kiszona) na bigos.
 Sprzedawca: Proszę. Co jeszcze?
 Klient: Proszę 300 g (mięso wołowe), 200 g
 (kiełbasa) i 150 g (boczek).
 Sprzedawca: Bardzo proszę. Coś jeszcze?
 Klient: Tak, poproszę jeszcze 100 g (suszone śliwki) i butelkę
 (czerwone wytrawne wino). To chyba wszystko...
 Sprzedawca: Jeśli robi pan bigos, to proszę pamiętać o grzybach.
 Klient: Oczywiście! Poproszę paczkę (suszone grzyby).
 Sprzedawca: Tym razem to już chyba wszystko. Razem płaci pan 84 złote.

5 Robimy imprezę!

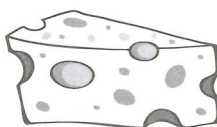
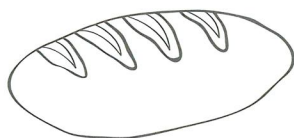

Kasia i Piotrek kupili mieszkanie i organizują parapetówkę.
 Zaprośili piętnaście osób i zastanawiają się, co muszą kupić.

Oto lista zakupów:

- 5 + bochenek + chleb
- 2 + kilogram + kabanos
- 40 + dekagram + szynka
- 0,5 + kilogram + żółty ser
- 3 + ćwiartka + kurczak
- kilogram + papryka
- 1,5 + kilogram + pomidor
- słoik + ogórek kiszony
- 6 + zgrzewka + piwo
- 3 + butelka + białe wytrawne wino
- 7 + karton + sok pomarańczowy i jabłkowy
- 2 + paczka + serwetka

pięć bochenków chleba

10. Czas: **Pracuję od poniedziałku do piątku od ósmej do szesnastej.**

1 Plan zajęć studentów polonistyki Uniwersytetu Łódzkiego

Godzina	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
8:15–9:45	Gramatyka języka polskiego – wykład					
10:15–11:45		Fonetyka – ćwiczenia		Językoznawstwo polskie – ćwiczenia		Zajęcia sportowe
12:15–13:00	Przerwa obiadowa	Filozofia – wykład				
13:30–14:15			Literatura romantyzmu – wykład			
14:15–15:15	Filozofia – ćwiczenia					
15:15–16:45				Historia Polski – wykład		
17:00–18:30					Literatura współczesna – ćwiczenia	
18:45–20:15					Koło naukowe – spotkanie	

1. Poniedziałek

Od *ósmej piętnaście* do *dziewiętej czterdzieści pięć* jest wykład z *gramatyki języka polskiego*.Od do
jest przerwa obiadowa.Od do
są ćwiczenia z

2. Wtorek

Od do
są ćwiczenia zOd do
jest wykład z

3. Środa

Od do
jest wykład z

4. Czwartek:

Od do
są ćwiczenia zOd do
jest wykład z

5. Piątek

Od do
są ćwiczenia zOd do
jest spotkanie

6. Sobota

Od do
są

A2

B1

2 Kiedy oni pracują?

1. Olek: poniedziałek – sobota (10:00–17:00)

*Olek pracuje od poniedziałku do soboty,
od dziesiątej do siedemnastej.*

2. Karol: wtorek – piątek (8:00–16:30)

4. Mikołaj: czwartek – niedziela (12:00–22:00)

5. Ty: poniedziałek – piątek (17:00–23:00)

3. My: środa – czwartek (7:45–15:00)

6. Paulina i Marlena: poniedziałek – wtorek (12:00–17:45)

3 Pogoda w Polsce

Klimat w Polsce jest umiarkowany. Kalendarzowa zima zaczyna się 22 *grudnia* (grudzień). Śnieg pada od (listopad) do (luty) lub (marzec). Temperatura może spadać nawet do -20°C . Wiosna i jesień to najpiękniejsze pory roku w Polsce. 21 (marzec) zaczyna się wiosna. Od (kwiecień) do (czerwiec) jest dość ciepło, choć czasem w kwietniu są jeszcze zimne poranki i przymrozki. Od (lipiec) dzieci mają wakacje i zaczyna się sezon urlopów. To dobry moment na odpoczynek. Jest wtedy zwykle ciepło, słonecznie, a nawet upalnie. Od (sierpień) dzień jest krótszy, a temperatura trochę niższa. To znak, że idzie jesień. 23 (wrzesień) zaczyna się kalendarzowa jesień i polskie babie lato. Od (październik) jest już chłodno i deszczowo. Dzień jest krótki i szybko robi się ciemno.

4 Kalendarz szkolny na rok 2015/2016

ROK SZKOLNY 2015/2016	
I semestr	od 1.09.2015 r. do 17.01.2016 r.
II semestr	od 1.02.2016 r. do 24.06.2016 r.
Przerwa świąteczna	od 23.12.2015 r. do 1.01.2016 r.
Ferie zimowe	od 18.01. 2016 r. do 31.01.2016 r.
Przerwa wielkanocna	od 24.03. 2016 r. do 29.03.2016 r.
Wakacje letnie	od 25.06.2016 r.

W roku szkolnym 2015/2016 dzieci uczyły się w pierwszym semestrze od *pierwszego września* dwa tysiące piętnastego roku do

W drugim semestrze dzieci chodziły do szkoły

od
do

Przerwa świąteczna była

od
do

a ferie zimowe

od
do

Przerwa wielkanocna trwała

od
do

Wakacje zaczęły się

A1

1. Ilość po liczebnikach nieokreślonych: **Mam mało czasu.**

1 Ile?

niewiele / dużo / mniejszość / niewiele / kilka / wiele / większość / mało

1. Cztery osoby to *kilka* osób.
2. Dwadzieścia dwa procent Polaków to Polaków.
3. Jedenaście miesięcy to roku.
4. Siedem lat na studiach to czasu.
5. Emerytura 600 zł to pieniędzy.
6. Trzy osoby na kursie językowym to studentów.
7. Piętnaście minut to czasu na obiad.
8. Osiem egzaminów w sesji to egzaminów.

2 Mało czy dużo?

1. Jest 7:45. O 7:50 mam autobus do pracy. Mam bardzo *mało* czasu!
2. Tylko piętnaście procent studentów lubi egzaminy. To
3. Dzisiaj muszę zrobić zakupy, pójść do apteki, pojechać na pocztę, a wieczorem mam gości. Mam rzeczy do zrobienia...
4. Kiedy Ewelina pracowała, była bardzo zajęta, ale teraz jest już na emeryturze i ma czasu.
5. Tylko pięć osób z mojej klasy dobrze mówi po angielsku. To
6. Prawie czterdzieści pięć procent dzieci lubi czekoladę. To
7. Student, który pracuje w barze, zarabia 1200 zł na miesiąc. To pieniędzy.
8. W Tokio mieszka trzynaście milionów ludzi. W Tokio jest mieszkańców.
9. Richard jest bogaty, to znaczy ma pieniędzy.
10. Tylko cztery miasta w Polsce mają nowe stadiony klasy europejskiej. To

3 Jakie owoce lubimy?

niewiele / dużo / mniej / mniej / najmniej

Większość Polaków najbardziej lubi banany. Tylko trochę *mniej* Polaków lubi truskawki i jabłka. osób lubi arbuzy, natomiast osób lubi maliny, pomarańcze i mango. Jeszcze osób lubi gruszki i brzoskwinie. osób lubi takie owoce, jak granat, melon, winogrona czy egzotyczne liczi.

4 Moda na piękne ciało

mało (x4) / większość (x2) / kilka / niewiele (x2) / mniej / kilka (x2) / więcej (x2) / wiele / dużo

Od *kilku* lat obserwujemy w mediach modę na piękne, zdrowe i wysportowane ciało. Kobiety chcą wyglądać jak Kate Moss, a mężczyźni jak Leonardo DiCaprio. Co zrobić, gdy mamy czasu i nie chodzimy codziennie na siłownię? Oto prostych rad.

1. Śniadanie. osób zapomina o śniadaniu. To duży błąd, bo śniadanie to najważniejszy posiłek dnia.
2. Woda. Pijemy za wody. osób pamięta, że trzeba pić codziennie 2–3 litry wody.
3. warzyw i owoców. Jemy za słodczy i za warzyw i owoców, w których jest witamin i minerałów.
4. Sport to zdrowie, dlatego dobrze jest ćwiczyć razy w tygodniu. Nie musi to być profesjonalne bieganie i start w maratonie. Jeśli masz za czasu, żeby iść na siłownię lub nie lubisz biegać, można ćwiczyć w domu lub iść na krótki spacer. Trzydzieści minut aktywności fizycznej co drugi dzień to, a efekty będą świetne.
5. stresu i snu. z nas codziennie się stresuje – w domu i w pracy. Choroby i infekcje to skutki stresu. Lekiem na stres i złe emocje jest ruch i dobry sen.

A1

3 Dawniej, teraz, w przyszłości

samochód – lm / komputer – lm / jedno miejsce / drugie / kariera zawodowa / spodnie / samolot – lm

1. Dwieście lat temu nie było komputerów, ani Ludzie pisali do siebie listy, a podróże z do trwały nawet kilka dni. Kobiety nie nosiły i nie robiły Zwykle zajmowały się domem i wychowywały dzieci.

przyjaciół – lm / nowa technologia – lm / język obcy – lm / internet / rodzina / godzina / czas

2. Dzisiaj ludzie nie mają dla siebie, dla i Pracują po 12, są zmęczeni i zestresowani, a kiedy mają wolną chwilę, wolą się uczyć i podróżować po świecie. Nie potrafią żyć bez i

człowiek – lm / galeria handlowa – lm / elektryczny samochód – lm / robot – lm / drukowana książka – lm / sklep – lm

3. Za pięćdziesiąt lat w firmach będzie pracować mniej, a więcej Na ulicach będzie dużo Nie będzie i, bo zakupy będziemy załatwiać przez internet. Zamiast będziemy czytać e-booki.

4 Moje mieszkanie

Cześć, jestem Michalina. Mam 28 lat. Pracuję w Warszawie, mieszkam w Śródmieściu. Wynajmuję tu małą, ale bardzo przytulną kawalerkę niedaleko centrum. Dookoła jest cicho i spokojnie. Nie ma hałasu (hałas) i (problem) z parkowaniem. Nie mam (balkon), ale w pobliżu jest duży park, do którego często chodzę na spacer. Na razie spaceruję sama, bo nie mam jeszcze (pies). W moim mieszkaniu jest na razie mało mebli, tylko duże łóżko, szafa i biurko. Nie mam jeszcze (stół), (krzesło – lm) ani (lampa) na biurko. Na początku w mieszkaniu nie było (pralka) i (piekarnik), które dokupiłam. Nie było też (półka – lm) na książki i (firanka – lm) w oknach, (ekspres) do kawy i (wygodny fotel), w którym mogłabym czytać książki i pić pyszną kawę. W domu brakowało (domofon), ale niedawno go założyli na prośbę (mój sąsiad – lm). Teraz już wszystko mam. Uwielbiam moje mieszkanie.

5 Polskie przysłowia

1. Hulaj dusza,	a) myszy harcują.
2. Bez ciekawości	b) nie ma kołaczy.
3. Bez pracy	c) głosu nie mają.
4. Bez zachodu	d) gdy kołacza nie masz.
5. Chleb i woda,	e) nie ma mądrości.
6. Dobry chleb,	f) piekła nie ma.
7. Dzieci i ryby	g) nie ma głoda.
8. Gdy kota nie ma,	h) nie ma miodu.

1. f	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
------	----	----	----	----	----	----	----

13. Życzenia: *Szczęśliwego Nowego Roku!*

1 Życzę ci...

1. egzamin
2. początek roku
3. urodziny
4. obiad
5. noc
6. wakacje
7. wyjazd
8. choroba
9. kichnięcie
10. ślub

- a) Szerokiej drogi!
- b) Miłych snów!
- c) Udanego urlopu!
- d) Do siego roku!
- e) Na zdrowie!
- f) Dużo szczęścia na nowej drodze życia!
- g) Smacznego!
- h) Wszystkiego najlepszego!
- i) Powodzenia!
- j) Szybkiego powrotu do zdrowia!

1. i	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 Wszystkiego najlepszego!

w ~~Nowym Roku~~ / jajka / zabawy / powodzenia / drogi / pracy / szczęścia / urlopu / snów / szybkiego powrotu

1. Wszystkiego najlepszego w <i>Nowym Roku</i> !	6. Udanego
2. Szerokiej	7. Dużo
3. Kolorowych	8. na egzaminie!
4. Smacznego	9. do zdrowia!
5. Owocnej	10. Dobrej

3 Kartki z życzeniami

wszystko najlepsze / zdrowie / wesołe święta / udana impreza imieninowa / uśmiech / prezenty / miłość / spełnienie marzeń

1. Kochana Ciociu!
Z okazji imienin życzę Ci wszystkiego najlepszego: dużo *zdrowia*, szczęścia, i zadowolenia z dzieci oraz w sobotę!

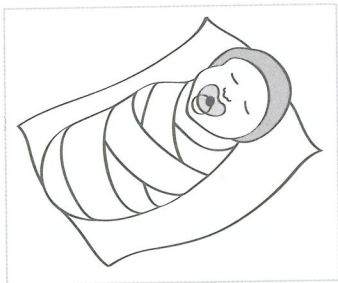
Całuję, Krysia.

2. Drogi Pawełku!
Z okazji Bożego Narodzenia życzę Ci
....., dużo od Mikołaja i wszystkiego najlepszego w Nowym Roku!

Anna Jasińska

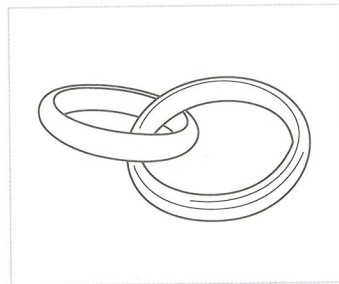
3. Madziu i Piotrusiu!
Z okazji Waszego ślubu życzę Wam
na nowej drodze życia. Dużo, szczęścia,
..... oraz pomyślności!

Babcia Kazia

A1**4** Czego życzymy?

.....

.....

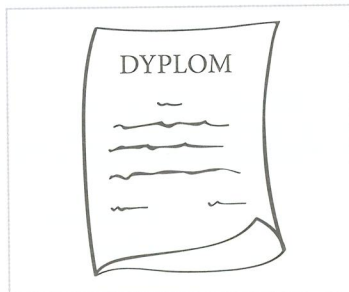

Wszystkiego najlepszego na nowej
drodze życia!

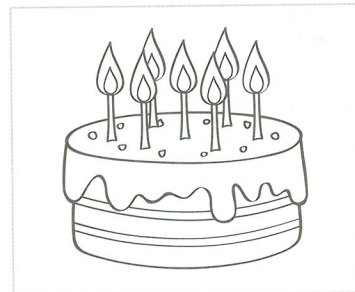
.....

.....

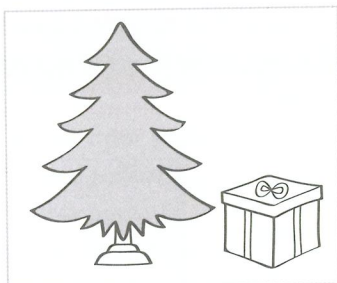
.....

.....

.....

.....

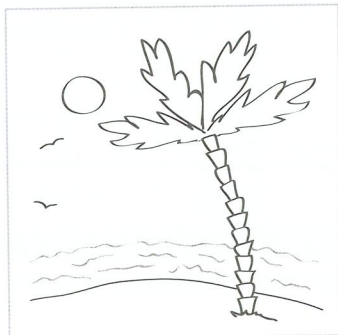
.....

.....

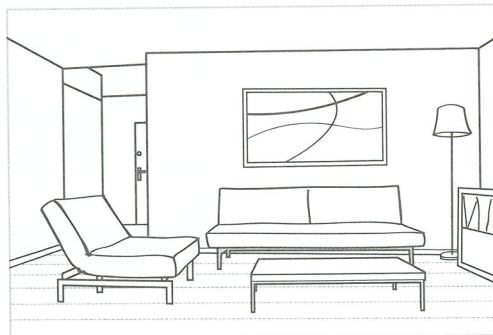
.....

.....

.....

.....

.....

.....

A1**A2****B1**

14. Dopełnienie po przyimkach bez, dla, do, koło, obok, od, u, z(e): Piję kawę bez cukru.

1 Z zegarkiem czy bez zegarka?

1. Pijesz kawę z tłustym mlekiem?

Nie, piję kawę bez tłustego mleka.

2. Czy pracujesz z wielkim zaangażowaniem?

3. Zareagowałeś na tę propozycję z entuzjazmem?

4. Przywitaliście się z radością?

5. Byliście na spacerze z naszą koleżanką?

6. Czy pływasz z zegarkiem?

7. Zgodziłeś się na to z ochotą?

8. Zamówiłaś lody z sosem truskawkowym?

9. Macie mieszkanie z dużym tarasem?

10. Czy lekarz przyszedł z nową pielęgniarką?

2 Dostałam książkę od Marioli

Dzisiaj są moje urodziny. Dostałam dużo pięknych prezentów. Michał dał mi dwa bilety do kina, bo lubimy razem oglądać filmy. Monika kupiła mi okulary przeciwsłoneczne, które bardzo mi się podobały. Moja mama dała mi sportowe buty, a mój chłopak narty, bo w przyszłym roku chcemy pojechać w Tatry na urlop. Mariola kupiła mi najnowszą książkę Jerzego Pilcha. Kasia i Tomek dali mi moje ulubione perfumy. Mój tata kupił mi nocną lampkę, bo stara się zepsuła. Jana dała mi słownik polsko-czeski, żebym szybko nauczyła się języka czeskiego. Za miesiąc jedziemy na wycieczkę do Pragi. Jacek i Paweł dali mi czerwoną czapkę i szalik. Będzie mi zimą ciepło. Babcia i dziadek kupili mi nowy rower, o którym od dawna marzyłam.

Od kogo to dostałaś?

Okulary przeciwsłoneczne dostałam od	
Dwa bilety do kina dostałam od	
Narty dostałam od	
Nocną lampkę dostałam od	
Czerwoną czapkę i szalik dostałam od	
Sportowe buty dostałam od	
Słownik polsko-czeski dostałam od	
Najnowszą książkę Jerzego Pilcha dostałam od	Marioli
Nowy rower dostałam od	
Ulubione perfumy dostałam od	

3 Z czego to jest zrobione?

porcelana / plastik / metal / szkło / guma / polne kwiaty / drewno / papier / skóra / materiał

1. Z czego jest zrobiona puszka?

Puszka jest zrobiona z metalu.

2. Z czego jest zrobione lustro?

3. Z czego jest zrobiona szczoteczka do zębów?

4. Z czego jest zrobione stare krzesło?

5. Z czego jest zrobiony namiot?

6. Z czego jest zrobiona torba?

7. Z czego jest zrobiony bukiet?

8. Z czego jest zrobione origami?

9. Z czego jest zrobiona filizanka?

10. Z czego są zrobione kalosze?

A1

4 Jestem ze wsi

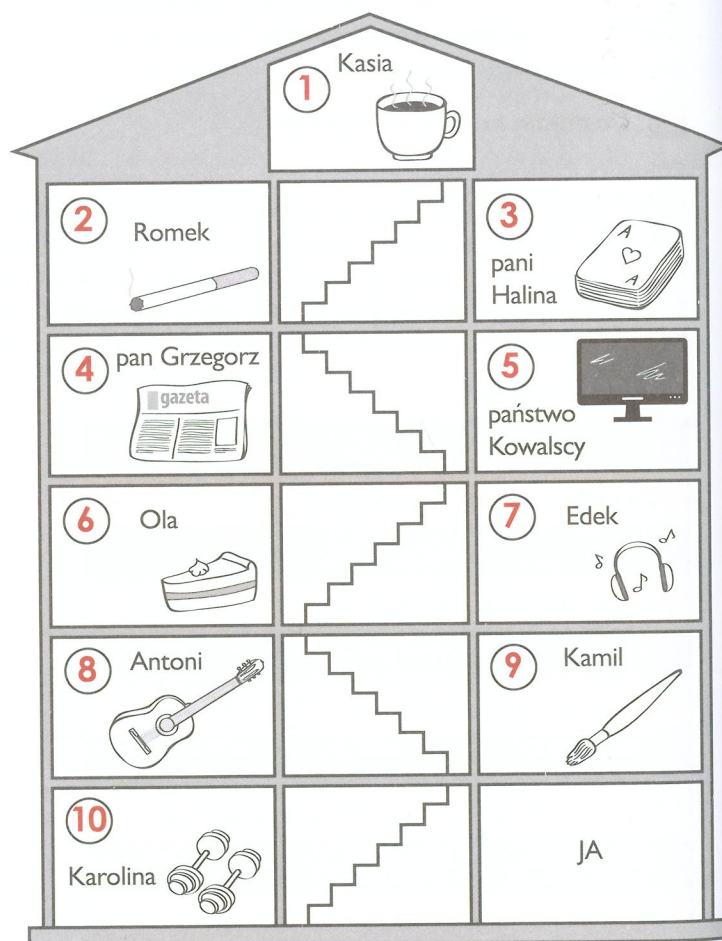
z / bez / u / do (x4) / dla / ze / koło (x2)

Pochodzę ze wsi, ale 15 lat temu przeprowadziłam się miasta. Mieszkam w pięknej dzielnicy dużego parku. Czuję się tutaj jak w domu, bo zawsze mogę pójść niego na spacer. mnie mieszkają dwie koleżanki pracy, które często przychodzą mnie w odwiedziny. Pijemy wtedy kawę mleka, bo mamy alergię na laktozę. Ja często chodzę kościoła, bo religia jest mnie bardzo ważna. Lubię też spędzać każdą wolną chwilę mojej rodziny na wsi.

5 Jak dobrze mieć sąsiada!

1. U Kasi piję kawę.

2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

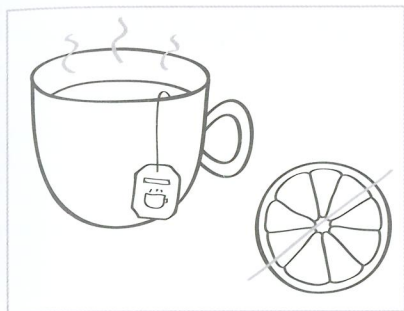
6 Jestem u babci

1. Jestem od u babci.
2. Martin pochodzi z / w Ameryki.
3. Edyta dostała perfumy bez / od Tomka.
4. Idę do / przed kina.
5. Jego szkoła jest przed / obok parku.
6. Robert był chory, więc poszliśmy na obiad pod / bez niego.
7. Dzisiaj kupiłam prezent urodzinowy dla / przez Kasi.
8. W sobotę obiad będzie z / u mnie.
9. Kto mieszka nad / koło Marioli?
10. W tym roku jedziemy na wakacje bez / do Skandynawii.
11. Wracam od / z przyjaciół.
12. Mam dla / bez ciebie świetną wiadomość!
13. Państwo Michałek są pod / z Polski.
14. W kinie chciałabym siedzieć koło / z ciebie.
15. W taki gorący dzień możesz wyjść z domu do / bez swetra.

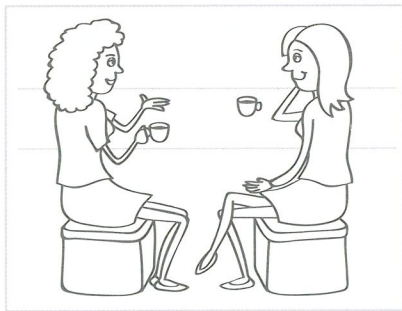
15. Dopelnienie po przyimkach bez, koło, naprzeciwko, oprócz, podczas, pomimo, u, wśród, wzdłuż: **Pomimo deszczu spacerujemy wzdłuż rzeki.**

1 Koło czy na wprost?

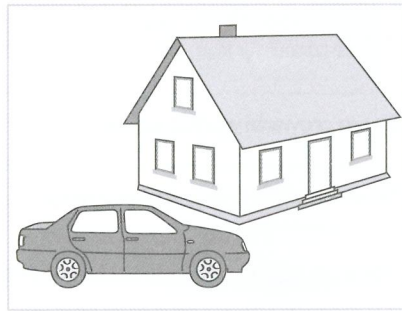
wzdłuż / wśród / oprócz / naprzeciwko (na wprost) / pomimo / koło / bez / u

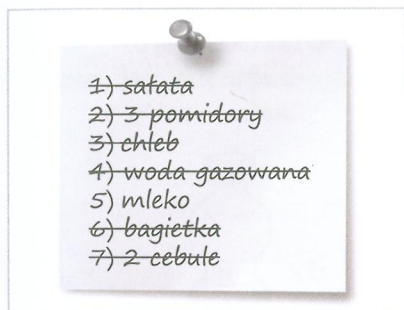
1. Piję herbatę **bez** cytryny.

2. Marta siedzi Karoliny.

3. Samochód stoi domu.

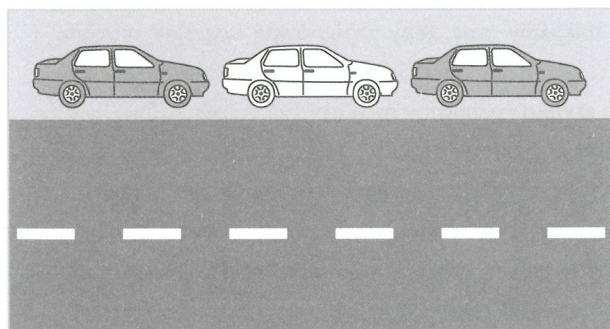
4. Kupiłam wszystko mleka.

5. Janka jest fryzjera.

6. tulipanów jest jedna róża.

7. Samochody stoją ulicy.

8. Daria spaceruje deszczu.

2 Wszyscy oprócz Alicji lubią góry

1. Wszyscy podczas / **oprócz** Alicji lubią góry.
2. Wiktor zdecydował się kupić mieszkanie pomimo / bez trudnej sytuacji finansowej.
3. Czy jest ktoś dla / wśród nas, kto umie pływać?
4. Przy / Wzdłuż Wisły jest trasa rowerowa.
5. Apteka jest naprzeciwko / pomimo banku.
6. Krystyna robiła manicure wśród / podczas telekonferencji.
7. Pomimo / Na wprost filharmonii stoi nowy biurowiec.

8. Spacerujemy wzdłuż / ponad rzeki.
9. Biblioteka Narodowa jest na wprost / na katedry.
10. Bez / Wśród moich kuzynów jest jeden, który mówi po japońsku.
11. Wzdłuż / Podczas wakacji zwiedziliśmy dziesięć miast.
12. Pomimo / Od okropnej pogody jedziemy rowerami do lasu.
13. Ludwik nie chce siedzieć naprzeciwko / wśród niej.
14. Nikt od / oprócz mnie nie chce iść do kina na ten film?
15. Nie ma miejsc do parkowania wzdłuż / wśród chodnika.

A2

3 Pytania

1. Jestem popularny wśród kolegów z pracy.

Wśród kogo jesteś popularny?

2. Bez Romka nie ma dobrej zabawy.

3. Zamieszkaliśmy koło państwa Nowaków.

4. Droga prowadzi wzdłuż kanału.

5. Spotykamy się koło godziny jedenastej.

6. Pomimo zdenerwowania zabieram głos.

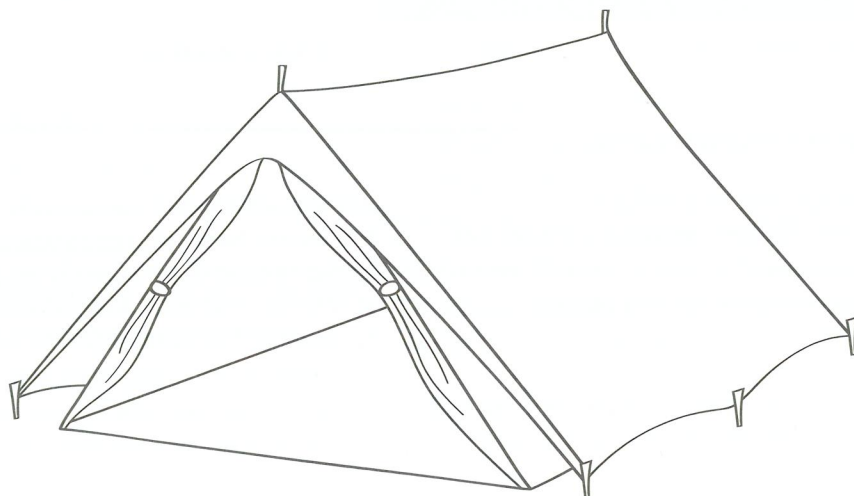
7. Impreza urodzinowa Ignacego będzie u Kaśki.

8. Zegar stoi naprzeciwko drzwi.

4 Wakacje

pomimo / bez / do / bez / podczas (x2) / u / koło / wzdłuż / naprzeciwko

Wakacje. Kto ich nie lubi? Każdego roku razem z przyjaciółmi wyjeżdżam na tydzień pod namiot. Lato *bez* takiego wypadu się nie liczy. W tym roku pojechaliśmy w góry. Najlepiej odpoczywa się w Tatrach. Zwykle podróżujemy pociągiem. jazdy gramy w karty, rozmawiamy, opowiadamy dowcipy. Tym razem podróż była długa, więc mieliśmy czas, żeby zaplanować wspólny tydzień. Kiedy dojechaliśmy na miejsce zatrzymaliśmy się góralskiej rodziny. Górale to bardzo serdeczni i gościnni ludzie. deszczu szybko rozbiliśmy namioty ich domu. Potem wybraliśmy się na spacer po okolicy. Szliśmy małej rzeki i doszliśmy zabytkowego, drewnianego kościoła. były stragany z tradycyjnymi góralskimi serami, które tak dobrze smakują tylko tutaj. takiego urlopu zapominam o całym świecie. Nie wyobrażam sobie życia wakacji!

16. Określanie liczby (od pięciu): *Kupiłam sześć pomidorów.*

1 Dwie panie

kot / domy / kanapka / frytki / dziecko / samochodów / rzodkiewki / lampa / kawy / piw / problemów / noc / okna /
pomidory / spotkania / mężczyzna / decyzje / łososie / śliwek / kotletów / aktorek

I	2, 3, 4	5–21, 25–31, 35–41 etc.
	kawy	

2 Zakupy

Ania: Musimy pójść na zakupy. Zobacz, co jest jeszcze w lodówce.

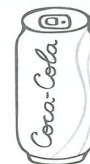
Beata: Jest jeszcze bardzo dużo jedzenia!
W lodówce jest:

x9

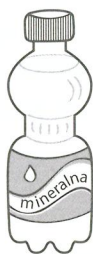

x6

x2

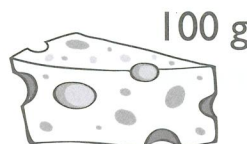
dziewięć piw

x6

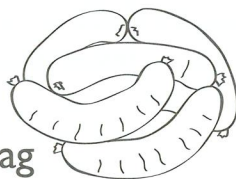
x8

100 g

x5

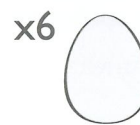
15 dag

x5

x5

x6

3 Ciekawe rekordy

1. W Wieliczce dwa lata temu 420 *par* (para) zatańczyło poloneza.
2. W Sulejowie ugotowano w jednym garnku 1445 (porcja) gulaszu.
3. W największą w Polsce grę planszową zagrało w Gdańsku 528 (osoba).
4. Najniższa temperatura w Polsce wyniosła -45 (stopień) Celsjusza w lutym 1929 roku.
5. Najstarszy na świecie ogórek kiszony pochodzi z Parczewa i liczy sobie 76 (rok).
6. Wyśmierzyce, najmniejsze miasto w Polsce, mają 906 (mieszkaniec).
7. W prywatnej kolekcji kamieni szlachetnych w Kowalewie Pomorskim znajduje się 150 (diament).
8. Fotograf z Los Angeles nie spał przez 8 (dzień).

A2

4 Czy wiesz, że...?

1. Pałac Kultury i Nauki w Warszawie ma 237 *metrów wysokości* (metr; wysokość).
2. Telewizja Polska istnieje od 1958 roku, czyli już 59 (rok).
3. Statua Wolności waży 229 (tona).
4. Koloseum mieściło 87 000 (osoba).
5. W 2016 roku Unia Europejska miała 28 (państwo członkowskie), a 19 (kraj) używało wspólnej waluty euro.
6. Statystyczny Niemiec wypija rocznie 110 (litr; piwo).
7. Przeciętny Amerykanin zjada rocznie 15 (kilogram, frytki).
8. Czesi kupują średnio 14 (książka) rocznie.
9. Statystyczny Anglik wypija 6 (kubek, herbata) dziennie.
10. Polak pije 6 (butelka, wino) rocznie, a Francuz w tym czasie wypija 6 (skrzynka), każda po 12 (butelka).

5 Dieta cud!

Krzysiek ma *trzydzieści pięć lat* (35, rok) i bardzo lubi niezdrowe jedzenie. Policzył, że w miesiącu wypija (30, litr; fanta) (5, litr; kawa) i (7, zgrzewka, piwo). Do tego wypala średnio (20, paczka, papieros). Nie lubi gotować, dlatego zwykle je na mieście. W ciągu miesiąca zjada (25, hamburger) i tyle samo (porcja, frytka). Na deser zjada zwykle dwa kawałki (ciasto) lub (5, gałka lody). Wieczorami przy chipsach i popcornie ogląda amerykańskie filmy akcji. Tygodniowo kupuje (6, paczka, paprykowe chipsy) i (7, torebka, popcorn). Krzysiek daje przykład, jak nie należy się odżywiać.

6 W tym biurze pracuje kilka osób

1. Dwa koty śpi / śpią pod stołem.
2. Dużo samochodów stoi / stoją na parkingu.
3. Pięć piw kosztuje / kosztują 30 złotych.
4. W kinie jest / są trzy nowe filmy.
5. Te dwa telefony nie działa / działają.
6. Wielu Polaków pracuje / pracują za granicą.
7. Książki historyczne stoi / stoją na środkowej półce.
8. Na festiwalu pracuje / pracują kilka hostess.
9. Dwa samochody czeka / czekają w kolejce do myjni.
10. Kilku moich kolegów studiuje / studiują w Krakowie.

7 Wielu turystów było w Paryżu

1. W gabinecie czeka dużo osób.
W gabinecie czekało dużo osób.
2. Kilka szklanek stoi na stole.
3. W sklepie jest kilku klientów.
4. Sześć studentek ciągle spóźnia się na zajęcia.
5. Pięć butelek wina kosztuje 200 złotych.
6. W szufladzie leży dziesięć T-shirtów.
7. Pięć jabłek ma 250 kalorii.
8. W tej firmie pracuje dwadzieścia osób.
9. W tym małym parku jest tysiąc drzew.
10. W orkiestrze gra trzydziestu muzyków.

17. Czasowniki łączące się z dopełniaczem: *Słucham muzyki klasycznej.*

1 Co nie pasuje?

1. słuchać	a) muzyki	b) radia	c) mamy	d) autobusu
2. życzyć	a) miłego weekendu	b) choroby	c) szczęśliwej podróży	d) powodzenia
3. szukać	a) smutku	b) kluczy	c) prezentu	d) pracy
4. używać	a) komórki	b) perfum	c) kremu do twarzy	d) osoby
5. nienawidzić	a) zimy	b) dużych miast	c) pysznych lodów	d) złośliwych ludzi
6. bać się	a) książki	b) choroby	c) pajaków	d) egzaminu
7. uczyć się	a) filozofii	b) zakupów	c) języka niemieckiego	d) obsługi komputera
8. pozbyć się	a) języków obcych	b) starych butów	c) niepotrzebnych mebli	d) problemu
9. pilnować	a) własnego nosa	b) dziecka	c) psa	d) nogi
10. pragnąć	a) wolności	b) spokoju	c) więcej pieniędzy	d) języka polskiego
11. rezygnować	a) z pracy	b) ze studiów	c) z wyjazdu za granicę	d) z pogody
12. spodziewać się	a) gości	b) wizyty	c) listu	d) herbaty
13. bronić	a) przyjaciela	b) swojego zdania	c) samochodu	d) kraju
14. brakować	a) zła	b) cierpliwości	c) masła	d) siły
15. potrzebować	a) miłości	b) czasu	c) wiatru	d) specjalisty
16. zabraniać	a) palenia	b) picia alkoholu	c) imprez	d) drzewa
17. żądać	a) szkoły	b) równości	c) zwrotu pieniędzy	d) wolności
18. odmawiać	a) pomocy	b) współpracy	c) spotkania	d) komputera

2 Boisz się pajaków?

1. bać się	a) dziecko	1. Boję się pajaków.
2. szukać	b) pająki	
3. odmawiać	c) deser	
4. żałować	d) pomoc	
5. spodziewać się	e) praca	
6. potrzebować	f) egzamin z ekonomii	
7. żądać	g) słowa	
8. słuchać	h) podwyżka	
9. rezygnować z	i) czas	
10. uczyć się do	j) rodzice	

1. b	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

3 Czego się boisz?

1. Czego się uczysz? Uczę się *języka francuskiego, polskiego wiersza, historii Stanów Zjednoczonych*. (język francuski, polski wiersz, historia Stanów Zjednoczonych).

2. Kogo się boisz? (duże psy, nowa nauczycielka, ten dentysta)

Boję się

3. Czego używasz? (krem z filtrem, klimatyzacja w samochodzie, okulary przeciwsłoneczne)

Używam

4. Czego szukasz? (stare listy, dokumenty, moja ulubiona płyta)

Szukam

5. Kogo szukasz? (pan profesor, pracownik, dobry mechanik samochodowy)

Szukam

6. Czego słuchasz? (niemieckie radio, muzyka rockowa, koncert noworoczny)

Słucham

7. Kogo słuchasz? (szef, moja przyjaciółka Joanna, mąż)

Słucham

8. Czego życzysz? (szeroka droga, zdrowie, udany urlop)

Życzę

9. Czego potrzebujesz? (nowy słownik, dodatkowe pieniądze, odpoczynek i relaks)

Potrzebuję

10. Czego nienawidzisz? (owoce morza, ten ciekawski sąsiad, brzydka pogoda)

Nienawidzę

A2

4 A ty, czego szukasz?

1. Czego się uczysz?

Uczę się

2. Kogo się boisz?

3. Czego używasz?

4. Czego szukasz?

5. Kogo szukasz?

6. Czego słuchasz?

7. Kogo słuchasz?

8. Czego życzysz?

9. Czego potrzebujesz?

10. Czego nienawidzisz?

5 Idioms

1. pilnować

2. życzyć

3. szukać

4. szukać

5. odmówić

6. zapomnieć

7. chcieć

8. bać się

9. szukać

10. bać się

a) jak ognia

b) jak diabeł święconej wody

c) igły w stogu siana

d) posłuszeństwa

e) dziury w całym

f) guza

g) gwiazdki z nieba

h) swojego nosa

i) języka w gębie

j) połamania pióra

1. h	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

6 Jaki to idiom?

1. zajmować się swoimi sprawami

– pilnować swojego nosa

2. nie mieć szansy na znalezienie czegoś w dużej liczbie rzeczy

3. zaniemówić

4. bardzo się bać

5. nie wykonać np. polecenia szefa

6. życzyć powodzenia na egzaminie pisemnym

7. prowokować nieprzyjemną sytuację

8. bardzo się bać

9. pragnąć nierealnej rzeczy

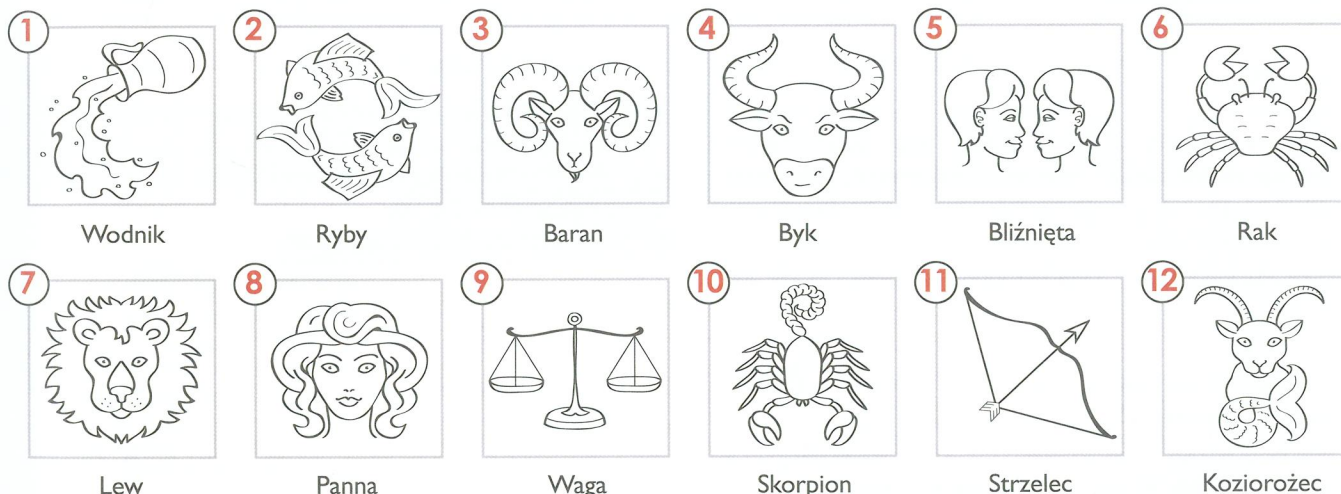
10. widzieć problemy tam, gdzie ich nie ma

18. Daty: Urodziłem się dwudziestego piątego września tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego roku.

1 Święta w Polsce

1. Dzień Matki jest <i>dwudziestego szóstego maja</i> .
(26.05)	6. Święto Niepodległości jest
(11.11)
2. Dzień Ojca jest
(23.06)	7. Walentynki są
(14.02)
3. Dzień Dziecka jest
(1.06)	8. Święto Pracy jest
(1.05)
4. Dzień Babci jest
(21.01)	9. Wszystkich Świętych jest
(1.11)
5. Dzień Kobiet jest
(8.03)	10. Święto Konstytucji jest
(3.05)

2 Jaki to znak zodiaku?

1. Od (20.01) <i>dwudziestego stycznia</i> do (18.02) <i>osiemnastego lutego</i>	– wodnik
2. Od (19.02)	do (20.03)
3. Od (21.03)	do (19.04)
4. Od (20.04)	do (22.05)
5. Od (23.05)	do (21.06)
6. Od (22.06)	do (22.07)
7. Od (23.07)	do (23.08)
8. Od (24.08)	do (22.09)
9. Od (23.09)	do (22.10)
10. Od (23.10)	do (21.11)
11. Od (22.11)	do (21.12)
12. Od (22.12)	do (19.01)

A2

3 Wakacje

W tym roku we wrześniu zmieniam pracę. Wcześniej jednak zaplanowałem długie wakacje, bo miałem dużo niewykorzystanego urlopu. W tej sytuacji będę mógł w końcu odwiedzić kilka miejsc, o których często myślałem. *Dwudziestego dziewiątego czerwca* (29.06) pojadę do Gdyni, gdzie będzie Open'er Festival. Zostanę tam cztery dni, a (3.07) pojadę na Hel, gdzie spędzę siedem dni na kursie windsurfingu. Na Helu są wspaniałe warunki do uprawiania tego sportu, bo woda w zatoce jest płytka i prawie zawsze wieje wiatr. (10.07) muszę wrócić do Warszawy, bo (11.07) jest czterdziesta rocznica ślubu moich rodziców, ale dzień później, czyli (12.07) mam samolot do Budapesztu, gdzie spotkam się z przyjaciółką. Razem spędzimy cztery dni w Budapeszcie i trzy dni nad Balatonem. Potem pojedziemy razem na Ukrainę, bo moja przyjaciółka napisała doktorat o Lwowie jako mieście wieloetnicznym i (7.09) ma obronę. Chciałaby się do niej dobrze przygotować i na miejscu sprawdzić kilka rzeczy. Wracam ze Lwowa (25.07) i jadę z kolegami ze starej pracy na Mazury, na spływ kajakowy. Tydzień spędzę na Mazurach, a potem odwiedzę w Białymstoku babcię, która (1.08) ma imieniny. Od niej pojadę do Białowieży, bo to już blisko i zostanę tam do (5.08). Resztę wakacji spędzę w domu, może zrobię mały remont albo zapiszę się na intensywny kurs języka niemieckiego.

4 CV

Od września 2015 roku do dziś Renata jest członkiem Forum Młodych Dyplomatów. Wcześniej, od do była dziennikarzem praktykantem w radiu TOK FM, a od do sekretarzem zarządu w Domu Białoruskim w Warszawie. Jeszcze wcześniej, od do była tłumaczem na Festiwalu Filmowym Bulbamovie, a od do wolontariuszką w Muzeum Historii Żydów Polskich. Jej pierwszą pracą był staż w firmie Bioconcept Gardenia, gdzie pracowała od do

5 Krótka biografia Piotra

Mój ojciec urodził się *trzynastego kwietnia tysiąc dwie-
wieśset pięćdziesiątego szóstego roku*. (13.04.1956)
Moi rodzice poznali się (31.12.1980)
Urodziłem się (23.04.1985)
Zdałem maturę (25.05.2003)
Poznałem Ewę (10.12.2006)

RENATA RYCHLIK

tel. 505-102-103
renatarychlik@gmail.com
ul. Górczewska 14/32, 01-147 Warszawa

DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

wrzesień 2015 – do dziś	Członkini organizacji Forum Młodych Dyplomatów – analiza prasy rosyjskojęzycznej – obserwator przy wyborach parlamentarnych w Estonii i wyborach prezydenckich w Polsce – nauczyciel języka rosyjskiego – koordynator ds. Afryki i Bliskiego Wschodu
czerwiec 2014 – maj 2015	Dziennikarka praktykantka TOK FM – redagowanie tekstów – tłumaczenia – przegląd prasy zagranicznej
styczeń 2013 – lipiec 2014	Sekretarz zarządu Dom Białoruski w Warszawie – tłumaczenia – wypełnianie wniosków o dotacje – prowadzenie korespondencji z fundacjami
grudzień 2010 – grudzień 2012	Tłumaczka Festiwal Filmowy Bulbamovie
maj 2010 – listopad 2010	Wolontariuszka Muzeum Historii Żydów Polskich
luty 2008 – marzec 2010	Stażystka Bioconcept Gardenia

Ożeniłem się (3.09.2010)
Przyjechałem do Polski (30.08.2011)
Mój syn pójdzie do szkoły (1.09.2018)
Awansowałem (2.01.2015)
Pojadę na ferie zimowe (15.02.2018)

19. Brak: *Brak mi słów.*

1 Brak

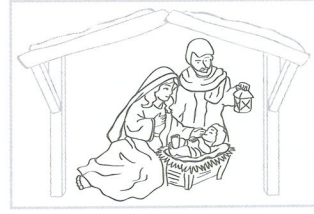
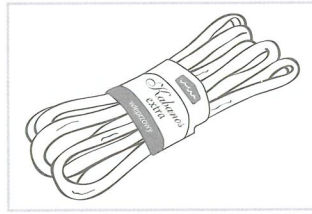
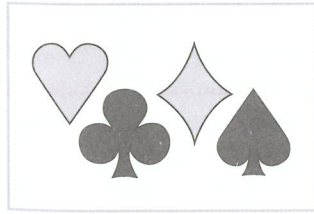
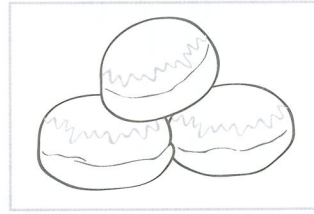
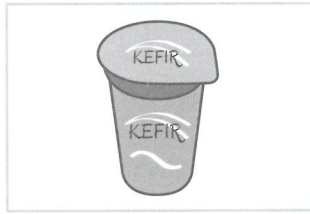
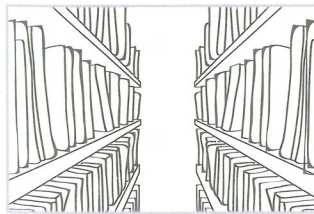
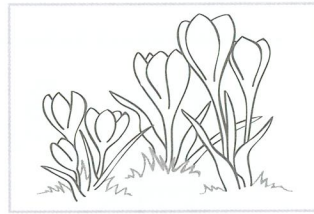
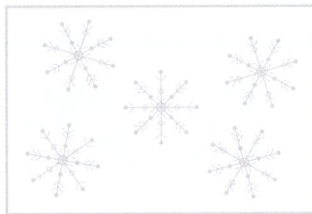
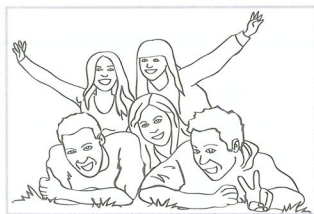
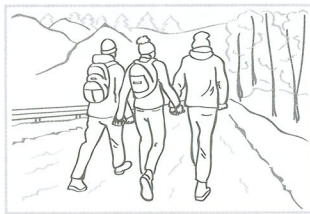
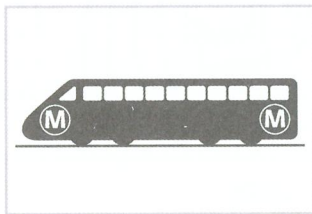
Współczesny człowiek cierpi na brak:

1. *wolnego czasu* (wolny czas)
2. (sen i odpoczynek)
3. (pieniądze)
4. (motywacja do nauki i pracy)
5. (pomysły na przyszłość)
6. (kreatywność i energia do działania)
7. (sympatia i serdeczność drugiego człowieka)
8. (znajomi i przyjaciele)
9. (spokój i pozytywne myślenie)
10. (poczucie humoru)

2 Student z Brazylii

wycieczki w góry, kabanosy, ~~nauczycielka języka polskiego~~, imprezy w akademiku, gra w brydża, święta Bożego Narodzenia, szybkie metro, biblioteka, polska gościnność, wiosna, muzyka Chopina, śnieg, kefir, przyjaciele, piękne blondynki, pączki

Student z Brazylii był przez rok w Polsce na Erasmusie. Teraz wraca do domu. Czego będzie mu brakować?

Kiedy wrócę do Brazylii, najbardziej będzie mi brakować: *nauczycielki języka polskiego*,

.....

.....

.....

.....

.....

B1

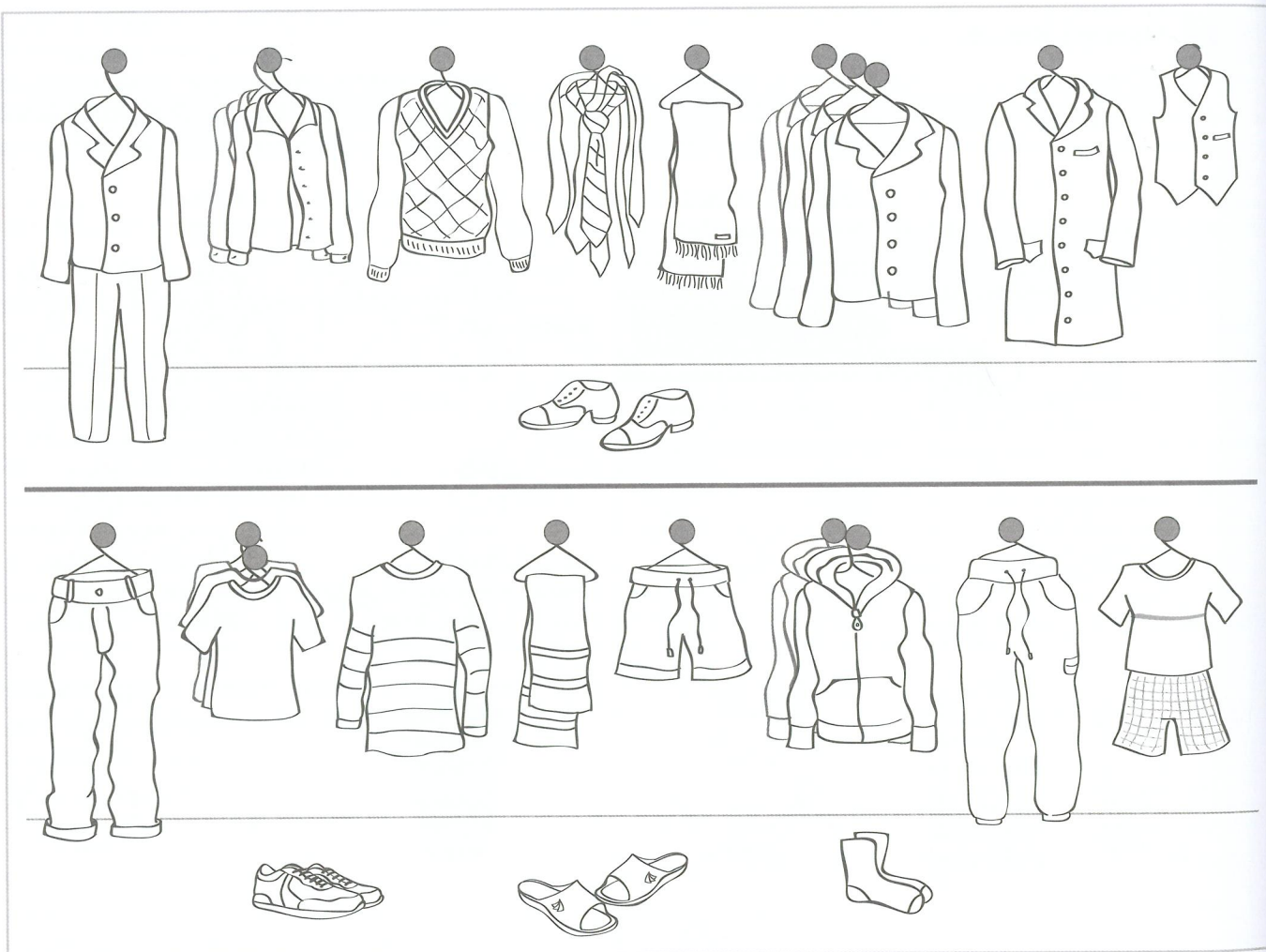
3 Bezludna wyspa

Lecisz na bezludną wyspę i możesz zabrać tylko paszport, T-shirt i książkę. To niedużo. Czego w tej sytuacji będzie ci najbardziej brakować?

Na bezludnej wyspie najbardziej odczuję brak:

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

4 Szafa Karola i szafa Wojtka

Karol jest prezesem banku, a Wojtek studentem matematyki. Czego nie ma w szafie Karola, a czego w szafie Wojtka?

W szafie Karola brak:

dżinsów

.....

.....

.....

W szafie Wojtka brak:

.....

.....

.....

.....

5 Depresja

Według Światowej Organizacji Zdrowia na depresję cierpi dziesięć procent populacji. To choroba, która dotyka wszystkie grupy społeczne, bez względu na wykształcenie, płeć czy wiek. Do objawów depresji zalicza się brak *zainteresowań* (zainteresowania), (chęć) do życia, (pozytywne patrzyenie) na świat, a także brak (wiara) w siebie. Pacjent ma poczucie braku (zrozumienie) i (akceptacja) w społeczeństwie. Przyczyną depresji może być brak (sen) i (energia słoneczna). Depresja często kończy się samobójstwem, dlatego tak ważne jest leczenie. Zwykle trwa ono minimum sześć miesięcy. Bez (systematyczna terapia farmakologiczna), (konsultacje psychologiczne) oraz (pomoc) rodziny powrót pacjenta do zdrowia jest trudny.

6 Zdrowy kontra chory

Człowiek zdrowy	Człowiek chory
zdrowa dieta	<i>brak zdrowej diety</i>
aktywność fizyczna	
	brak spokoju i harmonii
czas na hobby	
	anemia i bóle głowy
odporność na infekcje	
	brak czasu dla siebie
radość życia	
	brak siły i dobrej kondycji
pewność siebie	

7 U lekarza

Pacjent: Dzień dobry, panie doktorze.

Lekarz: Dzień dobry panu. Proszę siadać. Co panu dolega?

Pacjent: Panie doktorze, bardzo źle się czuję. Mam problemy ze snem. Nie mogę rano wstać, brakuje mi *energii* (energia), jestem cały czas zmęczony i nie mam na nic (ochota).

Lekarz: Czy ma pan gorączkę?

Pacjent: Nie mam.

Lekarz: Czy coś pana boli?

Pacjent: Nie, nic mnie nie boli.

Lekarz: Może ma pan katar albo kaszel?

Pacjent: Nie mam, ale zawsze, kiedy muszę iść do pracy, dostaję wysypki.

Lekarz: Podsumujmy. Brak (objawy) przeziębienia, brak (gorączka), (katar), (kaszel), (ból) gardła. Hmm... Ma pan chorobę trudną do (wyleczenie).

Pacjent: Czy to znaczy, że muszę iść do (szpital)?

Lekarz: Nie, to znaczy, że cierpi pan na lenistwo.

Pacjent: Przepisze mi pan jakieś tabletki?

Lekarz: Drogi panie, na lenistwo nie ma (lekarstwo). Na głupotę też. Do widzenia.

20. Określanie liczby osób: **On ma wielu przyjaciół.**

1 Dwie kobiety i trzech mężczyzn

dwie kobiety	dwóch chłopców
trzy studentki	trzech kierowców
cztery asystentki	 trenerów
..... dentystek	pięciu rolników
sześć dziennikarek	 ogrodników
..... feministek	siedmiu krawców
osiem sprzątaczek	 prezydentów
dziewięć kwiaciarek	 ministrów
..... kelnerek	dziesięciu urzędników
jedenaste córki	 profesorów
..... nauczycielek	dwunastu szewców
trzyście pielęgniarek	 dziennikarzy
..... siostr	czternastu studentów
piętnaście turystek	 artystów
..... posłanek	szesnastu ojców
..... pianistek	siedemnastu modeli
osiemnaście laureatek	 biznesmenów
dziewiętnaście graficzek	 doradców
dwadzieścia korespondentek	 poetów
..... prezenterek	dwudziestu jeden kucharzy

2 Ilu?

1. W grupie jest dwunastu	a) uczniowie	b) uczniów	c) uczennice
2. Ala ma w klasie pięciu	a) kolegów	b) kolegami	c) koledzy
3. W szpitalu pracuje dwadzieścia	a) pielęgniarki	b) pielęgniarek	c) pielęgniarkom
4. Drużyna piłki nożnej liczy dwunastu	a) zawodników	b) zawodnik	c) zawodnikami
5. Na kongresie było dwustu	a) referenci	b) referentami	c) referentów
6. Ulice Warszawy patroluje wielu	a) policjantów	b) policjanci	c) policjantom
7. Ewa ma czterech	a) braćmi	b) braci	c) braciom
8. Fizykę studiuje mało	a) dziewczyny	b) dziewczynom	c) dziewczyn
9. W kolejce za mną stoi trzech	a) chłopcy	b) chłopców	c) chłopiec
10. Moja koleżanka ma czterech	a) synów	b) synowie	c) synami

3 Na ulicy stało pięciu policjantów

1. W mojej klasie jest tylko (sześć) sześciu dziewczynek.	6. Znam sześć / sześciu Francuzek.
2. W moim bloku mieszka trzy / trzech emerytów.	7. W wypadku uczestniczyło cztery / czterech kierowców.
3. Dwie / Dwóch studentki zasnęły w bibliotece.	8. W piątek strajkowało jeszcze sto / stu górników.
4. W dyskusji brało udział osiem / ośmiu ekspertów.	9. Na przyjęciu było siedem / siedmiu celebrytów.
5. Na kurs chodzi dziesięć / dziesięciu cudzoziemców.	10. Mój brat miał już trzy / trzech narzeczone.

4 Własna firma

Od dziesięciu lat prowadzę własny biznes. W mojej firmie informatycznej pracuje:

1. praktykant – 6
sześciu praktykantów
2. dyrektor – 2
3. sekretarka – 5
4. kierownik działu – 3
5. informatyk – 7

6. analityk finansowy – 12

7. księgowa – 5

8. grafik komputerowy – 9

9. specjalista od reklamy i marketingu – 8

i ja, czyli prezes.

5 Ile jest osób?

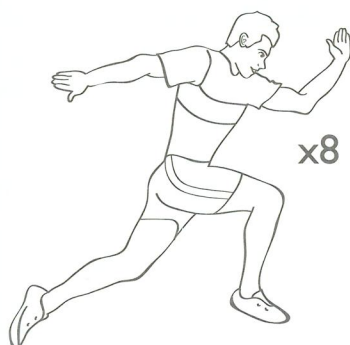
x7

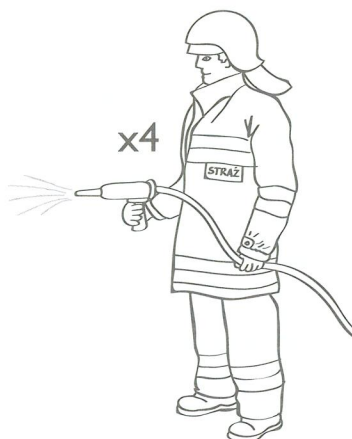
x6

x3

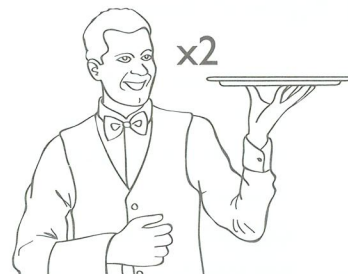

x8

x4

czterech strażaków

x2

x9

x2

x4

x6

B1

6 Ilu graczy?

6, 15, ++, 4, 11, 5, 7, 6, 11

Czy wiesz, że w drużynie:

piłki nożnej na boisku jest *jedenastu piłkarzy* (piłkarz),

koszykówki gra (koszykarz),

siatkówki gra (siatkarz),

hokeja na lodzie gra (hokeista),

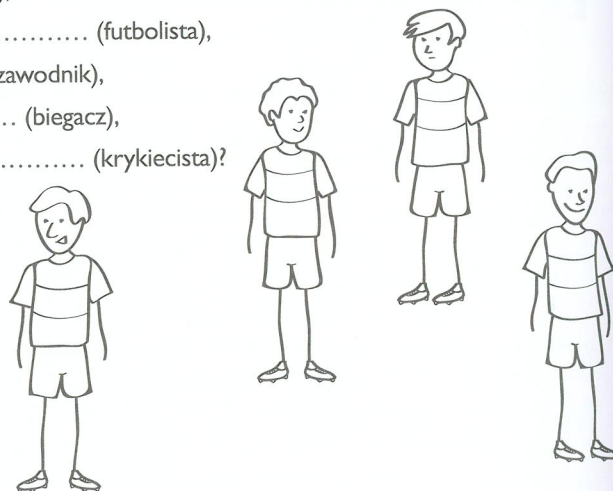
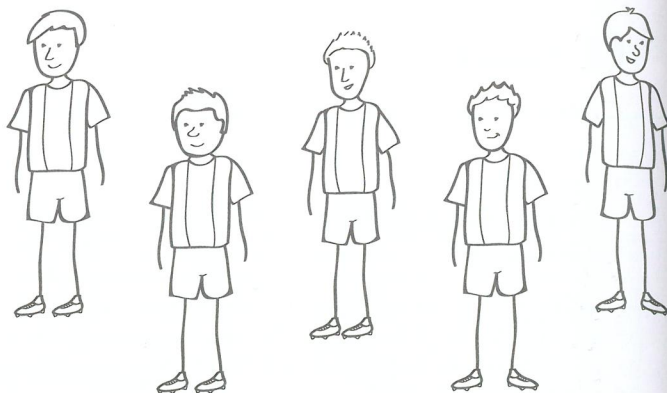
rugby (rugbista),

futbolu amerykańskiego (futbolista),

piłki ręcznej gra (zawodnik),

sztafety jest (biegacz),

krykieta (krykiecista)?

7 Wyjście do kina

Janka: Cześć, może masz ochotę pójść dzisiaj do kina?

Zuzia: Owszem, a kto jeszcze idzie?

Janka: Idzie *moich dwóch kolegów* (mój, 2, kolega),
(5, koleżanka) z kursu tańca i Damian.

Zuzia: Damian? A kto to?

Janka: Nie mówiłam ci? Damian to mój nowy chłopak.

Zuzia: Gratuluję!

Janka: Damian jest wspaniały i bardzo przystojny. Ma (21, rok).
Studiuje medycynę w Warszawie. Ma mnóstwo (znajomy) i
(przyjaciół). Na pewno od razu go polubisz.

Zuzia: A poznałaś już jego rodzinę?

Janka: Tak, fantastyczni ludzie. Jego mama Ewa ma
(46, rok) i jest nauczycielką, a tata ma
(48, rok) i pracuje jako architekt. Damian ma dwóch starszych braci i
(5, kuzynka). Bracia Damiana są żonaci i mają rodziny.
Jeden ma już dwóch synów i córkę.

Zuzia: To duża rodzina.

Janka: Tak. I wszyscy kochają zwierzęta. W domu jest (5, kot)
i (6, pies).

Zuzia: Chyba muszą mieć duży dom.

Janka: Tak. Cieszę się, że poznasz dzisiaj Damiana. Widzimy się o szóstej przed kinem.

Zuzia: Do zobaczenia.

Janka: Pa!

Czy pamiętasz?

1 Urodziny

29 lutego mam urodziny. Organizuję imprezę co cztery lata, więc chcę ją dobrze przygotować. Jutro jadę do *supermarketu* (supermarket) na zakupy. Muszę kupić 5 (butelka + wino), 7 (butelka + wódka), 15 (puszka + piwo), kilogram (żółty ser), 5 (stoik + ogórki konserwowe), 6 (paczka + paluszki) i 10 (paczka + chipsy). Pojutrze idę do (kosmetyczka), będę tam od (10:00) do (12:00). Nie mam (ładna sukienka), więc potem pojadę do (galeria handlowa). W środę o 19:00 idę do (fryzjer). Dwa dni przed imprezą chcę kupić warzywa i owoce: 2 kilogramy (banany), 4 kilogramy (jabłka) i kilogram (winogrona). Zaprosiłam bardzo dużo (osoba), ale nie zaprosiłam (brat) (Kasia), bo (on) nie znoś. Wiem, że Veronika będzie bez (chłopak), bo on (ja) nie lubi. Mam nadzieję, że impreza nie będzie za głośna i skończy się do (północ), bo mieszkam obok (komenda) policji i nie chcę denerwować (władza).

2 Kogo nie ma?

1. Marka nie było w poniedziałek w kinie. *Kogo nie było w poniedziałek w kinie?*
2. Arek nie kocha Justyny.
3. Dostałam tę książkę od ojca.
4. Ola nie kupiła żółtych tulipanów.
5. Oni nie czytali wierszy Czesława Miłosza.
6. Łukasz stoi koło Piotra.
7. Mam do pani pytanie.
8. Moja siostra nie cierpi tłustego mięsa.
9. Antek nie ma zeszytu i długopisu.
10. Ciebie nie zaprosiłam na spotkanie.

3 Nie widziałyśmy się chyba ze sto lat!

- Ania: Cześć, co u ciebie?
- Ola: Cześć, wszystko w porządku. Nie widziałyśmy się chyba ze sto lat. Masz może dzisiaj czas na kawę?
- Ania: Przepraszam, dzisiaj nie mam *czasu* (czas), ale mam dla (ty) inną propozycję. Co powiesz na kino i nowy film akcji z Marcinem Dorocińskim?
- Ola: Nie lubię (kino) i (filmy sensacyjne), zwłaszcza gdy nie ma w nich (mój ulubiony aktor) George'a Clooneya. Wolę komedie romantyczne. Może masz ochotę pójść ze mną na dyskotekę?
- Ania: Nie, nie mam (ochota). Cały tydzień intensywnie pracowałam. Nie cierpię (dyskoteki, kluby i głośna muzyka). Jest zawsze za dużo (alkohol i pijany człowiek – Im).
- Ola: To może pójdziemy w sobotę do (ta nowa azjatycka restauracja), która jest w parku obok (palmiarnia)? Byłam tam w zeszłym tygodniu, gotują bardzo smacznie.
- Ania: Świetny pomysł! Nie znam dokładnie (droga). Spotkajmy się koło (przystanek autobusowy) o 19:00.
- Ola: [Już myślałam, że żadna propozycja (ona) się nie spodoba...] Dobrze. Cieszę się, że się spotkamy. Do (jutro)!
- Ania: Do zobaczenia! [Nie lubię (takie spotkania), ale nie mam (inne wyjście)].

Czy pamiętasz?

4 Ruskie pierogi

Pierogi ruskie jądane przez Polaków na co dzień i od święta to wizytówka naszej kuchni. Farsz do *ruskich pierogów* (ruskie pierogi) robimy tradycyjnie: z (gotowane ziemniaki), (biały ser), z (boczek) i (cebula). Farsz doprawiamy do (smak) solą, pieprzem i majerankiem. Ciasto na pierogi będzie delikatniejsze, jeśli dodamy do (ono) ciepłej wody. Dodanie oliwy do (ciasto) powoduje, że będzie bardziej elastyczne. Ugotowane pierogi podajemy z masłem, cebulą albo z kwaśną śmietaną. Smacznego!

5 Masz coś dla mnie?

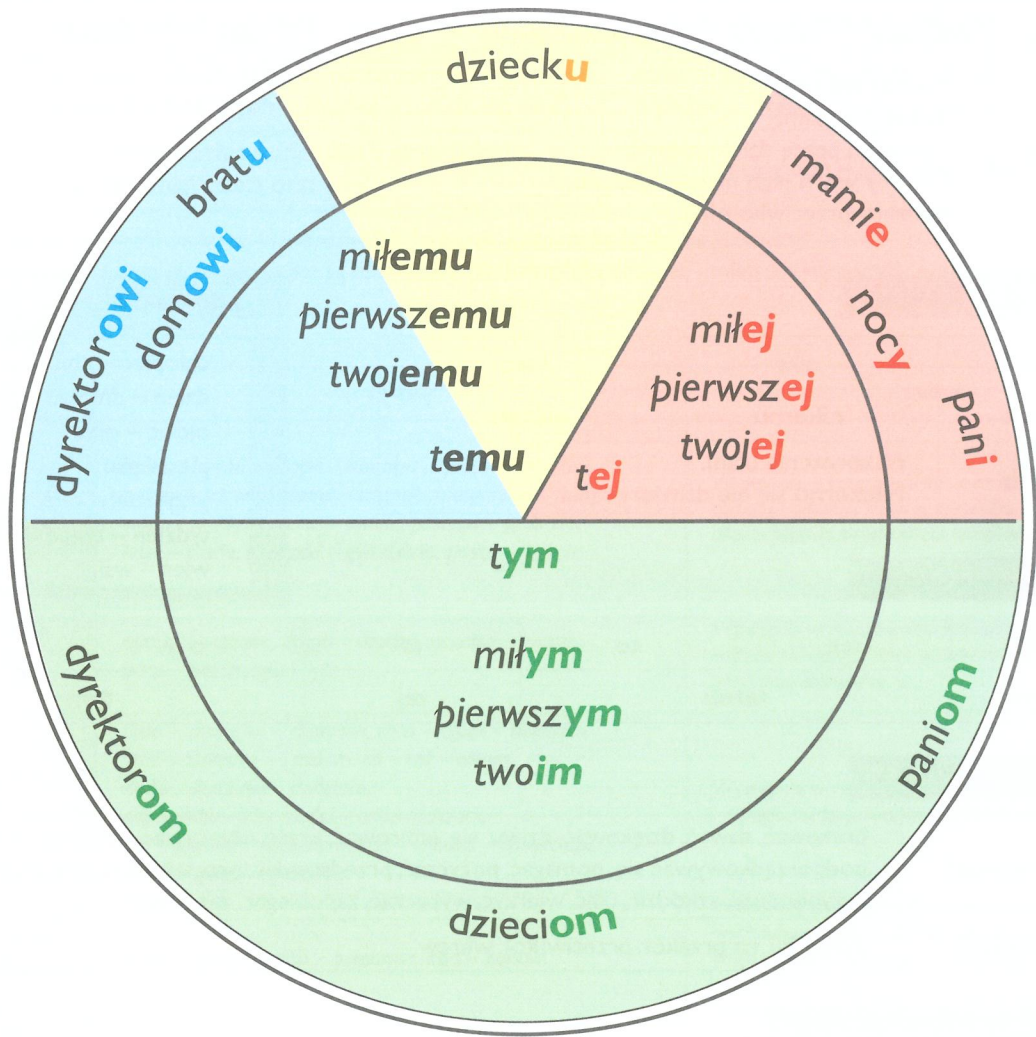
1. Mam dla *ciebie* list. (ty)
2. Będę u o 15:00. (wy)
3. Dostałem od piękny album. (on)
4. Nie chcę iść bez na koncert. (ona)
5. Właśnie od wracam. (on)
6. Oprócz nikt nie przyszedł. (oni)
7. Możesz mieszkać u (ja)
8. On nie mieszka koło (wy)
9. Nie napisałem do listu. (ty)
10. Obok jest wolne miejsce. (one)
11. Naprzeciwko siedzi moja koleżanka. (ty)
12. Mam coś dla (oni)
13. Czy masz dla książkę? (ja)
14. Czy napisałeś już do maila? (oni)
15. Ona nie chce jechać bez na wakacje. (my)

6 Polska w czasach PRL-u

Polska Rzeczpospolita Ludowa to nazwa *państwa polskiego* (państwo polskie), która obowiązywała w latach 1952–1989. Dzisiaj młode pokolenie (Polacy) nie pamięta kryzysu z (czasy PRL-u). Zna ten okres tylko z (książki) oraz opowieści (rodzice) i (dziadkowie). Nie było wtedy (centra handlowe), (wielkie supermarkety) ani (sklepy) ustawiały się długie kolejki. Trudno było cokolwiek kupić, więc na wiele (produkty) wprowadzono tak zwane kartki. Kartki miały regulować zakup (towary). W sklepach brakowało (wszystko). Nie było: (mięso, wędlina, cukier, herbata) ani (słodczyce). Kilogram (pomarańcze) czy tabliczka (czekolada) to były produkty luksusowe, które pojawiały się w (dom) tylko na święta. Nie było (kolorowe telewizory). Ludzie spotykali się wieczorami i wspólnie oglądali czarno-biały Dziennik Telewizyjny. Nie było (mikrofalówki), (pralki automatyczne) ani (laptopy). Tylko niektórzy mieli samochody. Brakowało (benzyna). Spotykało się za to więcej (życzliwość) i (serdeczność). Ludzie mieli więcej (czas) na spotkania z rodziną i chętniej sobie pomagali.

CELOWNIK – komu? czemu?

Daję kwiaty mojej mamie.

LICZBA POJEDYNCZA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męski	-owi -u	-emu	Dziękuję zdoln <u>emu</u> profesor <u>owi</u> . Daję prezent mał <u>emu</u> chłopcu.
rodzaj nijaki	-u		Przeglądam się ładn <u>emu</u> zdjęci <u>u</u> .
rodzaj żeński (= miejscownik)	-e -y -i	-ej	Ufam doświadczon <u>ej</u> lekarce. Pożyczam książkę mojej bratanicy. Pomagam starsz <u>ej</u> pani.

LICZBA MNOGA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy	-om	-ym -im (po k, g)	Daję jedzenie mał <u>ym</u> psom. Pomagam ubog <u>im</u> ludziom.

ZAIMKI OSOBOWE

mianownik	ja	ty	on/ono	ona	my	wy	oni/one
celownik	mi/mnie	ci/tobie	mu/jemu/niemu	jej/niej	nam	wam	im/nim
przykłady	Podoba mi się to. Tobie nie ufam. Dostałam pracę dzięki niemu . Daliśmy wam jego numer telefonu. Jesteśmy przeciwko nim .						

ZAIMKI PRZECZĄCE

mianownik	nikt	nic
celownik	nikomu	niczemu
przykłady	Nikomu nie ufam. Niczemu się nie dziwię.	

UWAGA!

chłopiec – chłopcu
 dzień – dniowi
 ojciec – ojcu
 pies – psu
 przyjaciel – przyjaciółom
 tydzień – tygodniowi
 wieś – wsi

ZAIMKI WSKAZUJĄCE

mianownik	ten	to	ta	ci	te
celownik	temu		tej	tym	

UŻYCIE CELOWNIKA

po czasownikach	brakować, dawać, dziękować, dziwić się, kibicować, kraść, obiecywać, oddawać, odmawiać, podporządkowywać się, pomagać, pożyczać, przedstawiać, przeszkadzać, przyglądać się, przypominać, szkodzić, ufać, wierzyć, wybaczać, zapobiegać, zazdrościć
po przymkach	dzięki, ku, na przekór, przeciw(ko), wbrew

SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

1. Aprobata lub dezaprobata: **Wszystko mi jedno.**
2. Samopoczucie i stan: **Gorąco mi i chce mi się pić.**
3. Życzenia: **Życzę ci wszystkiego najlepszego!**
4. Prośba o pomoc: **Możesz nam pomóc?**
5. Przekazywanie informacji: **Proszę mu przekazać, że dzwoniłem.**
6. Komplementy: **Ładnie ci w tej bluzce.**

A2

7. Prośba, podziękowanie i rozkaz: **Proszę, podaj mi sól.**
8. Zdziwienie: **Dziwię się Marianowi, że nie pojechał do Rzymu.**
9. Wyliczanie: **Pierwszemu dziecku dałam na imię Tomasz.**
10. Komu?: **Pani minister powiedziała to ważnemu dyrektorowi, dyrektor powiedział to sekretarce.**

B1

11. Historia rodziny: **Ojciec oświadczył się mamie i złamał serce Beacie.**
12. Stereotypy: **Komu ufamy, komu nie ufamy?**
13. Dyskusja i argumentacja: **Jestem przeciw globalizacji.**

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK

RZECZOWNIKI RODZAJU MĘSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystribucja końcówki	przykłady
-owi	dominująca końcówka	banan – bananowi , kapitalizm – kapitalizmowi , park – parkowi , profesor – profesorowi , wujek – wujkowi
-u	najczęściej rzeczowniki jednosylabowe	brat – bratu , kot – kotu , ojciec – ojcu , ale: dom – domowi , los – losowi

RZECZOWNIKI RODZAJU ŻEŃSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-e	po spółgłoskach twardych	mama – <i>mamie</i> , Monika – <i>Monice</i>
-y	w rzeczownikach, których temat zakończony jest spółgłoską funkcjonalnie miękką (c, cz, dz, dż, sz, ż)	praca – <i>pracy</i> , pomarańcza – <i>pomarańczy</i> , bryndza – <i>bryndzy</i> , kasza – <i>kaszy</i> , straż – <i>straży</i>
-i	w rzeczownikach zakończonych na spółgłoskę miękką i zmiękczonej oraz -j i -l	akcja – <i>akcji</i> , ciocia – <i>cioci</i> , dłoń – <i>dłoni</i> , sala – <i>sali</i>

Formy z końcówką -e w celowniku są identyczne jak formy miejscownika liczby pojedynczej.

Formy z końcówkami -i oraz -y w celowniku są identyczne jak formy dopełniacza i miejscownika liczby pojedynczej.

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
b → bi, p → pi, f → fi, w → wi, m → mi, n → ni, d → dzi, t → ci, z → zi, s → si, zd → ździ, st → ści	baba – <i>babie</i> , kanapa – <i>kanapie</i> , żyrafa – <i>żyrafie</i> , barwa – <i>barwie</i> , mama – <i>mamie</i> , margaryna – <i>margarynie</i> , woda – <i>wodzie</i> , mata – <i>macie</i> , proteza – <i>protezie</i> , kasa – <i>kasie</i> , gwiazda – <i>gwieździe</i> , pasta – <i>paście</i>	Występują w rzeczownikach twar-dotematowych rodzaju żeńskiego, które w celowniku i miejscowniku przyjmują zmiękczo-ującą końcówkę -e.
k → c, g → dz, ch → sz, r → rz, ł → l	apteka – <i>aptece</i> , droga – <i>drodze</i> , mucha – <i>musze</i> , para – <i>parze</i> , igła – <i>igle</i>	Występują w rzeczownikach twar-dotematowych rodzaju żeńskiego, które w celowniku i miejscowniku przyjmują końcówkę -e.
ń → ni, ś → si, dź → dzi, ć → ci, ź → zi	drań – <i>draniowi</i> – <i>draniom</i> , dłoń – <i>dłoni</i> – <i>dłoniom</i> , Stas – <i>Stasiowi</i> – <i>Stasiom</i> , oś – <i>osi</i> – <i>osiom</i> , śledź – <i>śledziowi</i> – <i>śledziom</i> , odpowiedź – <i>odpowiedziowi</i> – <i>odpowiedziom</i> , liść – <i>liściowi</i> – <i>liściom</i> , miłość – <i>miłości</i> – <i>miłościom</i> , gałąź – <i>gałęziowi</i> – <i>gałęziom</i>	Występują w rzeczownikach w liczbie pojedynczej i mnogiej rodzaju męskiego i żeńskiego.
ą → ę	gałąź – <i>gałęzi</i> , gołąb – <i>gołębiowi</i> , ząb – <i>zębowi</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
e → ∅	chłopiec – <i>chłopcu</i> , ogórek – <i>ogórkowi</i> , ołówek – <i>ołówwowi</i> kabel – <i>kablowi</i> , europoseł – <i>europosłowi</i> , dureń – <i>durniowi</i> , puder – <i>purowi</i> , ale: jelen – <i>jeleniowi</i> , rower – <i>rowerowi</i>	Występuje w rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ek i -ec. Występuje w niektórych rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -el, -eł, -eń i -er.
ó → o	stół – <i>stołowi</i> , sól – <i>soli</i> , samochód – <i>samochodowi</i> , ale: ból – <i>bólowi</i>	Występuje w większości jednosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę, a także w ostatniej sylabie wielosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

- Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a w mianowniku, np. *turysta*, *tata*, *pediatra* odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one jednak przymiotników, zaimków i czasowników w rodzaju męskim: *Pomagam **mojemu** tacie. Przyglądamy się **belgijskim** artystom.*
- Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone w liczbie pojedynczej na -um nie zmieniają formy: *muzeum – muzeum.*
- Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor*, *premier*, *inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Dziękujemy prezes **Kowalskiej**. Można również użyć rzeczownika pani: Dałem dokumenty **pani** minister.* Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka*, *doktorka*, *psycholożka*: *Ufasz **nowej** psycholożce?*
- Identycznie jak przymiotniki w celowniku odmieniają się:
 - zaimki wskazujące: *ten – **temu**, tamta – tamtej, to – temu,*
 - zaimki dzierżawcze: *mój – **mojemu**, moja – swojej, nasz – naszym,*
 - zaimki względne: *który – **któremu**, jaka – jakiej, jakie – jakiemu,*
 - liczebniki porządkowe: *pierwszy – **pierwszemu**, druga – drugiej, szóste – szóstemu,*
 - imiona męskie zakończone na -i, -y: *Antoni – **Antoniemu**, Jerzy – Jerzemu,*
 - nazwiska męskie zakończone na -ski, -cki: *Kowalski – **Kowalskiemu**, Wodecki – Wodeckiemu,*
 - nazwiska żeńskie zakończone na -ska, -cka: *Kowalska – **Kowalskiej**, Wodecka – Wodeckiej.*

I. Aprobata lub dezaprobata: *Wszystko mi jedno.*

1 To mi się nie podoba

1. Podoba *mi* (ja) się nowa książka Olgi Tokarczuk.
2. Dlaczego nie podoba (wy) się ten film?
3. Wszystko (oni) jedno. Mogą jechać na urlop do Włoch.
4. Podoba (ty) się prezent od nas?
5. (on) nie podoba się mój pomysł.
6. Wycieczka do Berlina bardzo (my) się podoba.

7. Nie podobają (ona) się te studia. Wolałaby studiować historię sztuki.
8. (ja) jest wszystko jedno. Możemy iść do indyjskiej restauracji.
9. (ona) nic się nie podoba.
10. Dlaczego nie mówiłaś, że nie podoba (ty) się ten kolor?

2 Co ci się podoba?

1. – Podoba *ci* się nowy film z Penelope Cruz? (ty)
– Tak, podoba się.
2. – Podoba się projekt Michała? (wy)
– Nie, nie podoba się.
3. – Oni wolą iść do kina czy do teatru?
– Wszystko jedno.
4. – Napijesz się zielonej czy czarnej herbaty?
– Jest to obojętne. Lubię każdą herbatę.
5. – Podoba się ta czerwona torebka? (ona)
– Tak, bardzo się podoba.

6. – Podoba się w nowej firmie? (on)
– Nie, nie podoba się w nowej firmie.
7. – Podoba się nowoczesna architektura? (ty)
– Tak, podoba się.
8. – Podobają się zdjęcia z urlopu w Hiszpanii? (wy)
– Tak, podobają się.
9. – Jedziecie do kina autem czy tramwajem?
– Wszystko jedno.
10. – Podoba się nowy sweter w paski? (on)
– Tak, bardzo się podoba.

3 To mi się podoba

1. Kupiłem zielone spodnie.
Podobają mi się zielone spodnie.
2. Tomek ma czerwony samochód.
.....
3. Kupiłam nowoczesne krzesła.
.....
4. Ania dostała piękne kwiaty.
.....
5. Krzysiek i Grzesiek mają nowe rowery.
.....

6. Agnieszka i Kamila były na Mazurach.
.....
7. Babcia słucha polskiego hip-hopu.
.....
8. Dziecko ma nowe rolki.
.....
9. Piłkarze mają doświadczonego trenera.
.....
10. Wy macie duży balkon.
.....

4 Jemu czy mu?

1. Podoba mu się Claudia Schiffer.
Jemu podoba się Claudia Schiffer.
2. Jest mi obojętne, co zjemy na kolację.
.....
3. Podobają mi się twoje okulary.
.....
4. Zawsze ci jest wszystko jedno.
.....
5. Jest mu obojętne, jak wyglądam.
.....

6. Nie podoba mi się ta książka Doroty Masłowskiej.
.....
7. Nigdy ci się nie podobałam.
.....
8. Taki rower nie będzie mu się podobać.
.....
9. Podoba mi się moda lat sześćdziesiątych.
.....
10. Jest ci obojętne, co będziesz pić?
.....

5 Komu podoba się to miasto?

1.	Łódź	ja	+	Mnie podoba się Łódź. Podoba mi się Łódź.
2.	Warszawa	on	–	
3.	Kraków	ona	+	
4.	Wrocław	my	+	
5.	Poznań	oni	–	
6.	Gdańsk	wy	–	
7.	Katowice	one	+	
8.	Zakopane	ty	+	
9.	Lublin	ono	–	
10.	Szczecin	państwo	+	

6 Kto? Co?

Kto jej się podoba?
Jej podoba się dyrektor.

.....

.....

.....

.....

.....

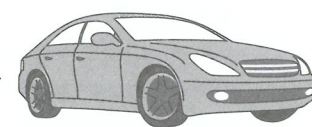
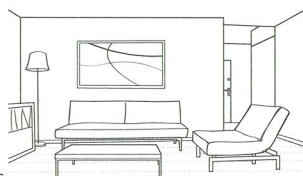
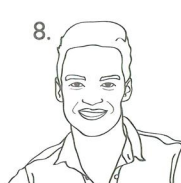
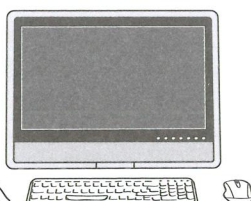
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A1

A1

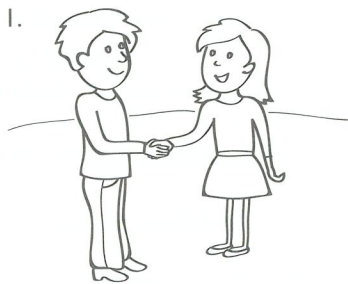
A2

B1

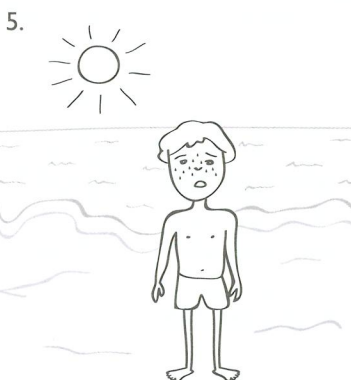
2. Samopoczucie i stan: **Gorąco mi i chce mi się pić.**

1 Jak się czujesz?

Niedobrze mi. / Miło mi. / Zimno mi. / Dobrze mi. / Nudzi mi się. / Jeść mi się chce. / Spać mi się chce. / Gorąco mi.

Miło mi.

2 Chce mi się jeść

1. Jestem głodny.
2. Jestem chory.
3. W domu jest trzydzieści stopni.
4. Dostałem prezent.
5. Jest 23:50.
6. Pada deszcz i jest tylko pięć stopni.
7. Ten film jest długi i nieciekaw.
8. Jestem na wakacjach i piję egzotyczny drink.
9. Jestem zdenerwowany i smutny.
10. To pan profesor Miodek.

- a) Bardzo mi miło.
- b) Jest mi źle.
- c) Zimno mi.
- d) Chce mi się jeść.
- e) Gorąco mi.
- f) Niedobrze mi.
- g) Miło mi.
- h) Nudzi mi się.
- i) Dobrze mi.
- j) Chce mi się spać.

1. d	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

3 Nam czy wam?

mi / ci / jej / mu / nam / wam / im

1.

Chce *mi* się pić.

2.

Chce się pić?

3.

Chce się pić?

4.

Bardzo chce się pić.

5.

Chce się spać?

6.

Chce się spać.

7.

Chce się spać.

8.

Nudzi się.

9.

Nudzi się?

10.

Nudzi się.

4 Jest mi...

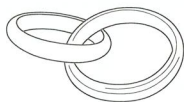
1. być, ja, zimno
<i>Jest mi zimno.</i>	6. chcieć, ono, się, spać
2. chcieć, ty, się, pić, ?	7. być, ja, smutno
3. chcieć, oni, się, jeść	8. być, ona, źle
4. być, ja, bardzo, miło	9. być, oni, gorąco
5. nudzić, się, wy, ?	10. dobrze, wy, być, ?

A1

3. Życzenia: *Życzę ci wszystkiego najlepszego!*

1 Jaka to okazja?

1. a

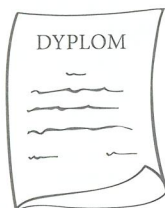
2.

3.

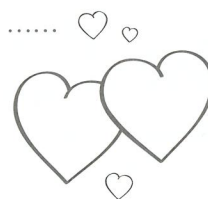
4.

5.

6.

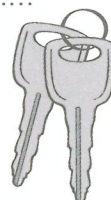
7.

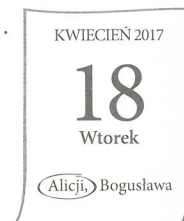
8.

9.

10.

- a) Z okazji ślubu życzę Wam szczęścia i miłości.
 b) Z okazji ukończenia studiów życzę Ci wielu sukcesów.
 c) Z okazji urodzin życzę Ci dużo zdrowia i radości.
 d) Z okazji zmiany pracy życzę Panu powodzenia.
 e) Z okazji narodzin dziecka życzę Wam dużo zdrowia i cierpliwości.
 f) Z okazji Walentynek życzę Ci miłości.

- g) Z okazji zakupu nowego mieszkania życzę Wam miłych sąsiadów.
 h) Z okazji imienin życzę Pani wszystkiego najlepszego.
 i) Z okazji urlopu życzę Wam miłego wypoczynku.
 j) Z okazji rocznicy ślubu życzę Państwu jeszcze wielu lat razem.

2 Życzenia

1. Danuta i Sebastian to rodzeństwo. Danuta ma dzisiaj urodziny. Sebastian: Życzę *ci* wszystkiego najlepszego! (pani / ci / panu)

2. Wiktor jest dyrektorem, a Jerzy jego asystentem. Wiktor ma dzisiaj imieniny.

Jerzy: Życzę wszystkiego najlepszego!
 (mi / pani / panu)

3. Daniel i Aniela to sąsiedzi. Aniela ma dzisiaj imieniny. Daniel: Życzę wszystkiego najlepszego!
 (jej / panu / pani)

4. Jadwiga to moja mama, a ja mam dzisiaj urodziny. Jadwiga: Życzę dużo miłości! (mi / ci / nam)

5. Rafał to mój kuzyn, a Tadeusz to mój tata. Rafał ma dzisiaj urodziny i idę do niego na imprezę.

Tadeusz: Życzę sto lat! (jej / mu / wam)

6. Janek i Maria biorą dzisiaj ślub. Zygmunt to ojciec Janka. Zygmunt: Życzę dużo szczęścia!
 (wam / jej / mu)

7. Renata jest prezesem fundacji, a to jej pracownicy. Jest piąta rocznica założenia fundacji.

Renata: Życzę kolejnych lat pracy w fundacji!
 (mu / jej / państwu)

8. Kasia to moja koleżanka, a Daria to moja mama. Kasia ma dzisiaj imieniny i idę do niej na imprezę.

Daria: Życzę samych sukcesów! (nam / mi / jej)

9. Krystyna jest aktorką i ma dzisiaj premierę. Daniel to jej mąż. Daniel: Życzę udanej premiery! (ci / jej / im)

10. Zosia i Wanda jadą na ferie do Zakopanego. Wojtek to ich tata.

Wojtek: Życzę dużo śniegu! (nam / im / wam)

3 Nowy Rok

mi / ci (x3) / mu / jej (x2) / panu / nam / wam / im (x2) / państwu

1. Z okazji Nowego Roku pani prezes firmy składa życzenia wiceprezesowi:
W Nowym Roku życzę **panu** sukcesów, satysfakcji i awansu!
Ona życzy **mu** sukcesów, satysfakcji i awansu.

2. Z okazji Nowego Roku rodzice składają (ja) życzenia:
W Nowym Roku życzymy znalezienia nowej pracy i męża!
Oni życzą znalezienia nowej pracy i męża.

3. Z okazji Nowego Roku brat składa życzenia siostrze:
W Nowym Roku życzę zdania egzaminów na studia!
On życzy zdania egzaminów na studia.
4. Z okazji Nowego Roku nasza ciocia składa
..... (ja i moja siostra) życzenia:
W Nowym Roku życzę
zdrowia, uśmiechu i pieniędzy!
Ona życzy zdrowia, uśmiechu i pieniędzy.

5. Z okazji Nowego Roku babcia składa życzenia dziadkowi:
W Nowym Roku życzę dużo zdrowia i radości!
Ona życzy dużo zdrowia i radości.

6. Z okazji Nowego Roku ambasador składa życzenia pracownikom ambasady:
W Nowym Roku życzę powodzenia!
On życzy powodzenia.

4 Komu składamy życzenia?

1. Z okazji dnia matki składamy życzenia **mamie**.

2. Z okazji dnia ojca składamy życzenia

3. Z okazji dnia babci składamy życzenia

4. Z okazji dnia dziadka składamy życzenia

5. Z okazji dnia nauczyciela składamy życzenia

6. Z okazji dnia dziecka składamy życzenia

7. Z okazji dnia kobiet składamy życzenia

8. Z okazji dnia chłopaka składamy życzenia

9. Z okazji dnia sekretarki składamy życzenia

10. Z okazji dnia dentysty składamy życzenia

5 Kto ma dziś urodziny?

12.01	ciocia Kasia	10.02	wujek Robert
27.03	teściowa Sabina	17.04	teść Władek
05.05	mąż Marcin	14.06	żona Elżbieta
12.07	córka Kamila	20.08	syn Filip
03.09	wnuk Oliwer	22.10	wnuczka Basia

1. 27.03 *składam* życzenia teściowej.

2. 10.02

3. 14.06

4. 20.08

5. 12.01

6. 17.04

7. 05.05

8. 12.07

9. 03.09

10. 22.10

A1

4. Prośba o pomoc: **Możesz nam pomóc?**

1 Prośba o pomoc

1. Czy mogłabyś *mi* (ja) pani pomóc? Ten formularz jest bardzo skomplikowany.
2. Mogłabyś (ona) pomóc w matematyce? Za tydzień ma egzamin.
3. Mamy do was prośbę. Czy możecie (my) pomóc przy przeprowadzce?
4. Bardzo chciałbym (oni) pomóc, ale nie wiem jak.
5. Czy mogę (on) jakoś pomóc w tej sytuacji?
6. Może pomóc (ty) z tą walizką?
7. Wiem, że macie teraz dużo pracy. Jak mogę (wy) pomóc?
8. Przepraszam, czy mógłby (ja) pan pomóc?
9. Chcesz (my) pomóc?
10. Pomożemy (oni)?

2 Czy mogę pomóc?

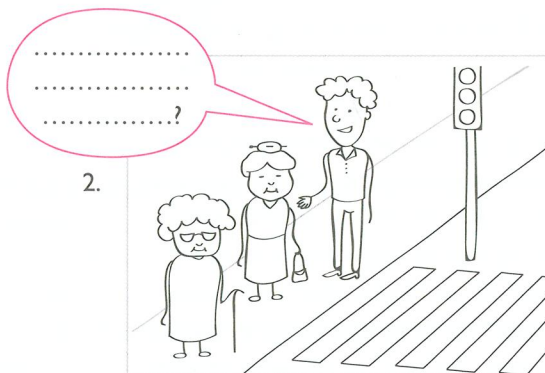
1. Czy może *nam* pan pomóc? (nam / on / ja)
2. Dlaczego nie chcesz pomóc?
(ty / mi / wami)
3. Marlena prosiła, żebyśmy pomogli.
(ty / mi / wam)
4. Przepraszam, pomóc? (ci / ono / naszym)
5. Czy mogą państwo pomóc? (ich / ty / nam)
6. Jutro mam wolne popołudnie. Chętnie pomogę.
(jej / niego / nimi)
7. Jak mogę pomóc? (mną / ciebie / im)
8. Przepraszam bardzo, czy może pani pomóc?
(mi / tobą / go)
9. Czy można jakoś pomóc? (ciebie / ci / ona)
10. Pomożesz? (on / wami / mu)

3 Pomocny Michał

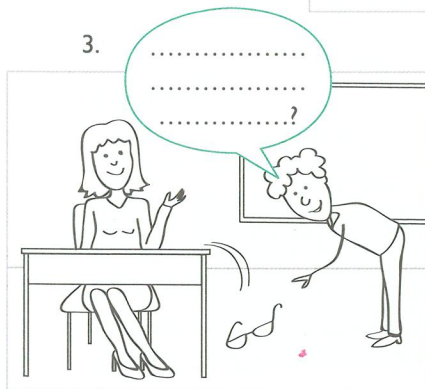
1.

Czy mogę
ci pomóc?

2.

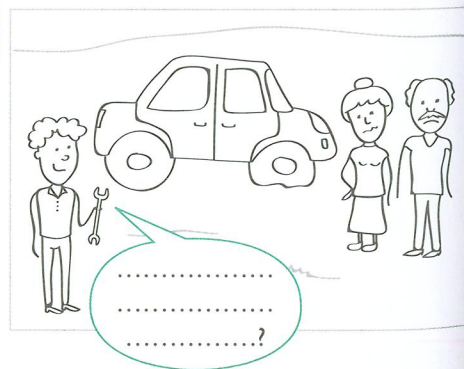
3.

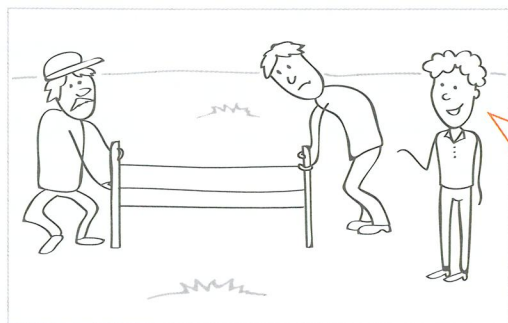
4.

5.

6.

7.

5. Przekazywanie informacji: *Proszę mu przekazać, że dzwoniłem.*

1 Kto komu co powiedział?

1. *Marysia powiedziała mu, że jest jej zimno.*

2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

2 Głuchy telefon

1. Wiadomość dla Pawła: „Dzwoniła mama”.

Proszę mu przekazać, że dzwoniła mama.

2. Wiadomość dla pracowników: „Nasz projekt wygrał”.

3. Wiadomość dla dyrektora: „Spotkanie zarządu odwołane”.

3 Nie wiem...

1. Nie wiem, gdzie jest dworzec.

Czy mógłby mi pan powiedzieć, gdzie jest dworzec?

2. Nie wiemy, dokąd jedzie ten autobus.

3. Nie wiemy, kim jest ta pani.

4. Student nie wie, kiedy zaczyna się kurs polskiego.

4 Kto wam to powiedział?

1. – Czy możesz powiedzieć *mi* prawdę? (ja)

– Oczywiście!

2. – Kto to powiedział? (ty)

– Nie powiem!

3. – Proszę przekazać wszystkie informacje. (ja)

– Dobrze, panie dyrektorze.

	nadawca	adresat	komunikat
1.	Marysia	Tomek	Jest mi zimno.
2.	mama	Zosia	Jest już późno.
3.	Robert	Patrycja	Chce mi się jeść.
4.	dyrektor	sekretarka	Spotkanie jest rano.
5.	ekspedientka	klient	Nie ma chleba.
6.	lektorka	student	Konwersacje są w sobotę.
7.	pani Kasia	Agata	Kurs kosztuje 900 zł.
8.	klientka	kelner	Chce mi się pić.
9.	pacjent	lekarz	Jest mi zimno.
10.	informatyk	sekretarka	To awaria serwera.

4. Wiadomość dla sprzątaczk: „Kwiaty nie wyglądają dobrze”.

5. Wiadomość dla informatyka: „Poczta nie działa”.

6. Wiadomość dla pani Kasi: „Jestem chora”.

7. Wiadomość dla pani Agnieszki: „Lekcja jutro o 8:00”.

5. Nie wiemy, ile kosztuje bilet.

6. Dziecko nie wie, gdzie są jego rodzice.

7. Nie wiemy, dlaczego musimy czekać.

8. Nie wiem, skąd jest Sabina.

4. – Powiedziałeś? (oni)

– Tak, musiałem to zrobić!

5. – Przekazała pani wiadomość? (ona)

– Oczywiście!

6. – Musisz to w końcu powiedzieć. (on)

– Wiem, ale się boję.

6. Komplementy: Ładnie ci w tej bluzce.

1 Galeria handlowa

mi / ci / mu / jej / panu / ~~pani~~ / nam / wam / im / państwu

1. Świetnie *pani* w tym. Wygląda pani pięknie!
2. Świetnie w tym. Wyglądacie pięknie!
3. Świetnie w tym. Wyglądam pięknie!
4. Świetnie w tym. Wygląda pięknie!
5. Świetnie w tym. Wyglądasz pięknie!

6. Świetnie w tym. Wyglądamy pięknie!
7. Świetnie w tym. Wyglądają pięknie!
8. Świetnie w tym. Wygląda pan pięknie!
9. Świetnie w tym. Wyglądają państwo pięknie!
10. Świetnie w tym. Wygląda pięknie!

2 Każdy lubi komplementy!

1. Pani Aneto, pięknie ci / panu / (pani) w tej fryzurze!
2. Marysiu, bardzo ładnie jej / ci / mu w tej sukience!
3. Panie inżynierze, świetnie mi / mu / panu w tym garniturze!
4. Babciu, dziadku, dobrze wam / nam / im w tych kolorach!
5. Drodzy państwo, pięknie pani / panu / państwu w tych mundurach!

6. Tato, idealnie mi / ci / mu w tej koszuli!
7. Dzieci, bardzo ładnie im / wam / nam w tych spodniach!
8. Pani profesor, fantastycznie panu / ci / pani w tym kolorze!
9. Mamo, nieładnie im / państwu / ci w tej bluzce!
10. Jesteśmy stewardesami i bardzo ładnie mi / wam / nam w tych strojach!

3 Nowe ubrania

1. Iwona kupiła nową bluzkę i bardzo ładnie wygląda. Ładnie *jej* w tej bluzce.
2. My kupiliśmy nowe spodnie. Ładnie w tych spodniach.
3. Pan Antoni kupił nowy frak. Ładnie w tym fraku.
4. Kupiłem nowy sweter. Ładnie w tym swetrze.
5. Jego brat kupił nową koszulę. Ładnie w tej koszuli.

6. Oni kupili nowe buty. Ładnie w tych butach.
7. Kupiłeś nową kurtkę. Ładnie w tej kurtce.
8. Kupiliście nowe kapelusze. Ładnie w tych kapeluszach.
9. Pani Renata kupiła nową spódnicę. Ładnie w tej spódnicy.
10. Państwo Adamscy kupili nowe kombinezony narciarskie. Ładnie w tych kombinezonach.

4 Czy ładnie mi w tym kolorze?

1. Masz zieloną sukienkę i pytasz, czy *ci* ładnie w zielonym kolorze.
2. On ma czarny płaszcz i pyta, czy ładnie w czarnym kolorze.
3. Wy macie szare szaliki i pytacie, czy ładnie w szarym kolorze.
4. Mam fioletową bluzkę i pytam, czy ładnie w fioletowym kolorze.
5. Pan ma czarną czapkę i pyta, czy ładnie w czarnym kolorze.

6. Pani ma biały golf i pyta, czy ładnie w białym kolorze.
7. My mamy żółte spodnie i pytamy, czy ładnie w żółtym kolorze.
8. Ona ma różową bluzę i pyta, czy ładnie w różowym kolorze.
9. Oni mają turkusowe ubrania i pytają, czy ładnie w turkusowym kolorze.
10. Państwo mają czerwone swetry i pytają, czy ładnie w czerwonym kolorze.

A1

A2

B1

7. Prośba, podziękowanie i rozkaz: **Proszę, podaj mi sól.**

1 Chętnie panu pomogę

Chętnie. / Oczywiście. / Niestety, teraz nie mogę. / Tak, bardzo chętnie. / Naturalnie. / Przykro mi, ale nie mam teraz czasu. /
Przepraszam, ale jestem teraz bardzo zajęta. / Z miłą chęcią. / Niestety, nie. / Przykro mi, ale nie mogę.

1.	Czy mógłby pan podać <i>mojej sekretarce</i> swój numer telefonu? (moja sekretarka)		Oczywiście.
2.	Pani Mario, czy miałaby pani czas, żeby pokazać nasz instytut? (nowa praktykantka)		
3.	Edyto, czy mogłabyś wysłać maila z zaproszeniem na konferencję? (ten młody dyrektor)		
4.	Panie Michale, czy mógłby pan przekazać , że chciałbym spotkać się w środę? (pan prezes)		
5.	Pani dyrektor, czy mogłaby pani przedstawić nasz najnowszy projekt? (państwo)		
6.	Marysiu, mogłabyś dać kawałek ryby? (szary kot)		
7.	Panie profesorze, czy mógłby pan wytłumaczyć , co to jest koniugacja? (student – Im)		
8.	Czy mogłaby pani pożyczyć ten parasol? (moja córka)		
9.	Czy mógłbyś w końcu powiedzieć prawdę? (ktoś)		
10.	Pani doktor, czy mogłaby pani przepisać leki przeciwbólowe? (ten pacjent)		

2 Afirmacja życia

artysta – Im / ekolog – Im / polityk – Im / Bóg / drzewo – Im / rodzina / słońce / dziecko – Im / lekarz – Im / szef

- Dziękujemy *słońcu*, że świeci.
- Dziękujemy, że nas stworzył.
- Dziękujemy, że dają cię.
- Dziękujemy, że nam zawsze pomaga.
- Dziękujemy, że nas słuchają.
- Dziękujemy, że nas leczą.
- Dziękujemy, że nam daje podwyżkę.
- Dziękujemy, że są kreatywni.
- Dziękujemy, że respektują prawo.
- Dziękujemy, że dbają o przyrodę.

A2

3 Nagroda dla najlepszej aktorki roku – podziękowania laureatki

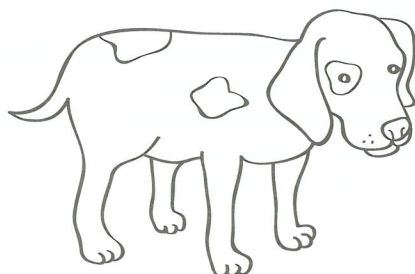
Chciałabym podziękować *moim rodzicom* (moi rodzice), (wspaniali nauczyciele), (wierni przyjaciele) i (dobrzy koledzy). Nie mogę nie podziękować (wybitni reżyserzy), (pracownicy charakteryzatorów), (kreatywni scenarzyści) oraz (ambitni producenci). Serdecznie dziękuję także (moje dzieci) oraz (mój mąż) za miłość i nadzieję. Dzięki (wy) jestem dziś tutaj.

4 Przy stole

1. Marysiu, podaj <i>dziadkowi</i> sól. (dziadek)	6. Tato, przyniesiesz mleko z kuchni?
2. Tomku, nalej więcej kawy. (ciocia)	(mama)
3. Ciociu, przyniesiesz kilka pomidorów? (kuzyn)	7. Mamo, podaj kubek. (wujek)
4. Justyno, daj kawałek ryby. (syn)	8. Jarku, nalej kakao. (córka)
5. Basiu, dolej koniaku. (babcia)	9. Marcinie, nałóż dwa kotlety. (tata)
	10. Franusiu, dolej soku. (kuzynka)

5 Starsza siostra

Życie starszej siostry nie jest łatwe. Jestem Kinga. Mam młodszą siostrę Martę, którą bardzo kocham, ale mam *jej* (ona) czasami dość. Mama ciągle powtarza: Pomóż (swoja młodszą siostrą), przygotuj (ona) obiad, zrób (Marta) herbatę, zostań z nią w domu. Ciągłe to słyszę. Staram się pomagać (rodzice) jak najwięcej, ale ja też mam swoje życie. Zastanawiam się, czy kiedyś Marta zrobi (ja) obiad. Oprócz młodszej siostry w naszej rodzinie jest jeszcze pies. Tata codziennie mówi: daj (pies) jeść, wyprowadź go na spacer. To są moje obowiązki, bo Marta jest jeszcze za mała. Dobrze, że nie mam więcej rodzeństwa i nie muszę pomagać (młodszy brat).

8. Zdziwienie: *Dziwię się Marianowi, że nie pojechał do Rzymu.*

1 Dziwię się im

Dziwię się:

1. *mojej mamie*, (moja mama)
2. (pan profesor)
3. (nowy student)
4. (twoja koleżanka – Im)
5. (polski producent – Im)
6. (wasz sąsiad)
7. (zagraniczna turystka)
8. (małe dziecko)
9. (lekarz i naukowiec – Im)
10. (jej chłopak)

2 Co kraj, to obyczaj

1. Dziwię się *Niemcom* (Niemiec – Im), że piją tyle piwa.
2. Dziwię się (Francuz – Im), że codziennie na śniadanie jedzą bagietkę z dżemem.
3. Nie dziwię się (Włoszka – Im) i (Hiszpanka – Im), że są pięknie opalone.
4. Dziwię się (Amerykanin – Im), że piją tak dużo coca-coli.
5. Nie dziwię się (Polak – Im), że uczą się języków obcych.
6. Nie dziwię się (Hiszpan – Im), że chętnie przyjeżdżają do Krakowa. To piękne miasto.
7. Dziwię się (Brazylijczyk – Im), że kochają piłkę nożną.
8. Nie dziwię się (młoda Europejka – Im), że chcą zwiedzać świat.
9. Nie dziwię się (Norweg – Im), że nie śpią, tylko oglądają zorzę polarną.
10. Dziwię się (Chińczyk – Im), że jedzą pałeczkami.

3 Magda wszystkiemu się dziwi

1. Ola kupiła drogą sukienkę.
Magda dziwi się Oli, że kupiła drogą sukienkę.
2. Marcin jeździ do pracy rowerem.
3. Sąsiedzi wyprowadzili się na wieś.
4. Ania i Jarek biorą ślub w maju.
5. Marek zrezygnował z pracy.
6. Rodzice kupili psa.
7. Siostra biega codziennie rano.
8. Karol wyjechał po studiach do Australii.
9. Oni wzięli kredyt na nowe mieszkanie.
10. Koledzy nie poszli na imprezę firmową.

4 Ludzie są dziwni

1. Agnieszka: Podobno nadal spotykasz się z Robertem?
Ula: Tak, kupiłam *mi* (ja) piękny bukiet róż i przeprosiłam.
Agnieszka: Naprawdę, dziwię *ci* (ty) się, że chcesz z nim jeszcze rozmawiać.
2. Kamil: Może pójdziemy dzisiaj z Izą do kina?
Zosia: Świetny pomysł. Ona ciągle uczy się do egzaminu z filozofii.
Kamil: Nie dziwię się (ona). Musi powtórzyć dużo materiału.
3. Profesor: To bardzo ważne zaliczenie. Dziwię się (pan), że nie przygotował pan jeszcze prezentacji. Do końca semestru zostało mało czasu.
Student: Panie profesorze, w tym tygodniu wszystko będzie gotowe.
4. Kasia: Maciek i Karol jeżdżą codziennie hamburgery.
Milena: Dziwię się (oni), że nie dbają o swoje zdrowie.
5. Marzena: Podobno nasza nowa sąsiadka jest na diecie?
Iza: Dziwię się (ona), że się odchudza. Wygląda świetnie.
6. Maciek i Tomek: Jesteśmy źli na naszego szefa. Znowu musimy zostać dłużej w pracy.
Julia: Nie dziwię się (wy). Też nie lubię pracować do wieczora.
7. Student: Słyszałaś o tym proteście w szpitalu?
Studentka: Tak i nie dziwię się (pielegniarka i lekarz – Im), że walczą o lepsze warunki pracy.
8. Iwona: Nowi studenci z Brazylii mówią, że jest im ciągle zimno.
Marek: Nie dziwię się (oni), że marzną w Polsce. W Brazylii jest ciepło.
9. Ania: Moja córka nudzi się na zajęciach z plastyki.
Wojtek: Nie dziwię się (ona). Ona ma mnóstwo energii i uwielbia taniec.
10. Michał: Wiesz, że moja siostra codziennie rano biega?
Kasia: Nie dziwię się (ona). Też bardzo lubię biegać, tylko rano mi się nie chce.

A2

9. Wyliczanie: *Pierwszemu dziecku dałam na imię Tomasz.*

1 Piłka nożna

W czasie meczu piłki nożnej Polska - Irlandia sędzia pokazał piłkarzom kilka żółtych kartek. Któremu piłkarzowi sędzia dał żółtą kartkę?

siódmemu

2 Jakie prezenty przyniósł dzieciom święty Mikołaj?

Pierwszemu	dziecku przyniósł książkę. (1)	dziecku przyniósł komórkę. (6)
	dziecku przyniósł grę planszową. (2)	dziecku przyniósł grę komputerową. (7)
	dziecku przyniósł blok do rysowania. (3)	dziecku przyniósł scrabble. (8)
	dziecku przyniósł zegarek. (4)	dziecku przyniósł gitarę. (9)
	dziecku przyniósł puzzle. (5)	dziecku przyniósł encyklopedię. (10)

3 Rodzina Nowaków

Państwo Nowakowie mają dużą rodzinę. Jakie imiona nadali swoim dzieciom?

1. pierwszy syn – Jakub

Pierwszemu synowi dali na imię Jakub.

6. trzecia córka – Kasia

2. pierwsza córka – Joanna

7. czwarty syn – Konrad

3. drugi syn – Piotr

8. piąty syn – Mateusz

4. trzeci syn – Karol

9. czwarta córka – Dominika

5. druga córka – Agata

10. piąta córka – Amelia

4 Kochliwy Józek

Józek ma wielkie serce i dużo koleżanek, którym cały czas coś obiecuje. *Pierwszej* (1.) obiecał, że pójdą razem do kina. (2.) obiecał spacer, (3.) wycieczkę do Wiednia, (4.) i (5.) weekend na Mazurach, a (6.) romantyczną kolację. (7.) zaproponował pomoc w naprawie komputera, (8.) i (9.) pomoc w zakupie nowego samochodu. Teraz Józek ma problem, bo na nic nie ma czasu.

10. Komu?: *Pani minister powiedziała to ważnemu dyrektorowi, dyrektor powiedział to sekretarce.*

1 Komu?

1. studentka	a) panu
2. student	b) aktorowi
3. prezydent	c) nauczycielowi
4. lekarka	d) lektorowi
5. aktor	e) architektowi
6. pani	f) lekarce
7. pan	g) studentowi
8. architekt	h) pani
9. nauczycielka	i) lektorce
10. nauczyciel	j) studentce
11. lektor	k) prezydentowi
12. lektorka	l) nauczycielce

1. j	2.	3.	4.	5.	6.
------	----	----	----	----	----

7.	8.	9.	10.	11.	12.
----	----	----	-----	-----	-----

2 Komu dają nagrodę?

1. To jest aktor. To są *aktorzy*. Dają nagrodę *aktorom*.
To jest aktorka. To są *aktorki*. Dają nagrodę *aktorkom*.

2. To jest lektor. To są	5. To jest uczeń. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę
To jest lektorka. To są	To jest uczennica. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę
3. To jest malarz. To są	6. To jest artysta. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę
To jest malarka. To są	To jest artystka. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę
4. To jest asystent. To są	7. To jest pan ambasador. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę
To jest asystentka. To są	To jest pani ambasador. To są
Dają nagrodę	Dają nagrodę

3 Gratulacje dyrektora

- Dyrektor gratuluje nowa / nową / nowej asystentce dobrej organizacji pracy.
- Dyrektor gratuluje swój / swoje / swojemu zastępcy wygranego konkursu.
- Dyrektor gratuluje młodej / młoda / młoda stażystce ukończenia studiów.
- Dyrektor gratuluje nowemu / nowego / nowy szefowi działu marketingu świetnej kampanii reklamowej w Internecie.
- Dyrektor gratuluje największy / największemu / największego klientowi nowej inwestycji.
- Dyrektor gratuluje kreatywna / kreatywnej / kreatywną księgowej udanej kontroli Urzędu Skarbowego.
- Dyrektor gratuluje zdolnego / zdolny / zdolnemu grafikowi projektu nowego logo firmy.
- Dyrektor gratuluje znaną / znanej / znana dziennikarce interesującego artykułu o branży farmaceutycznej.

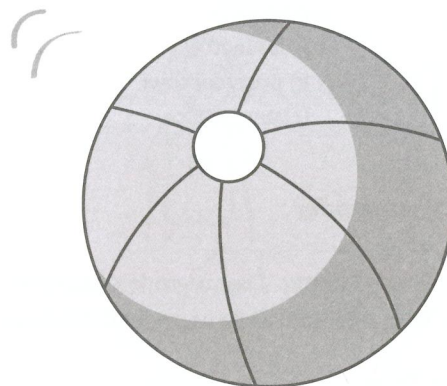
A2

4 Komu podoba się sztuka?

Sztuka podoba się *ludziom* (ludzie). Aktorka zaprezentowała swój talent (publiczność). Znany krytyk napisał recenzję i wysłał ją (redakcja) tygodnika kulturalnego. Wydawca sprzedał pismo (czytelnicy). Czytelnicy poszli do teatru i zapłacili za bilety (kasjerka). Kasjerka dała pieniądze (dyrektor). Teatr dobrze zarobił na sztuce i zaoferował (aktorka) główną rolę w nowym spektaklu.

5 Gdzie jest piłka?

Mama: Jureczku, gdzie masz piłkę?
 Syn: Dałem ją *pani Oleńce*. (pani Oleńka)
 Mama: A pani Oleńka co z nią zrobiła?
 Syn: Dała ją (tata)
 Mama: A tata co z nią zrobił?
 Syn: Tata dał ją (Ewa)
 Mama: A Ewa co z nią zrobiła?
 Syn: Ewa dała ją (pan Grzegorz)
 Mama: A co z nią zrobił pan Grzegorz?
 Syn: On dał ją (ty)
 Mama: ją dał?!? Kiedy? (ja)
 Syn: Przedwczoraj rano.
 Mama: Nic nie pamiętam...

6 To była tajemnica!

Temat: To była tajemnica!

Data: 13.04.2016, godz. 12:24

Od: Małgorzata Wilk m.wilk@wp.pl

Do: Janina Dratwa janka.dr@onet.pl

Janka,

jak to możliwe?!? Powiedziałam *Ci* (ty) o nowej dziewczynie Tomka w tajemnicy! A Ty wszystko powiedziałaś (Ania) z działu marketingu, a Ania powiedziała (Marcelina), a Marcelina powiedziała (Piotr i Stefan)... Oni oczywiście też powiedzieli (następne osoby): (Darek) z działu kontroli, (Joanna) z księgowości i (sekretarka) prezesa. A jak już sekretarka wie, to na pewno zaraz powie (Tadeusz), (Veronika), (Iwona), a najgorsze, że powie też (prezes)!

A jak Tomek się dowie, to będzie bardzo źle... :(

Gośka

11. Historia rodziny: *Ojciec oświadczył się mamie i złamał serce Beacie.*

1 Komu on się oświadczył?

1. Mikołaj oświadczył się Marty Marcie / Martą.
2. Zygmunt oświadczył się Annie / Anną / Anny.
3. Wojtek oświadczył się Beaty / Beatę / Beacie.
4. Leon oświadczył się Kamile / Kamili / Kamilo.
5. Krzysztof oświadczył się Dorota / Dorotą / Dorocie.
6. Andrzej oświadczył się Dominiką / Dominice / Dominiki.
7. Darek oświadczył się Justynę / Justyno / Justynie.
8. Szymon oświadczył się Karolinie / Karoliną / Karolinę.
9. Janusz oświadczył się Pauliny / Paulinie / Paulinę.
10. Kacper oświadczył się Aleksandrze / Aleksandrą / Aleksandro.

2 Mam wspaniałą rodzinę!

Tata oświadczył się *mamie* (mama), kiedy miał 26 lat. Wzięli ślub rok później. Dzięki (babcia) i (dziadek) rodzice mieli małe mieszkanie na Żoliborzu. Wujek Marek dał (tata) swój nieużywany samochód. Samochód w latach osiemdziesiątych, to było coś... Tata pracował na Uniwersytecie Warszawskim, a jednocześnie pomagał (swój ojciec), który długo chorował. Dziadek leżał w szpitalu, ale mój tata zapewnił (on) najlepszą opiekę. Dzięki (pomoc) rodziców po studiach wyjechałam do Anglii. Wbrew ich (przewidywania) rok później wróciłam do Polski. W Londynie poznałam Johna, który przyjechał ze mną do Warszawy. John jest ekonomistą i dziwi się (polska gospodarka), ale chciałby znaleźć w Polsce pracę. Miesiąc temu John (ja) się oświadczył i za rok bierzemy ślub! Moi rodzice są bardzo szczęśliwi i serdecznie (my) gratulują.

1. Komu oświadczył się tata?

2.?
3.?
4.?
5.?
6.?
7.?
8.?
9.?
10.?

3 Skomplikowane relacje

Elwira: Dorota, musisz powiedzieć prawdę *swojemu chłopakowi* (swój chłopak)!

Dorota: Komu?!

Elwira: (Ludwik).

Dorota: Nie mogę tego zrobić, nie chcę złamać (on) serca!

Elwira: Musisz! To on obiecywał (ty) wspólne mieszkanie, rodzinę, a potem wyjechał na pół roku do Włoch.

Dorota: Tak, ale ja chciałam na niego czekać...

Elwira: Tak, ale spotkałaś Jana i on kompletnie zawrócił (ty) w głowie! Zakochałaś się w nim!

Dorota: Wiem, ale nie chcę zrobić przykrości (ten biedak). Nie wiem, co robić!

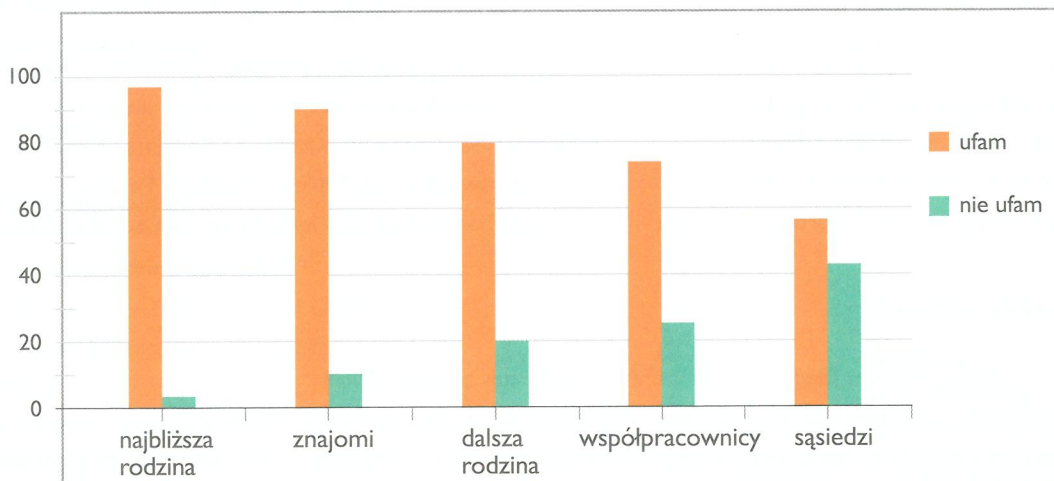
Elwira: Musisz do niego zadzwonić i (on) to powiedzieć.

Dorota: Masz rację, dzięki (ty) zmobilizuję się i w końcu (on) to powiem.

B1

12. Stereotypy: *Komu ufamy, komu nie ufamy?*

1 Ankieta

1. Czy ufa Pan/Pani *najbliższej rodzinie*, np. *mamie*
..... (mama, tata, córka, syn, brat, siostra, mąż, żona)?
2. Czy ufa Pan/Pani, np.
..... (przyjaciół – Im, kolega – Im)?
3. Czy ufa Pan/Pani, np.
(kuzynka, kuzyn, bratowa, szwagier, teść, teściowa)?
4. Czy ufa Pan/Pani, np.
..... (szef, asystent, sekretarka, kierownik, prezes)?
5. Czy ufa pan/pani?

2 Komu ufają Polacy?

1. Polacy ufają *rodzinie*.
Komu ufają Polacy?
2. Dzieci przyglądają się *czerwonemu samochodowi*.
.....?
3. Ekonomisci dziwią się *decyzji nowego rządu*.
.....?
4. Ekolodzy sprzeciwiają się *testom na zwierzętach*.
.....?
5. Ten sweter podoba się *Kasi*.
.....?
6. Palenie szkodzi *zdrowiu*.
.....?
7. Kibicujemy *Realowi Madryt*.
.....?
8. Powiedziałem *żonie* prawdę.
.....?
9. Wierzę *mojemu mężowi*.
.....?
10. Głośna muzyka przeszkadza *mi* w nauce.
.....?

3 Jakiemu? Któremu?

1. *Jakim* politykom nie ufasz?
Nie ufam polskim politykom.
2. ludziom nie wierzysz?
Nie wierzę ludziom gadatliwym.
3. budynkowi się przyglądasz?
Przyglądam się temu budynkowi.
4. koledze podziękowałeś?
Temu, który siedzi obok Matyldy.
5. ludziom pomagasz?
Tym, którzy są biedni i chorzy.
6. drużynie kibicujesz?
Kibicuję Legii Warszawa.
7. dziecku więcej pomagasz?
Młodszemu.
8. koleżance nie pożyczasz pieniędzy?
Agacie.

4 A Ty?

1. Komu wierzysz?

Wierzę

2. Komu ufasz?

.....

3. Czemu się dziwisz?

.....

4. Czemu się sprzeciwiasz?

.....

5. Komu pomagasz?

.....

6. Komu możesz pożyczyć pieniądze?

.....

7. Komu kibicujesz?

.....

8. Czemu/ komu się przyglądasz?

.....

9. Komu kupujesz prezent na urodziny?

.....

10. Komu nie pożyczasz swoich rzeczy?

.....

5 A ja nie!

1. Wszystkiemu się dziwię.

Niczemu się nie dziwię.

2. Wszystkim ufam.

.....

3. Wszystkim pożyczam książki.

.....

4. Wszystkim pomagam.

.....

5. Wszystkiemu się przyglądam.

.....

6. Ona wszystkim się podporządkowuje.

.....

7. Marcin wszystkim przeszkadza.

.....

8. Dyrektor wszystkim podziękował.

.....

9. Moja mama wszystkim wierzy.

.....

10. Babcia daje wszystkim prezenty.

.....

6 Przedwyborcze obietnice

W czasie kampanii wyborczej politycy zwykle obiecują *społeczeństwu* (społeczeństwo) bardzo wiele. Obiecują (my) mniejsze podatki, dodatkowe pieniądze, reformy. Często wyborcy wierzą (ich obietnice), a potem są rozczarowani. Czy warto ufać (politycy)? Nie wiem. Na pewno trzeba protestować przeciw (taka polityka), która nie służy (zwykli ludzie) i nie sprzyja (rozwój społeczny). Obywatele nie muszą wierzyć (intencje) polityków. Jeśli wbrew (obawy) społeczeństwa działania polityków przynoszą dobre rezultaty, ludzie mogą być (oni) wdzięczni.

13. Dyskusja i argumentacja: *Jestem przeciw globalizacji.*

1 Jak ci się wydaje?

1. Myślę, że jutro będzie ładna pogoda.

Wydaje mi się, że jutro będzie ładna pogoda.

2. Myślę, że pan Kowalski zapomniał o spotkaniu.

3. Ona myśli, że to niemożliwe.

4. Dlaczego pani Nowak myśli, że to zły pomysł?

5. Myślmy, że cena jest za wysoka.

6. On myśli, że nie przyjdiesz.

7. Czy myślicie, że to się uda?

8. One myślą, że są bezkarne.

9. Czy myślisz, że dostaniemy dofinansowanie?

10. Oni myślą, że nie warto angażować się w ten projekt.

2 Jestem przeciw!

1. Jestem za eutanazją.

Jestem przeciw eutanazji.

2. Jestem za karą śmierci.

3. Jestem za rozszerzeniem Unii Europejskiej.

4. Jestem za legalizacją marihuany.

5. Jestem za dostępem do każdej informacji.

6. Jestem za uznaniem związków partnerskich.

7. Jestem za testowaniem leków i kosmetyków na zwierzętach.

8. Jestem za egzaminem wstępnym na studia.

9. Jestem za równym traktowaniem kobiet i mężczyzn.

10. Jestem za reformą edukacji.

3 Dzięki komu? Dzięki czemu?

1. Dostałem mieszkanie od babci.

Mam mieszkanie dzięki babci.

2. Mówię dobrze po polsku, bo miałem świetnego nauczyciela.

3. Mam pieniądze, bo pożyczyłem je od brata.

4. Jestem szczupły, bo stosuję dietę.

5. Osiągnęła sukces, bo upór i pracowitość to jej dewiza.

6. Dostałem dobre leki, dlatego szybko wyzdrowiałem.

7. Uniknęła problemów, bo ma dobrą intuicję.

8. Pracowałam z Martą, dlatego szybko skończyłam projekt.

9. Awansował, bo dobrze pracuje.

10. Pojechaliśmy do Krakowa, bo naszą wycieczkę sfinansował ojciec.

4 Konflikt

przeciwko / dzięki (x2) / na przekór (x2) / wbrew (x2) / przeciwko

- Dlaczego znów jesteście *przeciwko* mnie?
 – Nie rozumiem, co masz na myśli?
 – waszym obietnicom, nie poprawiliście projektu.
 – Tak, nie zdążyliśmy na czas, ale to nie znaczy, że jesteśmy komukolwiek.
 – Naprawdę? A mnie się wydaje, że specjalnie to zrobiliście moim prośbom.
- To chyba żart! temu projektowi mamy pracę.
 – Dokładnie tak, więc dlaczego temu, co sam powiedziałeś, nie angażujecie się i jesteście niepunktualni?
 – Chciałbyś usłyszeć, że zrobiliśmy to tobie, ale to bzdura!
 – Bogu!

5 Różne opinie

1. – Nie chcę angażować się w ten projekt.
 – Dlaczego? Wbrew *twoim obawom* to ciekawy projekt. (twoimi obawami / twoim obawom / twoich obawach)
2. – Nie zgadzam się z Tomaszem.
 – Dlaczego zawsze jesteś przeciwko? (niemu / on / jemu)
3. – Nie będę dziękować Monice!
 – Dlaczego? To dzięki wygraliśmy konkurs. (nią / niej / jej)
4. – Dlaczego nie pytasz o zdanie pracowników z działu kadr?
 – Myślę, że jest wszystko jedno. (oni / nim / im)
5. – Co nie podoba się w tym mieszkaniu?
 – Przeszkadza brak okna w kuchni. (klientom, im / klienci, nim / klientami, nam)

6 Mażeńska kłótnia

- Michał: Jestem przeciw *kupowaniu* teraz nowego samochodu. (kupowanie)
- Ewelina: Dlaczego? Wydaje się, że jak zwykle boisz się wydatku. (ja)
- Michał: Przykro, że tak o mnie myślisz. (ja)
- Ewelina: Przepraszam. Ale nie zgadzam się z tobą i nie wierzę, kiedy mówisz, że nie mamy dość pieniędzy. (ty)
- Michał: Ale to prawda! Poza tym ani, ani nie przeszkadza, że jeździmy starym autem. (ja, moi rodzice)
- Ewelina: A bardzo! (ja)
- Michał: Ale dlaczego? Co masz do zarzucenia? (ono)
- Ewelina: Jest za małe i za wolno jeździ. się nie podoba! (nikt)
- Michał: Przepraszam, ale wbrew, co mówisz, to dobry samochód. (to)
- Ewelina: Nie wierzę! (ty)
- Michał: Dlaczego zawsze jesteś przeciwko? (ja)
- Ewelina: Ja? Nie jestem przeciwko (ty). Po prostu nie rozumiem, dlaczego nie możemy jeździć nowym, komfortowym autem. Wbrew (to), co mówisz ono wcale nie jest takie drogie.
- Michał: To prawda. Masz rację. Dzięki (taki zakup) moglibyśmy pojechać na przykład na urlop do Włoch. Nie zapominaj jednak, że koszty ubezpieczenia nowego pojazdu są bardzo wysokie.
- Ewelina: A ty ciągle tylko mówisz o pieniądzach. Nie możemy całe życie oszczędzać i odmawiać sobie przyjemności.
- Michał: Po co w ogóle pytasz mnie o zdanie. I tak zrobisz na przekór (wszyscy)!
- Dlaczego jesteś taka uparta?
- Ewelina: Dzięki (mój upór) kupiliśmy mieszkanie i to była nasza najlepsza decyzja.
 Z autem będzie tak samo. Zaufaj (ja), kochanie.

Czy pamiętasz?

1 Epidemia grypy

Asia: Cześć, Basiu, jak się czujesz?

Basia: Cześć, Asiu, jest *mi* (ja) zimno i niedobrze. Chyba będę chora. Na uniwersytecie panuje epidemia grypy.

Asia: Oj, to niedobrze. Rozmawiałam wczoraj z Olkiem i Adamem. Zapraszają nas do kina. Chyba (oni) się nudzi w domu.

Basia: Nie dziwię się (oni). (ja) też jest nudno i smutno (sama) w domu. Bardzo (oni) dziękuję za zaproszenie, ale dzisiaj nigdzie nie idę.

Asia: Powiem (oni), że jesteś chora. Czy mogę (ty) jakoś pomóc? Może kupić (ty) leki w aptece albo coś do jedzenia?

Basia: Jesteś kochana, ale po południu przyjdzie mój brat Karol. Powiedziałam (on), żeby kupić (ja) coś przeciw (gorączka). Jestem bardzo zmęczona, chce (ja) się spać. Zadzwonię do ciebie jutro.

Asia: Dobrze. Życzę (wy) miłego popołudnia, a (ty) dużo zdrowia.

Basia: Dziękuję. Pa!

2 James Bond

Kto?	 Podoba się	 Nie podoba się	 Wszystko jedno
1. moja mama	+		
2. moi koledzy		+	
3. jej szef	+		
4. Karol Nowicki			+
5. nasze studentki		+	
6. my			+
7. Karolina Nowicka	+		
8. ja		+	
9. nikt		+	
10. ty			+

1. *Mojej mamie* podoba się ten film.

2. Ten film nie podoba się

3. Ten film podoba się

4. jest wszystko jedno.

5. nie podoba się ten nowy film.

6. Wszystko jedno.

7. podoba się ten nowy film.

8. Nie podoba się ten nowy film.

9. nie podoba się ten nowy film.

10. Wszystko jedno.

3 Prezenty, prezenty

Za miesiąc święta, a ja ciągle jeszcze nie mam wszystkich prezentów. Co prawda kupiłam szlafrok (mój syn / moim synem / mojemu synowi) i butelkę koniaku (mojemu ojcu / mój ojciec / moim ojcem), a także widziałam ciekawy album, który chyba kupię (mojej matki / mojej matce / moją matką), ale (reszta rodziny / resztą rodziny / reszcie rodziny) nic jeszcze nie kupiłam. Ten okres w roku bardzo mnie stresuje, ale wbrew (mój mąż / moim mężem / mojemu mężowi), który nie lubi kupowania prezentów, chciałabym dać (moim bliskim / moimi bliskimi / moi bliscy) drobne upominki. Chciałabym kupić (moją siostrą / mojej siostrze / moimi siostrami) jakiś ładny sweter, a (moimi braćmi / moich braciach / moim braciom) kilka powieści kryminalnych. Chciałabym też podziękować specjalnym prezentem (mojej przyjaciółce / moją przyjaciółką / mojej przyjaciółki), która bardzo mi w tym roku pomogła, gdy byłam chora. No i chciałabym dać prezent (moimi sąsiadami / moich sąsiadach / moim sąsiadom), z którymi bardzo się przyjaźnię. Sama już nie wiem, (kto / kim / komu) jeszcze coś powinnam kupić.

Czy pamiętasz?

4 Komplementy

Michał to prawdziwy dżentelmen. Uwielbia towarzystwo kobiet i często prawi *im* komplementy. Co komu powiedział?

1. Aneta – pięknie / wyglądać

Michał powiedział jej, że *pięknie wygląda*.

2. Iza i Jagoda – być / wysportowane

Michał powiedział, że

3. Ty – być / wspaniała koleżanka

Michał powiedział, że

4. Olga – mieć / piękne oczy

Michał powiedział, że

5. Ja – mieć / modna fryzura

Michał powiedział, że

6. Sąsiadka – być / miła kobieta

Michał powiedział, że

7. Pani Kowalska i pani Nowak – wyglądać / młodo

Michał powiedział, że

8. Sprzedawczyni z piekarni – być / zawsze uśmiechnięta

Michał powiedział, że

9. Siostra – być / inteligentna kobieta

Michał powiedział, że

10. Wy – być / dowcipne

Michał powiedział, że

5 Co za dzień

Jutro muszę:

1. Powiedzieć Markowi, o której godzinie jest spotkanie.

Powiedzieć mu, o której godzinie jest spotkanie.

2. Przekazać bratu prezent od Wioli.

3. Złożyć życzenia państwu Ziółkowskiemu z okazji ślubu.

4. Pożyczyć kolegom podręcznik do ekonomii.

5. Podziękować Kamili za pomoc.

6. Wysłać dyrektorowi raport.

7. Pomóc sąsiadom w remoncie mieszkania.

8. Kupić Zosi gazetę.

9. Pokazać turystom miasto.

10. Powiedzieć profesorowi, że jadę na konferencję.

6 Kto to powiedział?

1. Marta, powiedzieć, ja, że, być, ona, przykro

Marta powiedziała mi, że jest jej przykro.

2. pani, nie, powiedzieć, ja, kiedy, zaczynać się, to spotkanie

3. ja, przekazać, ona, że, dzwonić, Adam

4. Antoni, powiedzieć, ja, że, być, on, gorąco

5. nauczyciel, powiedzieć, oni, gdzie, być, biblioteka

6. lektor, powiedzieć, my, że, test, być, jutro

7. sekretarka, przekazać, on, że, spotkanie, być, odwołany

8. Urszula, powiedzieć, wy, gdzie, szukać, pomoc

9. Marek, powiedzieć, ona, że, on, nie, mieć, czas

10. my, powiedzieć, wy, kto, być, rektor

Czy pamiętasz?

7 Komu?

mu / mu / jemu / niemu / jej (x2) / nam / wam / im (x2) / nim

1. Ufam mojemu mężowi.

Ufam *mu*.

2. Przeglądam się Maciejowi i Kasi. Są tacy piękni.

3. Często pomagamy mojej siostrze.

4. Tylko dzięki tobie i Łukaszowi skończyłam studia.

5. Wbrew ojcu nie poszłam na studia.

6. Chłopiec podziękował koleżance z klasy.

7. Wierzymy politykom, którzy obiecują reformy.

8. Pokazałam bratu prawo jazdy.

9. Mnie i mojej córce przeszkadza hałas z ulicy.

10. W czasie dyskusji byłam przeciwko Marcelinie.

8 „Serce dla zwierzaka”

Droży państwo, bardzo dziękuję *organizatorom* (organizatorzy) konkursu za przyznanie
(fundacja) tej wspaniałej nagrody i (osoby), które na nas głosowały. Przede wszystkim dziękuję
..... (moi fantastyczni pracownicy),
..... (nasi wspaniali sponsorzy),
..... (wolontariusze i przyjaciele), którzy
..... (my) wspierają. Fundacja „Serce dla zwierzaka” istnieje od trzech lat. Naszą misją jest pomoc
..... (bezdome zwierzęta):
(małe i duże), (stare i młode), głównie
(psy i koty), (które) szukamy ciepłego, kochającego domu. Ta nagroda jest dla nas bardzo ważna.
Dziękuję (państwo) za zaufanie.

9 Na wsi

Bardzo lubię mieszkać na wsi. Codziennie rano przeglądam się *stońcu* (słońce), które mnie budzi,
(ptaki i drzewa), (kolorowe kwiaty), które kwitną w moim ogrodzie,
..... (weseli, uśmiechnięci chłopcy), którzy
bawią się w Indian i
(moje małe sąsiadki), które skaczą na skakankach. Przeglądam się
(młodszy i starsi mieszkańcy) wsi, (zwykli ludzie), którzy ciężko pra-
cują w gospodarstwie, (mili sąsiedzi), którzy chętnie sobie poma-
gają. Wieczorem przeglądam się (ciemne niebo),
(gwiazdy) i (księżyc). Dziwię się
(moja przyjaciółka) i (znajomi), że nie lubią wsi. Mówią, że brakuje (oni) życia, centrum
handlowego, kina i teatru. A (ja) jest dobrze, niczego (ja) nie brakuje.

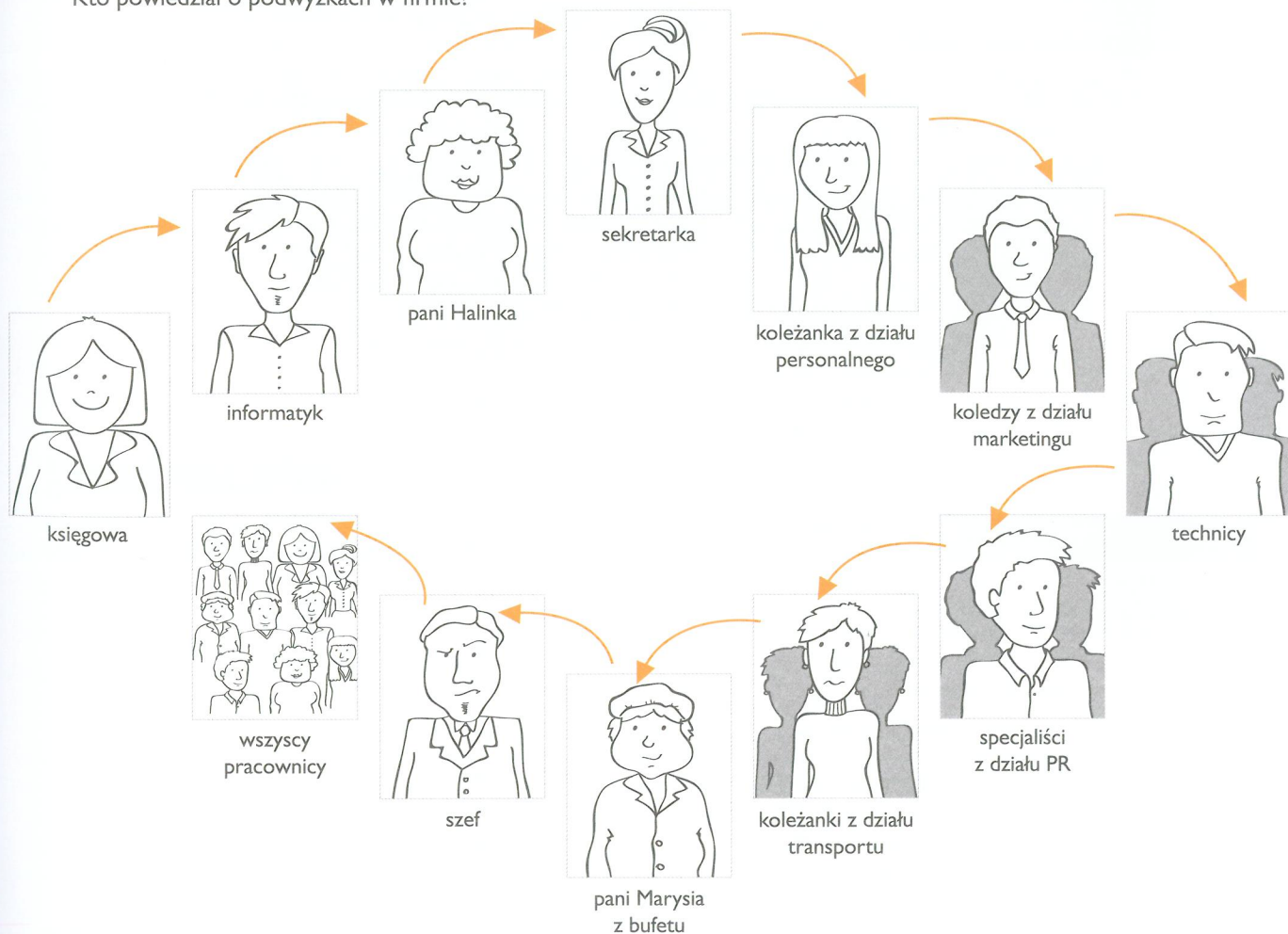
Czy pamiętasz?

10 Dlaczego nikt nie lubi Izy?

Iza niczego nie pożycza *znajomym* (znajomi) ze studiów. Nie ufa (nikt). Nie pomaga (młodsza siostra i brat) w sprzątaniu mieszkania. Nigdy nie kupuje prezentu na urodziny (sвій chłopak). Nie mówi „dzień dobry” (pani Karolina). Nie wierzy (Jacek i Marek). Przeszkadza (koledzy) w pracy. Nie przekazuje (asystentka) prezesa ważnych informacji. Nie dziękuje (przyjaciele) za pomoc, a w dodatku zazdrości (ja) nowego auta.

11 Będą podwyżki!

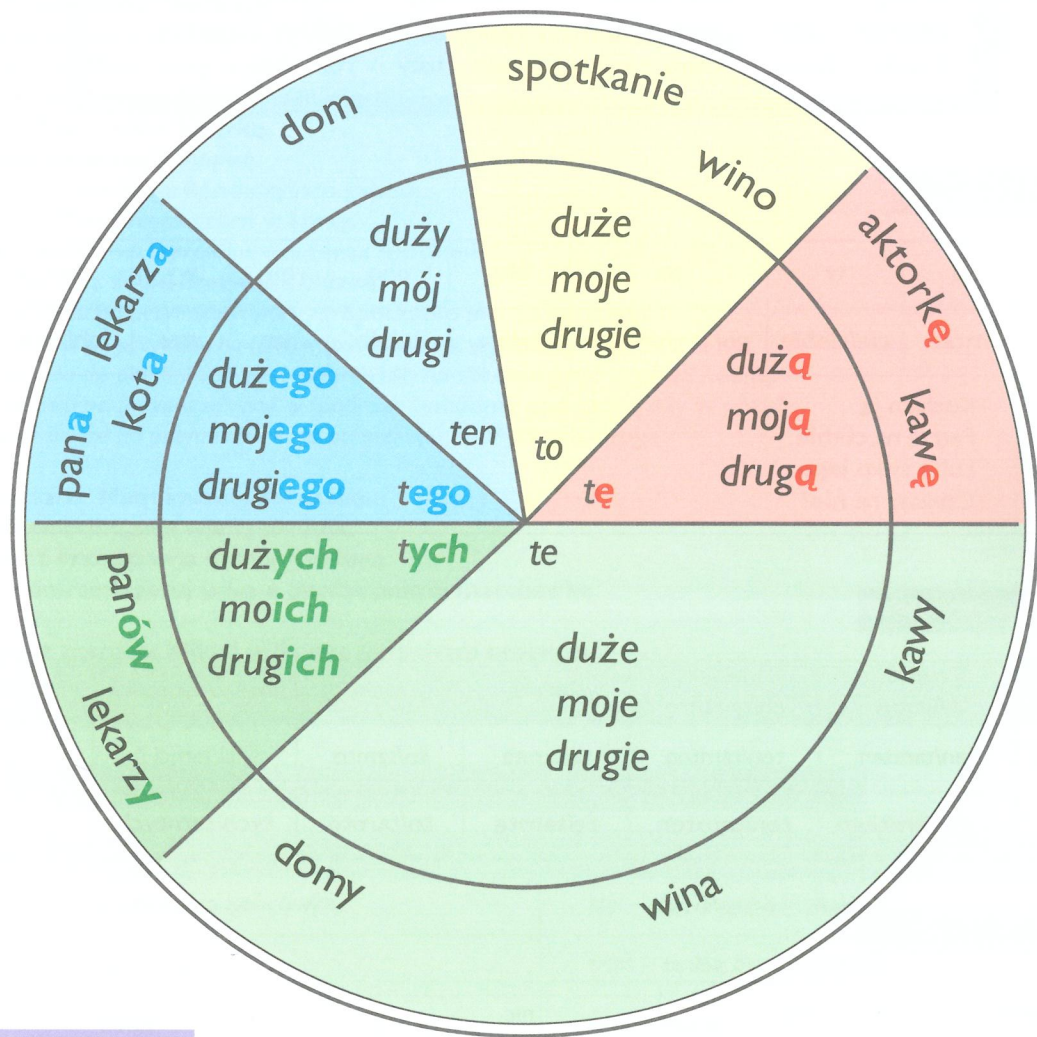
Kto powiedział o podwyżkach w firmie?

Księgowa powiedziała *informatykowi*. Informatyk powiedział Pani Halinka powiedziała Sekretarka powiedziała Koleżanka z działu personalnego powiedziała Koledzy z działu marketingu powiedzieli Technicy powiedzieli Specjaliści z działu PR powiedzieli Koleżanki z działu transportu powiedziały Pani Marysia z bufetu powiedziała Szef powiedział , że to tylko plotka. W tym roku nie będzie podwyżek!

BIERNIK – kogo? co?

Lubię twoją starszą siostrę.

LICZBA POJEDYNCZA

		rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męski	żywotny (= dopełniacz)	-a	-ego	Widziałś moj ego brata?
	nieżywotny	-∅ -a	-y -i (po k, g) -ego	Mam dobr y komputer. On ogląda polsk i film. Magda je pomidor a malinow ego .
rodzaj żeński		-ę	-ą	Uwielbiam włosk ą pizzę.
rodzaj nijaki (= mianownik)		-o -e -ę -um	-e -ie (po k, g)	Jutro mamy ważn e spotkanie e . Piję drog ie wino. Ona ma piękn e imię. Lubię Muze um Narodow e .

LICZBA MNOGA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy (= dopełniacz)	-ów -y, -i	-ych -ich (po k, g)	Znam przystojn ych aktor ów . Lubię polsk ich malarz y . Dzisiaj mamy mił ych gości.
rodzaj niemęskoosobowy (= mianownik)	-e -y, -i -a	-e -ie (po k, g)	Często oglądam francusk ie komedie. Lubię niedzieln e spacer y . Kocham moje córki. Często zwiedzam warszawsk ie muze a .

UWAGA!

ta – tę	brat – braci	oko – oczy	przyjaciół – przyjaciół
człowiek – ludzi	dzień – dni	ręka – ręce	tydzień – tygodnie
dziecko – dzieci	ksiądz – księży	ucho – uszy	rok – lata

ZAIMKI OSOBOWE

mianownik	ja	ty	on	ona	ono	my	wy	oni	one
biernik	mnie	cię/ciebie	go/ jego/niego	ją/nią	je/nie	nas	was	ich/nich	je/nie
przykłady	Kocham ją . Patrzę na ciebie . Lubię tylko jego . Czekasz na nie ?								

ZAIMKI WSKAZUJĄCE

rodzaj	męski żywotny	męski nieżywotny	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
mianownik	ten/tamten	ten/tamten	ta/tamta	to/tamto	ci/tamci	te/tamte
biernik	tego/tamtego	ten/tamten	tę/tamtą	to/tamto	tych/tamtych	te/tamte

ZAIMKI PRZECZĄCE

mianownik	nikt	nic
biernik	nikogo	nic
przykłady	Na nikogo nie czekam. Na nic nie mam ochoty.	

UŻYCIE BIERNIKA

po czasownikach	analizować, badać, brać, chcieć, czuć, czytać, dostawać, fotografować, gotować, jeść, kochać, kupować, lubić, malować, mieć, nosić, oglądać, organizować, pić, pisać, planować, (po)prosić, powtarzać, przeprosić, robić, rozumieć, rysować, spotykać, studiować, szanować, uprawiać, uwielbiać, widzieć, woleć, zbierać, zdawać, znać chodzić (na), czekać (na), mieć ochotę (na), patrzeć (na), umawiać się (na), uważać (na), dziękować (za), płacić (za), przepraszać (za), martwić się (o), modlić się (o), (po)prosić (o), pytać (o), grać (w)
po przymkach	na, nad, o, po, przez, w(e), za

FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

1. Zakupy: **Proszę chleb i herbatę.**
2. Zamawianie w restauracji: **Poproszę zupę pomidorową i sałatkę owocową.**
3. Stan posiadania: **Masz nowy rower?**
4. Rodzina: **Mam jednego brata i jedną siostrę.**
5. Czynności: **Pisarz pisze książkę.**
6. Posiłki: **Jem smaczną kanapkę.**
7. Rutyna dnia codziennego: **Rano czytam gazetę.**
8. Czas wolny: **Wieczorem gram w karty.**
9. Czynności zawodowe: **Dyrektor ma teraz spotkanie.**
10. Ubranie: **Mam na sobie czerwoną bluzkę.**
11. Określanie czasu po przyimkach *w(e)*, *za*: **Spotkanie jest za godzinę.**
12. Określanie celu po przyimku *na* (aktywności): **Idę na wystawę.**
13. Określanie celu po przyimkach *na*, *w* (sport): **Idę na stadion grać w piłkę nożną.**
14. Określenie celu po przyimkach *nad*, *w* (podróż): **Jedziemy nad rzekę czy w góry?**
15. Dopełnienie dalsze po przyimkach *na*, *o*, *po*, *przez(e)*, *za*: **Pytam o drogę.**

A2

16. Wizyta u lekarza: **Mam kaszel i gorączkę.**
17. Wyrażanie emocji: **Czuję wielki smutek.**
18. Opis: **Obraz przedstawia martwą naturę.**
19. Przepisy kulinarne: **Ugotuj jajko, a potem pokrój marchewkę.**

B1

20. Korzystanie z internetu: **Kliknij w ikonkę i uruchom program.**

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK

RZECZOWNIKI NIEŻYWOTNE RODZAJU MĘSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-∅	dominująca końcówka	<i>stół</i> – <i>stół</i> , <i>długopis</i> – <i>długopis</i>
-a	sport i gry	<i>tenis</i> – <i>tenisa</i> , <i>brydż</i> – <i>brydża</i>
	tańce	<i>walc</i> – <i>walca</i>
	warzywa i owoce	<i>arbuz</i> – <i>arbuz</i> a , <i>kalafior</i> – <i>kalafior</i> a
	waluta	<i>cent</i> – <i>cent</i> a
	grzyby	<i>borowik</i> – <i>borowik</i> a
	mięso	<i>hamburger</i> – <i>hamburger</i> a
	kwiaty	<i>narcyz</i> – <i>narcyz</i> a
	samochody	<i>fiat</i> – <i>fiat</i> a
	papierosy	<i>Davidoff</i> – <i>Davidoff</i> a

RZECZOWNIKI MĘSKOOSOBOWE W LICZBIE MNOGIEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-ów	dominująca końcówka	<i>policjant</i> – <i>policjantów</i>
-y	po spółgłoskach <i>cz</i> , <i>rz</i> , <i>sz</i> , <i>ż</i>	<i>gracz</i> – <i>graczy</i> , <i>żołnierz</i> – <i>żołnierzy</i> , <i>listonosz</i> – <i>listonoszy</i> , <i>papież</i> – <i>papieży</i>
-i	po spółgłoskach <i>ć</i> , <i>dź</i> , <i>j</i> , <i>ł</i> , <i>ń</i> , <i>ś</i> , <i>ź</i>	<i>gość</i> – <i>gości</i> , <i>nauczyciel</i> – <i>nauczycieli</i> ,

RZECZOWNIKI NIEMĘSKOOSOBOWE W LICZBIE MNOGIEJ (= MIANOWNIK LICZBY MNOGIEJ)

	końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
rodzaj męski nieżywy i rodzaj żeński	-y	dominująca końcówka	<i>dach – dachy, dokument – dokumenty, rower – rowery, szkoła – szkoły</i>
	-e	po spółgłoskach <i>ć, dź, ń, ś, ź, cz, dz, dż, sz, ż, c, j, l</i> oraz po spółgłoskach zmiękczonej przez <i>i</i>	<i>liść – liście, śledź – śledzie, koń – konie, łось – łosie, gałąź – gałęzie, płaszcz – płaszcze, władza – władze, kartridż – kartridże, bagaż – bagaże, pałac – pałace, operacja – operacje, szal – szale, ciocia – ciocie</i>
	-i	po spółgłoskach <i>k, g</i>	<i>truskawka – truskawki, pociąg – pociągi</i>
rodzaj nijaki	-a	jedyna możliwa końcówka	<i>lustro – lustra, muzeum – muzea</i>

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
ć → ci, dź → dzi, ń → ni, ś → si, ź → zi	<i>nić – nici, śledź – śledzia, koń – konia, łosoś – łosia, gałąź – gałęzie</i>	Występują w rzeczownikach zakończonych na spółgłoski miękkie.
ą → ę	<i>mąż – męża, błąd – błędy, głęb – głęb, ale: głab – głąba</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
e → ∅	<i>ojciec – ojca, Tomek – Tomka, ale: człowiek – człowieka</i>	Występuje w rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ec i -ek.
	<i>kumpel – kumpla, Paweł – Pawła, dureń – durnia, Kacper – Kacpra</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -eł, -eł, -eń i -er.
ó → o	<i>stół – stoły, sól – sole, samochód – samochody, ale: ból – bóle</i>	Występuje w większości jednosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonych na spółgłoskę, a także w ostatniej sylabie wielosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

- Rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone w mianowniku na -in w liczbie mnogiej przyjmują końcówkę -∅: *poganiń – pogani*. Nazwy mieszkańców krajów i kontynentów tracą w liczbie mnogiej rozszerzenie -in: *Amerykanin – Amerykanów*.
- Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a w mianowniku, np. *turysta, tata, pediatra*, odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one jednak przymiotników, zaimków i czasowników w rodzaju męskim: *Mam wspianego tatę. Znam belgijskich artystów*.
- Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na -ę mają w liczbie mnogiej końcówkę -ona lub -ęta: *imię – imiona, kurczę – kurczęta*.
- Forma długa (pełna) i krótka (klityczna) zaimka osobowego:
 - forma krótka występuje w środku i na końcu zdania: *Spotkałam go w parku. Kocham cię.*
 - forma długa występuje na początku zdania i zastępuje rzeczowniki żywotne: *Jego rozumiem najlepiej. Ciebie znam najdłużej.*
 - forma długa występuje po przyimkach: *Czekam na niego. Idę po nią.*
 - formę długą stosuje się jako emfazę: *Tylko Ciebie kocham. Jego widzę pierwszy raz.*
- Negacja biernika w przypadku czasowników z przyimkiem nie wymaga formy dopełniacza: *Nie czekam na babcię. Nie zapytałam o wyniki egzaminu.*
- Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor, premier, inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Dziennikarz oficjalnie przeprosił minister Kowalską*. Można również użyć rzeczownika *pani*: *Znam tę panią profesor*. Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka, doktorka, psycholożka*: *Podziwiam naszą dyrektorkę*.
- Identycznie jak przymiotniki w bierniku odmieniają się:
 - zaimki wskazujące: *ten – ten/tego, ta – tę, to – to, tamci – tamtych, tamte – tamte*;
 - zaimki dzierżawcze: *mój – mój/mojego, twoja – twoja, swoje – swoje, nasi – naszych, wasze – wasze*;
 - zaimki względne: *który – który/którego, która – która, jakie – jakie*;
 - liczebniki porządkowe: *pierwszy – pierwszy/pierwszego, druga – druga, szóste – szóste*;
 - imiona męskie zakończone na -i, -y: *Antoni – Antoniego, Jerzy – Jerzego*;
 - nazwiska męskie zakończone na -ski, -cki: *Kowalski – Kowalskiego, Wodecki – Wodeckiego*;
 - nazwiska żeńskie zakończone na -ska, -cka: *Kowalska – Kowalską, Wodecka – Wodecką*.

I. Zakupy: Proszę chleb i herbatę.

1 Proszę masło i bułkę

1. W piekarni:	Proszę masło / <u>bułkę</u> / lody.
2. W cukierni:	Proszę wodę / jabłko / ciastko.
3. W sklepie mięsnym:	Proszę kielbasę / mleko / jogurt.
4. W sklepie z warzywami:	Proszę pomidora / mydło / bilet.
5. W kiosku:	Proszę zupę / bluzkę / gazetę.
6. W drogerii:	Proszę sałatę / dezodorant / wino.
7. W sklepie z meblami:	Proszę buty / aparat fotograficzny / krzesło.
8. W księgarni:	Proszę słownik angielsko-polski / okulary / sok.
9. W aptece:	Proszę zegarek / lampę / syrop.
10. W kawiarni:	Proszę encyklopedię / kawę / sweter.
11. W herbaciarni:	Proszę herbatę / komputer / radio.
12. W kinie:	Proszę chleb / popcorn / stół.

2 W sklepie

- Ania: Dzień dobry, proszę *sałatę*.
- Sprzedawczyni: Proszę, coś jeszcze?
- Ania: Tak, proszę oliwę.
- Sprzedawczyni: Jest oliwa z Włoch i oliwa z Hiszpanii.
- Ania: Ile kosztuje ta oliwa?
- Sprzedawczyni: Oliwa z Włoch kosztuje 19 złotych, a oliwa z Hiszpanii kosztuje 34 złote.
- Ania: Proszę włoską oliwę.
- Sprzedawczyni: To wszystko?
- Ania: Nie, proszę jeszcze masło i wodę.
- Sprzedawczyni: Jaką wodę?
- Ania:
- Sprzedawczyni: Proszę, czy coś jeszcze?
- Ania: Tak, proszę kawę naturalną, i mleko. A i jeszcze
- Sprzedawczyni: Proszę bardzo. To wszystko?
- Ania: Nie, czy są?
- Sprzedawczyni: Tak, są.
- Ania: To poproszę trzy.
- Sprzedawczyni: To wszystko?
- Ania: Tak, dziękuję.
- Sprzedawczyni: Proszę. Razem 89 złotych i 99 groszy.

lista zakupów:

- 1) *sałata*
- 2)
- 3)
- 4) *woda gazowana*
- 5)
- 6) *ciasto*
- 7)
- 8) *bagietka*
- 9) *3 pomidory*

A1

A1

A2

B1

3 W kawiarni

Helena: Cześć, Teresko, co słyhać?
 Teresa: Wszystko dobrze, a u ciebie?
 Helena: W porządku. Mam ochotę na *kawę* (kawa).
 Idziemy do kawiarni?
 Teresa: Świetnie, idziemy!

Kelnerka: Dzień dobry, słucham.
 Helena: Proszę (kawa).
 Kelnerka: Jaką?
 Helena: Proszę (czarna).
 Kelnerka:
 (Duża czy mała)?
 Helena: Proszę (mała).
 Kelnerka: A dla pani?
 Teresa: Ja poproszę (herbata).
 Kelnerka: (czarna),
 (zielona) czy (owocowa)?
 Teresa: Proszę
 (zielona herbata).
 Kelnerka: Coś jeszcze? Może coś słodkiego?
 Teresa: Na razie nie, dziękujemy.
 Helena: O, Kaśka idzie. Kaśka!
 Teresa: Gdzie? A, już widzę.

Kaśka: Cześć, dziewczyny! Co słyhać?
 Teresa: Wszystko dobrze, wypijesz z nami kawę?
 Kaśka: Bardzo chętnie, miałam właśnie
 (spotkanie) z promotorem na uniwersytecie. Jestem
 trochę zestresowana.
 Kelnerka: Co dla pani?
 Kaśka: Proszę (cappuccino).
 Albo nie! Poproszę (wino).
 Kelnerka: Jakie wino?
 (Białe czy czerwone)?
 Kaśka: Proszę (białe wino).
 Kelnerka: To wszystko?
 Teresa: Ja jeszcze poproszę (woda).
 Kelnerka: Jaką wodę?
 Teresa: Proszę
 (woda gazowana).
 Helena: A ja chciałabym (ciastko).
 Kelnerka: Jakie ciastko? Mamy
 (szarlotka), (sernik)
 i
 (tarta cytrynowa).
 Helena: O, to ja poproszę
 (szarlotka). Wiem, że jest pyszna!

4 Ubieram się na biało

Agata uwielbia kolor zielony, a jej brat Łukasz lubi tylko biały.

Ekspedientka: Dzień dobry, w czym mogę pomóc?
 Agata: Chciałabym kupić spodnie / bluzkę / szalik.
 Ekspedientka: Jaką?
 Agata: *Zieloną*.
 Ekspedientka: Mamy bluzki bawełniane i jedwabne.
 Agata: Proszę jedwabną / jedwabną / jedwabny
 bluzkę.
 Ekspedientka: Jaki rozmiar?
 Agata: 38.
 Ekspedientka: Czy coś jeszcze dla pani?
 Agata: Tak, chciałabym kupić żakiet / czapkę /
 spódnicę.
 Ekspedientka: Jaki?
 Agata:
 Ekspedientka: Taki sam rozmiar?
 Agata: Tak, 38.
 Ekspedientka: Nie ma 38, jest 40. Chciałaby pani
 przymierzyć?

Agata: Nie, 40 będzie za duży.
 Ekspedientka: Proszę spróbować, może będzie dobry.
 Agata: Łukasz, jak ci się podoba?
 Łukasz: Nie wyglądaś dobrze...
 Ekspedientka: A co dla pana?
 Łukasz: Ja poproszę koszulę / buty / sweter.
 Ekspedientka: Jaki?
 Łukasz:
 Ekspedientka: Chciałby pan tej / ten / ta wełniany czy tamta /
 tamtą / tamten bawełniany?
 Łukasz: Wolę tamtego / tamten / tamta bawełniany.
 Ekspedientka: Rozmiar L?
 Łukasz: Chciałbym przymierzyć M i L.
 Ekspedientka: Proszę bardzo. Coś jeszcze?
 Łukasz: Muszę jeszcze kupić golf / koszulę / krawat
 na ślub mojego przyjaciela.
 Ekspedientka: Bardzo proszę. Jaką?
 Łukasz: Oczywiście!

2. Zamawianie w restauracji: *Poproszę zupę pomidorową i sałatkę owocową.*

1 Jaki pyszny obiad!

1. Jaki pyszny rosół! Mam ochotę na *ten rosół*.
2. Jakie słodkie ciasto! Mam ochotę na
3. Jaka kolorowa sałatka! Mam ochotę na
4. Jaka aromatyczna kawa! Mam ochotę na
5. Jaka apetyczna zupa ogórkowa! Mam ochotę na
6. Jaka zimna woda! Mam ochotę na
7. Jaka piękna szynka! Mam ochotę na
8. Jaki smaczny sernik! Mam ochotę na
9. Jaka świeża ryba! Mam ochotę na
10. Jakie wielkie krewetki! Mam ochotę na
11. Jaki ostry imbir! Mam ochotę na
12. Jakie zimne mleko! Mam ochotę na

2 W restauracji

1. Klient 1: Dla mnie zupa grzybowa.	Klient 2: Ja też poproszę <i>zupę grzybową</i> .
2. Klient 1: Dla mnie jasne piwo.	Klient 2:
3. Klient 1:	Klient 2: Ja też poproszę wegetariańską kanapkę.
4. Klient 1: Dla mnie kawa mrożona.	Klient 2:
5. Klient 1:	Klient 2: Ja też poproszę pierogi ruskie.
6. Klient 1: Dla mnie gorąca szarlotka.	Klient 2:
7. Klient 1:	Klient 2: Ja też poproszę ciepłe kakao.
8. Klient 1: Dla mnie kaczka z jabłkami.	Klient 2:
9. Klient 1:	Klient 2: Ja też poproszę żurek.
10. Klient 1: Dla mnie naleśniki z serem.	Klient 2:

3 Czy są lody waniliowe?

jest (x3) / są / chciałby / poproszę (x3) / są

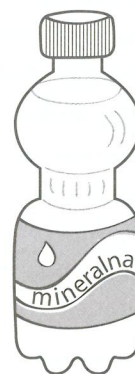
- Dzień dobry. Czy są wegetariańskie kanapki?
- Tak, *są* kanapki z serem i pomidorem albo z grillowanymi warzywami.
- kanapkę z serem.
- Czy to wszystko? pan sałatkę?
- Jakie sałatki w ofercie?
- Dzisiaj sałatka grecka.
- Dobrze, sałatkę grecką.
- A do picia?
- A co?
- kawa, sok, woda, piwo.
- kawę z mlekiem i wodę mineralną niegazowaną.
- Proszę bardzo, razem 28 zł.

A1

4 Co dla pani?

- Dzień dobry. Co dla pani?
- Poproszę zupę pomidorową (zupa pomidorowa) i (sałatka jarzynowa).
- Oczywiście. A co do picia?
- Czy jest (woda mineralna)?
- Tak, oczywiście, jest (woda gazowana i niegazowana).
- Dobrze. Poproszę (woda gazowana).
- A dla pana?
- Czy jest pizza?
- Tak. Polecam (pizza hawajska).
- Dobrze, poproszę (pizza hawajska).
- Coś jeszcze?
- Nie, dziękuję.
- A co do picia?
- Poproszę (coca-cola).
- Oczywiście.
- ***
- Czy mają państwo ochotę na (deser)?
- Tak. Co pan poleca?
- Mamy bardzo dobry (sernik) albo
(galaretki) z owocami.
- Ja poproszę (sernik).
- A ja tylko (kawa).

5 Jaką sałatkę chciałby pan zamówić?

1. – Jaką zupę chciałby pan zamówić?
– Zupę pomidorową.
2. – chciałby pan zamówić?
– Sok marchewkowy.
3. – chciałby pan zamówić?
– Ciasto czekoladowe.
4. – chciałby pan zamówić?
– Lody śmietankowe.
5. – chciałby pan zamówić?
– Małe piwo.
6. – chciałby pan zamówić?
– Sałatkę nicejską.
7. – chciałby pan zamówić?
– Białe wino.
8. – chciałby pan zamówić?
– Pierogi ruskie.
9. – chciałby pan zamówić?
– Sos czosnkowy.
10. – chciałby pan zamówić?
– Zieloną herbatę.

3. Stan posiadania: *Masz nowy rower?*

1 Co oni mają?

- Olek ma kot / kotem / kota.
- Masz lodówkę / lodówką / lodówka.
- Julia ma samochodem / samochód / samochodu.
- Oni mają mieszkaniem / mieszkaniu / mieszkanie w Poznaniu.
- Kasia ma dzisiaj czas / czasu / czasem.
- Krzysiek ma problemu / problem / problemem w pracy.
- Jurek ma książkę / książką / książka o literaturze francuskiej.
- Olga ma kolega / kolegę / kolegami w Australii.
- Mamy dwa bilety / biletami / biletów do kina.
- Macie w nowym domu telewizję / telewizja / telewizją?

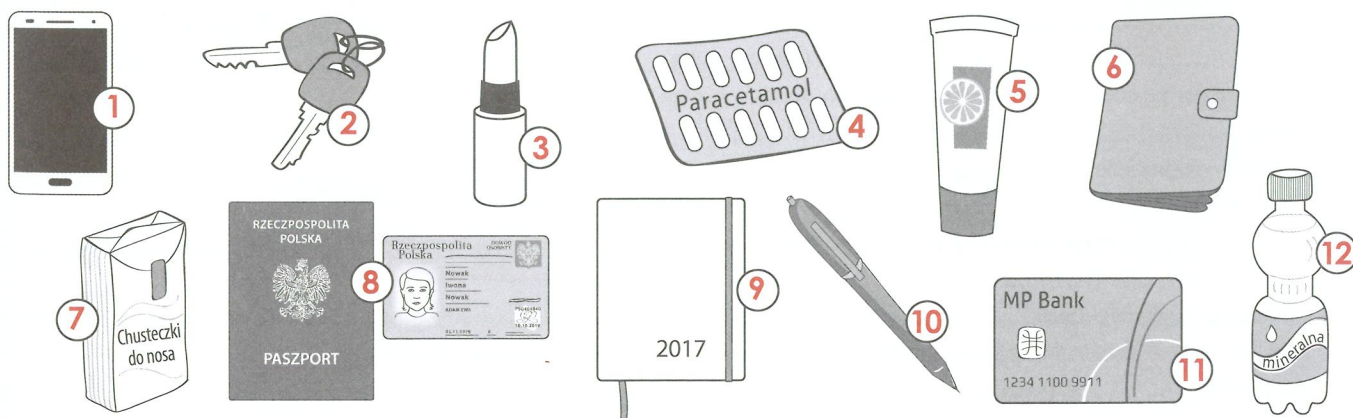
2 Jakiego masz psa?

- Mam małego / małej / małego psa.
- Studentka ma nową / nowe / nowa komórkę.
- Ola ma sympatycznymi / sympatyczne / sympatyczna koleżanki.
- Kuba ma czerwonego / czerwone / czerwony rower.
- Masz niebieskim / niebieski / niebieską długopis?
- Oni mają dwa czarny / czarnego / czarne koty.
- Karol ma w domu dużą / duża / duże bibliotekę.
- Masz ostatnia / ostatnią / ostatnimi płytę Adele?
- Macie stare / stary / starą radio?
- Jacek ma przytulne / przytulny / przytulną kawalerkę.

3 Kto ma nowy ekspres do kawy?

- Mama – nowy / ekspres do kawy
Mama ma nowy ekspres do kawy.
- Tata – niebieski / sweter
- Moja siostra – czerwony / sukienka
- Mój brat – duży / pies
- Ciocia – sportowy / mercedes
- Wujek – piękny / ogród i duży / basen
- Dziadek – stary / okulary
- Ja – mały / pokój i duża / szafa
- Mój kolega – szybki / komputer
- Moja koleżanka – własna / restauracja

4 Co każda kobieta ma w torebce?

Każda kobieta ma w torebce:

- komórkę*
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

A1

5 Co student ma w lodówce?

Ania, Iza i Kacper są studentami i mieszkają w akademiku. Zwykle w weekendy jedzą razem śniadanie.

Ania: Cześć, co jemy dziś na śniadanie?

Iza: Hmm, ja mam ochotę na *pyszną jajecznice* (pyszna jajecznica) ze szczypiorkiem i (mocna kawa).

Kacper: Ja też. Chyba mam w lodówce (jajko – 1m) i (szynka). Idę sprawdzić!

Ania: Wspaniale! Ja mam (świeży chleb) i (bułka – 1m) z naszej ulubionej piekarni.

Iza: Jestem bardzo głodna.

Kacper: Dziewczyny, mam (zła wiadomość). Nie znalazłem jajek.

Ania: Trudno. Masz (ta szynka)?

Kacper: Niestety, w lodówce mam tylko (światło).

Iza: To co mamy do jedzenia?

Ania: Dobrze pytanie. Mamy (pieczywo), (szczypiorek) i jeszcze (jogurt truskawkowy), przeterminowany...

Iza: To już coś. A ma ktoś (kawa)?

Kacper: Ja mam (zielona herbata) i (coca-cola).

Ania: Mam (pytanie). Kto idzie na zakupy?

6 Oni mają nowoczesny dom

Kasia i Tomek mają *nowoczesny dom* (nowoczesny dom).

Na parterze mają (piękna kuchnia),

..... (duży salon),

..... (wielka biblioteka),

..... (jasna łazienka), dwa

..... (pokój gościnny),

..... (ogromny ogród) i

..... (piękny taras).

Najbardziej podoba mi się salon, w którym Kasia i Tomek

mają

..... (duża, wygodna sofa),

..... (nowy telewizor) i

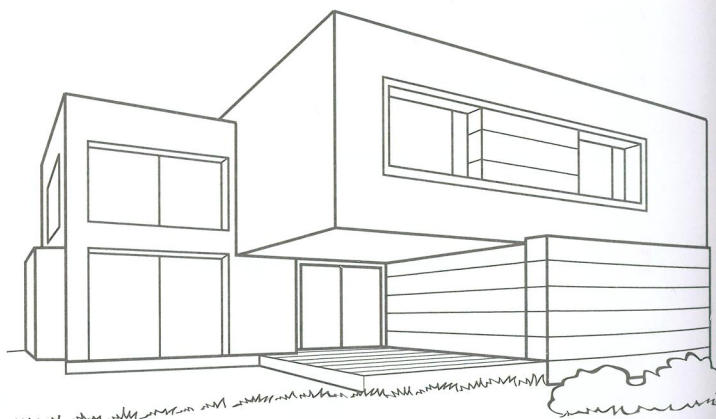
..... (stary, drewniany stół). Na piętrze mają dwie

.....

..... (nieduża sypialnia), dwa

..... (pokój dziecięcy) i

..... (mała garderoba).

1. Jaki dom oni mają?

2. kuchnię oni mają?

3.?

4.?

5.?

6. Jakie dwa?

7.?

8.?

9.?

10.?

11.?

12. Jakie dwie?

13. Jakie dwa?

14.?

4. Rodzina: Mam jednego brata i jedną siostrę.

1 Czy masz babcię?

1. To jest moja babcia.

Ja mam babcię.

2. To jest twoja żona.

3. To jest jego wujek.

4. To jest jej brat.

5. To jest mój mąż.

6. To jest ich rodzeństwo.

7. To jest nasz dziadek.

8. To jest wasza ciocia.

9. To jest twoja siostra.

10. To jest nasze dziecko.

2 Mam dużą rodzinę

Mam *dużą rodzinę* (duża rodzina), ale niestety nie spotykamy się często, bo nie mieszkamy w jednym mieście. W Katowicach mam (brat). On ma na imię Michał i ma (jedna córka). We Wrocławiu mam (siostra), która ma (jeden syn). Mam też (kuzyn) w Chicago, (kuzynka) w Sztokholmie, (ciocia) w Paryżu, (wujek) w Madrycie, a w Gdańsku i (babcia i dziadek).

3 Znam twojego kuzyna

1. Znam *twoją kuzynkę*

(twoja kuzynka).

2. Kocham

(mój mąż).

3. Lubię

(wasza mama).

4. Wolę

(twój brat)

niż

(twoja siostra).

5. Poproszę

(jej tata) o pomoc.

6. Uczę

(jego syn) polskiego.

7. Jutro odwiedzę

(moja babcia).

8. Znam

(ich dziecko).

9. Na urodziny zapraszam też

(nasz dziadek).

10. Podziwiam

(twoja żona).

4 Dziadek i jego trzy żony

Mój dziadek miał *trzy żony* (3, żona). (Pierwsza żona)
– (Zofia) poznał, kiedy miał 17 lat. Niestety, Zofia zmarła. Kiedy dziadek miał 22 lata, poznał (druga żona) – (Malwina).
Dziadek był na początku bardzo szczęśliwy i miał z Malwiną
(1, dziecko) – (Adam). Niestety, Malwina zakochała się w pewnym prokuratorze, zabrała (syn) i zostawiła (mój dziadek). Dziadek długo był sam, ale kiedy miał 36 lat, poznał (ostatnia żona) – (Renata). Renata to moja babcia. Dziadek i babcia mają
(2, córka) – (Anna) i (Edyta).

5. Czynności: *Pisarz pisze książkę.*

1 Kto śpiewa piosenkę?

1. Inżynier	a) prowadzi samochód.
2. Elektryk	b) pisze wiersze.
3. Lekarz	c) buduje most.
4. Dziennikarz	d) uczy dzieci.
5. Poeta	e) montuje instalację elektryczną.
6. Kierowca	f) śpiewa piosenkę.
7. Nauczycielka	g) pisze artykuł.
8. Muzyk	h) wypisuje receptę.
9. Piosenkarka	i) farbuje włosy.
10. Fryzjerka	j) komponuje etiudę.

1. <i>C</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 Co robi architekt?

co / kogo / jakie / jaką / jaki / co (x2) / popularną / nowoczesne / realistyczne / małe / piosenkarka (x2)

1. – Mamo, co robi architekt?
– Architekt projektuje.
– A <i>co</i> projektuje?
– Projektuje domy.
– <i>Jakie</i> domy?
– Architekt projektuje <i>nowoczesne</i> domy.	3. – Mamo, co robi?
– śpiewa.
– ona śpiewa?
– Piosenkarka śpiewa piosenkę.
– A piosenkę śpiewa?
– Piosenkarka śpiewa piosenkę.
2. – Tato, co robi nauczyciel?
– Nauczyciel uczy.
– uczy?
– Uczy dzieci.
– dzieci uczy?
– Nauczyciel uczy dzieci.	4. – Tato, co robi malarz?
– Malarz maluje.
– on maluje?
– Obrazy.
– obrazy maluje?
– Malarz maluje pejzaże.

3 Jaką markę wykreował Kenzo Takada?

projektantka / muzyk / malarka / polityk / piłkarz / projektant / aktor / kompozytor

- Frida Kahlo to meksykańska *malarka*, która malowała surrealistyczny / surrealistyczna / surrealistyczne autoportrety.
- Kenzo Takada to japoński mody, który w 1988 roku wykreował znany / znaną / znaną markę Kenzo Perfums.
- Lech Wałęsa to polski, który był liderem „Solidarności”. Zorganizował duży / duże / dużą strajk w 1980 roku.
- Coco Chanel to francuska mody, która zrewolucjonizowała kobieca / kobiecą / kobiecej modę.
- Mozart to austriacki, który skomponował pierwsze / pierwszy / pierwszą operę w 1767 roku.
- Diego Maradona to, który trenował argentyński / argentyńską / argentyńskie drużynę od 1994 roku.
- John Lennon to brytyjski, który komponował popularny / popularną / popularne muzykę dla zespołu The Beatles.
- Charlie Chaplin to brytyjski, który śpiewał tytułowy / tytułową / tytułowe piosenkę w filmie „The Circus”.

4 Czy pisarz pisze raport?

1. Pisarz pisze	a) obraz	b) raport	c) książkę
2. Dziecko je	a) artykuł	b) lody	c) audycję
3. Dziennikarz robi	a) wywiad	b) sałatkę	c) gimnastykę
4. Piosenkarka śpiewa	a) balladę	b) film	c) plan
5. Kierowca prowadzi	a) program	b) samochód	c) dyskusję
6. Poetka pisze	a) listę	b) wiersz	c) scenariusz
7. Fotograf robi	a) kolację	b) budżet	c) zdjęcia
8. Kucharz gotuje	a) obiad	b) kwiaty	c) buty
9. Muzyk gra	a) w piłkę	b) film	c) sonatę
10. Aktor gra	a) rolę	b) w tenisa	c) na gitarze
11. Reżyser reżyseruje	a) debatę	b) film	c) życie
12. Michał uprawia	a) arię	b) dzieci	c) sport

1.
– Jaką książkę pisze pisarz?

– Ciekawą.

2.
–
–
3.
4.
–
–
5.
–
–
6.
–
–
7.
–
–
8.
–
–
9.
–
–
10.
–
–
11.
–
–
12.
–
–

6. Posiłki: *Jem smaczną kanapkę.*

1 Śniadanie, obiad, kolacja

woda / zupa pomidorowa / kurczak / sałatka grecka / ser / pizza / cola / pierogi / jajka na miękko / kawa / chleb / dżem / herbata / kanapki / wino / kielbasa / piwo / frytki / mleko / płatki

Na śniadanie jem i piję:

kawę

Na obiad jem i piję:

Na kolację jem i piję:

2 Mam ochotę na...

1. Tomek nie jadł dziś śniadania, jest bardzo głodny i ma ochotę na	a) czekoladę.
2. Jola jest w ciąży i ma ochotę na	b) ogórki kiszone.
3. Mikołaj ma 6 lat, nie lubi szpinaku i mięsa, ale często ma ochotę na	c) colę i chipsy.
4. Weronika jest wegetarianką i nigdy nie ma ochoty na	d) mięso.
5. Dzisiaj jest bardzo gorąco i dzieci mają ochotę na	e) coś słodkiego.
6. Królik zawsze ma ochotę na	f) lody.
7. Mariola jest na diecie, ale dzisiaj ma ochotę na	g) ziemniaki i mięso z sosem.
8. Irena pracuje w cukierni Wedla i dlatego nigdy nie ma ochoty na	h) hamburgera i duże frytki.
9. Dziadek nie lubi alkoholu, ale dzisiaj ma ochotę na	i) małe piwo.
10. Janusz pracuje fizycznie, po pracy ma ochotę na	j) zieloną sałatę.

1. <i>h</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Kiedy pada śnieg i jest zimno, mam ochotę na

Dzisiaj mam ochotę na

3 Zdrowa i niezdrowa dieta

Basia i Kasia to siostry. Basia odżywia się zdrowo, a Kasia lubi niezdrowe jedzenie.

tłuste mięso / koktajl owocowy / frytki / chuda szynka / jabłko / coca-cola / woda mineralna / piwo / młody szpinak / czekolada

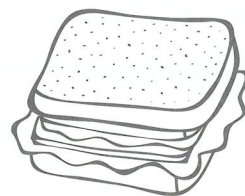
Basia zjadła/wypiła dzisiaj:

koktajl owocowy

Kasia zjadła/wypiła dzisiaj:

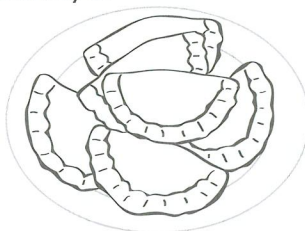
4 Ale jestem głodny!

- Ale jestem głodny! Na wszystko mam ochotę!
- Tak? A co zjesz najpierw?
- Nie wiem, może *jajka* albo k ___ p ___ z szynką i pomidorem... A ty?
- Coś lekkiego. Wczoraj na kolację zamówiłem p ___ z ___ i teraz nie jestem bardzo głodny.
- To może chciałbyś jo ___ t? Są też o ___ c ___.
- Dobrze. Mam ochotę na b ___ n ___ y i może j ___ b ___ o.
- Co będziesz pić?
- K ___ w ___ albo ___ k po ___ a ___ cz ___. A ty?
- Też kawę i wo ___ ę mi ___ r ___ ln ___.
- Świetnie, mają tutaj doskonałą k ___.

5 Święta na talerzu. Co jedzą i piją Polacy w Boże Narodzenie?

Święta w Polsce to przede wszystkim Wigilia – wieczerza, którą jemy 24 grudnia. Menu jest bardzo tradycyjne – jemy *zupę grzybową* (zupa grzybowa) albo
 (barszcz), następnie
 (kapusta z grzybami) i (pieróg – lm).
 Tradycyjnie podajemy też
 (ryba – lm):
 (śledź – lm) i (karp – lm).
 Na deser mamy
 (kutia), (owoc – lm),
 (ciasto) i (orzech – lm),
 pijemy też (kompot) z suszonych owoców.

6 Co oni jedzą na śniadanie?

chleb i kiełbasa / bagietka i dżem / jajecznicza / jajko i bekon / sałatka grecka / ryż i kurczak / pizza / hamburger i frytki / sushi

1. Niemiec je na śniadanie *chleb i kiełbasę*.
2. Francuz je na śniadanie
3. Polak je na śniadanie
4. Anglik je na śniadanie
5. Chińczyk je na śniadanie
6. Grek je na śniadanie
7. Włoch je na śniadanie
8. Amerykanin je na śniadanie
9. Japończyk je na śniadanie
10. Ty jesz na śniadanie

A1

A1

A2

B1

7. Rutyna dnia codziennego: *Rano czytam gazetę.*

1 Rano robię śniadanie

pić (x2) / brać / iść (x2) / robić / myć / jeść / oglądać / robić / czytać / gotować / piec / sprzątać / grać

1. <i>robić</i>	śniadanie	9.	obiad
2.	kawę	10.	na dyskotekę
3.	drugie śniadanie	11.	zakupy
4.	książkę	12.	w tenisa
5.	mieszkanie	13.	zęby
6.	prysznic	14.	wino
7.	telewizję	15.	ciasto
8.	na randkę		

Co Karolina robi w sobotę?

Rano	Przed południem	Po południu	Wieczorem
<i>robi śniadanie</i>			

2 Perfekcyjna pani domu

Plan perfekcyjnej pani domu

Poniedziałek:

- *sprzątać* (kuchnia)
- *robić* (pranie)

Wtorek:

- *myć* (okno)
- *gotować*
(zupa pomidorowa)

Środa:

- *prasować* (ubrania)
- *sprzątać* (łazienka)
- *myć* (podłoga) w salonie

Czwartek:

- *robić* (zakupy)
- *robić* (tort) na urodziny męża

Piątek:

- *robić* (porządek)
w garderobie
- *sprzątać* (salon)

Sobota:

- *gotować* (obiad) na jutro
- *sprzątać* (sypialnia)

Niedziela:

- *iść na* (msza) do kościoła
- *jeść* (obiad) z rodziną
- *oglądać*
(ulubiony serial)

Co robi perfekcyjna pani domu?

1. W poniedziałek perfekcyjna pani domu *sprząta*
kuchnię i

2. We wtorek

3. W środę

4. W czwartek

5. W piątek

6. W sobotę

7. W niedzielę

3 Randka z Martyną

Jest wtorek, Kamil chce umówić się na randkę (randka) z Martyną.

- Kamil: Cześć, Martyna, może masz ochotę na (kino)?
 Martyna: Jasne. Kiedy masz (czas)?
 Kamil: Codziennie po południu. Może w piątek?
 Martyna: Niestety, w piątek mam (wizyta) u dentysty.
 Kamil: Co powiesz na czwartek?
 Martyna: Czwartek to dobry dzień, ale mam już (plan – Im).
 Idę na (spotkanie) z koleżankami i potem na (dyskoteka).
 Kamil: W takim razie może jutro?
 Martyna: Nie, jutro mam (trening) na siłowni, (wizyta) u fryzjera, a potem idę na (basen).
 Kamil: Sobota?
 Martyna: Przepraszam, ale w weekend mam (warsztat teatralny – Im) w Krakowie. Może dzisiaj pójdziemy do kina?
 Kamil: Na dziś nie ma już biletów.
 Martyna: Szkoda, bardzo mi przykro.
 Kamil: Spoko, zadzwonię do Kingi. Może ona ma (czas) i (ochota) na (spotkanie).

4 Dzień Marka

Marek studiuje anglistykę (anglistyka) na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Codziennie rano wstaje o godzinie 8:00,

i O 9:15 jedzie na

(uniwersytet). O 10:00 zaczyna zajęcia. Najpierw ma (ważny wykład – Im)

z gramatyki historycznej, a potem (ćwiczenie – Im) z fonetyki. Po ćwiczeniach, o 13:15 ma

..... (krótka przerwa) na

Po południu zwykle odwiedza

czyta (fachowa literatura), robi (notatka – Im)

i przygotowuje (referat) na (następny dzień). Wieczorem

Marek często gra z kolegami w (koszykówka) lub w

Potem wszyscy idą na do baru. Około 23:00 Marek wraca do domu,

..... i idzie spać.

A1

A1

A2

B1

8. Czas wolny: *Wieczorem gram w karty.*

1 Gram w karty

męża spektakl dzieci syna córkę pejzaż miasto listy risotto książkę listę pracę
 ciasto w karty zupę kurczaka lody kawę wino piwo w siatkówkę portret w pokera
 prezydenta film żonę wystawę Warszawę obraz mięso kwiaty poezję dom warzywa
 psy w koszykówkę pomidora weekend sąsiada przyjaciółkę czas aktora artykuł kraj

Gotować: *zupę*,
 Czytać:
 Kochać:
 Malować:
 Pić:
 Jeść:
 Grać:
 Oglądać:

2 Kocham męża

1. Kocham *mojego męża i poezję romantyczną.*

2. Mam
3. Czytam
4. Piszę
5. Gram w
6. Oglądam
7. Maluję
8. Lubię
9. Jem
10. Piję
11. Gotuję
12. Znam

3 Kiedy nie pracuję...

1. ja, czytać, książka sensacyjna

Kiedy nie pracuję, czytam książkę sensacyjną.

2. jej mąż, oglądać, wystawa w muzeum

3. my, grać, poker

4. wy, gotować, pyszne danie – Im

5. ty, pisać, wiersz miłosny – Im

6. twoje koleżanki, jeść, cukierek – Im

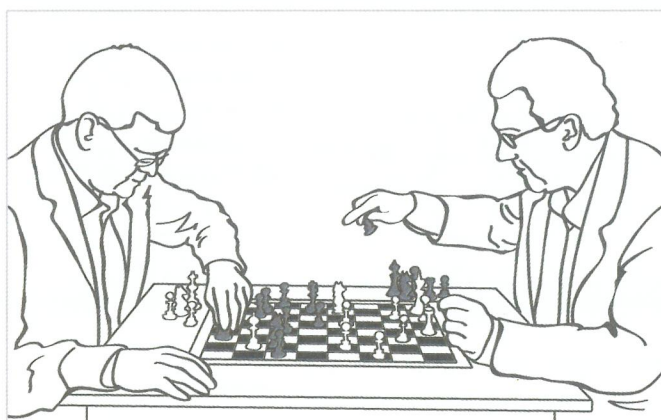
7. pani Aneta, tańczyć, salsa

8. Darek, trenować, judo

4 Codziennie gram w...

1. siatkówka *Codziennie gram w siatkówkę.*

- 2. koszykówka
- 3. piłka nożna
- 4. piłka ręczna
- 5. ruletka
- 6. golf
- 7. hokej
- 8. badminton
- 9. ping-pong
- 10. tenis
- 11. poker
- 12. kręgle
- 13. karty
- 14. szachy

5 Wolisz kino czy teatr?

1. *kawa / herbata*

- Wolisz *kawę* czy *herbatę*?
- Zdecydowanie wolę *herbatę*.
- *Jaką* herbatę lubisz?
- Uwielbiam *herbatę jaśminową*.

2. *muzyka / taniec*

- Wolisz czy
- Zdecydowanie wolę
- lubisz?
- Kocham

3. *kino / teatr*

- Wolisz czy
- Zdecydowanie wolę
- lubisz?
- Uwielbiam

4. *góry / morze*

- Wolisz czy
- Zdecydowanie wolę
- lubisz?
- Oddam wszystko za

5. *miasto / wieś*

- Wolisz czy
- Zdecydowanie wolę
- lubisz?
- Kocham

6. *zupa / makaron*

- Wolisz czy
- Zdecydowanie wolę
- lubisz?
- Zawsze mam ochotę na

A1

9. Czynności zawodowe: *Dyrektor ma teraz spotkanie.*

1 Co robimy w pracy?

Czynność	Tak, robimy	Nie, nie robimy
Bierzemy prysznic.		X
Czytamy maile.		
Idziemy na lunch.		
Malujemy paznokcie.		
Odpowiadamy na maile.		

Czynność	Tak, robimy	Nie, nie robimy
Korzystamy z internetu.		
Plotkujemy z koleżanką.		
Pijemy kawę.		
Robimy zakupy w internecie.		
Włączamy komputer.		

2 Co robisz w pracy?

pytania / telefony / spotkania / statystyki / dokumenty / analizy / raport / wiadomości / kawę / maile

- Odbieram *telefony*.
- Piszę
- Odpowiadam na
- Robię dla szefa.
- Mam z klientami.
- Czytam
- Analizuję
- Idę na
- Segreguję
- Przygotowuję

3 Idealny pracownik

propozycje / sobotę / swojego szefa / każdego kolegę / rodzinę / pracę / niedzielę / każdą koleżankę / języki obce / podwyżkę

Bardzo dobry pracownik zna *języki obce*, doskonale rozumie,
lubi i, nigdy nie prosi
o, zawsze mówi „tak” na dyrektora, woli
niż, chętnie pracuje w i w

4 Pierwszy dzień w pracy

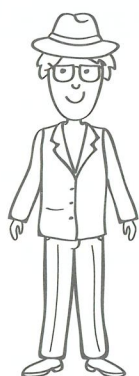
- Dzień dobry, panie Tomaszu.
- Dzień dobry, pani Mario.
- Panie Tomaszu, dzisiaj zaczyna pan *pracę* (praca) w naszej firmie. Tu jest pana biurko i komputer. Codziennie rano proszę najpierw przeczytać (mail – lm). (Ważna wiadomość – lm) proszę zawsze wysłać bezpośrednio do mnie. Następnie proszę odebrać (list – lm) i (paczka – lm). O godzinie 9:00 zapraszam (pan) na (zebranie) w sali konferencyjnej. Potem proszę odpowiedzieć na (pytanie – lm) klientów. Jeśli będzie pan miał (problem – lm), może pan poprosić o pomoc (moja sekretarka).

5 Rozmowa w sprawie pracy

- Jestem bardzo zainteresowany ofertą pracy w państwa firmie. Co dokładnie będę robić?
- Jako pracownik sklepu internetowego będzie pan wysyłał *maile* (mail – lm) i (oferta – lm) do klientów.
- Co jeszcze?
- Będzie pan edytował (strona internetowa) i kontrolował (praca) kurierów.
- Czy będę też przygotowywać
- (kampania reklamowa)?
- Nie, (promocja) robi dział marketingu.
- Rozumiem.
- Czy ma pan jeszcze jakieś (pytanie – lm)?
- Tak, czy firma ma (stołówka) i (siłownia)?
- Oczywiście.
- To wspaniale! Dziękuję za (rozmowa).
- Dziękuję również. Do widzenia.

10. Ubranie: *Mam na sobie czerwoną bluzkę.*

1 Co ona ma na sobie?

1

2

3

4

5

6

7

8

1. Ten pan ma na sobie kapelusz, okulary, marynarkę, ~~sweter~~.
2. Ta pani ma na sobie bluzkę, spódnicę, spodnie, buty na obcasie.
3. To dziecko ma na sobie koszulkę z krótkim rękawem, spodnie, spodenki, trampki.
4. Ta dziewczyna ma na sobie płaszcz, T-shirt, spodnie, szal.
5. Ten chłopak ma na sobie dżinsy, koszulę, adidas, eleganckie buty.
6. Ten starszy pan ma na sobie spodnie, płaszcz i czapkę, ma też laskę.
7. Ta kobieta ma na sobie żakiet, spódnicę, kozaki, sandały.
8. Ta starsza pani ma na sobie szlafrok, okulary przeciwsłoneczne, kapcie, skarpetki.

2 Ubranie na specjalną okazję

1. Kiedy idę na rozmowę kwalifikacyjną,
 2. Kiedy idę do teatru,
 3. Kiedy idę biegać,
 4. Kiedy idę na mecz,
 5. Kiedy idę na basen,
 6. Kiedy idę na piknik,
 7. Kiedy idę w deszczu na spacer z psem,
 8. Kiedy idę na randkę,
 9. Kiedy idę w góry,
 10. Kiedy idę spać,
- a) mam na sobie piżamę.
 - b) mam na sobie wygodne buty.
 - c) mam na sobie płaszcz przeciwdeszczowy.
 - d) mam na sobie T-shirt i szorty.
 - e) mam na sobie koszulkę mojego klubu.
 - f) mam na sobie elegancką spódnicę i białą bluzkę.
 - g) mam na sobie dresy i buty sportowe.
 - h) mam na sobie seksowną sukienkę.
 - i) mam na sobie kostium kąpielowy i okulary do pływania.
 - j) mam na sobie koszulę i eleganckie spodnie.

1. f	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

3 Co nosi policjantka?

mundur / biały fartuch / adidas / drogi zegarek / biała bluzka / T-shirt / ~~pistolet~~ / krawat / dres / dżinsy / elegancka sukienka / kolorowe skarpetki / biżuteria / elegancki garnitur / maska antyseptyczna / okulary / teczka / szelki

- 1. Policjantka nosi *mundur i pistolet*.
- 2. Informatyk nosi
- 3. Aktorka nosi
- 4. Sportowiec nosi
- 5. Premier nosi
- 6. Lekarz nosi
- 7. Biznesmen nosi
- 8. Nauczycielka nosi
- 9. Dziecko nosi
- 10. Ja rzadko noszę

4 Co wolisz?

1.	trampki	+	eleganckie buty	-
2.	spodnie	+	spódnica	-
3.	krawat	-	muszka	+
4.	marynarka	-	sweter	+
5.	kurtka	+	płaszcz	-
6.	krótka spódnica	+	długa spódnica	-
7.	T-shirt	+	koszula	-
8.	spódnica	-	sukienka	+
9.	długie spodnie	+	krótkie spodenki	-
10.	buty na obcasie	-	płaskie buty	+

- 1. *Wolę trampki niż eleganckie buty.*
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

II. Określanie czasu po przyimkach w(e), za: *Spotkanie jest za godzinę.*

1 Za moment...

sekunda – <i>za sekundę</i>	sekundka –	sekundeczka –
chwila –	 – za chwilę	chwileczka –
minuta –	minutka –	 – za pięć minut
<i>moment</i> – za moment	momencik –	 – za tydzień
godzina –	 – za godzinę	miesiąc –
		 – za rok

2 Kiedy będziesz gotowa?

<p>1. Mama: Kiedy zrobisz pracę domową?
Dziecko: <i>Za moment.</i> (moment)</p> <p>2. Mąż: Kiedy będziesz gotowa?
Żona: (chwileczka)</p> <p>3. Tata: Kiedy wyrzucisz śmieci?
Syn: (sekunda)</p> <p>4. Dyrektor: Kiedy przygotuje pan raport?
Asystent: (tydzień)</p> <p>5. Żona: Kiedy zjemy kolację?
Mąż: (godzina)</p> <p>6. Nauczycielka: Kiedy skończysz pisać test?
Uczeń: (5 minut)</p> <p>7. Klient: Kiedy będzie taksówka?
Pol-Taxi: (minutka)</p> <p>8. Córka: Kiedy będę mogła oglądać film?
Mama: (chwila)</p> | <p>9. Mama: Kiedy zaczynają się ferie?
Syn: Dokładnie (miesiąc)</p> <p>10. Profesor: Kiedy chce pan pojechać na praktyki?
Student: Chcę pojechać (rok)</p> |
|---|--|

3 Mamy mało czasu

*chwila / chwileczka / moment / momencik / sekunda /
minutka / 10 minut / godzina*

- Robert, mamy mało czasu! Jest czwarta, za *godzinę* mamy pociąg!
- Tak, o piętej. Za zamówię taksówkę.
- Muszę jeszcze zrobić kanapki na drogę. Za będą gotowe.
- Świetnie. Ja za skończę pakować bagaże.
- A taksówkę zamówiłeś?!
- Nie, za zamawiam.
- I co, kiedy będzie taksówka?
- Za Mam nadzieję, że będziemy na dworcu na czas...
- Ja też. Za musimy wyjść z domu.
- Tak, jestem już gotowy, a ty?
- Za też będę gotowa.

4 Pracowity dzień

Dzisiaj bardzo intensywnie pracuję. To jest mój plan:

8:00–10:00	prezentacja rezultatów kampanii reklamowej firmy
10:15–11:15	telekonferencja z reprezentantem firmy GLAX
11:30–13:00	spotkanie z nowym pracownikiem biura
13:00–13:30	obiad
14:00–17:00	dyskusja nad nowym budżetem
17:30–18:00	rozmowa telefoniczna z klientem z Torunia
18:30–19:30	lekcja niemieckiego

1. Jest 7:45. *Za 15 minut mam prezentację rezultatów kampanii reklamowej firmy.*

2. Jest 10:10.

3. Jest 11:20.

4. Jest 13:30.

5. Jest 17:25.

6. Jest 18:29.

5 Kalendarz

Dzisiaj jest 16 marca, środa. Oto mój plan na najbliższe dwa tygodnie:

środa, 16.03. – kino	środa, 23.03. – las
czwartek, 17.03. – sklep	czwartek, 24.03. – judo
piątek, 18.03. – joga	piątek, 25.03. – muzeum
sobota, 19.03. – spacer	sobota, 26.03. – koleżanka
niedziela, 20.03. – obiad	niedziela, 27.03. – koncert
poniedziałek, 21.03. – konferencja	poniedziałek, 28.03. – kolacja
wtorek, 22.03. – spektakl	wtorek, 29.03. – galeria

1. – W środę idę do kina.

– W *którą* środę?

– W tę.

2. – W czwartek idę do sklepu.

– W *który* czwartek?

– W ten.

3. – W sobotę idę do koleżanki.

– sobotę?

– W następną.

4. – W piątek idę na jogę.

– piątek?

–

5. – W środę jadę do lasu na spacer.

– środę?

–

6. – We wtorek idę do galerii.

– wtorek?

–

7. – W poniedziałek jadę na konferencję.

– poniedziałek?

–

8. – W niedzielę idę na koncert.

– niedzielę?

–

9. – W poniedziałek idę na kolację.

– poniedziałek?

–

10. – W czwartek idę na judo.

– czwartek?

–

12. Określanie celu po przyimku *na* (aktywności): **Idę na wystawę.**

1 Dokąd idziesz?

1. – Dokąd idziesz?
– Do teatru <i>na spektakl</i> . (spektakl)	6. – Dokąd idziesz?
– Do restauracji (kolacja)
2. – Dokąd idziesz?
– Do galerii (wernisaż)	7. – Dokąd idziesz?
– Do kolegi (urodziny)
3. – Dokąd idziesz?
– Do muzeum (nowa wystawa)	8. – Dokąd idziesz?
– Do filharmonii (koncert)
4. – Dokąd idziesz?
– Do kawiarni (kawa)	9. – Dokąd idziesz?
– Do kina (nowy film)
5. – Dokąd idziesz?
– Do baru (piwo)	10. – Dokąd idziesz?
– Do kościoła (ślub)

2 Idę na urodziny babci

chrzest / pogrzeb / mecz / jubileusz / *urodziny* / pokaz / impreza / bal / zakupy / parapetówka

1. Moja babcia kończy 80 lat, więc w niedzielę idę na jej <i>urodziny</i> .	5. Interesuję się modą, więc dziś wieczorem idę na
nowej kolekcji.
2. Mój brat kupił nowe mieszkanie, więc w piątek idę na	6. Dostałam premię w pracy, więc idę na
3. Profesor Nowacki już 20 lat pracuje w instytucie, więc jutro idę na jego	7. Jest karnawał, więc w sobotę idziemy na
4. Moja siostra ma małe dziecko, więc w niedzielę idę na	8. Jest piątek, więc idę na
	9. Dzisiaj Polska gra z Anglią, więc wieczorem idę na
	10. Zmarł mój sąsiad, więc idę na

3 Do kina na film

spotkanie z kolegami / film *sensacyjny* / wakacje / polska komedia / piwo / egzamin / randka / balet / zakupy / dyskoteka / koncert / wykład / romantyczna kolacja / urlop / spektakl / pyszny obiad / test z matematyki / drink / kawa i ciastko / lekcja – lm / impreza

1. Do kina idziemy na: <i>film sensacyjny</i> ,
2. Do galerii handlowej idziemy na:
3. Do teatru idziemy na:
4. Do restauracji idziemy na:
5. Do szkoły idziemy na:
6. Do pubu idziemy na:
7. Do klubu idziemy na:
8. Do kawiarni idziemy na:
9. Do Hiszpanii jedziemy na:
10. Na uniwersytet idziemy na:

4 Jakie macie plany na weekend?

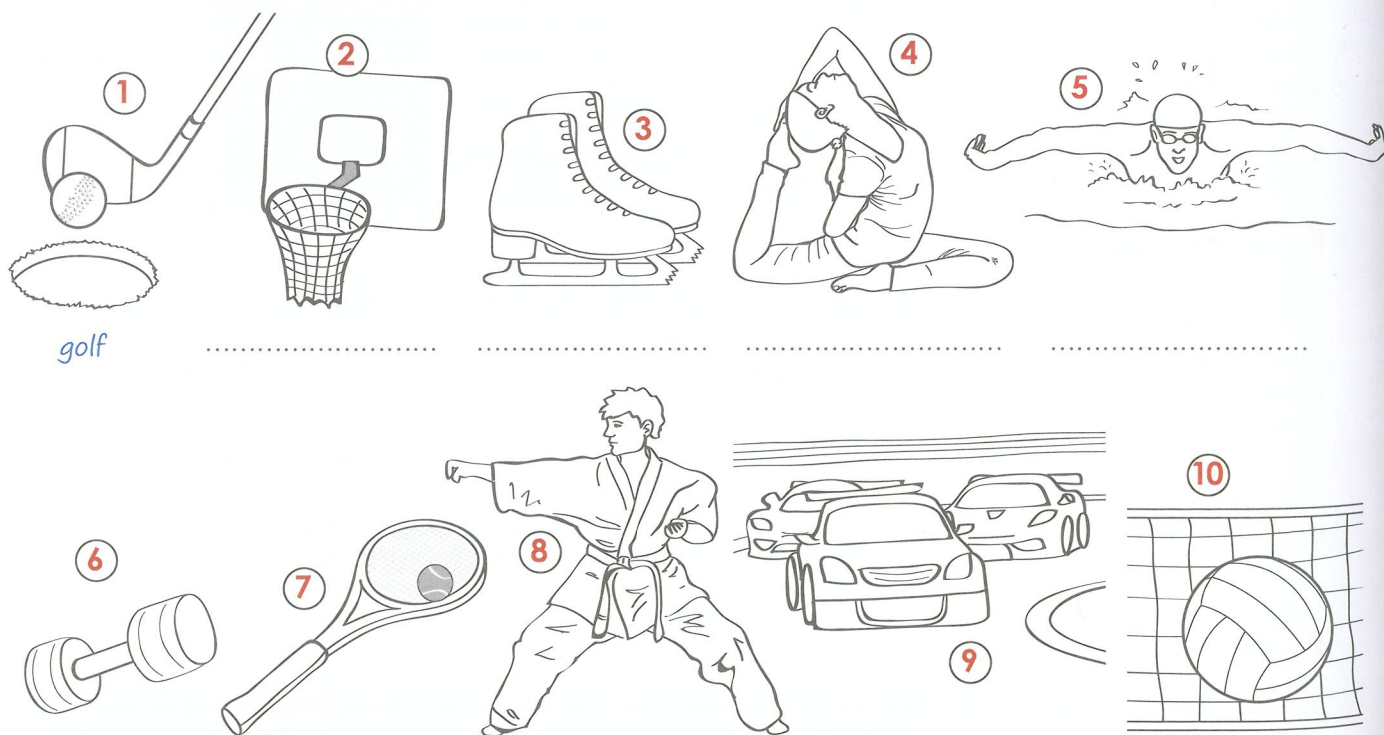
- Magda: Hej, macie jakieś *plany* (plan – lm) na (sobota)?
- Łukasz: Jeszcze nie, ale proponuję (koncert fortepianowy) w filharmonii.
- Inga: Co??? Chcesz iść na (koncert)? Do filharmonii będę chodzić na emeryturze. Teraz chcę tańczyć, bawić się, a nie nudzić!
- Łukasz: OK. Magda, masz jakąś (ciekawa propozycja)?
- Magda: Mam (ochota) wybrać się na (kolacja) do nowej włoskiej restauracji, a potem do klubu na (dyskoteka).
- Inga: Świetny pomysł. Łukasz, idziesz z nami?
- Łukasz: Jasne!
- Inga: Nie mam się w co ubrać. 😞 Magda, idziemy na (zakup – lm). Muszę kupić (ładna sukienka) na wieczór.
- Magda: Znasz (ten nowy sklep) w naszej galerii? Tam na pewno znajdziemy coś ekstra.
- Inga: Świetnie. 😊

A1

13. Określanie celu po przyimkach *na*, *w* (sport): **Idę na stadion** **grać w piłkę nożną.**

1 Sport to zdrowie

pływanie / siatkówka / wyścigi / joga / łyżwy / karate / tenis / koszykówka / golf / siłownia

1. Dziadek chodzi na *golf*.

2. Marek chodzi na

3. Ewelina chodzi na

4. Ola chodzi na

5. Witek chodzi na

6. Pan Michał chodzi na

7. Pani Kasia chodzi na

8. Rafał chodzi na

9. Sebastian chodzi na

10. Wujek Jarek chodzi na

2 Powinieneś / powinnaś grać w...

siatkówka / badminton / szachy / brydż / tenis / golf / hokej / koszykówka / rugby / piłka nożna

1. Ewa: Jestem spokojna i skoncentrowana. Lubię precyzję.

Trener: *Powinnaś grać w golf*.

2. Jola: Lubię grać w grupie, dobrze radzę sobie z piłką, ale nie lubię dużo biegać.

Trener:

3. Kamil: Nie jestem ani szybki, ani energiczny, ale lubię rywalizację.

Trener:

4. Przemek: Świetnie jeżdżę na łyżwach i lubię grać w grupie.

Trener:

5. Jakub: Jestem duży i silny.

Trener:

6. Justyna: Moim idolem jest Robert Lewandowski.

Trener:

7. Dagmara: Uwielbiam grać w karty.

Trener:

8. Adam: Chciałbym kiedyś zagrać w NBA.

Trener:

9. Marta: Bardzo lubię oglądać Wimbledon.

Trener:

10. Darek: Lubię grać na dworze i biegać, ale nie lubię grać w grupie.

Trener:

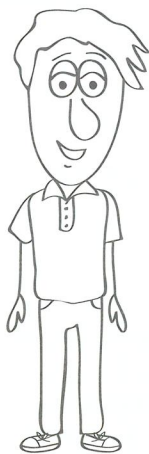
3 Wysportowana rodzina

córka – Paulina

mama – Elwira

tata – Edward

syn – Romek

Rodzina Nowaków bardzo lubi uprawiać sport. W poniedziałek wszyscy chodzą na basen. W środę Elwira gra w koszykówkę. Edward i Romek mają we wtorek i w piątek karate. Paulina i Elwira chodzą w piątek na jogę. W środę Romek gra w siatkówkę. W czwartek cała rodzina chodzi na siłownię. We wtorek Paulina gra w rugby, a Elwira w piłkę ręczną. W środę Edward trenuje bieganie, a Paulina gra tego dnia w tenisa. W weekend wszyscy odpoczywają i oglądają w telewizji piłkę nożną.

	Paulina	Elwira	Edward	Romek
poniedziałek				
wtorek				
środa		koszykówka		
czwartek				
piątek				
weekend				

4 Chodzę na tenisa

1. grać w / chodzić na – (ja) – piłka nożna – rano

Rano gram w piłkę nożną.

Rano chodzę na piłkę nożną.

2. grać w / chodzić na – Michał – piłka ręczna – w – zawsze – środa

3. grać w / chodzić na – (my) – koszykówka – nigdy – nie

4. grać w / chodzić na – moja siostra – siatkówka – codziennie

5. grać w / chodzić na – (ja) – tenis – z – kolega – mój – czasami

6. grać w / chodzić na – mój tata – golf – co tydzień

7. grać w / chodzić na – (wy) – hokej – wieczór

8. grać w / chodzić na – oni – badminton – nie

9. grać w / chodzić na – pan Alojzy – szachy – czasem

10. grać w / chodzić na – ten wysoki uczeń – rugby

A1

14. Określanie celu po przymkach *nad, w* (podróż): **Jedziemy nad rzekę czy w góry?**

1 Dokąd jedziesz?

1.	Za rok	ja	Niagara
2.	Za dwa miesiące	ty	Ocean Atlantycki
3.	Za pół roku	nasza mama	Nil
4.	Za dwa lata	Filip i jego rodzina	Wołga
5.	Za tydzień	my	Bajkał
6.	W sierpniu	pani prezes	Orinoko
7.	Za pięć tygodni	moja sąsiadka	Dunaj
8.	Za pięć miesięcy	wy	Morze Śródziemne

1. Za rok jadę nad Niagarę.

2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.

2 Ocean, jezioro, rzeka

3 Nad jaką rzekę jedziecie?

1. – W ten weekend jedziemy nad *rzekę*. (rzeka)
 – Nad *jaką* rzekę?
 – Nad *Wistę*. (Wisła)
 2. – W następny piątek jedziemy nad (jezioro)
 – Nad?
 – Nad (Niegocin)
 3. – W wakacje jedziemy nad (ocean)
 – Nad?
 – Nad (Ocean Atlantycki)
 4. – Za rok jedziemy nad (wodospad)
 – Nad?
 – Nad (Niagara)
 5. – W lecie jedziemy nad (jezioro)
 – Nad?
 – Nad (Titicaca)
 6. – W sierpniu jedziemy nad (morze)
 – Nad?
 – Nad (Morze Śródziemne)
 7. – Na wiosnę jedziemy nad (rzeka)
 – Nad?
 – Nad (Loara)
 8. – We wrześniu jedziemy nad (morze)
 – Nad?
 – Nad (Morze Bałtyckie)

4 Polskie góry

Jestem studentem geologii i lubię jeździć w *góry* (góry). W Polsce są trzy łańcuchy górskie. W kwietniu zawsze jeżdżę w (Sudety), w maju w (Góry Świętokrzyskie), a w czerwcu w (Karpaty). W Sudetach bardzo lubię chodzić na wycieczki w (Góry Izerskie), w (Karkonosze) i w (Góry Stołowe), a w Karpatach na wyprawy w (Tatry), w (Pieniny), w (Gorce) i w (Bieszczady).

5 Przez łąki, przez pola!

1. Do szkoły idę przez *park* (park).
2. Do babci idę przez (las).
3. Do biura idę przez (plac).
4. Do sklepu idę przez (ulica).
5. Do pracy idę przez (rynek).
6. Do fryzjera idę przez (boisko).
7. Do lekarza idę przez (most).
8. Do koleżanki idę przez (cmentarz).
9. Do kina idę przez (skwer).
10. Do apteki idę przez (rondo).
11. Do Krakowa jadę przez (Katowice).
12. Do Torunia jadę przez (Płock).
13. Do Sopotu jadę przez (Gdynia).
14. Do Łodzi jadę przez (Warszawa).
15. Do Berlina jadę przez (Poznań).
16. Do Zakopanego jadę przez (Kraków).
17. Do Wrocławia jadę przez (Legnica).
18. Do Lublina jadę przez (Kielce).
19. Do Olsztyna jadę przez (Mława).
20. Do Szczecina jadę przez (Piła).
21. Do Rzymu lecę przez (Paryż).
22. Do Madrytu lecę przez (Barcelona).
23. Do Dublina lecę przez (Wiedeń).
24. Do Sztokholmu lecę przez (Gdańsk).
25. Do Lizbony lecę przez (Londyn).
25. Do Paryża lecę przez (Amsterdam).
26. Do Pragi lecę przez (Warszawa).
27. Do Moskwy lecę przez (Berlin).
28. Do Mediolanu lecę przez (Bruksela).
29. Do Genewy lecę przez (Frankfurt).

6 Dopiero teraz jadę na lotnisko

1. – Jesteś już na uniwersytecie?
– Nie, dopiero teraz idę na *uniwersytet*.
(uniwersytet)
2. – Jesteś już na basenie?
– Nie, dopiero teraz idę na
(basen)
3. – Jesteś już na poczcie?
– Nie, dopiero teraz idę na
(poczta)
4. – Jesteś już na pogotowiu?
– Nie, dopiero teraz jadę na
(pogotowie)
5. – Jesteś już na parkingu?
– Nie, dopiero teraz idę na
(parking)
6. – Byłeś już na Korsyce?
– Nie, jeszcze nie, ale w wakacje jadę na
(Korsyka)
7. – Byłaś już na Maderze?
– Nie, jeszcze nie, ale w maju jadę na
(Madera)
8. – Byliście już na Sycylii?
– Nie, jeszcze nie, ale na wiosnę jedziemy na
(Sycylia)
9. – Czy oni byli już na Kubie?
– Nie, jeszcze nie, ale w ferie zimowe jadą na
(Kuba)
10. – Czy one były już na Antarktydzie?
– Nie, jeszcze nie, ale w lipcu jadą na
(Antarktyda)

7 Jutro mam bardzo pracowity dzień

1. Karolina: Jutro mam bardzo pracowity dzień. Rano idę na *pocztę* (poczta), bo muszę wysłać list priorytetowy do mojego banku. Potem jadę na (spotkanie) do klienta. Wieczorem mam gości, więc muszę jechać na (Wola) na (zakupy).
2. Wojtek: Uwielbiam sport! Dzisiaj przed południem idę na (basen), a potem jadę na (siłownia) i na (joga). Wieczorem razem z przyjaciółmi idziemy na (dyskoteka).
3. Leon: Wczoraj miałem fatalny dzień! Na parkingu przy moim biurze jakaś kobieta wjechała w mój samochód. Najpierw musiałem jechać na (pogotowie), bo ta kobieta była w szoku i potrzebowała pomocy. Potem pojechałem na (Ochota) na (policja), żeby zgłosić wypadek.
4. Ela: Jutro mam egzamin. O 9:00 jadę na (uniwersytet), egzamin jest do 11:00. Potem jadę na (Mokotów) do fryzjera, a o 15:00 jadę do koleżanki na (Żoliborz).

15. Dopełnienie dalsze po przyimkach *na, o, po, przez(e), za*: *Pytam o drogę.*1 *Idę do sklepu po chleb*

1. Idę do kiosku po	a) ubrania.
2. Idę do sklepu po	b) mleko.
3. Jadę na lotnisko po	c) dzieci.
4. Jadę do przedszkola po	d) paczkę.
5. Idę do piekarni po	e) pieniądze.
6. Idę do bankomatu po	f) gazetę.
7. Idę do kwaciarni po	g) żonę.
8. Jadę do apteki po	h) bułki.
9. Idę na pocztę po	i) bukiet.
10. Idę do pralni po	j) leki.

1. <i>f</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 *Martwisz się o mnie?*

1. Moja matka jest chora i bardzo się o *nią* martwię.
2. Jesteś chory. Martwię się o
3. Mamy dużo problemów. Wszyscy się o martwią.
4. Rodzice mają duży kredyt w banku. Martwię się o
5. Moja córka jeszcze nie wróciła do domu. Martwię się o
6. Dlaczego nie zadzwoniliście? Martwiłam się o
7. Dziecko nie chce jeść, więc się o martwię.
8. Kasia i Marcel rozwodzą się. Martwię się o
9. Zrezygnowałam z pracy, ale proszę, nie martw się o
10. Jan nie dostał pracy i jego matka martwi się o

3 *Nowy kolega*

Niestety, nasz nowy kolega Piotrek jest bardzo niekompetentny. Cały czas robi błędy i nic nie wie. Nie zna oferty firmy i ciągle pyta o *ceny* (cena – lm) produktów. Nie lubi sam decydować, więc pyta o (moja opinia). Kiedy musi napisać coś po angielsku, pyta o (słowo – lm). Generalnie pyta o (rzecz – lm), które sam powinien wiedzieć. Chyba bardzo się stresuje w pracy, bo cały czas pyta też o (godzina) albo o (pogoda). Z drugiej strony jest sympatycznym kolegą, zawsze pyta mnie o (zdrowie), o (moja rodzina) i o (plan – lm) na weekend. Być może jest tylko niepewny, bo jest nowy w firmie i w Warszawie. Cały czas pyta mnie na przykład o (droga). Może za kilka tygodni będzie bardziej pewny siebie.

4 List

Kochana Judyto!

Bardzo Cię przepraszam za mój ostatni list / mojego ostatniego listu. Twoja mama mówiła, że płakałaś przeze ja / mnie i obraziłaś się na mi / mnie. Przepraszam za wszystkie niemiłe rzeczy / wszystkich niemiłych rzeczy, które napisałem na Twój temat / Twoim temacie. Przepraszam też za moim egoizmem / mój egoizm. Nie rozumiem, jak mogłem na naszej ostatniej randce zapłacić tylko za siebie / sobą. Chyba byłem chory! Proszę, nie kłóćmy się więcej o pieniądze / pieniędzy. Teraz bardzo martwię się o nasza przyszłość / naszą przyszłość i proszę Cię o jeszcze jedną szansę / jedna szansa. Mam nadzieję, że odpowiesz na mojemu listu / mój list. Mam nadzieję, że będziesz jeszcze chciała mnie / mi spotkać. Bardzo dziękuję za Twoją cierpliwość / Twoja cierpliwość i czekam na Twoją odpowiedź / Twoją odpowiedź.

Twój kochający Mirosław

1. Za co przepraszają Mirosław?

Za swój ostatni list.

2. Przez kogo płakała Judyta?

3. Na kogo obraziła się Judyta?

4. Za co jeszcze przepraszają Mirosław?

5. Za kogo Mirosław zapłacił na ostatniej randce?

6. O co kłóć się Judyta i Mirosław?

7. O co martwi się Mirosław?

8. O co prosi Mirosław?

9. Za co dziękuje Mirosław?

10. Na co czeka Mirosław?

5 Moja praca

maile / odpowiedź / podwyżkę / kontakty / rezerwację / reklamacje / cenę / zainteresowanie / problemy / pytania / pomoc

Pracuję w biurze podróży – jestem agentką. Odpowiadam za *kontakty* z klientami i kontrahentami. Spotykam klientów zainteresowanych wakacjami, odpowiadam na ich albo na i dziękuję za ofertą biura. Klienci zwykle pytają o, o atrakcje, o warunki w hotelu albo proszą o terminu. Muszę też kontaktować się z hotelami i agencjami turystycznymi za granicą. Potem czekam na i dziękuję za ich Od czasu do czasu reaguję na uwagi i, które mają klienci, i przepraszam ich za Generalnie lubię tę pracę, ale muszę poprosić o

16. Wizyta u lekarza: **Mam kaszel i gorączkę.**

1 Przychodnia lekarska Zdrowie

- Pielęgniarka: Dzień dobry, słucham pana.
 Pacjent: Dzień dobry. Chciałbym umówić się na *wizytę* (wizyta) do pana doktora Kowalskiego.
 Pielęgniarka: Co panu dolega?
 Pacjent: Mam (wysoka gorączka), (dreszcze) i (zawroty) głowy.
 Pielęgniarka: Pan doktor ma czas dopiero dziś po południu. Proszę przyjść o 17:00.

2 W gabinecie lekarskim

- Pacjent: Panie doktorze, bardzo źle się czuję. Od kilku dni mam *katar* (katar), (kaszel) i (duszności).
 Lekarz: Proszę się rozebrać. Zbadam (pan).
 Ma pan (grypa). Przepiszę panu (antybiotyk), (syrop) na (kaszel), (tabletki) do ssania na (ból) gardła, (witamina C) i bardzo dobre (krople) do nosa. Proszę regularnie brać (lekarstwa), pić (gorąca herbata) z miodem i cytryną, (sok malinowy) i leżeć w łóżku. To bardzo ważne.
 Ma pan (chore serce) i musi pan dbać o (swoje zdrowie).
 Pacjent: Panie doktorze, dziękuję za (recepta).
 Lekarz: Za tydzień zapraszam (pan) na (kontrola). Życzę zdrowia.
 Pacjent: Dziękuję. Do widzenia.

3 W aptece

syrop / *antybiotyk* / witamina / tabletki (x2) / krople / butelka

- Farmaceutka: Dzień dobry. Co dla pana?
 Chory: Poproszę *antybiotyk*, który przepisał mi lekarz.
 Farmaceutka: Coś jeszcze?
 Chory: Tak, poproszę na kaszel, na ból gardła i do nosa.
 Farmaceutka: To wszystko?
 Chory: Nie, proszę jeszcze C, przeciwbólowe oraz soku malinowego. To wszystko.
 Farmaceutka: Płaci pan 52 złote.
 Chory: Dziękuję. Do widzenia.

4 Pacjenci profesora Juliana Biernackiego

1. Co boli *Katarzynę Nowacką*?

Boli *ją* głowa.

2. Co boli?

Bolą plecy.

3. Co boli?

Boli ucho.

4. Co boli?

Boli nos.

5. Co boli?

Bolą zęby.

6. Co boli?

Boli lewa stopa.

7. Co boli?

Bolą oczy.

8. Co boli?

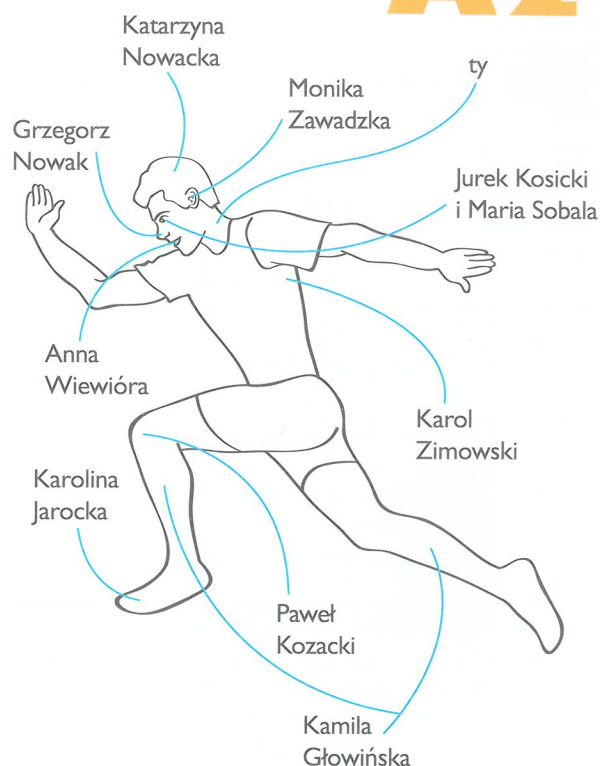
Boli lewe kolano.

9. Co boli?

Bolą nogi.

10. A co (ty) boli?

Boli szyja.

5 Lekarze specjaliści

1. Ja – chore serce

Mam chore serce.

Leczę się u kardiologa / pediatry.

2. On – cukrzyca

Leczy się u dietetyka / diabetologa.

3. Jerzy – nadwaga

Leczy się u okulisty / dietetyka.

4. Ty – rak

Leczysz się u onkologa / laryngologa.

5. On – złamana noga

Leczy się u dentysty / ortopedy.

6. Wy – grypa

Leczycie się u internisty / ginekologa.

7. Szef – depresja

Leczy się u stomatologa / psychologa.

8. Janka – wysypka

Leczy się u dermatologa / chirurga.

9. Dzieci – gorączka i kaszel

Lczą się u dentysty / pediatry.

10. Milena – alergia

Leczy się u anestezjologa / alergologa.

6 Wywiad z lekarzem

Dziennikarka: Moim gościem jest pan profesor Krzysztof Szymański, lekarz internista. Panie profesorze, co robić, by żyć długo i szczęśliwie?

Gość: Ważne jest, żeby dbać o *zdrowie* (zdrowie) oraz (dobra kondycja psychiczna i fizyczna). Należy pamiętać, żeby systematycznie robić (badania) i jeść (zdrowa, ekologiczna żywność). Najważniejsza jest profilaktyka.

Dziennikarka: Jakie produkty są dla nas najlepsze?

Gość: Na pewno warto jeść (surowe warzywa), (owoce) i (orzechy). Zielone rośliny są bogate w (witaminy), które wspaniale działają na (nasza odporność), (skóra) i (włosy). Trzeba pić (woda mineralna niegazowana) i (zielona herbata). Osoby, które palą (papierosy) lub mają (problemy) z sercem, powinny regularnie chodzić na (badania) do lekarza rodzinnego lub kardiologa.

Dziennikarka: Co robić, żeby mieć (dobra kondycja)?

Gość: Należy uprawiać (sport). Polecam (bieganie) i (jazda) na rowerze. Osoby, które cierpią na (ból) kręgosłupa, mogą ćwiczyć (pilates).

Dziennikarka: Dbajmy o siebie i swoje zdrowie. Bardzo dziękuję za (wywiad), panie profesorze. Do zobaczenia za tydzień, w kolejnym programie.

17. Wyrażanie emocji: **Czuję wielki smutek.**1 **Kocha, lubi, szanuje**

1.	Kocham	twój brat	twojego brata	twoim bratem
2.	Lubię	to ciastko	tym ciastkiem	tego ciastka
3.	Cenię	tych lekarzy	tymi lekarzami	tym lekarzom
4.	Czuję	żalu	żał	żalem
5.	Złoszczę się na	moimi braćmi	moich braci	moim braciom
6.	Cieszę się na	wakacjami	wakacjom	wakacje
7.	Denerwuję się na	kierowców	kierowcom	kierowcami
8.	Szanuję	twojego zdania	twoje zdanie	twoim zdaniem
9.	Wierzę w	Bogu	Bogiem	Boga
10.	Martwię się o	waszym zdrowiem	waszego zdrowia	wasze zdrowie

2 **Co czujesz?**

żał / smutek / zdenerwowanie / radość / spokój / niepokój / wstyd / strach / ulga / zazdrość / złość

1. Nie zdałam egzaminu. Czuję <i>wstyd</i> .	6. Dostałam nową pracę. Czuję
2. Sąsiad ma lepszy samochód. Czuję	7. Odpoczywam. Czuję
3. Moje dziecko długo nie wraca do domu.
Czuję	8. Koleżanka spóźnia się na spotkanie.
Czuję
4. Teściowa cały czas mnie krytykuje.
Czuję	9. Lekarz powiedział, że jestem zdrowa. Czuję
5. Muszę iść do domu przez ciemny park.
Czuję	10. Mam depresję. Czuję
	11. Nikt nie przyszedł na moje urodziny.
Czuję

3 **Czujesz spokój czy zdenerwowanie?**

niepokój (x2) / strach / spokój / spokój / zdenerwowanie / lęk / ulga

Ona: Co czujesz?	On: Aha, w takim razie powiedz mi, co ty czujesz?
On: Czuję <i>spokój</i> .	Ona: Ja? O, nic specjalnego. Może jestem trochę niespokojna.
Ona: Naprawdę? Mam wrażenie, że jesteś zdenerwowany.	On: Dlaczego?
On: Masz rację, czuję lekki	Ona: Wiesz przecież, że jutro mam ważny egzamin. Czuję
Ona: Lekki? Wyglądasz źle.	On: Musisz myśleć pozytywnie, to wszystko będzie dobrze.
On: Hmm... coś w tym jest. Chyba czuję	Ona: Może tak, ale nie mogę się zrelaksować. Cały czas odczuwam
Ona: Zdenerwowany to byłeś wczoraj, kiedy popsuł się samochód. Dzisiaj jesteś zły.	On: Zobaczysz, jutro wszystko się uda i na pewno poczujesz
On: Tak myślisz?	Ona: Dziękuję, już czuję większy
Ona: Nie myślę – ja to wiem.	

4 Na co się złościysz?

pogoda / autor / politycy / szef / reżyser / policjanci / producent / wysokie podatki / kierowcy / organizacja ruchu

1. Kiedy pada deszcz, złościę się na <i>pogodę</i> .	6. Kiedy dostaję mandat, złościę się na
2. Kiedy muszę za dużo pracować, złościę się na	7. Kiedy długo czekam na autobus, złościę się na
3. Kiedy nie mam pieniędzy, złościę się na	8. Kiedy psuje mi się telefon, złościę się na
4. Kiedy stoję w korku, złościę się na	9. Kiedy czytam nudną książkę, złościę się na
5. Kiedy nie mam pracy, złościę się na	10. Kiedy oglądam w teatrze słabą sztukę, złościę się na

5 Optymista

1. Nienawidzę siebie.
<i>Kocham siebie.</i>	6. Nie lubię mojego życia.
.....
2. Nikogo nie kocham.
.....	7. Czuję nienawiść.
.....
3. Nienawidzę całego świata.
.....	8. Czuję niepokój.
.....
4. Nie mam energii.
.....	9. Nie wierzę w siebie.
.....
5. Czuję smutek.
.....	10. Nie mam w życiu szczęścia.
.....

6 Kamil

Kamil zawsze marzył o dalekich podróżach. Kiedy szef zaproponował mu wyjazd na praktyki do Chin, w pierwszym momencie poczuł *ogromną radość* (ogromna radość). To była szansa jedna na milion i znak, że szef ceniał jego (praca). Kamil bardzo cieszył się na (ten wyjazd).
 Czuł (lekkie zdenerwowanie) i (niepokój). Nie wiedział, czy poradzi sobie sam w obcym kraju. Wierzył w (swoją talent) i (umiejętność – Im). Rodzice zaakceptowali (decyzja) syna. Bardzo mu kibicowali i trzymali kciuki za (sukces). Oczywiście, martwili się o (jego zdrowie), modlili się o (dobra podróż) i pytali o (codzienne życie) na drugim końcu świata. Na szczęście ich obawy były niepotrzebne. Kamil czuł się w Chinach jak ryba w wodzie!

A2

18. Opis: **Obraz przedstawia martwą naturę.**

1 Jestem artystą

malować / opisywać / pokazywać / grać / fotografować / przedstawiać / szkicować / odkrywać / wystawiać / odsłaniać

1. Jestem pisarką. *Opisuję* losy bohaterów / losom bohaterów.
2. Jestem prezenterem. utalentowanych muzyków i piosenkarzy / utalentowani muzycy i piosenkarze.
3. Jestem malarzem. ludziach i martwej naturze / ludzi i martwą naturę.
4. Jestem rzeźbiarką. moje prace / moich pracach w galerii miejskiej.
5. Jestem prezydentem miasta. nowego pomnika / nowy pomnik.
6. Jestem dziennikarką. afery korupcyjne / aferom korupcyjnym.
7. Jestem projektantką mody. moja kolekcja / moją kolekcję w Paryżu.
8. Jestem aktorką. repertuarem klasycznym / repertuar klasyczny.
9. Jestem operatorem kamery. gwiazdy kina / gwiazdami kina.
10. Jestem studentem grafiki. mój najnowszy projekt / moim najnowszym projektem.

2 Obiekty w mieście

1. średniowieczna	a) rynek
2. barokowy	b) przystanek
3. kamienna	c) ratusz
4. autobusowy	d) teatr
5. stary	e) stadion
6. gotycka	f) fontanna
7. nowoczesny	g) plac
8. eksperymentalne	h) katedra
9. narodowy	i) kino
10. centralny	j) dworzec
11. tradycyjna	k) fabryka
12. wschodni	l) kościół
13. funkcjonująca	m) muzeum
14. antyczny	n) kamienica
15. trójwymiarowe (3D)	o) restauracja

1. <i>h</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

3 Chciałabym być przewodniczką

Chciałabym być przewodniczką. Już teraz pracuję w moim mieście i chętnie prezentuję turystom średniowiecznej kamienicy / średniowieczną kamienicę / średniowieczne kamienice i gotyckich kościołów / gotycki kościół / gotyckiego kościoła. Lubię też pokazywać barokowy teatr / barokowych teatrów / barokowego teatru, nowoczesnego ratusza / nowoczesnemu ratuszowi / nowoczesny ratusz i zabytkowa fontanna / zabytkową fontannę / zabytkowej fontannie. Chętnie przedstawiam bogatej historii / bogata historia / bogatą historię naszego miasta. Mam nadzieję, że w następne wakacje zdam trudny egzamin / trudnych egzaminów / trudnego egzaminu na przewodnika i będę mogła oprowadzać wycieczki z zagranicy.

4 Z przewodnikiem w Poznaniu

Poznań to miasto usytuowane nad Wartą, ośrodek handlu, turystyki, edukacji i kultury. Dzisiaj zobaczymy *Stary Rynek* (Stary Rynek), (mury miejskie), zwiedzimy (renesansowy ratusz) i (Biblioteka Raczyńskich). Najstarszą częścią Poznania jest Ostrów Tumski, który był jednym z ośrodków władzy państwa polskiego. Polecam państwu zwiedzić tam (najstarsza katedra) w kraju z grobowcami pierwszych władców. To prawdopodobnie miejsce chrztu Polski w 966 roku. W Poznaniu można podziwiać (Teatr Polski), (Park Mickiewicza) i (budynek) opery, a w Muzeum Narodowym można zobaczyć ciekawą (Galeria Malarstwa i Rzeźby). Bardzo ładne są też tereny rekreacyjne nad Jeziorem Maltańskim. Chciałbym także zarekomendować państwu (Palmiarnia Poznańska) i (Międzynarodowe Targi Poznańskie) – największy w kraju i jeden z większych w Europie ośrodek targowy. Warto też wspomnieć nowoczesny (Dworzec Główny) i zapamiętać, że Poznań ma ponad dwadzieścia uczelni wyższych: (Uniwersytet) imienia Adama Mickiewicza, (Politechnika Poznańska), (Uniwersytet Przyrodniczy) i (Uniwersytet Ekonomiczny). W Poznaniu studiuje ponad 1,7 tys. obcokrajowców – najwięcej na Uniwersytecie Medycznym.

5 Festiwal Filmowy w Gdyni

Na Festiwalu Filmowym w Gdyni laureaci dostają nagrodę Złote Lwy. Po prezentacji filmów, dyskusjach i debatach ekspertów, jury prezentuje *najlepszych artystów* (najlepsi artyści). W 2015 roku jury nagrodziło (Małgorzata Szumowska) – (reżyserka) filmu „Body/Ciało”, (Agnieszka Grochowska) – (aktorka), która gra w filmie „Obce niebo” oraz (Krzysztof Stroiński) – (aktor), który zagrał w „Anatomii zła” i (Janusz Gajos) za rolę w filmie „Body/Ciało”. Jurorzy nagrodzili także (Agnieszka Smoczyńska) za debiut reżyserski (film „Córki dancingu”), (Jerzy Zieliński) za (zdjęcia) do filmu „Letnie przesilenie”, (Paweł Mykietyn) za (muzyka) do filmu „I I minut” i (Jagna Janicka) za (scenografia) do filmu „Hiszpanka”.

6 Spotkanie noworoczne w firmie

Witam Państwa na naszym spotkaniu noworocznym. Cieszę się, że przy tej okazji mogę zaprezentować wszystkim *nowych pracowników* (nowi pracownicy), (plany) rozwoju firmy i (budżet) na następny rok. Chciałbym również przedstawić (nowa struktura) naszego przedsiębiorstwa. Na diagramie dobrze widać (najważniejsza zmiana). Proszę spojrzeć na (dział) marketingu po lewej stronie. W przyszłym roku chcemy intensyfikować (współpraca międzynarodowa), to znaczy – zwrócić uwagę na (kontakty handlowe) z państwami europejskimi. Chcemy pokazać (nasza konkurencyjność) na europejskim rynku. W ostatnim roku osiągnęliśmy bardzo dobre (wyniki ekonomiczne). Wszystkie statystyki pokazują (wzrost) o 12%.

A2

19. Przepisy kulinarne: **Ugotuj jajko, a potem pokrój marchewkę.**

1 Gotowanie

1. obrać	a) składniki
2. dodać	b) wodę
3. pokroić	c) jajko
4. wbić	d) ziemniaki
5. umyć	e) w kostkę
6. rozpuścić	f) chleb
7. posmarować	g) mleko
8. zagotować	h) sałatę
9. wymieszać	i) masło
10. wlać	j) sól

1. <i>d</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 Naleśniki

Składniki

na około 10 średnich naleśników

- 1 szklanka mąki
- 2 jajka
- 1 szklanka mleka
- 3/4 szklanki wody (lepiej jest gazowana, ale ze zwykłą wodą naleśniki też będą smaczne)
- szczypta soli
- 3 łyżki masła lub oleju

Przygotowanie

Mąka / Mąkę wsypać do miski, dodać jajka / jajek, mleko / mleka, woda / wodę i sól / soli. Zmiksować na gęstą masę. Dodać roztopione masło / masłem lub olej / oleju i ponownie zmiksować.

Ciasto / ciastem warto przygotować wcześniej i odstawić na pół godziny. Naleśniki / naleśników można też smażyć od razu po zmiksowaniu składników.

Trzeba je / ich smażyć na bardzo gorącej patelni z cienkim dnem. Gdy spód się zrumieni, przewrócić naleśniki na drugą stronę.

Wskazówki

Do naleśników deserowych można dodać łyżkę cukru. Podawać z serem, owocami, dżemem etc.

3 Idealna jajecznic

szczypiorek / 1–2 łyżki / ~~masło~~ / pomidory / 3 jajka

___ Przełożyć na talerz. Jajecznic jest gotowa!

___ Na patelni rozpuścić *masło*.

___ Smażyć jeszcze przez chwilę.

8 ___ Można dodać albo przyprawy.

___ Delikatnie i bardzo wolno mieszać.

___ Kiedy masło się stopi, wbić

___ Gdy jajka zaczną się ścinać, dodać
mleka lub śmietanki.

___ Lekko posolić.

4 Jak ugotować pyszny rosół?

Obiad bez rosółu nie ma smaku ani nie daje siły. Wiedzą o tym wszyscy doświadczeni kucharze. Jak ugotować esencjonalny i aromatyczny rosół na mięsie? Bardzo prosto:

1. Mięso myjemy ciepłą wodą.
2. Wkładamy mięso / makaron do zimnej wody i gotujemy na małym ogniu.
3. Kiedy dodajemy sól / mięso? Rosół solimy dopiero pod koniec gotowania.
4. Włoszczyzna, czyli marchew, pietruszka, seler, por i cebula, jest najważniejsza, ale do zupy można dodać także natkę pietruszki / rzodkiewkę i lubczyk.
5. Ile czasu musi się gotować zupa? Rosół / Wodę gotujemy około 3 godzin. Krótkie gotowanie nie gwarantuje dobrego smaku.
6. Przyprawy. Do rosółu dodajemy: cukier / sól, pieprz, ziele angielskie, liść laurowy, rozmaryn / parmezan, lubczyk, czosnek / cebulę.
7. Do rosółu podajemy najczęściej makaron / kaszę, a w niektórych regionach Polski również ziemniaki, kluski, naleśniki, a nawet ryż i klopsiki.

5 Najlepsza domowa szarlotka

SKŁADNIKI

Ciasto:

- 3 szklanki mąki
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 1 szklanka cukru
- 1 cukier wanilinowy
- 250 g zimnego masła
- 4 jajka

Jabłka:

- 2 kg jabłek (najlepsza jest szara reneta albo antonówka)
- około 12 łyżeczek cukru
- 1 cukier waniliowy
- 5–10 dag rodzynek
- 1 łyżeczka cynamonu

PRZYGOTOWANIE

Obrać *jabłka* (jabłka), pokroić na (niewielkie kawałki) i podsmażyć z cukrem oraz cukrem wanilinowym. Dodać (rodzynki i cynamon). Przesiać (mąka) razem z proszkiem do pieczenia, dodać 3/4 szklanki cukru, (cukier wanilinowy oraz masło), a następnie posiekać nożem. Dodać 3 (żółtka) i (jedno jajko). Zagnieść szybko (ciasto) i podzielić na dwie części. Zawinąć w (folia) i włożyć do lodówki na godzinę. Rozwałkować (jedna część) ciasta i przełożyć do formy. Wstawić do lodówki. Białka z 3 jaj ubić na (piana), dodając (reszta) cukru. Nagrzać (piekarnik) do 175 stopni. Wyjąć z lodówki (forma) z ciastem, wyłożyć na nie (jabłka). Przykryć ubitą pianą z białek. Na wierzch położyć (druga część) rozwałkowanego ciasta.

Wstawić do nagrzanego piekarnika i piec przez godzinę. Po upieczeniu posypać cukrem pudrem.

Które słowo nie pasuje?

1. Jabłka obrać / pokroić / ubić / dodać.
2. Dodać cukier / rodzynki / jajka / formę.
3. Ciasto zagnieść / rozwałkować / nagrzać / podzielić.
4. Szarlotkę upiec / usmażyć / posypać cukrem / zjeść.

B1

20. Korzystanie z internetu: *Kliknij w ikonkę i uruchom program.*

1 Czy już to znasz?

1. strona internetowa	a) strona internetowa, na której można dyskutować z innymi na z góry ustalony temat
2. mail	b) tworzenie konta internetowego
3. portal społecznościowy	c) program służący do przeglądania stron internetowych
4. ikonka	d) osoba korzystająca z internetu
5. link	e) graficzny znak na monitorze komputera, otwierający program, plik, folder
6. logowanie	f) umożliwia kontakt z przyjaciółmi i znajomymi online
7. rejestracja	g) zabezpieczenie prywatności konta internetowego
8. czat	h) interaktywny adres, który przekierowuje nas na określoną stronę internetową
9. forum internetowe	i) wiadomość elektroniczna
10. przeglądarka internetowa	j) umożliwia dyskusowanie ze znajomymi online
11. użytkownik	k) dokument HTML udostępniony w Internecie przez serwer WWW
12. hasło	l) wchodzenie na swój profil

1. <i>k</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----

2 Internet

1. otworzyć / proszę / strona internetowa

Proszę otworzyć stronę internetową.

2. proszę / rejestracja / zakończyć / najpierw

3. wchodzić (ty) / czy / na / często / forum internetowe

4. ikonka / musieć / pan / kliknąć / potem / na / „pobierz”

5. instalować (ja) / nowa / dzisiaj / przeglądarka internetowa

6. użytkownicy / ten / mieć / portal społecznościowy / wielu

7. ten / lubić (ja) / portal społecznościowy

8. przeczytać (ja) / jutro / twój mail

9. żeby / zalogować się / wpisać / trzeba / hasło

10. strona internetowa / jak / wiedzieć / on / stworzyć

3 Współczesna komunikacja

wideoblog / ~~laptopy~~ / telekonferencje / zdjęcia / filmy / portale społecznościowe / smartfony /
maile / blogi / nowi ludzie

Młodzi Polacy chętnie korzystają z nowych technologii. Prawie wszyscy mają przenośne komputery, czyli *laptopy*, oraz najnowsze telefony komórkowe – Starsi też musieli dostosować się do nowych czasów – wysyłają listy elektroniczne, czyli, prowadzą rozmowy online i Wiele osób pisze internetowe pamiętniki, tzw. Ludzie zapisują w nich przemyślenia, pomysły, wspomnienia. Często dzielą się bardzo prywatnymi informacjami, szczególnie wtedy, gdy publikują swoje, na których widać ich samochody, domy, członków rodziny. Polacy bardzo lubią, czyli strony internetowe, na których można wirtualnie spotkać znajomych. Wielu internautów zamiast pisać teksty, nagrywa, które później zamieszcza w Internecie. Ten, kto nagrywa i udostępnia filmy, prowadzi filmowy pamiętnik internetowy, tzw. Dla wielu osób internet to drugie życie. Może to być fascynująca przygoda, bo poznaje się, ale warto pamiętać, że świat wirtualny nie zastąpi rzeczywistości.

4 Co tu nie gra?

1. Dokument tekstowy można zasypać zapisać / zarobić na komputerze.
2. Każdy codziennie otwiera / uwiera / zawiera co najmniej jedną stronę internetową.
3. Jeśli chcesz się zalogować na swoim profilu, musisz dodać / wydać / podać hasło.
4. Wiele osób odwiedza / zwiedza / nawiedza stronę internetową „Gazety Wyborczej”.
5. Moja znajoma przeprowadzi / zaprowadzi / prowadzi bloga.
6. Codziennie odpowiadam / zapowiadam / wypowiadam na maile.
7. W pracy muszę zsyłać / wysyłać / odsyłać maile.
8. Czy wolno pobierać / dobierać / zabierać muzykę z internetu?
9. Najpierw kliknij / klęknij / knij w ikonkę „Zarejestruj się”.
10. Zanim wyłączysz komputer, zajmij / zamknij / wyjmij przeglądarkę internetową.

5 Jak założyć bloga?

strona internetowa / szata graficzna / ikonka (x3) / tytuł / formularz rejestracyjny / praca / mail aktywacyjny /
strona logowania / link aktywacyjny

Wejdź na *stronę internetową* twoj-blog.pl. Kliknij w w prawym górnym rogu. Wypełnij Po wypełnieniu formularza kliknij w „Wyślij”. Po chwili dostaniesz W mailu otrzymasz który przekieruje cię na Zaloguj się, wpisując nazwę użytkownika i hasło. Najpierw musisz określić, jakim tematem będziesz się zajmować. Może to być np. jedzenie, podróżowanie albo osobisty dziennik. Potem musisz wybrać twojego bloga. Do wyboru masz wiele gotowych wzorów – na pewno znajdziesz coś odpowiedniego. Kiedy to zrobisz, możesz zacząć nad pierwszym wpisem. Trzeba mu nadać jakiś, np. „Co się dzisiaj wydarzyło?”. Kiedy skończysz pisać pierwszy tekst, kliknij po prostu w „Zapisz” i ciesz się! Zostałeś blogerem.

Czy pamiętasz?

1 Mam fajną rodzinę

Mam bardzo *fajną rodzinę* (fajna rodzina). Moja mama ma
 (jedna siostra i jeden brat). Siostra mamy, Alina, ma
 (2, córka): Agatę i Sylwię. Agata – moja kuzynka – ma (mąż i syn). Sylwia,
 siostra Agaty, nie ma rodziny, ale ma (tajska restauracja)
 w centrum miasta. Brat mojej mamy, Emil, jest farmaceutą, a jego żona Basia ma (kawiarnia) blisko dworca.
 Emil i Basia mają tylko (jedna córka) Dorotę, która jest modelką i uwielbia kupować ubrania.
 Mój tata ma tylko (jeden brat) – Teodora. Teodor jest naukowcem, pracuje na uniwersytecie
 i ciągle realizuje (nowe projekty).

2 Restauracja Sylwii

Prowadzę małą tajska restauracja / tajska restauracja / tajską restaurację Moje *taj*. Codziennie rano jeżdżę na targ, gdzie kupuję
 świeże owoce: jeden / jedna / jedno mango, dwa / dwie ananasy, dwa / dwie limonki i warzywa: dwa / dwie kapusty, jedna / jedną /
 jedno sałatę, jeden / jedna / jedno kilogram ziemniaków i dwa / dwie paczki ryżu. Potem wracam do restauracji, gdzie mój kucharz
 Franek już gotuje zupę tajska / zupę tajska / zupę tajska Tom Kha. Uwielbiam jej / ją / mu! Koło południa mamy już gości. Często
 zamawiają zestaw obiadowy / zestawu obiadowego / zestawem obiadowym. Obiad serwujemy do szesnastej, a potem oferujemy
 dania / dań / dani z karty. Klienci najbardziej lubią makaronu / makaronem / makaron Pad Thai i ryż / ryżu / ryżem Pak-Choi.
 Na deser serwujemy fantastycznej / fantastyczną / fantastyczny napój Mango Lassi. Bardzo lubię moją restaurację / restauracji /
 restauracją!

3 Kawiarnia Basi

- Dzień dobry, ciociu!
- Cześć, Aniu! Jak się masz?
- Bardzo dobrze. Przyszłam dzisiaj z moją koleżanką Mileną.
- Na co macie ochotę? Mamy *pyszną szarlotkę* (pyszna szarlotka)
 i (świeży, kremowy sernik)!
- Poproszę (mały kawałek) szarlotki.
- A co chciałabyś do picia?
- Chętnie wypiję (mała, czarna kawa).
- A ty, Mileno?
- Ja poproszę tylko (herbata).
- czy (Czarna, zielona)?
- Poproszę (zielona herbata).
- Świetnie, za (moment) pani Ania przyniesie wam wszystko.
- Dziękujemy!

4 Nowy projekt Teodora

- Polska Akademia Nauk, słucham.
- Dzień dobry, mówi Teodor Majakowski. Chciałbym dowiedzieć się o *wyniki* (wyniki) konkursu
 na (kapsuła termiczna).
- Proszę poczekać (sekundka)... Tak, już mam (ta teczka). Pana nazwisko?
- Majakowski, Teodor Majakowski.
- Moment... Tak, pan Majakowski. Proszę pana (PESEL).
- 59121499887.
- Dziękuję. Teraz mogę panu podać (informacja). Pana projekt zakwalifikował się
 do następnego etapu konkursu.
- Jest następny etap?! Kiedy?
- Tak, oczywiście! Spotkanie informacyjne będzie w (następna środa)
 o 13:00 w sali 156.
- Dobrze, dziękuję za (informacja).

Czy pamiętasz?

5 Dorota jest modelką

Uwielbiam moją pracę / pracę / praca! Ciągłe podróżuję! Jutro jadę do Paryża, w czwartek do Madrytu, a za tydzień do Mediolanu. Wczoraj miałam pokazu / pokazem / pokaz mody w Bukareszcie. Miałam na sobie piękną / pięknej / piękna, jedwabne / jedwabną / jedwabna sukienkę. Jej projektantka i autorka całej serii ubrań to młoda Rumunka, która ma wielki talentu / talenty / talent! Jestem pewna, że za kilka lat będzie bardzo znaną projektantką. Jak wygląda mój dzień, kiedy nie jestem w podróży? Wstaję o siódmej rano, jem małe śniadanie / śniadaniu / śniadania: jogurt i jakiś owoc, piję naturalny soki / soku / sok pomarańczowy. Potem mam treningiem / trening / treningu: biegam albo ćwiczę w klubie fitness. Po treningu jadę do agencji modelek, gdzie planuję następnej / następne / następną sesję zdjęciową. O pierwszej mam godzinę / godzina / godziny na obiad. Jem małą / mała / małej sałatkę i piję napój energetycznego / energetyczny / energetycznym. Czasami po południu mam przymiarkę / przymiarkami / przymiarkę nowej kolekcji ubrań przed pokazem. To zwykle trwa 3 - 4 godziny. Wieczorem lubię chodzić do klubu i spotykać się z koleżankami i kolegami. Zwykle rozmawiamy i pijemy szampanami / szampana / szampanem. Wracam do domu około dziesiątej, bo nie mogę chodzić późno spać.

6 Wywiad z dietetyczką Martą Stańską

woda (x3) / piwo / rozmowa / jogurty / sałatka / koktajl / napój / lody / lemoniada / słońce

Dziennikarz: Co jeść, kiedy świeci słońce i jest bardzo gorąco?

Marta Stańska: W gorące dni mamy mały apetyt, czasami nawet nie jemy obiadu ani kolacji, ale to bardzo niezdrowo. Najlepiej jeść i pić to, na co ma się ochotę, na przykład sałatkę z owoców i warzyw, owocowy: smaczny i bardzo zdrowy albo a nawet

Dziennikarz: A co pić i jak często?

M.S.: Proszę pić i jeszcze raz Z chemicznego punktu widzenia cały nasz organizm to woda, dlatego jest dla nas taka ważna. W temperaturze 35 organizm może tracić nawet 3 litry wody na godzinę (np. podczas treningu).

Dziennikarz: Tylko woda?

M.S.: Nie, oczywiście, że nie, możemy też pić np. z cytryną, miodem, owocami.

Dziennikarz: A alkohole, piwo?

M.S.: Alkohol nigdy nie jest dobry dla organizmu, ale jeśli bardzo chcemy wypić zimne musimy potem wypić wodę albo izotoniczny. Przy okazji chciałabym powiedzieć, że wbrew popularnym opiniom piwo nie jest dobrym izotonikiem.

Dziennikarz: A co z opalaniem się?

M.S.: Warto wystawić się na (słońce) między godziną 11:00 a 15:00, bo wtedy najintensywniej zachodzi synteza witaminy D, a aż 90% społeczeństwa ma jej za mało.

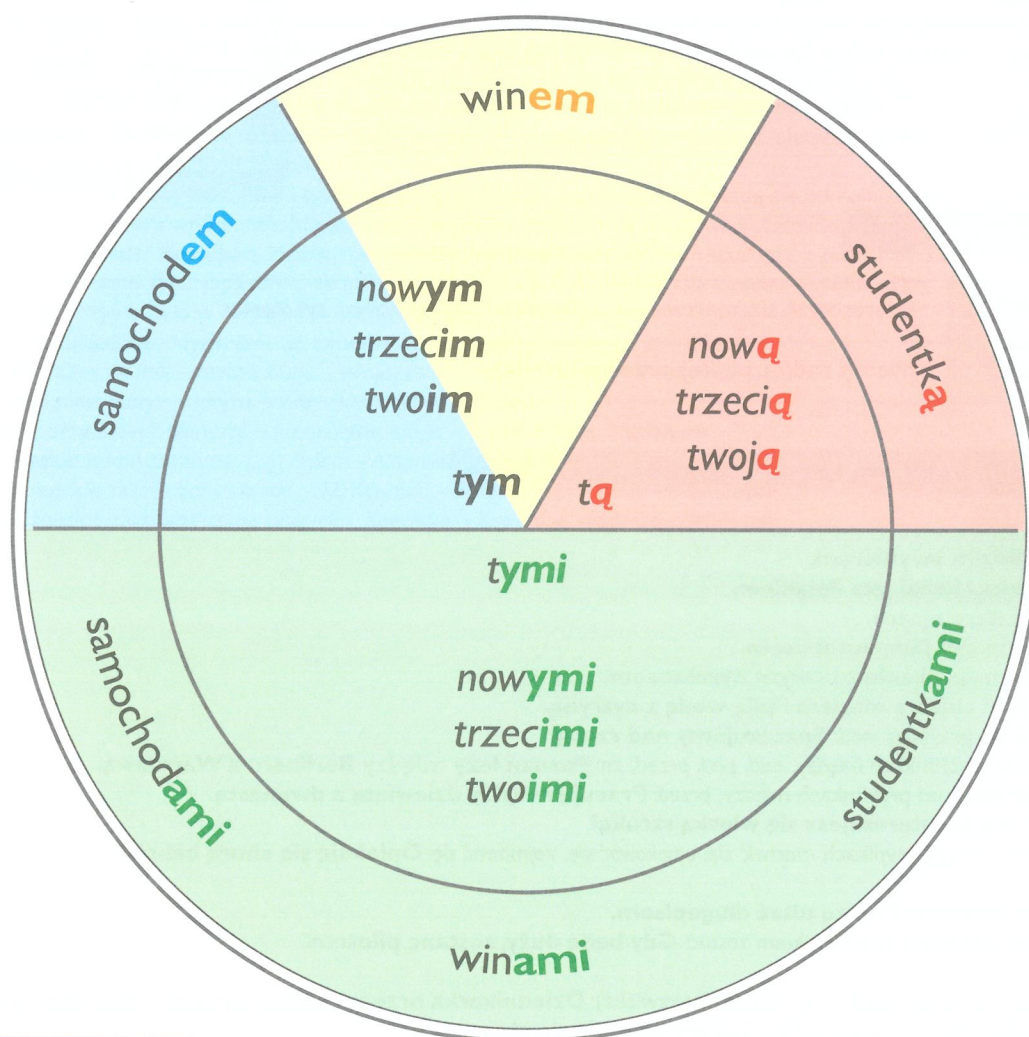
Dziennikarz: Dziękuję bardzo za (rozmowa)!

7 Zwiedzamy Muzeum Narodowe

Muzeum Narodowe w Warszawie prezentuje przede wszystkim sztukę polską (sztuka polska), ale można w nim oglądać także (obraz – lm) włoskie, francuskie, flamandzkie, niemieckie i rosyjskie. Galeria Farras przedstawia (unikatowy fresk – lm) z epoki wczesnego chrześcijaństwa, które odkryli polscy archeolodzy w Nubii. W dziale sztuki średniowiecznej możemy podziwiać (gotycka madonna – lm) i (ikona – lm), które przedstawiają (święty – lm). Obecnie Muzeum pokazuje (swoja kolekcja) nie w porządku chronologicznym, lecz tematycznym. W kolejnych salach oglądamy na przykład (malarstwo rodzajowe, pejzaż – lm, portret – lm). Muzeum organizuje regularnie wystawy czasowe – artystyczne i historyczne. Niedawno prezentowało (duża wystawa) z Chin, na której można było zobaczyć (zabytek – lm) nawet sprzed 2000 lat. W 2015 roku ciekawa wystawa historyczna pokazała dzieje polskiej masonerii w kontekście europejskim. Muzeum zwraca dużą uwagę na (aranżacja i scenografia) ekspozycji, żeby jak najlepiej zaprezentować wszystkie (dzieło – lm).

NARZĘDNIK – (z) kim? (z) czym?

Jestem dobrym studentem.

LICZBA POJEDYNCZA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męski rodzaj nijaki	-em -iem (po k, g)	-ym -im (po k, g)	On jest sympatyczn ym dyrektore m . Jaś jest wysok im dzieck iem .
rodzaj żeński	-ą	-ą	Kasia jest inteligentn ą studentk ą .

LICZBA MNOGA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy	-ami	-ymi -imi (po k, g)	Oni są sympatyczn ymi dyrektora mi . Ania i Ola są wesoł ymi dziewczyn ami . Tomek i Karol interesują się japońsk imi aut ami . One są wysok imi kobiet ami .

ZAIMKI OSOBOWE

mianownik	ja	ty	on/ono	ona	my	wy	oni/one
narzędnik	(ze) mną	(z) tobą	(z) nim	(z) nią	(z) nami	(z) wami	(z) nimi
przykłady	Idę z nim na kolację. Nie rozmawiałeś ze mną dwa dni.						

ZAIMKI PRZECZĄCE

mianownik	nikt	nic
narzędnik	(z) nikim	(z) niczym
przykłady	Z nikim nie rozmawiałam o tym projekcie. Nie będę się z niczym spieszyć.	

UWAGA!

dzień – dniem
ojciec – ojcem
pies – psem
tydzień – tygodniem

UŻYCIE NARZĘDNIKA

po czasownikach	interesować się, martwić się, opiekować się, zajmować się, zostać
z przyimkami	między, nad(e), pod(e), przed(e), za, z(e)

FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

- Zawody: **Jestem inżynierem.**
- Narodowości: **Michał jest Polakiem.**
- Rodzina: **Jestem ojcem.**
- Środki transportu: **Jadę autobusem.**
- Z kim?: **Mam spotkanie z nowym dyrektorem.**
- Z czym?: **Jem chleb z masłem i piję wodę z cytryną.**
- Lokalizacja po przyimku *nad*: **Spacerujemy nad rzeką.**
- Położenie po przyimkach *między, nad, pod, przed, za*: **Poznań leży między Berlinem a Warszawą.**
- Określenia czasu po przyimkach *między, przed*: **Pracuję między dziewiątą a dwunastą.**
- Zainteresowania: **Interesujesz się włoską sztuką?**
- Dopełnienie po czasownikach *martwić się, opiekować się, zajmować się*: **Opiekuję się chorą babcią.**

A2

- Określanie narzędzia: **Proszę pisać długopisem.**
- Orzeczenie imienne z czasownikiem *zostać*: **Gdy będę duży, zostanę pilotem.**

B1

- Dopełnienie po przyimkach *z, za* (imiona i nazwiska): **Dziennikarka przeprowadza wywiad z Kasią Kowalską.**
- Przymiotniki w funkcji rzeczownika: **Lekarz zajmuje się chorym.**
- Rzeczowniki o rozszerzonym temacie typu *imię – imieniem*: **Proszę podpisać się imieniem i nazwiskiem.**

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
ć → ci, dź → dzi, ń → ni, ś → si, ź → zi	gość – gościem, śledź – śledziem, koń – koniem, łoś – łosiem, więź – więzią	Występują w rzeczownikach zakończonych na spółgłoski miękkie.
dzi → dź, ni → ń, si → ś	bodziec – bodźcem, taniec – tańcem, półpasiec – półpaścem	Występują w rzeczownikach rodzaju męskiego, w których końcówkę -ec poprzedza -ni, -dzi, -si.
ą → ę	błąd – błędem, dąb – dębem, gołąb – gołębiem, gałąź – gałęzią, ząb – zębem	Występuje w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonych na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
e/ie → o	ogórek – ogórkiem, cudzoziemiec – cudzoziemcem, ale: człowiek – człowiekiem kabel – kablem, diabeł – diabłem, dureń – durniem, Kacper – Kacprem, cukier – cukrem, puder – pudrem, sweter – swetrem, ale: rower – rowerem, marzyciel – marzycielem, przyjaciół – przyjaciół	Występuje w rzeczownikach rodzaju męskiego (oprócz wyrazów jednosylabowych) zakończonych na -ek i -ec.
ó → o	samochód – samochodem, sól – solą, twór – tworem, ale: ból – bólem, król – królem	Występuje w większości jednosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonych na spółgłoskę lub w ostatniej sylabie wielosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką *-a* w mianowniku, np. *poeta, artysta, tata* odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego, a towarzyszące im przymiotniki, zaimki, liczebniki zgodnie z deklinacją męską, np. *Czesław Miłosz jest **znany** poetą. Adam jest **moim** kolegą.*
2. Do rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych w mianowniku na spółgłoskę, w narzędniku liczby pojedynczej dodaje się regularną końcówkę *-ą*: *noc – nocą, podróż – podróżą, sól – solą.*
3. W niektórych rzeczownikach w narzędniku liczby mnogiej występuje końcówka *-mi*: *przyjaciółmi, ludźmi, gośćmi, braćmi, pieniądźmi, dziećmi, dłońmi, liśćmi, koźmi.*
4. Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor, premier, inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Wczoraj dyskutowaliśmy z minister **Kowalską**. Można również użyć rzeczownika *pani*: Mam spotkanie z **panią** minister. Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka, doktorka, psycholożka*, np. *Oni spotykają się z **nową** psycholożką.**
5. Identycznie jak przymiotniki w narzędniku odmieniają się:
 - zaimki wskazujące: *ten – tym, ta – tą, tamto – tamtym, taki – takim, takie – takimi,*
 - zaimki dzierżawcze: *mój – moim, twoja – swoją, swoje – swoimi, nasze – naszymi,*
 - zaimki względne: *który – którym, która – którą, jakie – jakimi,*
 - liczebniki porządkowe: *pierwszy – pierwszym, druga – drugą, szóste – szóstym,*
 - imiona męskie zakończone na *-i, -y*: *Antoni – Antonim, Jerzy – Jerzym,*
 - nazwiska męskie zakończone na *-ski, -cki*: *Kowalski – Kowalskim, Wodecki – Wodeckim,*
 - nazwiska żeńskie zakończone na *-ska, -cka*: *Kowalska – Kowalską, Wodecka – Wodecką.*

A1

I. Zawody: *Jestem inżynierem.*

1 Zawody

1. Jan jest <i>pisarzem</i> . (pisarz)	11. Ja jestem <i>nauczycielką</i> . (nauczycielka)
2. Mój ojciec jest (dziennikarz)	12. Kasia jest (studentka)
3. Czy ten pan jest? (malarz)	13. Moja matka jest (lekarka)
4. Mikołaj jest (informatyk)	14. Ona jest (lektorka)
5. Jan Korenc jest (pilot)	15. Moja siostra jest (pisarka)
6. Jej brat nie jest (nauczyciel)	16. Ta pani nie jest (modelka)
7. On jest (policjant)	17. Jesteś? (fryzjerka)
8. Maciek jest (architekt)	18. Czy Jagoda jest? (kelnerka)
9. Krzysztof Penderecki jest (dyrygent)	19. Monika Luft jest (terapeutka)
10. Jesteś? (fryzjer)	20. Pani Ania jest (pielęgniarka)

2 Kim jesteś?

nauczycielka / barmanka / lekarz / kelner / aktorka / student

1. Ania: Pracuję w barze.
Jestem <i>barmanką</i> .	4. Daniel: Studiuję na uniwersytecie.
Jestem
2. Stefan: Pracuję w restauracji.
Jestem	5. Marek: Pracuję w szpitalu.
Jestem
3. Gabriela: Pracuję w szkole.
Jestem	6. Zofia: Pracuję w teatrze.
Jestem

3 Znani Polacy

1. Wisława Szymborska to poetka.
Wisława Szymborska była <i>poetką</i> .	6. Jan Matejko to
Jan Matejko był malarzem.
2. Czesław Miłosz to
Czesław Miłosz był pisarzem.	7. Mikołaj Górecki to kompozytor.
Mikołaj Górecki był
3. Olga Boznańska to
Olga Boznańska była malarką.	8. Wanda Rutkiewicz to
Wanda Rutkiewicz była alpinistką.
4. Eugeniusz Bodo to aktor.
Eugeniusz Bodo był	9. Maria Skłodowska-Curie to noblistka.
Maria Skłodowska-Curie była
5. Agnieszka Osiecka to poetka.
Agnieszka Osiecka była	10. Ernest Malinowski to inżynier.
Ernest Malinowski był

4 Kto jest muzykiem, kto jest magikiem?

1. Kuba Ziółek jest <i>muzykiem</i> . (muzyk)	6. Jacek Salij jest (teolog)
2. Ten pan jest (magik)	7. Izaak Newton był (fizyk)
3. Donald Tusk jest (polityk)	8. Czy twój ojciec jest? (biolog)
4. Pan Józef jest (hydraulik)	9. Mój kolega jest (mechanik)
5. Czy ty jesteś? (strażak)	10. Pani Kasia jest (psycholog)

5 On jest ministrem, ona też jest ministrem

menedżer, polityk, dyrektor, prezes, stomatolog, fotograf, architekt, inżynier

1. Wanda jest *menedżerem* i jej mąż jest *menedżerem*.
2. Donald Tusk jest , Angela Merkel też jest
3. Piotr jest w dziale marketingu, Monika jest w dziale PR.
4. Maciej jest w biurze projektowym w Polsce, a Beata jest w biurze projektowym w Hiszpanii.
5. Mój brat jest , jego żona też jest Prowadzą studio Fotos.
6. Mój ojciec jest i pracuje w klinice. Moja matka też jest , ale nie pracuje.
7. Pani Marta jest jej mąż też jest Pracują razem w firmie Skanska.
8. Ignacy jest firmy informatycznej, a jego żona jest banku.

6 Jesteś kierowcą?

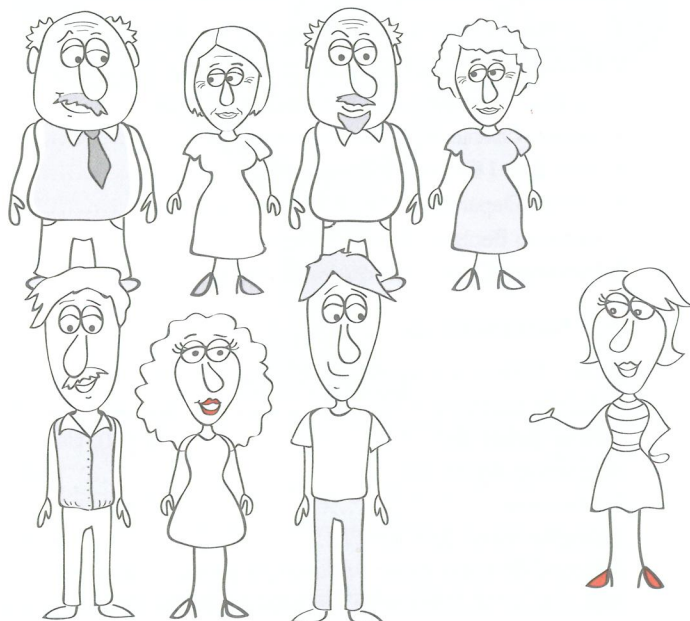
1. Tadeusz Różewicz był *poetą*. (poeta)
2. Czy twoja mama jest? (logopeda)
3. Mój brat jest (internista)
4. Leszek Balcerowicz jest (ekonomista)
5. Ten lekarz jest (ortopeda)
6. Robert Lewandowski nie jest (atleta)
7. Czy ten mężczyzna jest? (akrobata)
8. Jerzy Bralczyk jest (językoznawca)
9. Jan pracuje w kancelarii prezydenta, jest (doradca)
10. Zdzisław nie pracuje, jest (artysta)

7 Jaką aktorką jest Krystyna Janda?

1. Krystyna Janda jest *popularną* aktorką. (popularna, popularną, popularnym)
2. Piotr Nowak jest lekarzem. (dobry, dobra, dobrym)
3. Moja matka jest pisarką. (znana, znaną, znanym)
4. Ludwik jest dyrektorem (generalna, generalny, generalnym)
5. Kasia jest sekretarką. (nową, nowy, nowym)
6. Zbigniew jest klientem. (stałą, stały, stałym)
7. Andrzej Krysiński jest dentystą. (drogi, drogą, drogim)
8. Marysia jest studentką. (inteligentna, inteligentną, inteligentnym)
9. Zygmunt Stary był królem. (mądrym, mądrą, mądry)
10. Joanna jest lektorką. (najlepszą, najlepsza, najlepszym)

8 Moja rodzina

W mojej rodzinie wszyscy są albo *lekarzami* (lekarz – lm), albo (nauczyciel – lm). Moja mama jest (pediatra), a mój ojciec był (dyrektor) szkoły. Teraz już nie pracuje i jest (emeryt). Moja babcia i mój dziadek ze strony mamy byli (historyk – lm) i pracowali w liceum. Moja druga babcia i drugi dziadek byli (dentysta – lm). Moja ciocia Kasia jest (chirurg), a wujek Mikołaj (ortopeda), ciocia Sabina jest (polonistka), a wujek Marcin (logopeda). Moja siostra studiuje chemię na uniwersytecie i być może też będzie (nauczycielka). Ja jeszcze nie zdecydowałam, kim chcę być: (lekarz) czy (nauczyciel).

2. Narodowości: **Michał jest Polakiem.**

1 Juliette to Francuzka?

Francuz	Francuzka
Szwed	
	Hiszpanka
	Holenderka
Węgier	
	Norweżka
	Belgijka

Amerykanin	
	Polka
	Angielka
Niemiec	
	Chinka
Rosjanin	
	Włoszka

2 Czy Justyna jest Polką?

- Justyna jest z Polski. Ona jest **Polką**.
- Lucia jest z Hiszpanii. Ona jest
- Olga jest z Czech. Ona jest
- Emily jest z Irlandii. Ona jest
- Julija jest z Ukrainy. Ona jest
- Dalma jest z Węgier. Ona jest
- Elisabeth jest z Ameryki. Ona jest

- Michael jest z Ameryki. On jest **Amerykaninem**.
- Elias jest ze Szwecji. On jest
- Markus jest z Norwegii. On jest
- Jonas jest z Niemiec. On jest
- Daan jest z Holandii. On jest
- Bence jest z Węgier. On jest
- Liam jest z Kanady. On jest

3 Tadeusz Kościuszko był Polakiem.

- Lech Wałęsa jest **Polakiem**.
- Milan Kundera jest
- Pedro Almodóvar jest
- Herta Müller jest
- George Clooney jest
- John Kennedy był
- Claude Debussy był
- Maria Montessori była
- Piotr Czajkowski był

- Carla Bruni jest
- Sting jest
- José Manuel Barroso jest
- Umberto Eco był
- Joanna Szczepkowska jest
- Diego Maradona był
- John Lennon był
- Coco Chanel była
- Marcin Luter był

4 Kim oni są?

- Luis Figo i Cristiano Ronaldo są **Portugalczykami**.
- Mateusz i Matylda Damięccy są
- Serena i Venus Williams są
- Tatjana Owsijenko i Ałła Pugaczowa są
- Tony Blair i Elżbieta II są
- Gerard Depardieu i Michel Houellebecq są
- Roberto Benigni i Beppe Grillo są
- Penelope Cruz i Pedro Almodóvar są

a) Portugalczykami	b) Argentyńczykami
a) Rosjanami	b) Polakami
a) Amerykankami	b) Kanadyjkami
a) Ukrainkami	b) Rosjankami
a) Anglikami	b) Norwegami
a) Belgami	b) Francuzami
a) Szwajcarami	b) Włochami
a) Hiszpanami	b) Rumunami

5 Kurs polskiego

Jestem **Niemką** (Niemka) i mieszkam w Berlinie. Uczę się języka polskiego dwa lata. Teraz są wakacje i jestem w Warszawie na kursie językowym. W mojej grupie jest dziewięć osób. Martina jest (Czeszka) i mówi po polsku bardzo dobrze. James jest (Anglik), ale jego żona jest (Polka), więc ma bardzo dużą motywację. Agnes jest (Austriaczka) i chciałaby studiować polski na uniwersytecie w Wiedniu. Fabrice jest (Francuz), mówi też po rosyjsku, więc język polski nie jest dla niego bardzo skomplikowany. Julie jest (Belgijka), jej dziadek był (Polak) i dlatego ona od czasu do czasu mówi w domu po polsku. Chiara jest (Włoszka), ale teraz mieszka w Polsce, bo jej mąż pracuje w Warszawie we włoskim banku. Pedro i Miguel są (Portugalczyk) i naprawdę nie wiem, dlaczego uczą się polskiego.

3. Rodzina: *Jestem ojcem.*

1 Moja rodzina

1. Tomek jest *moim bratem*. (mój brat)
2. Ta dziewczynka jest (moja córka)
3. On jest (mój tata)
4. Krysia jest (moja siostra)
5. Ta pani jest (moja babcia)
6. Marian nie jest (mój mąż)
7. Natalia jest (moja matka)
8. Ignacy jest (mój syn)
9. Tadeusz jest (mój dziadek)
10. Agata jest (moja żona)

2 Kto jest kim?

1. Łucja to moja córka.
Łucja jest moją córką.
2. Grzegorz to mój mąż.
.....
3. Jadwiga to twoja babcia.
.....
4. Andrzej to nasz wuj.
.....
5. Rysio to mój brat.
.....
6. Natalia to jego żona.
.....
7. Basia i Janek to twoi kuzyni.
.....
8. Franek i Jadzia to moje dzieci.
.....
9. Małgorzata i Aleksander to moi rodzice.
.....
10. Tomek i Adam to moi synowie.
.....
11. Ela i Ula to wasze siostry.
.....
12. Wanda i Grażyna to ich ciotki.
.....

3 Rodzina Andrzeja

To jest Andrzej i jego rodzina. Jego żona to Marianna, a jego matka to Renata. Jego ojciec to Mateusz. Jego siostra ma na imię Dominika, a jego brat Grzegorz. Jego córka to Aniela, a syn to Jaś.

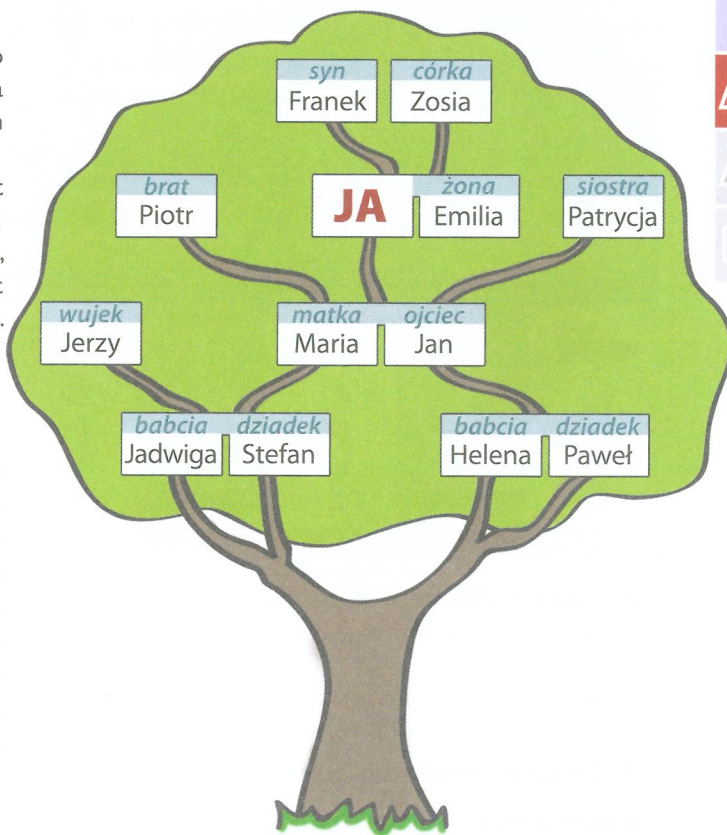
Marianna jest Andrzeja. Renata jest Andrzeja. Mateusz jest Andrzeja. Dominika jest Andrzeja, a Grzegorz jest Andrzeja. Aniela jest Andrzeja, a Jaś jest Andrzeja.

4 Drzewo genealogiczne

1. Maria jest *moją matką*.
2. Jan jest
3. Jadwiga jest
4. Stefan jest
5. Jerzy jest
6. Piotr jest
7. Patrycja jest
8. Emilia jest
9. Zosia jest
10. Franek jest

5 Stara fotografia

Kochanie, zobacz, to zdjęcie mojej rodziny. To Piotr, jest *moim bratem* (mój brat), a to Kasia, która jest jego (dziewczyna). To Agata i Marta – one są (nasza kuzynka – Im). Ten mały chłopiec to Patryk, on jest (syn) Marty. Dalej Sylwia i Magda, które są (córka – Im) wuja Michała, i Marcin – on jest (chłopak) Sylwii. Obok Marcina jest Grażyna, ona jest jego (mama). Z drugiej strony są Fela i Zuza. One są (moja siostra – Im). Potem Ignacy, który jest (mąż) Feli i (mój kolega) z uniwersytetu. Dalej jest Zosia, ona jest (córka) Ignacego i Feli i mały Józio, który jest ich (adoptowany syn).

A1

4. Środki transportu: *Jadę autobusem.*

1 Do firmy jadę rowerem

1. To jest tramwaj. Do pracy *jadę tramwajem*.

2. To jest autobus.

Do kina

3. To jest samochód.

Do sklepu

4. To jest metro.

Do galerii

5. To jest taksówka.

Do opery

6. To jest hulajnoga.

Do biura

7. To jest pociąg.

Do Rzeszowa

2 Czym jedziesz do miasta?

1. Czym jedziesz do pracy? (autobus)

Do pracy jadę autobusem.

2. Czym Kasia jedzie z Mokotowa na Pragę? (tramwaj)

3. Czym Marek jedzie na dyskotekę? (taksówka)

4. Czym Jan podróżuje do Barcelony? (samolot)

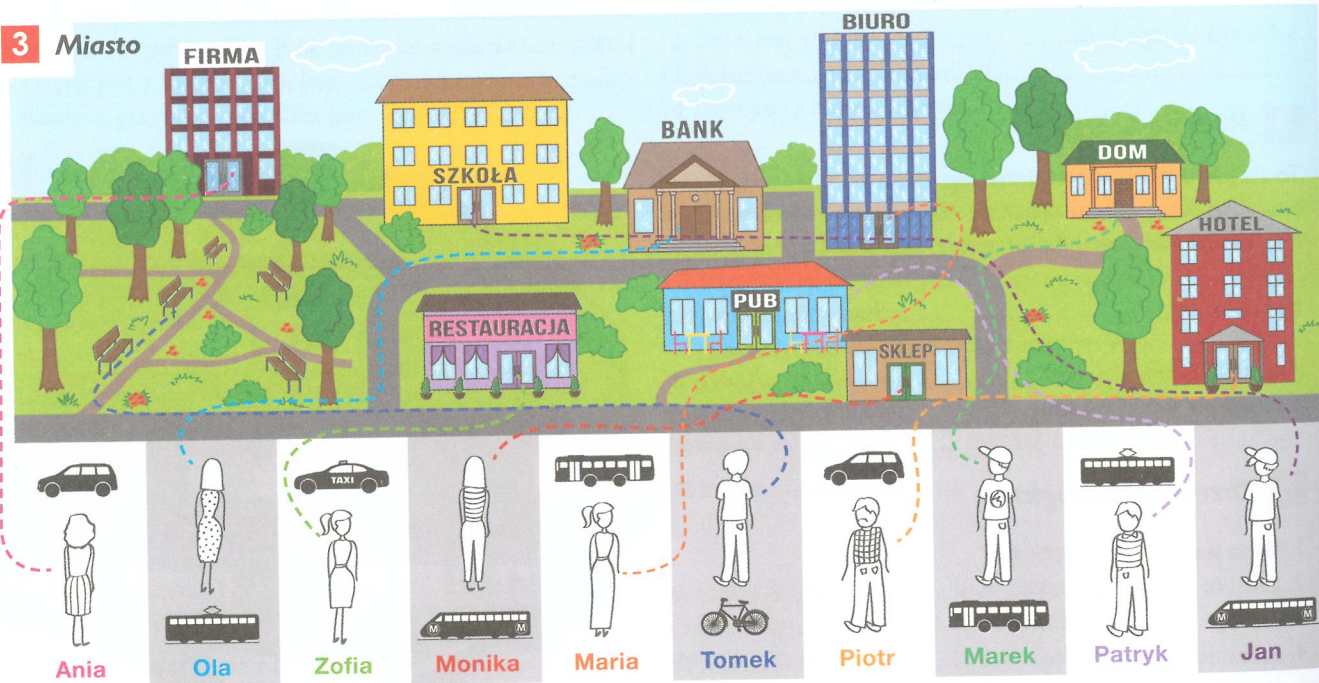
5. Czym jedziesz w sobotę na piknik? (rower)

6. Czym studentki jadą na wakacje? (autostop)

7. Czym jedziemy na 25. piętro Pałacu Kultury i Nauki? (windą)

8. Czym Adam jedzie na uniwersytet? (skuter)

3 Miasto

Jan jedzie metrem do szkoły. do parku.
 do sklepu. do banku.
 do hotelu. do firmy.
 do restauracji. do pubu.
 do domu. do biura.

4 Transport publiczny

Transport publiczny w Warszawie jest bardzo wygodny. Możemy jeździć *autobusem* (autobus), (tramwaj) i (metro). Mamy około 246 linii autobusowych, około 28 linii tramwajowych i dwie linie metra. Tramwaje i metro jeżdżą w dzień i wieczorem, ale (autobus – Im) możemy jeździć też w nocy. Kiedy jest ciepło, popularne są też rowery miejskie. Osoby aktywne mogą jeździć (rower – Im). Rowery są praktyczne, kiedy dystans nie jest duży i jest ładna pogoda. W Warszawie jeździ też specjalny autobus turystyczny – nr 100. Kiedy turyści jadą (ten autobus), mogą oglądać interesujące obiekty. Na Starym Mieście turyści mogą jeździć (dorożka) – to jest atrakcja turystyczna. Mamy więc dużo możliwości. Ciekawe, dlaczego tak dużo osób jeździ (samochód – Im)?

5. Z kim?: Mam spotkanie z nowym dyrektorem.

1 Z kim?

1. Byłam w restauracji z *moją córką*.
(moja córka)

2. Mam spotkanie z
(nasz profesor)

3. Jestem umówiona z
(pan Kowalski)

4. Piszę projekt z
(nowa koleżanka)

5. Idę na spacer z
(mój ojciec)

6. Jutro idziemy do kina z
(wasz kuzyn)

7. Idę na obiad z
(moja przyjaciółka)

8. Idę do przedszkola z
(nasze dziecko)

9. Rozmawiałam z
(ta studentka)

10. Nie spotkałam się z
(moja prababcia)

11. Jadę na wakacje z
(ten kolega)

12. Rano idę na spacer z
(mój pies)

2 Idę na zakupy z koleżankami

1. Mam lekcję z moim studentem.
Mam lekcję z moimi studentami.

2. Jadę nad morze z moją córką.
.....

3. Piję kawę z jej koleżanką.
.....

4. Jestem na spotkaniu z naszym klientem.
.....

5. Oni mają spotkanie z nowym pracownikiem.
.....

6. Wczoraj byłam w filharmonii z moim przyjacielem.
.....

7. Idziemy do parku z naszym synem.
.....

8. Premier spotkał się z nowym ambasadorem.
.....

9. Pracuję nad projektem z tym kolegą.
.....

10. Kupujemy z synem prezent na Dzień Matki.
.....

11. Mój syn bawi się z innym chłopcem.
.....

12. Nie lubię dyskutować z tą dziewczyną.
.....

3 Kalendarz

poniedziałek	telekonferencja – dyrektor kreatywny
wtorek	kolacja – Kasia i Marcin
środa	spotkanie – nasz szef i jego sekretarka film – Monika
czwartek	szpital – mój dziadek
piątek	rozmowa telefoniczna – ważny klient lunch – pani Ania i pan Piotr
sobota	zoo – syn i córka
niedziela	basen – rodzina spacer – ojciec i jego żona

W poniedziałek mam telekonferencję z *dyrektorem kreatywnym*. We wtorek idę na kolację z i W środę mam spotkanie z i a potem idę na film z W czwartek jestem w szpitalu z W piątek mam rozmowę telefoniczną z i lunch z W sobotę idę do zoo z i W niedzielę idę na basen z, a potem na spacer z i

A1

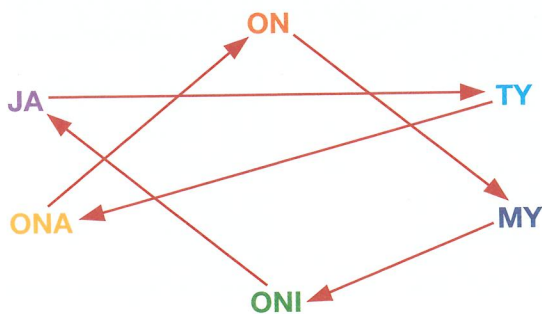
4 Idziesz ze mną czy z nim?

1. Idę na mecz. Idziesz ze *mną*?
2. Jedziemy na wakacje do Jastarni. Jedziesz z
3. Jedziecie do biura samochodem? Mogę jechać z
4. Kasia jest w domu. Czy jesteś z
5. Rodzice jadą nad morze w lipcu. Jedziecie z
6. One idą na lody. Idziecie z
7. Jedziesz w góry? Kto jedzie z
8. Mam ochotę na kawę. Idziesz ze do kawiarni?
9. Marian je obiad. Jecie z
10. Oni muszą iść do sklepu. Idziecie z

5 Z kim masz spotkanie? Z nim?

1. Idę z Karolem na spacer.
Idę z *nim* na spacer.
2. Widziałś się wczoraj z Anią?
Widziałś się z wczoraj?
3. W poniedziałek spotkaliśmy się z nowymi sąsiadami.
Spotkaliśmy się z w poniedziałek.
4. Mężczyźni nie rozmawiają z kobietami o samochodach.
Mężczyźni nie rozmawiają z o samochodach.
5. Dlaczego umówiłeś się z Aldoną na randkę?
Dlaczego umówiłeś się z na randkę?
6. Nie lubię opiekować się małymi dziećmi.
Nie lubię się opiekować.
7. We wtorek mam spotkanie z nowymi inwestorami.
We wtorek mam z spotkanie.
8. Wieczorem wychodzę z mężem do kina.
Wieczorem wychodzę z do kina.
9. Czy możesz porozmawiać z naszą praktykantką?
Czy możesz z porozmawiać?
10. Nie będę się spotykać z Alicją i Izą.
Nie będę się z spotykać.

6 Ze mną?

(ja) Chcę się z tobą spotkać.

.....

.....

.....

.....

.....

7 Z kim mieszkasz w akademiku?

Mieszkam na piątym piętrze w akademiku. Na korytarzu często rozmawiam z *Adą i Wiktorią* (Ada i Wiktoria). Zawsze w piątek chodzę z (one) na jogę. Często jem z (Kamil i Kamila).
Lubię z (oni) gotować, bo oni byli 2 lata w Tajlandii i bardzo dobrze znają kuchnię tajską. Oglądam filmy z (Dorota, Grzegorz i Daniel) albo chodzę z (Rafał, Karol i Karolina), bo oni dobrze znają miasto i wiedzą, gdzie są dobre kluby. Do biblioteki chodzę z (Beata), bo lubię się z (ona) uczyć.

6. Z czym?: *Jem chleb z masłem i piję wodę z cytryną.*

1 Z mlekiem czy z cytryną?

1. woda + cytryna = *woda z cytryną*
2. whisky + lód =
3. woda + sok =
4. kawa + mleko =
5. herbata + cukier =

6. wódka + cola =
7. dżin + tonik =
8. mleko + miód =
9. makaron + sos =
10. ryba + frytki =

2 Bułka z masłem

1. To jest kanapka z *masłem i dżemem*.
(masło i dżem)
2. To jest kanapka z
(szynka i ser)
3. To jest kanapka z
(jajko i sałata)
4. To jest kanapka z
(ryba i ogórek)
5. To jest kanapka z
(nutella i banan)

6. To jest sałatka z
(oliwki i papryka)
7. To jest sałatka z
(kurczak i pomidor)
8. To jest sałatka z
(tosoś i pomarańcza)
9. To jest sałatka z
(tuńczyk i ananas)
10. To jest sałatka z
(jajko i majonez)

3 W restauracji

W polskiej restauracji jem kotlet schabowy z *ziemniakami i surówką* (ziemniaki, surówka). We włoskiej restauracji jem pizzę z
(mozzarella, pieczarki, sos pomidorowy).
W chińskiej restauracji jem ryż z
(warzywa). W greckiej restauracji jem sałatę z
(feta, oliwki, pomidor).
W góralskiej restauracji jem oscypka z
(żurawina).

W restauracji nad morzem jem rybę z
(pieczone ziemniaki). W restauracji wegetariańskiej jem zupę jarzynową z
(makaron). W barze mlecznym jem pierogi z
(kapusta i grzyby). W domu często jem bułkę z
(wołowina, żółty ser, warzywa).
W bałkańskiej restauracji jem zupę z
(owoce morza).

4 W kawiarni

Kelner: Dzień dobry. Co dla pani?
Kasia: Proszę kawę z *bitą śmietaną* (bita śmietana).
Kelner: A dla pani?
Iza: Mam ochotę na herbatę z
i (miód, cytryna).
Kelner: Świetnie. Mamy też bardzo dobre grzane wino z
(pomarańcza, goździki).
Kasia: Nie, dziękuję, nie piję alkoholu z
(dodatki).

Kelner: Cukier?
Iza: Nie, dziękuję, nie lubię herbaty z
(cukier).
Kelner: Rozumiem, polecam coś na deser. Może szarlotka z
(lody) albo tort z
(owoce)?
Iza: Niestety, jestem na diecie...
Kasia: A ja poproszę lody!
Kelner: Dobrze, bardzo proszę.

5 Polskie zupy

W Polsce bardzo popularne są zupy. Jemy często zupę pomidorową z *makaronem* (makaron) albo z
(ryż), zupę grzybową ze (śmietana) i oczywiście żurek z (kiełbasa).
W niedzielę prawie wszyscy jedzą rosół z (makaron). Wiosną popularna jest zupa szczawiowa z (jajko), a latem chłodnik – zimna zupa z (buraki),
..... (ogórek) i (jajko) albo zupa owocowa – słodka zupa z (owoce), na przykład z (jagody) albo (wiśnie)
– często ze (śmietana) i (makaron). Bez zupy nie ma polskiej kuchni!

A1

7. Lokalizacja po przyimku *nad*: **Spacerujemy nad rzeką.**

1 Wakacje nad morzem czy nad rzeką?

1. Jesteśmy nad *wodospadem*. (wodospad)
2. Uwielbiamy spacerować nad (rzeka)
3. W weekend spotykamy się nad (jezioro)
4. Kiedy będziesz nad? (morze)
5. Ich dom stoi nad (staw)
6. Lubię odpoczywać nad (woda)
7. Często spędzamy wakacje z rodzicami nad (polskie jeziora)
8. Nad (polskie rzeki) często są kempingi.
9. Marzę o wakacjach nad (ocean)
10. Mam domek letniskowy nad (kanał)

2 Nad jaką rzeką leży Warszawa?

1. Warszawa leży nad *Wistą*. (Wisła)
2. Poznań leży nad (Warta)
3. Łódź leży nad (Pilica)
4. Lublin leży nad (Bystrzyca)
5. Szczecin leży nad (Odra)
6. Frankfurt leży nad (Men)
7. Wiedeń leży nad (Dunaj)
8. Paryż leży nad (Sekwana)
9. Lizbona leży nad (Tag)
10. Rzym leży nad (Tyber)

3 Bartek jest podróżnikiem

styczeń	Morze Czerwone
marzec	Morze Śródziemne
maj	Morze Bałtyckie
czerwiec	Jezioro Bodeńskie
sierpień	Atlantyk
wrzesień	Wodospad Niagara
październik	Morze Czarne
listopad	Ocean Spokojny

To plan podróży Bartka na ten rok:

W styczniu Bartek będzie w Egipcie, nad *Morzem Czerwonym*. W marcu będzie nad W maju spędzi kilka dni nad a w czerwcu będzie nad W sierpniu spędzi 5 dni nad We wrześniu będzie robił zdjęcia nad W październiku jedzie na Krym, który leży nad a w listopadzie będzie dwa tygodnie nad

4 Polski weekend

Edyta pisze przewodnik po Polsce. Chce zaproponować, jak ciekawie spędzać weekendy, dlatego będzie musiała pojechać w kilka miejsc. Będzie w Kazimierzu Dolnym nad *Wistą* (Wisła). Potem spędzi weekend w Zakopanem i nad (Morskie Oko). Opíše krótkie wakacje nad (Zatoka Pucka). Jeden weekend spędzi nad (Kanał Augustowski), a na kolejny w Bieszczady, gdzie będzie mieszkać w domu nad (Solina). Poradzi zwiedzić Łowicz i poleci dobre miejsce na piknik nad (Bzura). Na urlop zarekomenduje Nad (Niemen) Elizy Orzeszkowej, bo bez dobrej książki nie ma udanych wakacji.

5 Może nad morzem?

Uwielbiamy spędzać wakacje nad *Morzem Bałtyckim* (Morze Bałtyckie), ale rok temu pierwszy raz byliśmy nad (Morze Czerwone). Moja kuzynka Agata dwa lata temu była nad (Morze Adriatyckie) i wróciła zachwycona. Bardzo nam polecała wakacje na Malcie, więc planujemy pojechać tam w przyszłym roku. Koleżanka mojej żony, która mieszka w Niemczech, była miesiąc temu nad (Morze Północne), ale dla nas to mało atrakcyjne na wakacje. Jeszcze nigdy nie byliśmy nad (Ocean Indyjski). Za kilka lat chcielibyśmy spędzić wakacje nad (Amazonka), ale do tego musimy się przygotować finansowo.

8. Położenie po przyimkach między, nad, pod, przed, za: **Poznań** **leży między Berlinem a Warszawą.**

1 Galeria handlowa

Galeria handlowa jest za *Dworcem Centralnym* (Dworzec Centralny). Pod (budynek) jest garaż. Na parterze jest supermarket, a za (supermarket) są windy. Na pierwszym piętrze są kawiarnie i restauracje. Restauracja grecka jest między (kawiarnia) Coffee Heaven a (cukiernia) Bliklego. Przed (cukiernia) stoją stoliki i krzesła. Lody są za (sklep) z sokami. Bank znajduje się na drugim piętrze między (Empik i sklep sportowy).

Za (sklep sportowy) jest jeszcze bardzo duży punkt z (komputery, telewizory i telefony). Na ostatnim piętrze jest kino. Przed (sala kinowa) znajdują się kasy i bar z (coca-cola i popcorn). Nad (kino) jest jeszcze taras z (ogród).

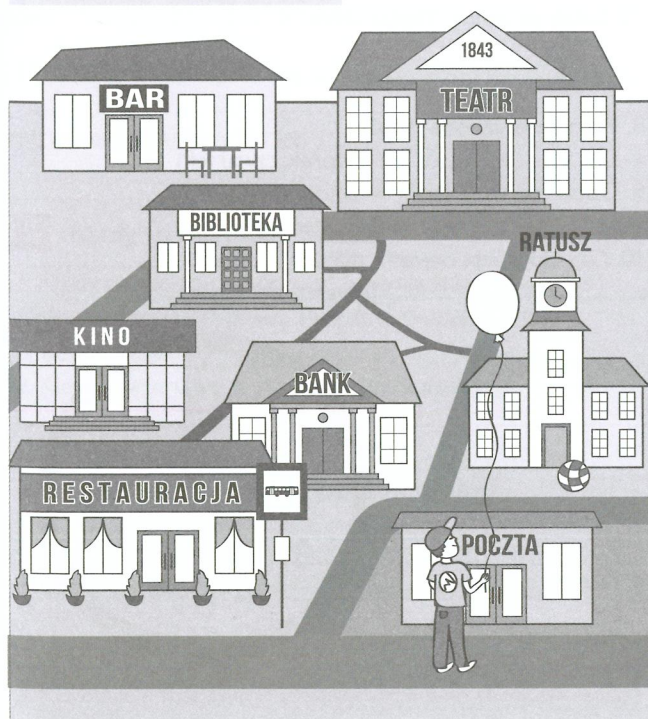
2 Ulica Długa

Przejście dla pieszych jest przed *hotelem*. Za jest mały park. Nad leci latawiec. Między a jest bank. Nad lecą ptaki. Dom jest za Przed jest parking. Jeden samochód zaparkował przed Między a stoi chłopiec. Pod leżą klucze.

3 Między, nad, przed, za

między / nad / przed / za

- Gdzie jest bank?
Bank jest między kinem i ratuszem.
- Gdzie jest kino?
Kino jest
- Gdzie stoi dziecko?
Dziecko stoi
- Gdzie leży piłka?
Piłka leży
- Gdzie jest bar?
Bar jest
- Gdzie znajduje się ratusz?
Ratusz znajduje się
- Gdzie jest biblioteka?
Biblioteka jest
- Gdzie leci balon?
Balon leci
- Gdzie jest teatr?
Teatr jest
- Gdzie zatrzymuje się autobus?
Autobus zatrzymuje się

9. Określenia czasu po przyimkach między, przed: **Pracuję między dziewiątą a dwunastą.**

1 Plan dnia dyrektora Jana Kowalskiego

6:00–7:00	śniadanie, kawa, gazeta
7:00–8:00	podróż do pracy
8:00–9:00	spotkanie z pracownikami
9:30–11:30	spotkania biznesowe
12:00–13:00	lunch
13:00–15:00	praca przy komputerze, e-maile do klientów
15:00–16:00	kurs hiszpańskiego
16:00–17:00	relaks
17:30–18:30	tenis z kolegami
18:30–19:00	kolacja w domu
19:00–20:00	rozmowa telefoniczna z bratem
20:00–22:00	film lub mecz piłki nożnej

Między *szóstą a siódmą* dyrektor je śniadanie, pije kawę i czyta gazetę. Między a jedzie do pracy. Między a ma spotkanie z pracownikami. Między a ma spotkania biznesowe. Między a je lunch. Między a pracuje przy komputerze, pisze e-maile do klientów. Między a ma kurs hiszpańskiego. Między a relaksuje się. Między a gra w tenisa z kolegami. Między a je kolację w domu. Między a rozmawia przez telefon z bratem. Między a ogląda film lub mecz piłki nożnej.

2 Między zmierzchem a świtem

- Nie mam czasu przed *południem*. (południe)
- Ten klub zamyka się przed (północ)
- Lubię biegać przed (świt)
- Chodzisz spać przed? (północ)
- Nigdy nie piję kawy przed (godzina trzynasta)

- Spotkamy się u ciebie przed (wieczór)
- Oni chcą być w hotelu przed (zmierzch)
- Często pracuję między a (północ, druga)
- Przedpołudnie jest między a (dziesiąta, dwunasta)
- Lubię piosenkę *Między dniem a* (noc)

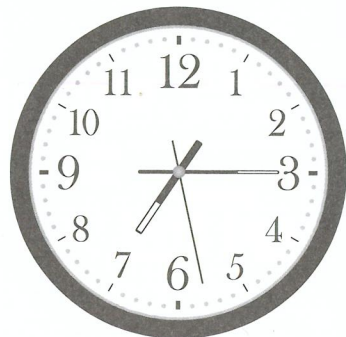
3 Tydzień

- Przed *poniedziałkiem* jest niedziela.
- Przed jest poniedziałek.
- Przed jest wtorek.
- Przed jest środa.
- Przed jest czwartek.
- Przed jest piątek.
- Przed jest sobota.

- Pracujecie zawsze między a? (wtorek, czwartek)
- Dzieci nie mają lekcji w szkole między a (piątek, niedziela)
- Czy biuro jest otwarte między a? (poniedziałek, środa)

4 Co zwykle robisz rano?

- Nigdy nie wstaję przed *siódmą*.
- Zwykle piję kawę rano, przed
- Rzadko czytam gazetę przed
- Często chodzę na obiad przed
- Zwykle jestem w biurze przed
- Bardzo rzadko wracam do domu przed
- Rzadko chodzę spać przed
- Zwykle jem śniadanie między a
- Czasem mam spotkania między a
- Zwykle nic nie jem między a

5 Co robisz między majem a lipcem?

styczeń	
luty	nowy kontrakt ;)
marzec	premia
kwiecień	przygotowania do maratonu
maj	urlop
czerwiec	
lipiec	Kopenhaga - super!
sierpień	remont mieszkania :/
wrzesień	weekend w Lublinie
październik	spotkanie z Jarkiem w Poznaniu
listopad	dużo pracy :(((
grudzień	odwiedzić babcię

Między *kwietniem* a *lipcem* planuję urlop. Firma podpisze ze mną nowy kontrakt między a Przed dostanę premię. Zawsze mam dużo pracy przed Przed spotkam się z Jarkiem w Poznaniu. Przed planuję remont mieszkania. Przed jadę do Kopenhagi. Między a przygotowuję się do maratonu. Między a jadę na weekend do Lublina. Przed chciałbym odwiedzić babcię.

6 Z czym kojarzy się styczeń?

1. Styczeń kojarzy mi się z *Nowym Rokiem*.
2. Luty kojarzy mi się z
3. Marzec kojarzy mi się z
4. Kwiecień kojarzy mi się z
5. Maj kojarzy mi się z
6. Czerwiec kojarzy mi się z
7. Lipiec i sierpień kojarzą mi się z
8. Wrzesień kojarzy mi się z
9. Październik kojarzy mi się z
10. Listopad kojarzy mi się z
11. Grudzień kojarzy mi się z

styczeń	NOWY ROK I KARNAWAŁ
luty	OSTATKI I MOJE URODZINY
marzec	DZIEŃ KOBIET I PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY
kwiecień	WIELKANOC
maj	DZIEŃ MATKI
czerwiec	KONIEC SZKOŁY I DZIEŃ DZIECKA!
lipiec	WAKACJE!!!
sierpień	
wrzesień	POCZĄTEK ROKU SZKOLNEGO
październik	DZIEŃ NAUCZYCIELA
listopad	ZADUSZKI
grudzień	BOŻE NARODZENIE I PREZENTY...

7 Kiedy to wszystko robisz?

1. Kiedy pijecie sok owocowy? (między, śniadanie, obiad)
Sok owocowy pijemy między śniadaniem a obiadem.
2. Kiedy spacerujesz z psem? (przed, kolacja)
3. Kiedy się gimnastykujesz? (przed, śniadanie)
4. Kiedy jedziecie na staż? (przed, egzamin dyplomowy)
5. Kiedy nie jesteś zajęty? (między, spotkanie, telekonferencja)
6. Kiedy trzeba myć ręce? (przed, jedzenie)
7. Kiedy Jacek chodzi na siłownię? (między, praca, kolacja)
8. Kiedy robisz zakupy? (między, lekcje, korepetycje)
9. Kiedy masz krótką przerwę? (między, kurs tańca, tenis)
10. Kiedy rektor jest w instytucie? (między, zebranie, wykład)

A1

10. Zainteresowania: *Interesujesz się włoską sztuką?*

1 Czym oni się interesują?

- Interesuję się *kinem europejskim*. (kino europejskie)
- Moja siostra interesuje się
..... (gra komputerowa – Im)
- Zosia interesuje się
..... (zdrowe jedzenie)
- Nie interesuję się ani
ani (polityka, ekonomia)
- Mąż Marty interesuje się
(gotowanie)
- Moi rodzice interesują się (szachy)
- Wy naprawdę interesujecie się
.....? (stary samochód – Im)
- Ty interesujesz się
..... (joga i boks)
- Oni interesują się
..... (literatura i poezja)
- W naszej rodzinie nikt nie interesuje się
(sport)

2 Dlaczego?

- Dlaczego czytasz książki Czesława Miłosza? (literatura polska)
Czytam książki Czesława Miłosza, bo interesuję się literaturą polską.
- Dlaczego zwiedzasz Łódź? (architektura i sztuka)
- Dlaczego Kasia nie zna marki Dior? (francuska moda)
- Dlaczego Zuza uprawia skysurfing? (sporty ekstremalne)
- Dlaczego oni idą na wykład o Japonii? (kultura japońska)
- Dlaczego nie poszedłeś na film *Die Fälscher*? (niemieckie kino)
- Dlaczego chodzisz do filharmonii? (muzyka klasyczna i jazz)
- Dlaczego chcecie jechać do Wiednia? (austriacka opera)
- Dlaczego kupujesz książki Sienkiewicza? (książki historyczne)
- Dlaczego oglądacie mecz polskiej ekstraklasy? (piłka nożna)

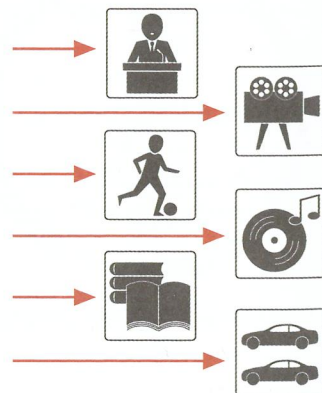
3 Zainteresowania

- Mama lubi francuskie filmy.
Ona interesuje się francuskimi filmami.
- Zuzanna lubi sztukę nowoczesną.
- Wanda i Krystian lubią tango argentyńskie.
- Maurycy lubi chiński teatr.
- Beata lubi tureckie dywany.
- Bożena lubi turystykę i podróże.
- Grzegorz lubi archeologię i etnografię.
- Izabela lubi tajski boks.
- Tomasz lubi egzotyczne ptaki.
- Patrycja lubi stare piosenki.

4 Karina z rodziną

To jest Karina i jej bliscy. Jej matka ma na imię Bożena, a ojciec – Grzegorz. Mąż Kariny ma na imię Witold. Karina ma troje dzieci: dwie córki – Basię i Małgosię i syna Bartka. Bożena jest *matką* Kariny i interesuje się *polityką*.

- Grzegorz jest Kariny i interesuje się
- Witold jest Kariny i interesuje się
- Basia jest Kariny i interesuje się
- Małgosia jest Kariny i interesuje się
- Bartek jest Kariny i interesuje się

II. Dopełnienie po czasownikach *martwić się, opiekować się, zajmować się: **Opiekuję się chorą babcią.***

1 Kim się opiekujesz?

- Matka opiekuje się *małym dzieckiem*. (małe dziecko)
- Nauczycielka opiekuje się (wszystkie dzieci)
- Ojciec opiekuje się (młodszy syn)
- Pani Beata opiekuje się (nowy pracownik)
- Pani Bożena opiekuje się (ogród i kwiaty)
- Elżbieta musi opiekować się (moi rodzice)
- Od dawna opiekujemy się (samotna sąsiadka)
- Nasza firma opiekuje się (pelikany) w zoo.
- Fundacja opiekuje się (zdolni uczniowie)
- Miasto opiekuje się (ten cmentarz)

2 Czym się martwisz?

- Martwię się *twoim zdrowiem*. (twoje zdrowie)
- Rodzice martwią się jej (zachowanie)
- Ekolodzy martwią się (zmiany klimatyczne)
- Martwimy się (sytuacja ekonomiczna)
- Martwię się (pogoda) w wakacje.
- Koledzy martwią się (opóźnienia) w realizacji projektu.
- Martwicie się? (wasza córka)
- Ludzie (wszystko) się martwią.
- Matka martwi się (moje oceny)
- Martwię się (to), co mi powiedziałaś.

3 Kim oni są i czym się zajmują?

Matylda

Maja

Agata

Jadwiga

Krzysztof

Stanisław

Tomasz

Jan

Ryszard

Matylda
sekretarka
kalendarz prezesa

Agata
prawnik
umowy

Krzysztof
prezes
strategia firmy

Tomasz
kierownik działu PR
kontakty z klientami

Ryszard
praktykant
materiały
promocyjne

Maja
menedżer
organizacja pracy

Jadwiga
graficzka
reklama i marketing

Stanisław
dyrektor personalny
rekrutacja i zwolnienia

Jan
księgowy
przelewy bankowe

- Krzysztof jest *prezesem*. Zajmuje się *strategią firmy*.
- Matylda jest Zajmuje się
- Stanisław jest Zajmuje się
- Tomasz jest Zajmuje się
- Agata jest Zajmuje się
- Jan jest Zajmuje się
- Maja jest Zajmuje się
- Ryszard jest Zajmuje się
- Jadwiga jest Zajmuje się

A1

4 Czym zajmuje się weterynarz?

dzieci / rachunki / joga / muzyka / zwierzęta / sztuka
moda / pacjenci / konflikty religijne / polityka

1. Wincenty jest weterynarzem, zajmuje się *zwierzętami*.
2. Aniela jest w partii, zajmuje się
3. Grzegorz jest lekarzem, zajmuje się
4. Franek jest malarzem, zajmuje się
5. Justyna jest trenerką, zajmuje się
6. Melania jest nianią, zajmuje się
7. Paweł jest księgowym, zajmuje się
8. Ula jest projektantką, zajmuje się
9. Jowita jest krytykiem, zajmuje się
10. Ryszard jest dziennikarzem, zajmuje się

5 Kto się tym zajmuje?

1. Zajmować się + prasowanie i odkurzanie
Ja zajmuję się prasowaniem i odkurzaniem.
2. Opiekować się + klient biznesowy
Karol
3. Martwić się + przyszłość
Prezydent
4. Opiekować się + starzy ludzie
Ty
5. Zajmować się + głupstwa
Ty
6. Nie martwić się + to
Oni
7. Nie zajmować się + współczesna sztuka francuska
My
8. Opiekować się + bezdomne zwierzęta
Weterynarz
9. Zajmować się + prace domowe
W weekend one
10. Martwić się + on
Ty

6 Kim? Czym?

sytuacja finansowa / trawnik i róże / młodszy wnuk / pies i kot / oceny
współczesne malarstwo / chore dzieci / książki i słowniki / gotowanie i sprzątanie

1. Czym zajmuje się ogrodnik?
Ogrodnik zajmuje się *trawnikiem i różami*.
2. Kim opiekuje się babcia?
Babcia opiekuje się
3. Kim opiekuje się weterynarz?
Weterynarz opiekuje się
4. Czym martwi się księgowy?
Księgowy martwi się firmy.
5. Kim opiekuje się pediatra?
Pediatra opiekuje się
6. Czym zajmuje się krytyk sztuki?
Krytyk sztuki zajmuje się
7. Czym zajmuje się bibliotekarka?
Bibliotekarka zajmuje się
8. Czym zajmuje się gospodyni domowa?
Gospodyni domowa zajmuje się
9. Czym martwi się nauczyciel?
Nauczyciel martwi się uczniów.
10. A czym ty się zajmujesz, opiekujesz i martwisz?
Zajmuję się
opiekuję się
martwię się

7 Weronika wraca do pracy

Weronika ma małe dziecko, ale wraca do pracy.

Kiedy jest w biurze, *jej dzieckiem* (jej dziecko) opiekuje się niania. Weronika martwi się, czy niania dobrze zajmuje się (mała Małgosia). Dzisiaj niania idzie z (dziecko) na długi spacer do parku. Weronika martwi się (pogoda), bo prognoza nie była dobra. W pracy Weronika zajmuje się i (budżet i planowanie), a jej koleżanka Dominika (strategia marketingowa). Firma ma kilku nowych klientów, więc Weronika nie martwi się (jej aktualna kondycja). Od poniedziałku w biurze pracuje nowy praktykant, który zajmuje się (robienie) kawy, dlatego asystentka Weroniki może spokojnie zajmować się i (kserowanie, skanowanie) dokumentów. Weronika opiekuje się trochę (nowy praktykant).

12. Określanie narzędzia: **Proszę pisać długopisem.**

1 Czym piszesz?

1. Proszę pisać *czarnym długopisem*. (czarny długopis)
2. Zupęjemy , a makaron (łyżka, widelec)
3. Chińczycy jedzą ryż (pałeczki)
4. Nie możesz jeść (ręce)
5. Czy on otworzył drzwi? (klucz)
6. Rzadko suszę włosy (suszarka)
7. Umyj ręce (mydło)
8. Nie mogę otworzyć tej butelki (korkociąg)
9. Ona pisze na komputerze (jeden palec)
10. Mama umyła okno (ocet)

2 Czym to się je?

otwieracz, *łyżka*, szczotka do włosów, klucz, golarka, pałeczki, szczoteczka do zębów, mikser, żelazko, długopis

1. – Czym jesz zupę?
– Zupęjem *łyżką*.
2. – Czym jesz ryż?
–
3. – Czym się golisz?
–
4. – Czym myjesz zęby?
–
5. – Czym się czeszesz?
–
6. – Czym ubijasz śmietanę?
–
7. – Czym prasujesz koszulę?
–
8. – Czym otwierasz drzwi?
–
9. – Czym podpisujesz dokumenty?
–
10. – Czym otwierasz puszkę tuńczyka?
–

3 Czym płacisz?

widelec, przelew, długopis, gotówka, pieprz, *tymianek*, nóż, karta, pióro, łyżka, kupon, pałeczki, czosnek, cynamon, ołówek, czek, bazyli, kredki

płacę	piszę	przyprawiam	jem
		<i>tymiankiem</i>	

4 Prace domowe

Bardzo lubię prace domowe. Wczoraj odkurzałem dywany odkurzac / odkurzacze / odkurzaczem. Myłem podłogę mop / mopem / mopa. Pastowałem parkiet pastę / pasty / pastą. Myłem naczynia specjalnego płynu / specjalnym płynem / specjalny płyn. Czyściłem wannę szczoteczka / szczoteczką / szczoteczki. Ścierałem kurze ścierka / ścierkę / ścierką. Po tym wszystkim wypiliśmy kawę z mlekiem i odpoczywałem w ogrodzie.

5 Skarżypyta

Maciek mówi nauczycielce, co zrobili jego koledzy: „Tomek rzucił *kamieniem* (kamień)!” „Franek poplamił koszulę (herbata)!” „Antek pobrudził ścianę (jajko) na miękko!” „Hania rysowała (kredka) po ścianie!” „Zosia uderzyła Romka (książka)!” „Tosia jadła obiad (palec)!” „Jacek malował (farby) po ławce!”

A2

13. Orzeczenie imienne z czasownikiem zostać: **Gdy będę duży, zostanę pilotem.**

1 Kim oni zostaną?

1. Ania studiuje biologię.

Ania zostanie *biologiem*.

2. Tomek studiuje architekturę.

Tomek zostanie

3. Małgosia i Jaś studiują medycynę.

Oni zostaną

4. Joasia studiuje dziennikarstwo.

Joasia zostanie

5. Bartek studiuje ekonomię.

Bartek zostanie

6. Karol i Maciek studiują psychologię.

Oni zostaną

7. Grzegorz studiuje archeologię.

Grzegorz zostanie

8. Agnieszka studiuje polonistykę.

Agnieszka zostanie

9. Michał studiuje informatykę.

Michał zostanie

10. Sylwia i Dominik studiują teologię.

Oni zostaną

2 Kim zostanie Wojtek, kiedy dorośnie?

1. Wojtek lubi *grać w piłkę*, być może zostanie *piłkarzem*.

2. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

3. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

4. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

5. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

6. Wojtek lubi, być może zostanie

7. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

8. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

9. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

10. Wojtek lubi, być może zostanie

być może zostanie

3 Kim on został? Kim ona została?

chemiczka, pływaczka, pisarz, poeta, malarz, piosenkarka, astronom, *prezydent*, kompozytor, *piłkarz*1. Kiedy Gabriel Narutowicz wrócił z emigracji, wygrał pierwsze wybory prezydenckie w Polsce. Został *prezydentem* Polski.

2. Kiedy Maria Skłodowska-Curie wyjechała do Paryża, rozpoczęła studia na Sorbonie.

Została

3. Kiedy Fryderyk Chopin skończył 7 lat, skomponował pierwszego poloneza.

Został

4. Kiedy Henryk Sienkiewicz podjął studia na uniwersytecie, zaczął pisać powieści.

Został

5. Kiedy Zbigniew Boniek był chłopcem, chętnie kopał piłkę.

Został

6. Kiedy Maryla Rodowicz i Edyta Górniak chodziły do szkoły, dużo śpiewały.

Zostały

7. Kiedy Mikołaj Kopernik był uczniem, interesował się gwiazdami.

Został

8. Kiedy Adam Mickiewicz nauczył się pisać, ułożył pierwszy wiersz.

Został

9. Kiedy Witkacy i Vincent van Gogh byli mali, lubili malować.

Zostali

10. Kiedy Otylia Jędrzejczak była dziewczynką, lubiła pływać.

Została

4 Nie zrobię już kariery...

Nie jestem *optymistą* (optymista), jeśli chodzi o moją karierę. Już nigdy nie zostanę

..... (wielki pianista), (policjant) ani

(archeolog). Myślę też, że nie zostanę (laureat) Nagrody Nobla ani

(mistrz) Polski w ortografii. Niestety, nie będę też (szejek arabski). Trzy lata temu

chciałem zostać (barman), poszedłem nawet na specjalny kurs. Potem pomyślałem jednak,

że to nie dla mnie. Kiedy miałem 6 lat, bardzo chciałem zostać (kosmonauta), ale dzisiaj mam

pięćdziesiąt cztery lata i zrozumiałem, że prawdopodobnie na zawsze pozostanę (urzędnik).

14. Dopełnienie po przyimkach z, za (imiona i nazwiska): **Dziennikarka** przeprowadza wywiad z **Kasią Kowalską**.

1 Z kim idziesz na imprezę?

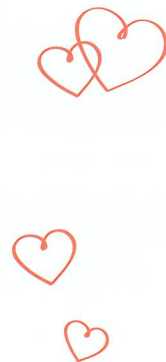
1. Idę na przyjęcie z <i>Jerzym i Piotrem</i> . (Jerzy i Piotr)	7. Pracuję razem z (Alojzy i Gustaw)
2. W sobotę jem lunch z (Ignacy i Paweł)	8. Kiedy żona jest w pracy, zajmuję się (Ksawery)
3. Idziemy do kina z (Antoni i Maria)	9. Babcia opiekuje się (Pankracy i Weronika)
4. W poniedziałek mam spotkanie z (Maurycy i Donald)	10. Jesteśmy w parku z (Aleksy i Zosia)
5. Moja siostra spotyka się z (Jeremi)	11. Rzadko spotykamy się z (Cezary)
6. Ten chłopiec stoi za (Dionizy)	

2 Randki

Ania szuka wielkiej miłości i codziennie chodzi na randki. Z kim Ania ma randkę w tym tygodniu?

TYGODNIOWY PLAN RANDEK :)	
poniedziałek	Ignacy – kolega ze studiów
wtorek	Bazyli – sąsiad z bloku
środa	Bonifacy – kelner z jej ulubionej restauracji
czwartek	Cezary – tajemniczy nieznajomy
piątek	Eustachy – znajomy jej przyjaciółki Ewy
sobota	January – kolega z pracy, szef działu marketingu
niedziela	Laurenty – towarzysz na wyprawach rowerowych

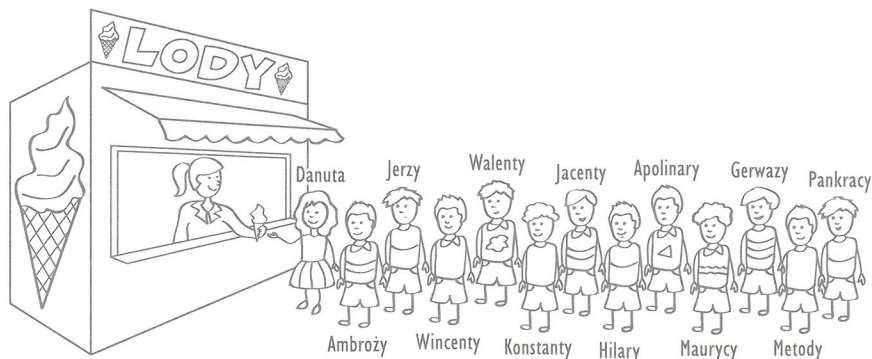
W poniedziałek Ania ma randkę z *Ignacym*, który jest jej kolegą ze studiów.

- We wtorek Ania ma randkę z
- W środę Ania ma randkę z
- W czwartek Ania ma randkę z
- W piątek Ania ma randkę z
- W sobotę Ania ma randkę z
- W niedzielę Ania ma randkę z

3 Budka z lodami

Jest lato, 34°C. Wszystkie dzieci kupują lody i dlatego jest długa kolejka. Pierwsza stoi Danuta, za Danutą stoi Ambroży.

- Za *Ambrożym* stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi
- za stoi

B1

4 Z kim masz spotkanie?

1. Mam spotkanie z *Anną Kowalską i Eugeniuszem Nowackim*. (Anna Kowalska, Eugeniusz Nowacki)
2. Mam spotkanie z (Monika Krupińska)
3. Mam spotkanie z (Kasia Nasiorowska)
4. Mam spotkanie z (Krzysztof Nurzyński)
5. Mam spotkanie z (Agata Zakrzewska)
6. Mam spotkanie z (Sylwia Kalińska)
7. Mam spotkanie z (Wojciech Krysiński)
8. Mam spotkanie z (Jadwiga Roguska)
9. Mam spotkanie z (Michał Olszański)
10. Mam spotkanie z (Julia Pałęcka)

5 Kalendarz spotkań pani prezydent Łodzi

godzina	spotkanie
8:00–9:00	Katarzyna Wiśniewska, sekretarka
9:30–11:00	Adam Winiecki, rzecznik prasowy
11:00–12:30	Jerzy Piasecki, architekt miasta Łodzi
12:30–13:45	Joanna Zatorska, specjalistka do spraw promocji miasta
13:45–15:00	Krzysztof Milecki, nowy inwestor strategiczny
15:00–16:00	Izabela Kownacka, koordynatorka współpracy z zagranicą
16:00–17:00	Antoni Jabłoński, wiceprezydent miasta
17:00–18:30	Karolina Kołodziejska, przedstawicielka rady mieszkańców
18:30–20:00	Marta Łukomska i Daria Wilczyńska, przyjaciółki
20:00–22:00	Bartosz Bielecki, najlepszy przyjaciel

Między *ósmą* a *dziwiątą* pani prezydent Łodzi ma spotkanie z *sekretarką Katarzyną Wiśniewską*.

- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
ze
- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
z
- Między a ma spotkanie
z

15. Przymiotniki w funkcji rzeczownika: *Lekarz zajmuje się chorym.*

1 Kim opiekuje się lekarz?

1. Lekarz musi opiekować się <i>chorym</i> . (chory)	6. Byliśmy na kawie ze starym (znajomy)
2. Niełatwo być (biedny)	7. Lekarz zajmuje się teraz?
i (bezrobotny)	8. Nikt nie zajmuje się (ciężarna)
3. Policjant rozmawia z (aresztowany)	9. Chory nie powinien kontaktować się ze (zdrowy)
4. Dziecko nie powinno rozmawiać z (obcy)	10. Nikt nie lubi dyskutować z (księgowy)
5. Nie będę dyskutować z bo mnie nie zrozumie. (bogaty)	

2 Z kim spotkał się prezydent?

1. Prezydent spotkał się z <i>bezrobotnymi</i> . (bezrobotni)	6. Pracuję z (niepełnosprawni)
2. W szpitalu lekarze zajmują się (chorzy)	7. Nie rozmawiaj z (obcy)
3. Adam siedzi w więzieniu z innymi (aresztowani)	8. Do Chorwacji lecimy ze (znajomi)
4. Moja babcia uwielbia rozmawiać z (młodzi)	9. Michał i Marek są (moi bliscy)
5. Ola pracuje w ośrodku pomocy społecznej, gdzie zajmuje się (bezdomni)	10. Lubię chodzić na randki z (łysi)

3 Maraton

Kto przed kim biegnie?

Kulawy biegnie przed *niedysponowanym*,
niedysponowany przed

.....
.....
.....
.....
.....

4 Policjant rozmawia z podejrzanym

1. Lekarz opiekuje się kobietą, która jest nieprzytomna.
2. Nie rób interesów z osobami, które są skąpe.
3. Nie dyskutuj z mężczyzną, który jest pijany.
4. Policjant miał kontakt z mężczyzną, który jest podejrzanym.
5. Adwokat rozmawiał z kobietą, która została aresztowana.
6. Wolontariusz opiekuje się mężczyzną, który nie ma domu.
7. Dentystka rozmawia z osobami, które nie mają zębów.
8. Fryzjer nie widuje się z ludźmi, którzy nie mają włosów.
9. Rzadko spotykam się z osobami, które nie mają pracy.
10. Nie rozmawiaj z mężczyzną, którego nie znasz.

Lekarz opiekuje się nieprzytomną.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

16. Rzeczowniki o rozszerzonym temacie typu imię – imieniem:

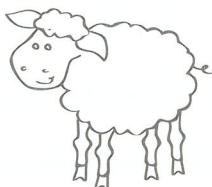
Proszę podpisać się imieniem i nazwiskiem.

1 Młoda krowa to cielę

jagnię / cielę / kurczę / prosię / źrebię / pisklę / koźlę / niemowlę

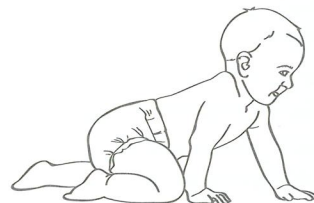
1.

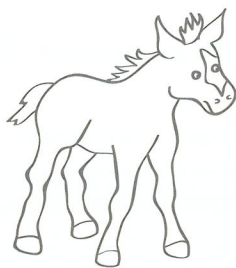
2.

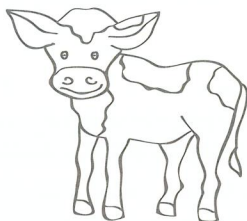
3. pisklę

4.

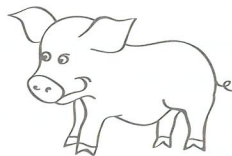
5.

6.

7.

8.

2 Każdy był kiedyś mały

jagnię / cielę / kurczę / prosię / źrebię / pisklę / koźlę / niemowlę

1. Każda kura była kiedyś *kurczęciem*.

2. Każda krowa była kiedyś

3. Każda świnia była kiedyś

4. Każda koza była kiedyś

5. Każdy ptak był kiedyś

6. Każda owca była kiedyś

7. Każdy koń był kiedyś

8. Każdy człowiek był kiedyś

3 Problem z ramieniem

1. Wilk jest *niebezpiecznym zwierzęciem*.

(niebezpieczne zwierzę)

2. W czasie podróży po Ameryce miałem kontakt

z Apaczów. (plemię)

3. Po ostatnim meczu mam problem z

..... (prawe ramię)

4. Nie pamięta wół, jak był. (cielę)

5. Jaskółka opiekuje się

..... (małe pisklę)

6. Od urodzenia żyję z

(to znamię)

7. Kura spaceruje po podwórku z

..... (żółte kurczę)

8. Dlaczego podpisujesz się

(jego imię)

4 Kto zajmuje się zwierzętami?

1. Od dawna interesuję się *indiańskimi plemionami*.

(indiańskie plemię)

2. Kasia ma problem z (ramię)

3. Bartek uwielbia opiekować się

..... (chore zwierzę)

4. Powinnaś iść z

(niemowlę) do lekarza.

5. Basia zajmuje się

....., które zostawiła matka.

(pisklę i kurczę)

6. Posługujesz się

(dwa imiona)

7. Krzysztof pracuje w zoo i zajmuje się

..... (dzikie zwierzę)

8. Nie martw się

..... (moje czerwone ramię). Za długo się opalałam.

9. Rolnik jedzie z

(tygodniowe kurczę)

10. Profesor Karlicki interesuje się

..... (plemię germańskie)

Czy pamiętasz?

1 Z kim masz dziś wideokonferencję?

1. Nie interesuję się *tym sportem ekstremalnym*. (ten ekstremalny sport)
2. Istnieje konflikt między (te sąsiadujące ze sobą kraje)
3. Spotkałam się z dwa razy. (to miłe dziecko)
4. Kościół jest między a (ta alejka, tamta ulica)
5. Mamy dziś wideokonferencję z (ci nowi klienci)
6. Spotkałam się z (ten przystojny mężczyzna)
7. Gabinet doktora jest za (te czerwone drzwi)
8. Moja sekretarka zajmuje się (ta ważna sprawa)
9. Chciałbym spotkać się z (tamta piękna dziewczyna)
10. Doktor zajmie się (te chore pacjentki)

2 Jakim aparatem zrobiłeś to zdjęcie?

1. Zrobiłem te zdjęcia aparatem cyfrowym.
2. Monika jest dobrą siostrą.
3. Nowakowie są nowoczesnymi rodzicami.
4. Agata jest doświadczoną lektorką.
5. Sylwia i Cezary są gościnnymi ludźmi.
6. Marian jest odpowiedzialną osobą.
7. Małgorzata jest dobrym człowiekiem.
8. Paweł i Gaweł są kontrowersyjnymi artystami.
9. Ten polityk jest świetnym negocjatorem.
10. Dominika je jajko plastikową łyżeczką.
11. Jesteście starymi kolegami.
12. Piotr jest najlepszym przyjacielem.

Jakim aparatem zrobiłeś te zdjęcia?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Jacek jest architektem

1. Jacek jest architektem.

Kim jest Jacek?

2. Małgosia zajmuje się zwierzętami.

3. We wtorki opiekuję się dziećmi.

4. Iwona interesuje się muzyką i sportem.

5. Edward zajmuje się działem finansowym.

6. Interesuję się tym autorem.

7. Jej syn jest lekarzem.

8. Ta pani zajmuje się roślinami.

9. Idę na kolację z Jackiem.

10. Miałam duże problemy z tym komputerem.

Czy pamiętasz?

4 Trochę historii

1. Bolesław Szczodry był *trzecim królem Polski*. (trzeci król Polski)
Którym królem Polski był Bolesław Szczodry?
2. Jadłem obiad z
(drugi sekretarz ambasady)
3. Teraz zajmuję się
(trzecie dziecko)
4. Za piętnaście minut spotykam się z
(czwarty kandydat)
5. Ewa Kopacz została w historii Polski.
(druga pani premier)
6. Pracujemy już nad
(siódmy projekt graficzny)
7. John Tyler był Stanów Zjednoczonych.
(dziesiąty prezydent)
8. Mój ojciec interesuje się
(osiemnasty, ale nie dziewiętnasty wiek)
9. Jan Paweł II był
(dwieście sześćdziesiąty czwarty papież)
10. Polska jest Litwy.
(szósty partner gospodarczy)

5 Plotki i ploteczki

Basia i Ala umówiły się na kawę. Uwielbiają plotkować o wspólnych znajomych. Mogą to robić godzinami.

Basia: Cześć, Alu! Co u ciebie słychać?

Ala: Cześć, u mnie wszystko w porządku. A u ciebie?

Basia: U mnie bez zmian. Czy ty wiedziałaś, że Ola bierze ślub z *Adamem* (Adam)?

Ala: Żartujesz? Z (on)? To jest wiadomość roku. Nic nie wiedziałam. W życiu nie chciałam być jego
(żona). Zamiast spędzać z (ona) czas, ciągle gdzieś wychodzi z (kumple). Siedzi z
(oni) godzinami w barze i ogląda mecze.

Basia: Masz rację. On chyba nie jest (dobry kandydat) na męża. Aa, nie zgadniesz, kogo widziałam wczoraj w galerii handlowej?

Ala: Kogo?

Basia: Jarka z (jego nowa narzeczona)! Nie wiem, która to już z kolei, bo po piątej przestałam liczyć.

Ala: On się zachowuje jak aktor z brazylijskiej telenoweli. Rozmawiałaś z (on)?

Basia: Bardzo krótko. Chyba wstydził się rozmawiać ze (ja) przy narzeczonej.

Ala: No tak. A pamiętasz Magdę i Witka? Na piątym roku studiów byłam z (oni) na obozie studenckim.

Basia: Pamiętam. Co u nich?

Ala: Po studiach nie miałam kontaktu ani z (ona), ani z (on). Okazało się, że trzy lata temu wzięli ślub i razem z (przyjaciele) wyjechali na rok do Stanów. Teraz wrócili do Polski. Witek wspólnie ze (swoją siostrę) prowadzi małą kawiarnię na Mokotowie, a Magda pracuje w agencji reklamowej.

Basia: Ojej! Już tak późno! Alu, przepraszam cię. Muszę lecieć. Jestem umówiona do fryzjera. Pa!

Ala: Pa!

Czy pamiętasz?

6 Historia Mikołaja

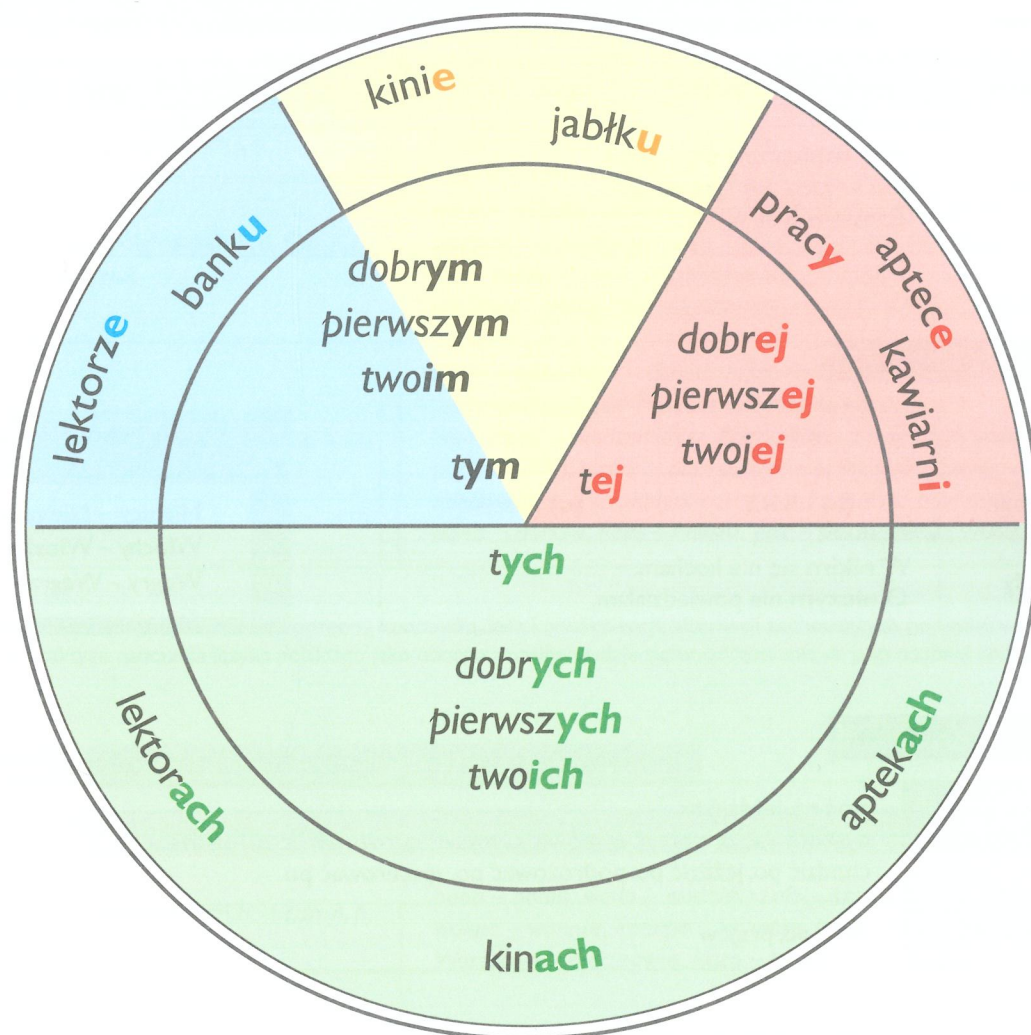
Kiedy Mikołaj był *małym dzieckiem* (małe dziecko), interesował się (samochody). Wtedy jego mama myślała, że zostanie (inżynier). W szkole podstawowej lubił czytać książki. Jego tata sądził, że zostanie (pisarz). W liceum opiekował się (małe koty), więc jego babcia powiedziała, że zostanie (biolog). Kiedy Mikołaj spotykał się z (koledzy), mówił, że zostanie (artysta), bo interesował się (malarstwo). Kiedy miał dziewiętnaście lat, zakochał się w dziewczynie, która była (Niemka), miała na imię Heidi. Mikołaj często jeździł (samochód) do Niemiec. Jego dziewczyna mieszkała w Konstancji nad (Jezioro Bodeńskie). Heidi była (nauczycielka) języka niemieckiego. Mikołaj rozmawiał z (ona) po angielsku. Życie między (Polska) a (Niemcy) było trudne, więc Mikołaj nauczył się niemieckiego, przeprowadził się do Heidi i zaczął pracować w ekskluzywnej restauracji, która znajdowała się nad (brzeg) Renu. Przed (restauracja) był piękny ogród. Mikołaj bardzo interesował się (niemiecka kuchnia) i po latach został (znany kucharz). Jego najlepszym daniem była kaczka z (żurawina), (gruszki) i (sos borowikowy).

7 Andrzej Wajda

Andrzej Wajda (ur. 6 marca 1926 roku w Suwałkach) był *wybitnym polskim reżyserem filmowym i teatralnym* (wybitny polski reżyser filmowy i teatralny). Jego ojciec był (zawodowy żołnierz) i zginął w Katyniu. Podczas wojny młody Wajda mieszkał w Radomiu. Był wtedy (tragarz, magazynier i robotnik). W latach 1946–1949 był (student) Akademii Sztuk Pięknych. Od 1949 roku związany z (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna) w Łodzi. Jego pierwsze filmy należą do nurtu zwanego (polska szkoła filmowa). Wajda zadebiutował (trzy znaczące filmy), ważnymi dla polskiej kinematografii: (Pokolenie, Kanał i Popiół i diament). W latach 1972–1983 kierował (Zespół Filmowy X), a od 1978 do 1983 był (prezes) Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W latach przełomu 1989–1991 zajął się (polityka), został nawet (senator) RP. Przez wiele lat współpracował z (Europejska Akademia Filmowa) i (francuska Akademia Sztuk Pięknych). Wajda był (reżyser wszechstronny). Jego nazwisko należy łączyć z (film psychologiczny, historyczny i kino polityczne). Był (autor) ekranizacji licznych dzieł literackich, takich jak: Wesele, Ziemia Obiecana czy Pan Tadeusz. Artysta zajmował się także (reżyseria teatralna), współpracował z (krakowski Teatr Stary) i (warszawski Teatr Powszechny). Za wybitne osiągnięcia i zasługi dla polskiej kinematografii otrzymał wiele wyróżnień. Był m.in. (doktor) honoris causa kilku uniwersytetów i (kawaler) orderu Legii Honorowej. Jego film Człowiek z żelaza został nagrodzony (Złota Palma) w Cannes. Andrzej Wajda był (pierwszy polski filmowiec), który w 2000 roku otrzymał Oscara za całokształt twórczości. Zmarł 9 października 2016 roku w wieku 90 lat.

MIEJSCOWNIK – (o) kim? (o) czym?

Jestem w twoim domu.

LICZBA POJEDYNCZA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męski	-(i)e -u	-ym -im (po k, g)	Dyskutujemy o tym problemie. Jestem w Parku Ujazdowskim.
rodzaj nijaki	-(i)e -u -um		Ojciec pracuje w tym biurze. Myślę o nowym mieszkaniu. Wystawa jest w Muzeum Narodowym.
rodzaj żeński (= celownik)	-(i)e -i -y	-ej -iej (po k, g)	Kolacja będzie po godzinie szóstej. Jesteśmy we francuskiej piekarni. Rozmawiamy o mojej pracy.

LICZBA MNOGA

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy	-ach	-ych -ich (po k, g)	Wróciła do pracy po udanych wakacjach. Kwiaty stoją na szerokich stołach. Nie rozmawiamy o naszych studentach.

ZAIMKI OSOBOWE

mianownik	ja	ty	on/ono	ona	my	wy	oni/one
miejscownik	mnie	tobie	nim	niej	nas	was	nich
przykłady	Przy tobie czuję się dobrze. Jest w nim coś specjalnego. Często o was myślę.						

ZAIMKI PRZECZĄCE

mianownik	nikt	nic
miejscownik	(o) nikim	(o) niczym
przykłady	W nikim się nie kocham. O niczym nie powiedziałam.	

UWAGA!

Niemcy – Niemczech
Włochy – Włoszech
Węgry – Węgrzech

UŻYCIE MIEJSCOWNIKA

po czasownikach	grać na, jeździć na dyskutować o, marzyć o, mówić o, myśleć o, rozmawiać o, rozmyślać o chodzić po, jeździć po, podróżować po, spacerować po
po przyimkach	na, o, po, przy, w

FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A1

- Instytucje publiczne: **Studiuję na uniwersytecie.**
- Mieszkanie: **Lodówka jest w kuchni.**
- Wakacje: **Jestem w Alpach na wschodzie Francji.**
- Godziny: **Będę w domu o piątej.**
- Miesiące i lata: **Przyjechałem do Polski w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym siódmym roku w maju.**
- Czas i kolejność czynności po przyimkach *po, w*: **Po śniadaniu biorę prysznic.**
- Tematy rozmów: **Marzę o urlopie we Włoszech.**
- Muzyka i sport: **Gram na gitarze i jeżdżę na nartach.**

A2

- Aktywności: **Jestem na kolacji w restauracji.**
- Lokalizacja: **Gdzie jest poczta?**
- Podróże: **Globtroter podróżuje po świecie.**
- Zakupy: **Kupiłam tort w cukierni.**

B1

- Media: **To jest blog o polskiej kuchni.**

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK

RZECZOWNIKI RODZAJU MĘSKIEGO I NIJAKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystribucja końcówki	przykłady
-e	po spółgłoskach <i>t, r</i>	<i>Paweł – Pawle, doktor – doktorze</i>
-ie*	po spółgłoskach <i>b, d, f, m, n, p, s, t, w, z</i>	<i>chleb – chlebie, samochód – samochodzie, szef – szefie, problem – problemie, ekran – ekranie, syrop – syropie, pies – psie, kot – kocie, Kraków – Krakowie, bez – bie, ale: dom – domu, pan – panu, syn – synu, Wrocław – Wrocławiu</i>
-u	po spółgłoskach <i>c, ch, cz, ć, dz, dź, g, j, k, l, h, rz, sz, ś, ź, ż</i>	<i>ojciec – ojcu, duch – duchu, echo – echu, deszcz – deszczu, teść – teściu, Gucio – Guciu, ksiądz – księdzu, niedźwiedź – niedźwiedziu, Bóg – Bogu, pokój – pokoju, jajo – jaju, park – parku, biurko – biurku, król – królu, koń – koniu, mieszkanie – mieszkaniu, kucharz – kucharzu, powietrze – powietrzu, dorsz – dorszu, Adaś – Adasiu, paż – paziu, masaż – masażu</i>

* Z fleksyjnego punktu widzenia -ie nie jest odrębną końcówką, lecz konsekwencją alternacji zachodzących po wyżej wymienionych spółgłoskach. W praktyce nauczania języka polskiego jako obcego zasadne wydaje się wyodrębnienie -ie jako osobnej końcówki.

RZECZOWNIKI RODZAJU ŻEŃSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystribucja końcówki	przykłady
-ie	po spółgłoskach <i>b, d, f, m, n, p, s, t, w, z</i>	<i>baba – babie, woda – wodzie, szafa – szafie, mama – mamie, wanna – wannie, kanapa – kanapie, kasa – kasie, debata – debacie, Warszawa – Warszawie, koza – kozie</i>
-e	po spółgłoskach <i>ch, g, k</i>	<i>mucha – musze, podłoga – podłodze, biblioteka – bibliotece</i>
-y	po spółgłoskach <i>c, cz, dz, rz, sz, ż</i>	<i>praca – pracy, pomarańcza – pomarańczy, kukurydza – kukurydzy, burza – burzy, kasza – kaszy, wieża – wieży</i>
-i	po spółgłoskach <i>dź, ź, j, l</i>	<i>Łódź – Łodzi, gałąź – gałęzi, restauracja – restauracji, Izabela – Izabeli</i>
-∅	po spółgłoskach miękkich i zmiękczonech	<i>ciocia – cioci, niania – niani, Kasia – Kasi</i>

Przy wyborze końcówki w rzeczownikach rodzaju męskiego i nijakiego w miejscowniku należy kierować się zasadą fonetyczną. Jeśli temat zakończony jest na spółgłoskę miękką (*ć, dź, h, ś, ź* oraz wszystkie spółgłoski, po których jest *i*), spółgłoskę funkcjonalnie miękką (*c, cz, dz, dź, sz, ż*) lub *k, g, j, l* wybieramy końcówkę -u (*koń – koniu, radio – radiu, kosz – koszu, serce – sercu, pociąg – pociągu, Kongo – Kongu, rok – roku, jajo – jajku, strój – stroju, jajo – jaju, ból – bólu, pole – polu*), a kiedy temat kończy się na spółgłoskę twardą (*t, s, w, r* itd.), wybieramy końcówkę -e (*kot – kocie, lustro – lustrze*). Wyjątkiem są rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na spółgłoskę twardą *b, p* oraz *w*, które przyjmują końcówkę -u, chociaż zgodnie z zasadą fonetyczną powinny kończyć się na -e (*gołąb – gołębiu, karp – karpiu, paw – pawiu*). Przed końcówką -e zachodzą liczne alternacje (por. tabela z alternacjami).

W rodzaju żeńskim też możemy się kierować regułą fonetyczną. Mamy do wyboru końcówki -e, -i oraz -y. Jeżeli temat kończy się na spółgłoskę miękką, wybieramy końcówkę -i (*dłoń – dłoni*), jeżeli na spółgłoskę funkcjonalnie miękką, wybieramy -y (*kasza – kaszy*), jeżeli na spółgłoskę twardą, wybieramy końcówkę -e (*apteka – aptece*). W przypadku twardych spółgłosek zachodzą alternacje – na ogół identyczne jak w rodzaju męskim i nijakim (por. tabela z alternacjami).

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
b → bi	<i>pub</i> – <i>pubie</i> , <i>baba</i> – <i>babie</i>	We wszystkich rodzajach gramatycznych końcówka -e zmiękcza poprzedzającą ją spółgłoskę, która z twardej staje się zmiękczone, miękka albo funkcjonalnie miękka. Podobnie działa niekiedy końcówka -u w rodzaju męskim i nijakim.
ch → sz	<i>monarcha</i> – <i>monarsze</i> , <i>mucha</i> – <i>musze</i>	
d → dzi	<i>miód</i> – <i>miodzie</i> , <i>woda</i> – <i>wodzie</i>	
f → fi	<i>graf</i> – <i>grafie</i> , <i>żyrafa</i> – <i>żyrafie</i>	
ł → l	<i>Michał</i> – <i>Michale</i> , <i>skała</i> – <i>skale</i>	
m → mi	<i>mama</i> – <i>mamie</i> , <i>problem</i> – <i>problemie</i>	
n → ni	<i>Sebastian</i> – <i>Sebastianie</i> , <i>margaryna</i> – <i>margarynie</i> , <i>kino</i> – <i>kinie</i>	
p → pi	<i>karp</i> – <i>karpiu</i> , <i>sklepp</i> – <i>sklepie</i> , <i>kanapa</i> – <i>kanapie</i>	
r → rz	<i>teatr</i> – <i>teatrze</i> , <i>gitara</i> – <i>gitarze</i> , <i>biuro</i> – <i>biurze</i>	
s → si	<i>czas</i> – <i>czasie</i> , <i>kasa</i> – <i>kasie</i>	
śł → śl	<i>pomysł</i> – <i>pomyślie</i> , <i>Wisła</i> – <i>Wiślie</i>	
sm → śmi	<i>pismo</i> – <i>piśmie</i>	
sn → śni	<i>sosna</i> – <i>sośnie</i> , <i>wiosna</i> – <i>wiośnie</i>	
st → ści	<i>most</i> – <i>moście</i> , <i>kapusta</i> – <i>kapuście</i> , <i>miasto</i> – <i>mieście</i>	
t → ci	<i>temat</i> – <i>temacie</i> , <i>gazeta</i> – <i>gazecie</i>	
w → wi	<i>żółw</i> – <i>żółwiu</i> , <i>głowa</i> – <i>głowie</i>	
z → zi	<i>koza</i> – <i>kozie</i> , <i>obraz</i> – <i>obrazie</i>	
zd → ździ	<i>gwiazda</i> – <i>gwieździe</i> , <i>wjazd</i> – <i>wjeździe</i>	
g → dz	<i>noga</i> – <i>nodze</i>	Występują wyłącznie w rzeczownikach rodzaju żeńskiego.
k → c	<i>matka</i> – <i>matce</i>	
ą → ę	<i>błąd</i> – <i>błędzie</i> , <i>gałąź</i> – <i>gałęzie</i> , <i>gołąb</i> – <i>gołębiu</i>	Występuje w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
e → ø	<i>dome</i> – <i>domku</i> , <i>Niemiec</i> – <i>Niemcu</i> , <i>ojciec</i> – <i>ojcu</i> , ale: <i>człowiek</i> – <i>człowieku</i> <i>kabel</i> – <i>kablu</i> , <i>Paweł</i> – <i>Pawłe</i> , ale: <i>nauczyciel</i> – <i>nauczycielu</i> , <i>przyjaciel</i> – <i>przyjacielu</i>	Występuje w rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ek i -ec oraz w niektórych rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -el i -el.
ó → o	<i>stół</i> – <i>stole</i> , <i>samochód</i> – <i>samochodzie</i> , ale: <i>ból</i> – <i>bólu</i> , <i>król</i> – <i>królu</i>	Występuje w większości jednosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego lub w ostatniej sylabie kilkusylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

- Miejscownik jest jedynym przypadkiem, który występuje wyłącznie po przyimkach, np. *Jestem w górach*. *Spaceruję po lesie*.
- Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a w mianowniku, np. *poeta*, *artysta*, *tata*, odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one przymiotników, zaimków, czasowników w rodzaju męskim, np. *Studenci dyskutują o francuskim artyście*. *Mariola myśli o przystojnych kolegach*.
- Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły (np. *profesor*, *premier*, *inżynier*), jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Rozmawiamy o prezes Kowalskiej*. Można również użyć rzeczownika *pani*: *Wczoraj dyskutowaliśmy o pani minister*. Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka*, *doktorka*, *psycholożka*: *Oni rozmawiają o nowej psycholożce*.
- Identycznie jak przymiotniki w miejscowniku odmieniają się:
 - zaimki wskazujące: *ten* – *tym*, *ta* – *tej*, *tamto* – *tamtym*, *ci* – *tych*,
 - zaimki dzierżawcze: *mój* – *moim*, *swoje* – *swoim*, *wasze* – *waszym*,
 - zaimki względne: *który* – *którym*, *jaka* – *jakiej*, *którzy* – *którym*,
 - liczebniki porządkowe: *pierwszy* – *pierwszym*, *szósta* – *szóstą*,
 - imiona męskie zakończone na -i, -y: *Antoni* – *Antonim*, *Jerzy* – *Jerzym*,
 - nazwiska męskie zakończone na -ski, -cki: *Kowalski* – *Kowalskim*, *Wodecki* – *Wodeckim*,
 - nazwiska żeńskie zakończone na -ska, -cka: *Kowalska* – *Kowalskiej*, *Wodecka* – *Wodeckiej*.

I. Instytucje publiczne: *Studiuje na uniwersytecie.*

1 Gdzie robimy zakupy?

1. Zakupy robimy w (sklepie) / sklepu / sklepem.
2. Antibiotyk kupujemy w apteka / apteką / aptece.
3. Na pociąg czekamy na dworcem / dworcu / dworzec.
4. Tańczymy na dyskoteką / dyskotekę / dyskotece.
5. Spaceruję z psem w parkiem / parku / park.

6. Jemy obiad w restauracji / restauracją / restauracja.
7. Na samolot czekamy na lotnisko / lotniskiem / lotnisku.
8. Lekarz operuje w szpitalu / szpital / szpitalem.
9. Student studiuje na uniwersytecie / uniwersytetu / uniwersytecie.
10. Pijemy piwo w pubie / pub / pubem.

2 Gdzie oni pracują?

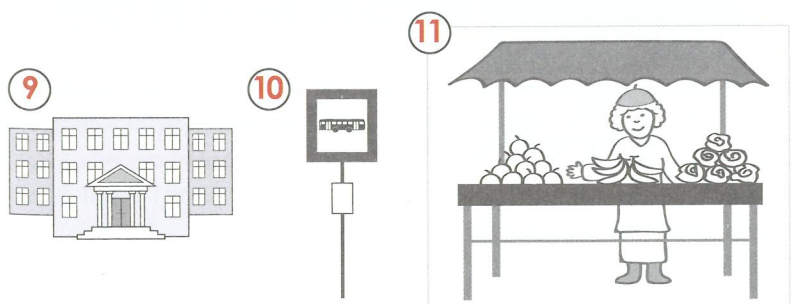
szpital / policja / sklep / kancelaria / biuro / telewizja / uniwersytet / gospodarstwo rolne / straż pożarna / szkoła / urząd

1. Maria jest sekretarką. Ona pracuje w biurze.
2. Emil jest strażakiem. On pracuje w
3. Martyna jest policjantką. Ona pracuje w
4. Natalia jest nauczycielką. Ona pracuje w
5. Damian jest rolnikiem. On pracuje w
6. Kamil jest sprzedawcą. On pracuje w

7. Justyna jest lekarką. Ona pracuje w
8. Weronika jest profesorem. Ona pracuje na
9. Roman jest adwokatem. On pracuje w
10. Michał jest dziennikarzem. On pracuje w
11. Magda jest urzędniczką. Ona pracuje w

3 Jestem na...

1. Pani Maria z dziećmi jest na skrzyżowaniu.
2. Jowita czeka na pociąg na
3. Marek trenuje na
4. Tomek czeka na żonę na
5. Jarek rozmawia z policjantem na
6. Basia tańczy na
7. Kamil pływa na
8. Student wysyła list na
9. Profesor ma wykład na
10. Czekam na autobus na
11. Kupuję świeże pomidory na
12. Rolnik mieszka na
13. Samochody są zaparkowane na

4 Dzień studentki

Kasia studiuje psychologię. Wstaje o godzinie 7:00. Codziennie o 7:15 idzie do łazienki i bierze prysznic. O 7:30 idzie do kuchni, gdzie robi śniadanie. Na śniadanie je zwykle dwie bułki z dżemem i miodem. Następnie ubiera się i o godzinie 8:00 idzie na przystanek. O godzinie 8:07 wsiada do autobusu. Autobus jedzie 20 minut, ale na szczęście Kasia nie musi się przesiadać. O godzinie 8:30 Kasia wchodzi do budynku uniwersytetu. O godzinie 8:35 idzie do szatni, gdzie zostawia kurtkę, następnie o 8:45 idzie do kawiarni i kupuje kawę. Pije kawę z mlekiem i z cukrem, która daje jej dużo energii. Potem o 9:10 idzie do biblioteki i czyta książkę. Może czytać do 9:45, bo o 10:00 zaczyna się pierwszy wykład. O 9:50 idzie do sali wykładowej, gdzie słucha profesora i robi notatki. O 11:30 kończy się pierwszy wykład. Wtedy Kasia ma przerwę na obiad i o godzinie 11:45 idzie do stołówki. Potem ma jeszcze jeden wykład, a o godzinie 16:00 wraca do domu.

Gdzie jest Kasia?

7:15	Kasia jest w łazience.
7:30	
8:00	
8:07	
8:30	
8:35	
8:45	
9:10	
9:50	
10:00	
11:45	
16:00	

5 Gdzie ona czeka na pociąg?

lotnisko / dworzec / siłownia / poczta / szkoła / szpital / księgarnia / kościół / galeria handlowa / biuro podróży

1. Kasia czeka na pociąg.
Ona jest na dworcu.

2. Romek musi kupić znaczek pocztowy.
On jest

3. Pan Michał uprawia sport.
On jest

4. Justyna chce pojechać na wycieczkę do Grecji.
Ona jest

5. Kamila jest uczennicą.
Ona jest
6. Przemek czeka na samolot do Berlina.
On jest

7. Agnieszka jest chora.
Ona jest

8. Ewelina i Marek biorą ślub.
Oni są

9. Paweł robi zakupy.
On jest

10. Zygmunt kupuje książki.
On jest

2. Mieszkanie: *Lodówka jest w kuchni.*

1 Plan mieszkania

kuchnia / sypialnia / salon / gabinet /
łazienka / toaleta / przedpokój / balkon

1. kuchnia

2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

2 Sofa jest w przedpokoju czy w salonie?

1. Sofa jest w przedpokoju / w salonie / w toalecie.
2. Hamak jest w łazience / w kuchni / na balkonie.
3. Zmywarka jest w gabinecie / w kuchni / w sypialni.
4. Wanna jest w kuchni / w łazience / w przedpokoju.
5. Lodówka jest w sypialni / na balkonie / w kuchni.
6. Łóżko jest w toalecie / w kuchni / w sypialni.
7. Lustro jest w przedpokoju / w kuchni / w bibliotece.
8. Zlew jest w sypialni / na balkonie / w kuchni.
9. Telewizor jest na balkonie / w przedpokoju / w salonie.
10. Prysznic jest w łazience / w toalecie / w gabinecie.

3 Uwielbiam moje mieszkanie!

kuchnia / sypialnia / salon / gabinet / łazienka / przedpokój / balkon

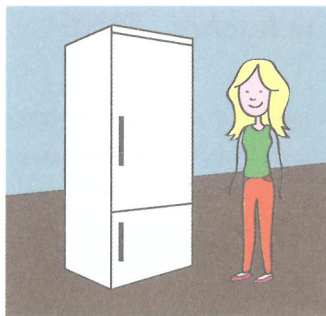
W mojej *kuchni* mam nową kuchenkę i teraz codziennie gotuję. W moim mam dwie wygodne kanapy, duży telewizor i wiele książek. W moim mam piękne stare biurko i lubię tam pracować. W mojej mam wannę, ale nie mam prysznica. W mojej mam łóżko i dużą szafę. W moim nie mam mebli, bo jest bardzo mały, ale na moim mam dużo kwiatów i ziół: bazylię, oregano, rozmaryn i miętę.

A1

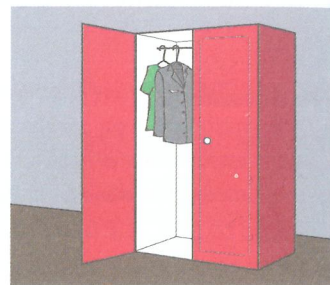
4 Co leży na gazecie?

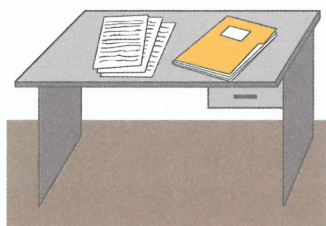
1. Długopis leży w / na / przy gazecie.

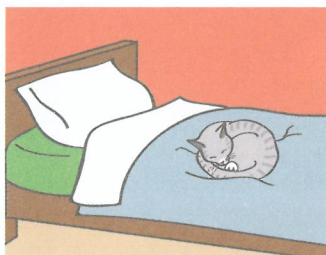
2. Dominika stoi przy / na / w lodówce.

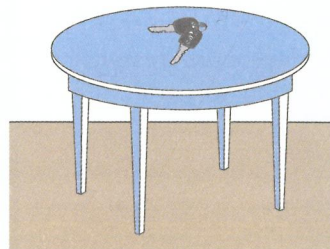
3. Ubrania wiszą na / przy / w szafie.

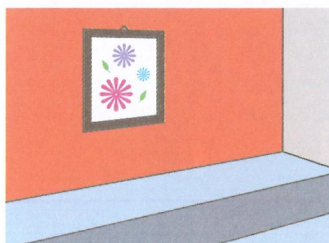
4. Dokumenty leżą przy / na / w książce.

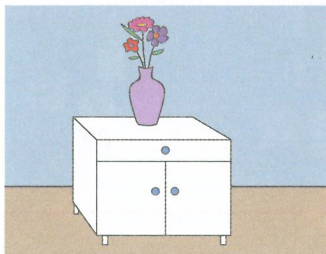
5. Kot śpi na / w / przy łóżku.

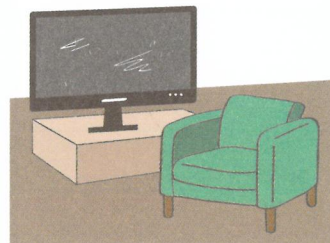
6. Kluczyki leżą na / przy / w stole.

7. Obraz wisi w / na / przy ścianie.

8. Kwiaty stoją przy / na / w szafce.

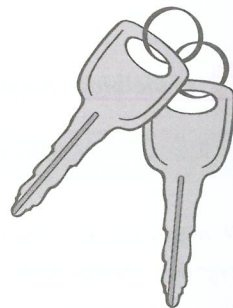
9. Fotel stoi na / przy / w telewizorze.

5 Gdzie jest sukienka?

- Mamo, gdzie jest moja żółta sukienka?
- Może wisi w *szafie* (szafa)?
- Nie ma jej ani w (szafa), ani w (komoda).
- A na (fotel) w (twój pokój)?
- Nie, nie ma jej w (mój pokój).
- A na (podłoga) w (łazienka)?
- W (łazienka) też jej nie widzę.
- To może jest w (pralka).
- W (pralka)??? Chciałam dzisiaj iść w niej na dyskotekę...

6 Gdzie są kluczyki?

- Kasiu, gdzie są kluczyki do samochodu?
- Nie wiem. Może leżą na *stoliku* (stolik) w (przedpokój).
- Nie ma ich tam...
- Nie pamiętasz, gdzie je zostawiłeś? Nie masz ich w (kieszeń) kurtki?
- Nie, nie mam.
- A na (regał) w (salon)?
- Na (regał) nie ma.
- To może w (szuflada)?
- Tak, są!

3. Wakacje: Jestem w Alpach na wschodzie Francji.

1 Gdzie jest wieża Eiffla?

Rzym / Włochy, Berlin / Niemcy, Paryż / Francja, Warszawa / Polska, Londyn / Wielka Brytania, Moskwa / Rosja, Praga / Czechy, Waszyngton / Stany Zjednoczone, Barcelona / Hiszpania, Strasburg / Francja

1. Wieża Eiffla jest w *Paryżu*, we *Francji*.
2. Biały Dom jest w, we
3. Pałac Kultury i Nauki jest w, w
4. Big Ben jest w, w
5. Koloseum jest w, we
6. Parlament Europejski jest w, we
7. Plac Czerwony jest w, w
8. Brama Brandenburska jest w, w
9. Sagrada Familia jest w, w
10. Most Karola jest w, w

2 Gdzie jesteś?

		Gdzie jesteś?			Gdzie jesteś?
1.	Ukraina	<i>na Ukrainie</i>	21.	Kuba	
2.		na Białorusi	22.		na Malcie
3.	Litwa		23.	Majorka	
4.		na Łotwie	24.		na Helu
5.	Francja		25.	Warszawa	
6.		w Szwajcarii	26.		w Berlinie
7.	Egipt		27.	Londyn	
8.		w Polsce	28.		w Brukseli
9.	Sudety		29.	Chiny	
10.		w Karpatach	30.		w Niemczech
11.	Tatry		31.	Czechy	
12.		w Alpach	32.		na Węgrzech
13.	Europa		33.	Saturn	
14.		w Ameryce	34.		na Marsie
15.	Azja		35.	Pluton	
16.		w Afryce	36.		na Słońcu
17.	Śląsk		37.	Wielkopolska	
18.		na Mazurach	38.		w łódzkim
19.	Kaszuby		39.	Małopolska	
20.		na Mazowszu	40.		w zachodnio-pomorskim

3 Gdzie oni są na wakacjach?

1. Arek – Alpy
Arek jest na wakacjach w Alpach.
2. Marzena – Tatry
.....
3. Konrad – Chiny
.....
4. Iza – Brazylia
.....
5. Wojtek – Sopot
.....
6. Maciek – Hiszpania
.....
7. Julia – Himalaje
.....
8. Kinga – Majorka
.....
9. Andrzej – Kuba
.....
10. Hania – Grecja
.....

A1

4 Plany urlopowe

- Michalina: Cześć, co słysząc? Macie już plany na urlop?
- Justyna: Jeszcze nie. Myślę o *ciepłych krajach* (ciepły kraj – lm). Marzę o (Grecja), a mój mąż o (Dania) lub o (Norwegia). Ja uwielbiam się opalać i kąpać w (ciepłe morze), a on spacerować po (duże miasto – lm), (muzeum – lm), (kościół – lm). A ty? Gdzie spędzasz urlop?
- Michalina: W lipcu jestem dwa tygodnie w (Argentyna), a wrzesień spędzam na (południe) Europy, we (Włochy).
- Justyna: Zazdroszczę! Ja nie mam tak dużo urlopu, bo zimą zawsze jeździmy na narty. Uwielbiamy spędzać czas w (polska góra – lm), w (Tatry) i (Bieszczady) lub we (francuskie Alpy).
- Michalina: Podobno nasz szef też często jeździ w góry. Ma swoje ulubione miejsce w (Austria).
- Justyna: Dobrze, że ja jeżdżę do Francji. Spotkać szefa na (urlop) to pech ;)

5 Europa

Europa to część świata, która leży na *półkuli północnej* (półkula północna). Na (północ) leży Norwegia, na (południe) – Hiszpania, na (wschód) – Rosja, a na (zachód) – Portugalia. W Europie jest obecnie 46 niepodległych państw. Na (północ) są: Finlandia, Norwegia i Szwecja. Na (północny wschód) jest Litwa, Łotwa i Rosja. Na (wschód) leżą: Białoruś, Ukraina, a na (południowy wschód) Rumunia i Bułgaria. Polacy często jeżdżą na urlop do krajów, które znajdują się na (południe) Europy, na przykład do Włoch albo do Grecji. Tam w wakacje jest zawsze bardzo ciepło i jest dużo słońca. Na (południowy zachód) znajduje się Hiszpania i Portugalia. W (ten kraj – lm) produkuje się dużo wina. Na (zachód) Europy leży Francja. Na (północny zachód) są Wielka Brytania i Irlandia, a dalej także Islandia. W (Islandia) temperatura w (lato) zwykle wynosi tylko 15 stopni. W (Europa Środkowa) leżą między innymi: Polska, Czechy, Austria i Niemcy.

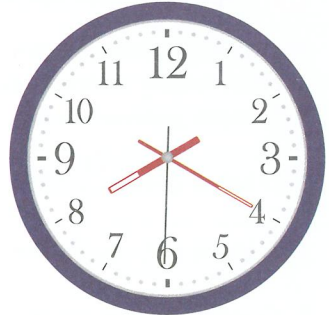
6 Geografia Polski

Polska leży w *Europie Środkowej* (Europa Środkowa). Jej sąsiadami są: na (północ): i na (wschód): i na (południe): i na (zachód): Mieszka tu około 38 milionów ludzi. To piękny kraj, w którym jest dużo atrakcji turystycznych. Osoby, które lubią spędzać czas nad wodą, mogą pływać w (Morze Bałtyckie), w (mazurskie jezioro – lm) lub wybrać się na spływ kajakiem po (Wisła), (Warta) czy (Odra). Tym, którzy są cierpliwi, proponujemy łowienie ryb w (polska rzeka – lm).

Nie zapominajmy o (piękne polskie miasto – lm). Liczne zabytki i muzea znajdują się między innymi w (Warszawa), w (Kraków), we (Wrocław), w (Łódź), w (Poznań) czy w (Lublin). Na (południe) kraju jest coś dla miłośników gór. Idealny urlop można spędzić w (Tatry), (Sudety) czy (Pieniny). W sercu Tatr leży Zakopane. O (to miasto) mówi się, że to ich stolica. Piękne krajobrazy i czyste, górskie powietrze czekają na turystów w (Beskidy) i (Bieszczady), w których jest cisza i spokój. Tu zapomina się o (codzienny problem – lm). Zapraszamy do Polski.

4. Godziny: *Będę w domu o piątej.*

1 Która jest godzina?

8:20	ósma dwadzieścia	dwadzieścia pięć po piątej
	szósta pięć	za pięć piąta
	dwunasta dziesięć	dwadzieścia po ósmej
	piąta dwadzieścia pięć	za dwadzieścia dwunasta
	pierwsza trzydzieści	pięć po szóstej
	siódma piętnaście	za dziesięć trzecia
	trzecia trzydzieści	wpół do drugiej
	jedenasta czterdzieści	piętnaście po siódmej
	druga pięćdziesiąt	dziesięć po dwunastej
	czwarta pięćdziesiąt pięć	wpół do czwartej

2 Nie mam zegarka

1. – Przepraszam, o której jest lekcja?
– O <i>osiemnastej</i> . (18:00)	6. – Przepraszam, o której jest mecz?
– O (18:45)
2. – Przepraszam, o której jest przerwa?
– O (12:00)	7. – Przepraszam, o której jest film?
– O (20:30)
3. – Przepraszam, o której jest spotkanie?
– O (9:00)	8. – Przepraszam, o której jest lekcja polskiego?
– O (8:15)
4. – Przepraszam, o której jest kolacja?
– O (17:00)	9. – Przepraszam, o której jest prezentacja?
– O (11:15)
5. – Przepraszam, o której jest koncert?
– O (19:30)	10. – Przepraszam, o której jest pociąg do Krakowa?
– O (6:50)

3 Na lotnisku

Nr rejsu	Kierunek	Linia lotnicza	Terminal	Rozkład	Status
EW 1728	Düsseldorf (DUS)	Eurowings	Wyjście 1	15:55	wylądował
LH 1616	Monachium (MUC)	Lufthansa	Wyjście 2	16:10	wylądował
LY 561	Tel Awiw (TLV)	El Np.	Wyjście 2	17:25	wylądował
JP 9506	Wiedeń (VIE)	Adria	Wyjście 2	18:30	wylądował
LO 3920	Kraków (KRK)	LOT	Wyjście 2	19:45	wylądował
W6 1308	Londyn Luton (LTN)	Wizz	Wyjście 1	20:55	opóźniony
LO 458	Sztokholm (ARN)	LOT	Wyjście 2	21:00	oczekiwany
LG 1234	Amsterdam (AMS)	KLM	Wyjście 2	22:15	oczekiwany
LO 394	Hamburg (HAM)	LOT	Wyjście 2	23:20	oczekiwany
SQ 2380	Londyn Heathrow (LHR)	Singapore Airlines	Wyjście 2	23:35	oczekiwany

1. O której godzinie ląduje samolot z Düsseldorfu?
<i>O piętnastej pięćdziesiąt pięć.</i>	6. O której godzinie ląduje samolot z Luton?
.....
2. O której godzinie ląduje samolot z Monachium?
.....	7. O której godzinie ląduje samolot ze Sztokholmu?
.....
3. O której godzinie ląduje samolot z Tel Awiwu?
.....	8. O której godzinie ląduje samolot z Amsterdamu?
.....
4. O której godzinie ląduje samolot z Wiednia?
.....	9. O której godzinie ląduje samolot z Hamburga?
.....
5. O której godzinie ląduje samolot z Krakowa?
.....	10. O której godzinie ląduje samolot z Heathrow?
.....

4 Repertuar kina Iluzjon

1. O której godzinie jest film „Labirynt”?
O czternastej czterdzieści pięć.
2. O której godzinie jest film „Blue Velvet”?
.....
3. O której godzinie jest film „Mów mi Marianna”?
.....
4. O której godzinie jest film „Miś”?
.....
5. O której godzinie jest film „Moje córki krowy”?
.....
6. O której godzinie jest film „Casablanca”?
.....
7. O której godzinie jest film „Love Story”?
.....
8. O której godzinie jest film „Nocny kowboj”?
.....
9. O której godzinie jest film „Purpurowa róża z Kairu”?
.....
10. O której godzinie jest film „Twin Peaks”?
.....

5 Wizyta u lekarza

- Dzień dobry. Chciałbym umówić się na wizytę do doktora Malickiego.
- Dzień dobry. Na kiedy?
- Na jutro.
- Doktor ma czas o *jedenastej trzydzieści* (11:30).
- Niestety, nie mogę. A po południu?
- Tylko o (13:00).
- Rozumiem. A w inne dni?
- W środę i w czwartek doktor Malicki ma czas o (16:45) albo o (18:00).
- Świetnie, będę w środę o (18:00).
- Bardzo proszę. Proszę podać nazwisko.
- Kwiatkowski.
- Dziękuję, proszę być w środę o (17:45) w rejestracji.
- Oczywiście! Do widzenia.

6 Lekcja polskiego

- Dzień dobry. Mówi Thomas Grimm. Mam lekcję polskiego we wtorek o *ósmej trzydzieści* (8:30).
- Dzień dobry. Tak, ma pan lekcję fonetyki z Moniką.
- Niestety, moja córka jest chora i mamy wizytę u lekarza we wtorek o (9:00).
W tej sytuacji nie będę na lekcji.
- Rozumiem. Czy chciałby pan przenieść lekcję na inny dzień?
- Tak, oczywiście. Czy lektorka ma czas w środę rano?
- O której godzinie?
- O (7:45).
- Niestety, Monika ma kurs o (8:15), ale ma czas o (9:30).
- Mogę mieć lekcję polskiego o (9:30), ale tylko godzinę.
To znaczy, że muszę skończyć lekcję o (10:30),
bo o (11:00) mam spotkanie w biurze.
- Rozumiem. Do zobaczenia w środę.
- Do widzenia.

KINO *Iluzjon*

REPERTUAR

Sobota	Niedziela
14:45 LABIRYNT <i>Wielka Brytania, 1986</i> 17:30 BLUE VELVET <i>USA, 1986</i> 18:15 MÓW MI MARIANNA <i>Polska, 2015</i> 20:15 MIŚ <i>Polska, 1980</i> 20:30 MOJE CÓRKI KROWY <i>Polska, 2015</i>	15:15 CASABLANCA <i>USA, 1942</i> 16:00 LOVE STORY <i>USA, 1970</i> 18:00 NOCNY KOWBOJ <i>USA, 1969</i> 18:15 PURPUROWA RÓŻA Z KAIRU <i>USA, 1985</i> 20:00 TWIN PEAKS <i>Francja, USA, 1992</i>

A1

A2

B1

5. Miesiące i lata: *Przyjechałem do Polski w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym siódmym roku w maju.*

1 W którym roku?

1. W tysiąc sześćset pięćdziesiątym czwartym roku
2. W tysiąc dwieście trzydziestym roku
3. W siedemset ósmym roku
4. W tysiąc osiemset dwunastym
5. W tysiąc dziewięćset sześćdziesiątym trzecim
6. W dziewięćset dziewięćdziesiątym szóstym
7. W dwutysięcznym roku
8. W dwa tysiące piątym roku
9. W dwa tysiące szesnastym roku
10. W dwa tysiące sto dwudziestym trzecim roku

a) 1645 r.	b) 1650 r.	c) 1654 r.
a) 1230 r.	b) 1320 r.	c) 1232 r.
a) 718 r.	b) 708 r.	c) 807 r.
a) 1820 r.	b) 1802 r.	c) 1812 r.
a) 1963 r.	b) 1936 r.	c) 1396 r.
a) 1996 r.	b) 996 r.	c) 969 r.
a) 1200 r.	b) 1020 r.	c) 2000 r.
a) 2001 r.	b) 2005 r.	c) 2050 r.
a) 2016 r.	b) 2006 r.	c) 2060 r.
a) 2133 r.	b) 2123 r.	c) 2213 r.

2 Kiedy to jest?

1. Nowy Rok	– 1.01.
2. Walentynki	– 14.02.
3. Dzień Kobiet	– 8.03.
4. Prima Aprilis	– 1.04.
5. Dzień Matki	– 26.05.
6. Dzień Dziecka	– 1.06.
7. Wakacje	– lipiec i sierpień
8. Pierwszy dzień szkoły	– 1.09.
9. Dzień Nauczyciela	– 14.10.
10. Andrzejki	– 29/30.11.
11. Mikołajki	– 6.12.

Nowy Rok jest w *styczniu*.

Walentynki są w

Dzień Kobiet jest w

Prima Aprilis jest w

Dzień Matki jest w

Dzień Dziecka jest w

Wakacje są w i w

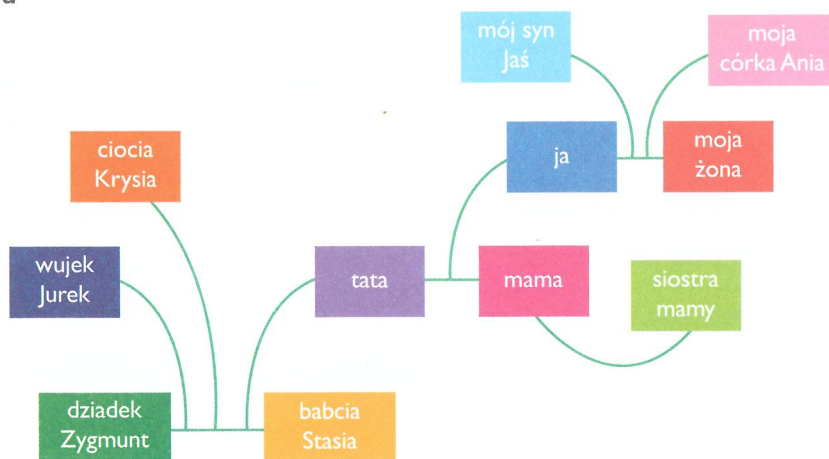
Pierwszy dzień szkoły jest we

Dzień Nauczyciela jest w

Andrzejki są w

Mikołajki są w

3 Moja rodzina

1. Babcia Stasia urodziła się w <i>maju, w tysiąc dziewięćset dwudziestym piątym roku.</i>	(05.1925 r.)
2. Dziadek Zygmunt urodził się w	(01.1929 r.)
3. Moja mama urodziła się w	(04.1957 r.)
4. Starsza siostra mamy urodziła się w	(10.1955 r.)
5. Mój tata urodził się w	(06.1956 r.)
6. Brat taty, wujek Jurek, urodził się w	(11.1960 r.)
7. Młodsza siostra taty i wujka urodziła się w	(03.1972 r.)
8. Ja urodziłem się w	(08.1985 r.)
9. Moja żona urodziła się w	(02.1987 r.)
10. Mój syn Jaś urodził się w	(12.2012 r.)
11. Jego młodsza siostra Ania urodziła się we	(09.2015 r.)

A1

4 Autobiografia

Mam na imię Ula. Urodziłam się w Łodzi w tysiąc dziewięćset osiemdziesiątym piątym roku (1985 r.). Trzy lata później, w tysiąc dziewięćset osiemdziesiątym ósmym roku (.....), poszłam do przedszkola. Tam poznałam moją najlepszą przyjaciółkę Anielkę. W tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym drugim roku (.....) razem poszliśmy do szkoły podstawowej. Wtedy nauka w szkole podstawowej trwała osiem lat. W roku dwutysięcznym (.....) zdałam egzaminy do liceum, do klasy matematycznej. Cztery lata później, w dwa tysiące czwartym roku (.....), zdałam maturę i zaczęłam studia na Uniwersytecie Łódzkim. W dwa tysiące dziewiątym roku (.....) ukończyłam studia i obroniłam pracę magisterską. W następnym roku, w dwa tysiące dziesiątym (.....), dostałam pracę w międzynarodowej firmie. W dwa tysiące dwunastym roku (.....) dostałam awans i propozycję pracy we Francji. Tam poznałam mojego męża. W dwa tysiące czternastym roku (.....) wzięliśmy ślub, a w dwa tysiące piętnastym roku (.....) urodziły się nasze córki bliźniaczki.

5 Historia Polski

1. W którym roku był strajk w Stoczni Gdańskiej? (1980 r.)
W *tysiąc dziewięćset osiemdziesiątym roku*.
2. W którym roku zaczął się w Polsce stan wojenny? (1981 r.)
W
3. W którym roku Lech Wałęsa otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla? (1983 r.)
W
4. W którym roku odbyły się pierwsze wolne wybory prezydenckie? (1990 r.)
W
5. W którym roku wybory prezydenckie wygrał Aleksander Kwaśniewski? (1995 i 2000 r.)
W
6. W którym roku Polska przystąpiła do NATO? (1999 r.)
W
7. W którym roku były obrady Okrągłego Stołu? (1989 r.)
W
8. W którym roku Sejm zmienił nazwę państwa z Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) na Rzeczpospolita Polska? (1989 r.)
W
9. W którym roku Polska weszła do Unii Europejskiej? (2004 r.)
W
10. W którym roku odbyły się Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej w Polsce i na Ukrainie? (2012 r.)
W

6 Wynalazki i odkrycia

1. Krzysztof Kolumb odkrył Amerykę w *tysiąc czterysta dziewięćdziesiątym drugim roku*. (1492 r.)
2. Thomas Edison skonstruował żarówkę w (1879 r.)
3. Jan Gutenberg wynalazł druk w (1450 r.)
4. Alfred Nobel wynalazł dynamit w (1866 r.)
5. Alexander Graham Bell wynalazł telefon w (1876 r.)
6. Włosi wynaleźli okulary w (1285 r.)
7. Gottlieb Daimler skonstruował pierwszy silnik benzynowy w (1883 r.)
8. Maria Skłodowska-Curie odkryła dwa pierwiastki promieniotwórcze (rad i polon) w (1898 r.)
9. Galileusz skonstruował teleskop w (1608 r.)
10. Pierwszy prototyp komórki skonstruowała firma Ericsson w (1956 r.)

A1

A2

B1

6. Czas i kolejność czynności po przyimkach po, w: Po śniadaniu biorę prysznic.

1 Co robisz po śniadaniu?

1. Po *śniadaniu* biorę prysznic. (śniadanie)
2. Po jem deser. (obiad)
3. Po idę na zakupy. (spacer)
4. Po jadę do koleżanki. (wykład)
5. Po oglądam wiadomości. (kolacja)
6. Po idę na basen. (zakupy)
7. Po idę do kina. (lekcja)
8. Po medytuję. (joga)
9. Po idziemy na piwo. (kurs)
10. Po jadę do domu. (spotkanie)

2 Kiedy?

w zeszłym roku	w tym roku	w przyszłym roku
urlop w Grecji	urlop w Polsce	urlop w Kanadzie

1. *W zeszłym roku byliśmy na urlopie w Grecji.*

w zeszłym tygodniu	w tym tygodniu	w przyszłym tygodniu
hotel	dom	pensjonat

2. *W tym tygodniu śpimy w domu.*

w zeszłym miesiącu	w tym miesiącu	w przyszłym miesiącu
Wrocław	Warszawa	Gdańsk

3. *W przyszłym miesiącu będziemy w Gdańsku.*

wczoraj	dzisiaj	jutro
restauracja	stołówka	bar mleczny

4. *Wczoraj jedliśmy w restauracji.*

przed chwilą	w tym momencie	za chwilę
Marek	Tomek	Michał

5. *W tym momencie rozmawiamy o Tomku.*

A1

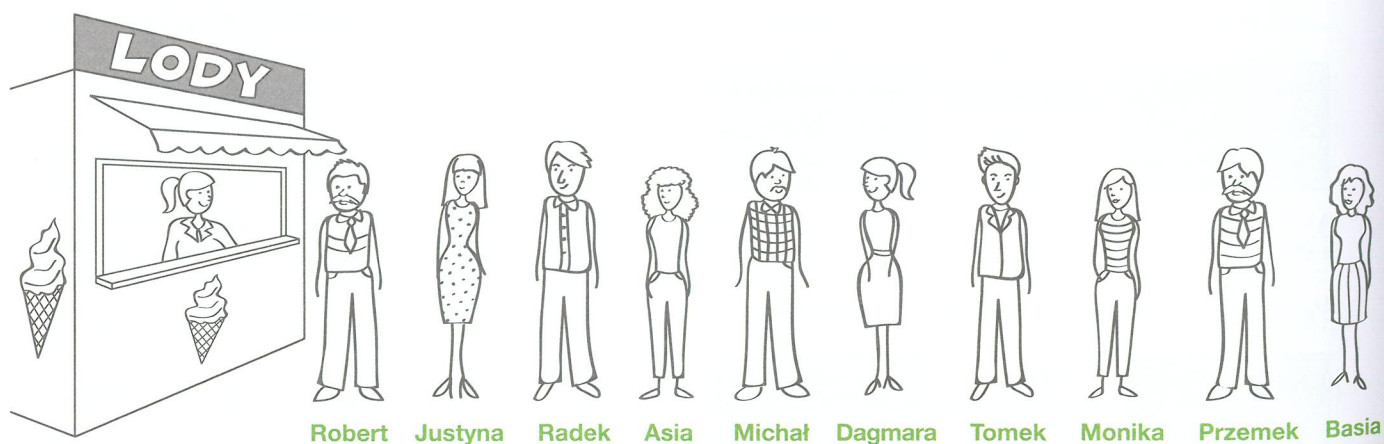
3 Rok Malwiny

W tym roku Malwina nie zrobiła niczego konkretnego. Na przykład w *styczniu* (styczeń) było bardzo zimno i nie miała ochoty wychodzić z domu. W (luty) była chora i często była u lekarza. Dopiero w (marzec) poczuła się lepiej, ale cały czas padał deszcz. Kiedy w (kwiecień) w końcu była ładna pogoda, Malwina zakochała się w Marcinie i cały czas myślała tylko o nim. W (maj) też nie mogła się na niczym skoncentrować. W (czerwiec) okazało się, że Marcin wyjeżdża na stałe do Kanady, więc Malwina była bardzo smutna i cały czas płakała. W (lipiec) i w (sierpień) było bardzo gorąco i Malwina cały czas myślała o wakacjach. We (wrzesień) była już bardzo zmęczona. W (październik) znowu ciągle padał deszcz, więc pojechała na urlop do Włoch. Niestety, we Włoszech też była brzydka pogoda. W (listopad) wróciła do domu. W (grudzień) spadł śnieg i na szczęście ten nudny rok się skończył.

4 Goście, goście

W tym roku mieliśmy dużo gości. Najpierw odwiedziła nas babcia. Po *niej* przyjechała moja siostra z mężem. Po byli u nas moi rodzice. Po przyjechał mój brat. Po wy byliście u nas. Po odwiedziła nas nasza najmłodsza córka. Po przyjechała moja koleżanka ze studiów. Po przyjechał mój dziadek. Po odwiedzili nas moi teściowie. Po przyjechała moja kuzynka z Krakowa. Cieszę się, że teraz mamy trochę spokoju.

5 Kto był pierwszy?

To jest budka z lodami. Jest czerwiec i jest bardzo gorąco. Dzisiaj pierwszy przyszedł kupić lody Robert. Po *Robercie* przyszła Justyna. Po przyszedł Radek. Po przyszła Asia. Po przyszedł Michał. Po przyszła Dagmara. Po przyszedł Tomek. Po przyszła Monika. Po przyszedł Przemek. Po przyszła Basia. A kto przyszedł po?

7. Tematy rozmów: *Marzę o urlopie we Włoszech.*

1 O czym oni rozmawiają?

nauka / medycyna / biżuteria / muzyka / polityka / budżet / architektura / sztuka / religia / moda

1. Politycy rozmawiają o <i>polityce</i> .
<i>O czym rozmawiają politycy?</i>	6. Artysci rozmawiają o
2. Muzycy rozmawiają o	7. Projektanci rozmawiają o
3. Naukowcy rozmawiają o	8. Jubilerzy rozmawiają o
4. Architekci rozmawiają o	9. Księża rozmawiają o
5. Lekarze rozmawiają o	10. Menedżerowie rozmawiają o

2 Dyskusje

modne fryzury / dobre samochody / diety bezglutenowe / nowoczesne komputery / nasze pieniądze / swoje dzieci / znerwicowani ludzie / ciekawe lekcje / wasze filmy / drogie okulary

- Bankierzy dyskutują o *naszych pieniądzach. O czyich pieniądzach?*
- Rodzice dyskutują o
- Mechanicy dyskutują o
- Nauczyciele dyskutują o
- Informatycy dyskutują o
- Reżyserzy dyskutują o
- Dietetycy dyskutują o
- Optycy dyskutują o
- Psychologowie dyskutują o
- Fryzjerzy dyskutują o

3 Chcę studiować medycynę

Studia medyczne są trudne, ale ciekawe. Studenci uczą się o *człowieku* (człowiek), o jego (fizjologia), o (część ciała – lm) i o (organ – lm). Laryngolog uczy się na przykład o (ucho – lm), (nos) i (gardło), a kardiolog o (serce). Lekarze uczą się też o (choroba – lm). Internista uczy się o (infekcja – lm), onkolog o (rak), chirurg o (złamanie – lm), a psychiatra o (depresja - lm). Specjalizacji medycznych jest bardzo dużo.

A1

4 O czym oni marzą?

florystka
projektant
alpinista
ekonomista
mechanik
student
tłumacz
uczeń
lekarz
dietetyk

nowe projekty
długie wakacje
zdrowi pacjenci
kolorowe kwiaty
łatwe egzaminy
tłuste kotlety
wysokie góry
zepsute auta
ciekawe teksty
niskie podatki

1. Florystka:

Marzę o kolorowych kwiatach!

2. Projektant:

3. Alpinista:

4. Ekonomista:

5. Mechanik:

6. Student:

7. Tłumacz:

8. Uczeń:

9. Lekarz:

10. Dietetyk:

5 Ministerstwa w Rzeczypospolitej Polskiej

Obecnie w Polsce jest 19 ministerstw:

1. Ministerstwo Cyfryzacji (informatyzacja)

Ministerstwo Cyfryzacji decyduje o informatyzacji.

2. Ministerstwo Edukacji Narodowej (oświata i wychowanie)

3. Ministerstwo Energii (energetyka)

4. Ministerstwo Finansów (budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe)

5. Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (gospodarka morską, rybołówstwo, żegluga śródlądowa)

6. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa (budownictwo i transport)

7. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (instytucje kulturalne i ochrona dziedzictwa narodowego)

8. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nauka, szkolnictwo wyższe)

9. Ministerstwo Obrony Narodowej (wojsko)

10. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (praca i ubezpieczenia społeczne)

11. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (rolnictwo i rozwój wsi)

12. Ministerstwo Rozwoju (rozwój regionalny)

13. Ministerstwo Skarbu Państwa (spółki skarbowe)

14. Ministerstwo Sportu i Turystyki (kultura fizyczna i turystyka)

15. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (administracja publiczna i sprawy obywatelskie)

16. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (polityka zagraniczna)

17. Ministerstwo Sprawiedliwości (rejstry sądowe)

18. Ministerstwo Środowiska (gospodarka wodna i ochrona środowiska)

19. Ministerstwo Zdrowia (służba zdrowia)

6 O czym myślisz?

Często myślę o *przyszłości, finansach i zdrowiu.*

Czasami myślę o

Codziennie myślę o

Rzadko myślę o

Nigdy nie myślę o

8. Muzyka i sport: Gram na gitarze i jeżdżę na nartach.

1 Muzycy

harfa / skrzypce / akordeon / trąbka / fortepian / flet / gitara / klarnet / perkusja / saksofon

1. Na czym gra skrzypaczka?	6. Na czym gra saksofonista?
Skrzypaczka gra na <i>skrzypcach</i> .	Saksofonista gra na
2. Na czym gra flecistka?	7. Na czym gra akordeonista?
Flecistka gra na	Akordeonista gra na
3. Na czym gra pianista?	8. Na czym gra harfistka?
Pianista gra na	Harfistka gra na
4. Na czym gra gitarzysta?	9. Na czym gra trębacz?
Gitarzysta gra na	Trębacz gra na
5. Na czym gra perkusistka?	10. Na czym gra klarnecista?
Perkusistka gra na	Klarnecista gra na

2 Sporty sezonowe

rower / narty / hulajnoga / deskorolka / sanki / snowboard / rolki / motocykl / łyżwy

1. Zimą można jeździć na <i>nartach</i> ,	2. Wiosną, latem i jesienią można jeździć na

3 Zainteresowania

1. Co lubisz robić?	6. Co lubisz robić?
<i>Lubię jeździć na łyżwach i grać na gitarze.</i> (łyżwy, gitara)	(bębny, narty)
2. Co lubisz robić?	7. Co lubisz robić?
(sanki, trąbka)	(koń, gitara)
3. Co lubisz robić?	8. Co lubisz robić?
(perkusja, rower)	(hulajnoga, organy)
4. Co lubisz robić?	9. Co lubisz robić?
(skrzypce, motor)	(rolki, saksofon)
5. Co lubisz robić?	10. Co lubisz robić?
(pianino, snowboard)	(skuter, akordeon)

4 Można czy nie można?

1. Mazury – pływać / jacht	6. Warszawa – jeździć / rolki
<i>Na Mazurach można pływać na jachcie.</i>	
2. Tatry – jeździć / narty	7. wakacje – myśleć / praca
3. biblioteka – grać / komputer	8. park miejski – jeździć / rower
4. ambasada – rozmawiać / polityka	9. dom – grać / fortepian
5. teatr – być / dzinsky	10. praca – myśleć / wakacje

A2

9. Aktywności: *Jestem na kolacji w restauracji.*

1 Gdzie jesteś i co robisz?

1. restauracja	a) badanie – lm
2. kino	b) msza
3. teatr	c) kolacja
4. park	d) kawa
5. kawiarnia	e) film
6. pub	f) demonstracja
7. uniwersytet	g) spektakl
8. kościół	h) wykład
9. ulica	i) spacer
10. szpital	j) piwo

1. <i>C</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1. <i>Jestem w restauracji na kolacji.</i>	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

2 Zgadnij, gdzie jestem!

galeria sztuki / wieś / urząd miejski / szkoła podstawowa / targ / las sosnowy / wojsko / muzeum historyczne / przedszkole / łazienka

1. Oglądam piękne obrazy van Gogha.
Jesteś w <i>galerii sztuki</i> .	6. Dostaję tu nowy dowód osobisty.
Jesteś w
2. Bawi się tutaj dużo małych dzieci.
Jesteś w	7. Myję tutaj ręce.
Jesteś w
3. Pracują tu nauczyciele.
Jesteś w	8. Kupuję tu świeże warzywa i owoce.
Jesteś na
4. Widzę tutaj dużo drzew i ptaków.
Jesteś w	9. Są tutaj krowy i świnię.
Jesteś na
5. Poznają tu historię Polski.
Jesteś w	10. Mam broń.
Jesteś w

3 Życie towarzyskie Karola

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Kasia kawiarnia Miś kawa	Romek hala sportowa trening	Monika kino film „Przeminęło z wiatrem”	Marek klub sportowy joga	Tamara dyskoteka drink	Paulina las spacer	rodzice restauracja obiad

1. *W poniedziałek byłem z Kasią w kawiarni Miś na kawie.*
2.
3.
4.
5.
6.
7.

4 Podróże i rozrywki

1. styczeń – krótki urlop – Grecja

W styczniu byliśmy na krótkim urlopie w Grecji.

2. maj – spotkanie biznesowe – Tunezja

3. grudzień – impreza sylwestrowa – Berlin

4. kwiecień – szkolenie zawodowe – Rosja

5. zeszły miesiąc – wieczór autorski – Wrocław

6. marzec – warsztaty malarskie – Stany Zjednoczone

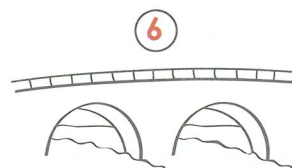
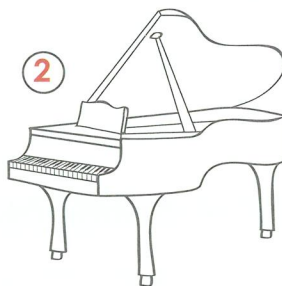
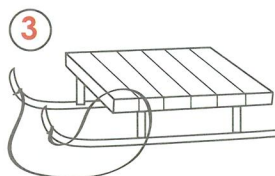
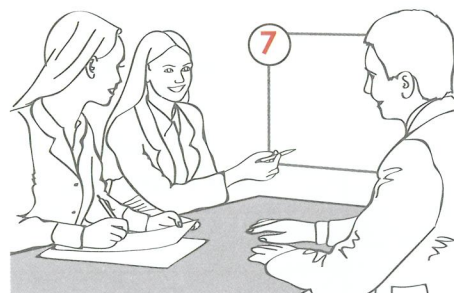
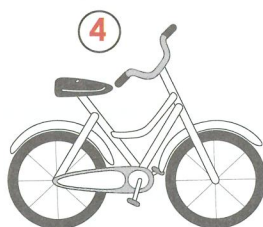
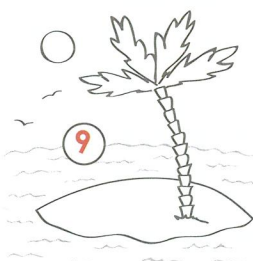
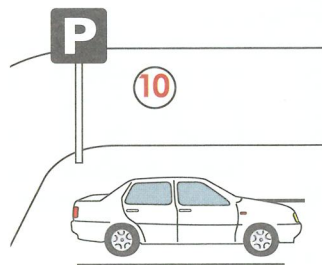
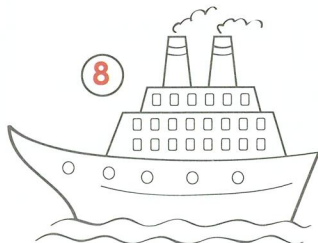
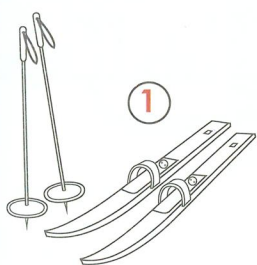
7. zeszły rok – interesująca wycieczka – Egipt

8. luty – karnawał – Brazylia

9. drugi kwartał – koncert rockowy – Holandia

10. zeszły tydzień – manifestacja feministyczna – Warszawa

5 Czy lubisz jeździć na nartach?

1. Uwielbiam sporty zimowe. Lubię jeździć na *nartach*.

2. Od dziecka fascynowała mnie muzyka Chopina. Dzisiaj sam gram na

3. Wszystkie dzieci lubią zabawę na śniegu, a szczególnie jazdę na

4. Dbam o środowisko, dlatego jeżdżę do pracy na

5. Osoby, które grają w hokeja, jeżdżą na

6. Bardzo lubię stać na i oglądać rzekę.

7. Wczoraj byłam na w sprawie pracy. Myślę, że mam duże szanse.

8. Niektórzy mają chorobę morską i nie mogą nawet przez chwilę być na

9. Chciałabym mieszkać na , bo uwielbiam słońce i plażę.

10. Na nie było już żadnego wolnego miejsca, więc zaparkowałam bardzo daleko.

A2

10. Lokalizacja: **Gdzie jest poczta?**

1 Mieszkam na pierwszym piętrze

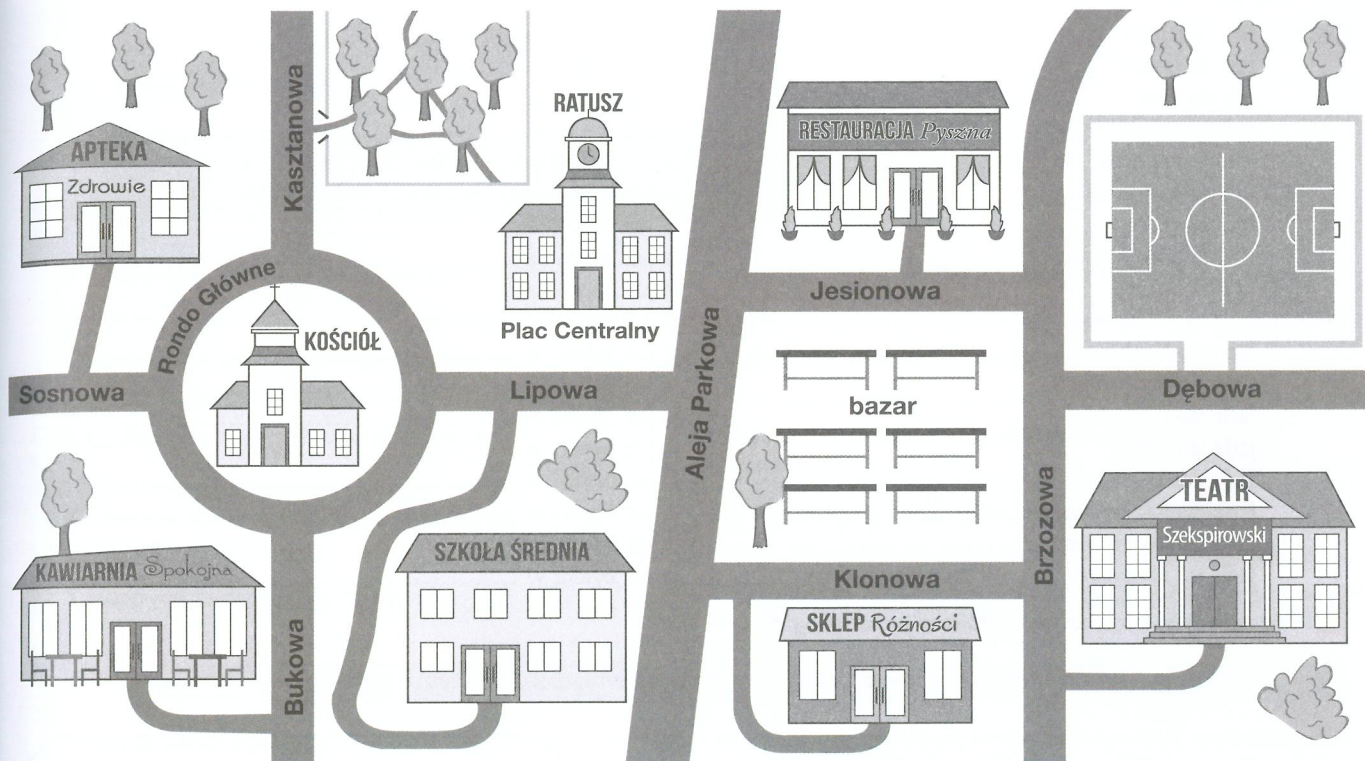
Co to jest?	Gdzie jesteś?
pierwsze piętro	<i>na pierwszym piętrze</i>
	na Placu Teatralnym
Park Saski	
ulica Dobra	
sklep spożywczy	
	w Aptece Rodzinnej
Biblioteka Narodowa	
	w szkole muzycznej
przedszkole publiczne	
	na Uniwersytecie Warszawskim
Poczta Polska	
	w urzędzie skarbowym
ambasada duńska	
	na niebezpiecznym skrzyżowaniu
Teatr Współczesny	
	w paryskim metrze
szpital onkologiczny	

2 Nie wiem, gdzie mogę kupić bilet

internet / pub / teatr / telewizja / szkoła językowa / poczta / kiosk / filharmonia / radio / apteka

1. – Przepraszam, gdzie mogę kupić gazetę i bilet?
– *W kiosku.*
2. – Przepraszam, gdzie mogę wysłać list?
–
3. – Przepraszam, gdzie mogę sprzedać używane ubrania?
–
4. – Przepraszam, gdzie mogę kupić bilet do teatru?
–
5. – Przepraszam, gdzie mogę posłuchać audycji o polityce?
–
6. – Przepraszam, gdzie mogę oglądać filmy?
–
7. – Przepraszam, gdzie mogę kupić tabletki od bólu głowy?
–
8. – Przepraszam, gdzie mogę uczyć się języka polskiego?
–
9. – Przepraszam, gdzie mogę pić piwo?
–
10. – Przepraszam, gdzie mogę słuchać muzyki klasycznej?
–

3 Lokalizacja

Lokalizacja to bardzo małe miasto. Wszystko jest tu blisko.

1. Przy jakiej ulicy jest restauracja Pyszna?
Restauracja Pyszna jest na ulicy Jesionowej.
2. Przy jakiej ulicy jest Teatr Szekspirowski?
3. Przy jakiej ulicy jest apteka Zdrowie?
4. Przy jakiej ulicy jest kawiarnia Spokojna?
5. Przy jakiej ulicy jest sklep Różności?

6. Przy jakiej ulicy jest szkoła średnia?

7. Gdzie jest kościół?

8. Gdzie jest ratusz?

9. Przy jakiej ulicy jest bazar?

10. Przy jakiej ulicy jest boisko?

4 Sąsiedzka rozmowa

– Witam sąsiadkę. Co się wczoraj z panią działo? Cały dzień pani nie widziałam.

– Oj, byłam bardzo zajęta. Rano źle się czułam i byłam w *przychodni* (przychodnia). Potem byłam w (apteka), bo musiałam kupić lekarstwa i długo czekałam w (kolejka). Później chciałam zrobić zakupy, więc pojechałam na bazar. Kupiłam warzywa, mięso, jajka i miałam bardzo ciężki koszyk. Wróciłam do domu, ale niestety w (autobus) zgubiłam klucze i dokumenty. Dlatego byłam na (komisariat) policji, gdzie spędziłam aż dwie godziny!

– No i co? Pomogli pani?

– A skąd! Na szczęście syn ma klucze do mojego mieszkania, więc od razu do niego zadzwoniłam i przyjechał. Po moim (powrót) z komisariatu zjedliśmy razem w (dom) obiad i wyszliśmy jeszcze raz na miasto, bo musiałam kupić nowy zamek do drzwi.

– Współczuję, ale teraz jest już po (kłopot).

– Tak, ale wieczorem byłam bardzo zmęczona i zdenerwowana. Leżałam długo w (łóżko) i nie mogłam spać.

A2

5 Czy już byłaś na basenie?

Zosia: Idę na basen!
Idę do teatru!
Idę do kina!
Idę do apteki!
Idę do kościoła!
Idę do kawiarni!
Idę do szkoły!
Idę na uniwersytet!
Idę na pocztę!

Tomek: Jadę do Gdańska!
Jadę do Krakowa!
Jadę do Poznania!
Jadę do Torunia!
Jadę do Gdyni!
Jadę do Olsztyna!
Jadę do Rzeszowa!
Jadę do Wrocławia!
Jadę do Szczecina!

Kasia: Ja już byłam na *basenie*.

Ja już byłam w
Ja już byłam w
Ja już byłam w
Ja już byłam w
Ja już byłam w
Ja już byłam w
Ja już byłam na
Ja już byłam na

Wojtek: Ja już byłem w *Gdańsku*.

Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem w
Ja już byłem we
Ja już byłem w

6 Na szóstym piętrze jest gabinet psychologiczny

wizyta u psychologa, film, zakupy, konferencja, kurs, egzamin, spotkanie, masaż, warsztaty

1. Na *szóstym piętrze* jest gabinet psychologiczny. Byłem w tym *gabinecie psychologicznym na wizycie u psychologa*.

2. Na
jest centrum egzaminacyjne. Byłem

3. Na
jest studio urody. Byłem

4. Na
jest centrum konferencyjne. Byłem

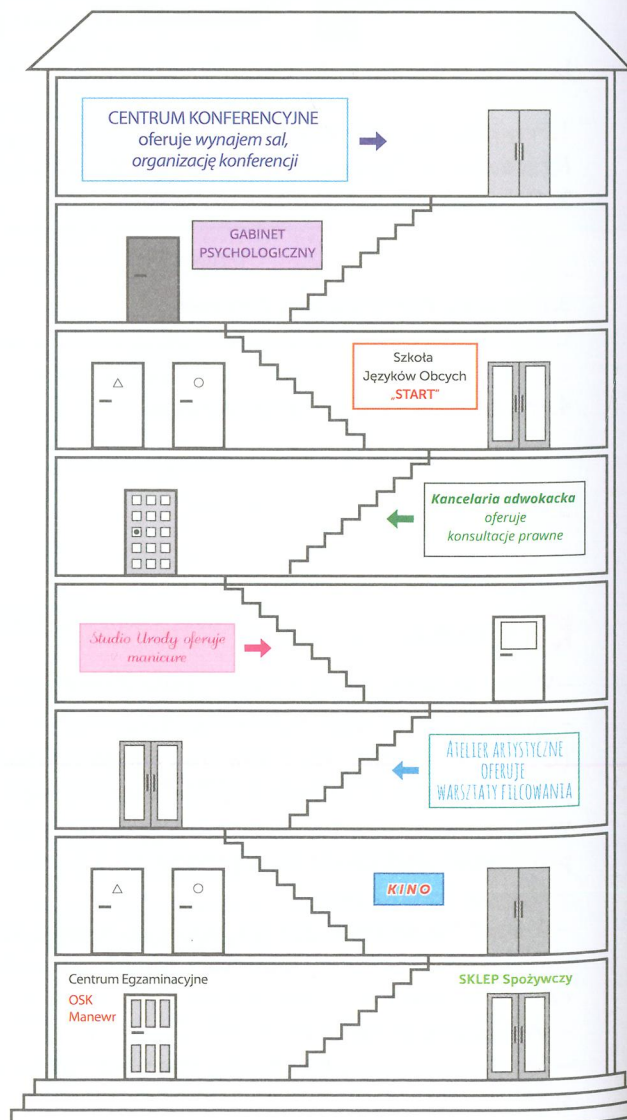
5. Na
jest kancelaria adwokacka. Byłem

6. Na
jest sklep. Byłem

7. Na
jest atelier artystyczne. Byłem

8. Na
jest kino Świat. Byłem

9. Na
jest szkoła języków obcych. Byłem

11. Podróże: Globtroter podróżuje po świecie.

1 Jesteśmy na dworcu

przyczepa kempingowa / przystanek / kraj / lotnisko /
port / namiot / schronisko turystyczne / sanatorium / droga / dworzec

1. Czekamy na pociąg, dlatego jesteśmy na dworcu.
2. Czekamy na samolot, dlatego jesteśmy na
3. Czekamy na statek, dlatego jesteśmy w
4. Czekamy na autobus, dlatego jesteśmy na
5. Hotel jest za drogi, więc śpimy w
6. Podróżujemy po świecie, dlatego nigdy nie ma nas w
7. Jesteśmy turystami, więc śpimy w
8. Jesteśmy na rehabilitacji, dlatego jesteśmy w
9. Podróżujemy autostopem, dlatego stoimy przy
10. Kupiliśmy niedawno samochód z przyczepą, dlatego śpimy w

2 Co robią turyści?

1. Globtroter podróżuje po świat / świecie / światem.
2. Lubię spacerować po lesie / lasem / lasu.
3. Turyści chodzą po zamek / zamkiem / zamku i robią zdjęcia.
4. Tomek codziennie rano biega po park / parku / parkiem.
5. Ewelina może godzinami chodzić po centrum handlowego / centrum handlowe / centrum handlowym.
6. Na plaży dzieci lubią biegać po piasku / piasek / piaskiem.
7. W nocy nie jest bezpiecznie chodzić po pustych ulicą / ulicach / ulicami miasta.
8. Pani Justyna ma ogród i lubi rano chodzić bosą po trawę / trawie / trawa.
9. W niedzielę lubimy całą rodziną spacerować po starówkę / starówką / starówce.
10. Mama zabroniła dzieciom chodzić po lodu / lodzie / lodem.

3 Jedziemy na urlop

Jedziemy na urlop. O godzinie 6:00 spotykamy się na dworcu (dworzec) w (Konin). Jedziemy pociągiem do Warszawy. O 9:00 jesteśmy na (lotnisko) im. Fryderyka Chopina w (Warszawa). Samolot odlatuje o 10:30, więc mamy trochę czasu na zakupy. O 12:15 jesteśmy na (lotnisko) im. Lecha Wałęsy w (Gdańsk). Z lotniska mamy autobus do portu morskiego Gdańsk. W (port) jesteśmy o godzinie 14:00. Statek odpływa o 18:00. Mamy dużo wolnego czasu, więc możemy iść na obiad. Na (statek) możemy zjeść kolację i wypaść się do rana. Koło godziny 12:00 następnego dnia jesteśmy na (miejsce). Mam nadzieję, że nasz urlop w (Szwecja) będzie wspaniały.

A2

4 Noclegi

Hotel Platinum

- Wysoki standard
- Ekskluzywna restauracja
- Serwis na najwyższym poziomie
- Cena za pokój 400 zł

Pensjonat Pod Kukulką

- Przyjazna atmosfera
- 200 metrów od Morza Bałtyckiego
- Pokoje z aneksem kuchennym i łazienką
- Cena za pokój 150 zł

Schronisko Grzane Wino

- Piękne widoki
- Blisko Pienińskiego Parku Narodowego
- W każdym pokoju balkon. Łazienka w korytarzu
- Cena za pokój 80 zł

Pole namiotowe Pod Chmurką

- Bardzo duży teren w okolicy Jeziora Głębokiego
- Dostęp do wody i prądu
- Dla osób, które lubią ciszę, spokój i bliskość natury
- Cena za noc 50 zł

Hostel Stokrotka

- Sympatyczna obsługa
- Chętnie przyjmujemy gości ze zwierzętami
- Bardzo blisko centrum Krakowa
- Cena za pokój 180 zł

1. Jacek, Andrzej i Adam chcą spędzić urlop na Mazurach pod namiotami. Oni będą nocować na *polu namiotowym Pod Chmurką*.

2. Pani Krystyna jest bogatą wdową. Szuka dobrego hotelu. Cena nie gra roli. Ona będzie nocować w

3. Edyta i Kamil szukają taniego noclegu w górach. Oni będą nocować w

4. Ola i Ala chcą zwiedzić Kraków. Ola chce zabrać na urlop swojego psa – Misia. One będą nocować w

5. Rodzina Nowaków szuka kwatery nad morzem. Pani Nowak chce sama gotować, żeby nie wydawać pieniędzy w restauracji. Rodzina Nowaków będzie nocować w

5 Na wakacjach w Polsce

Droga Mamo,
 piszę do Ciebie z Gdańska, gdzie na *Starym Rynku* (Stary Rynek) czuję się jak w naszej rodzinnej Bremie. Podróż po (Polska) jest bardzo interesująca. Zaczęliśmy od Poznania, bo stamtąd pochodzą dziadkowie mojego kolegi – Petera. W (Poznań) najbardziej podobało mi się na (Malta). Jest to jezioro i kompleks sportowy, gdzie odbywa się wiele imprez sportowych i kulturalnych. Z Poznania pojechaliśmy do Wrocławia. W (to miasto) byliśmy dwa dni i dużo zwiedziliśmy. Najbardziej podobało się nam w (kościół Świętej Doroty). Potem pojechaliśmy do Krakowa. Tam zwiedziliśmy zamek na (Wawel) i kościół Mariacki. Kolejnym miastem była Łódź. W (Łódź) podziwialiśmy Pałac Poznańskiego i zrobiliśmy duże zakupy w (Manufaktura). Dzisiaj jest to wielkie centrum handlowe, ale przed wojną była tam fabryka. Potem byliśmy w (Warszawa). Nasza podróż jeszcze się nie skończyła, bo w Polsce jest dużo pięknych miast!

Ściskam, Hans

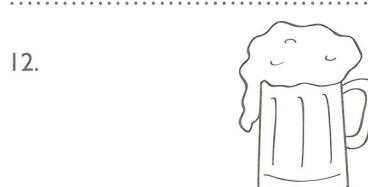
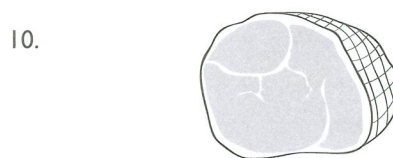
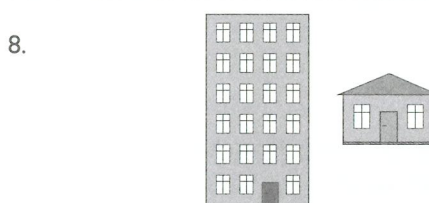
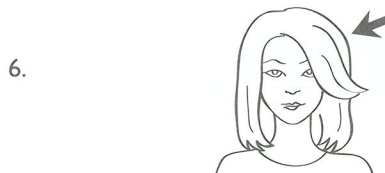
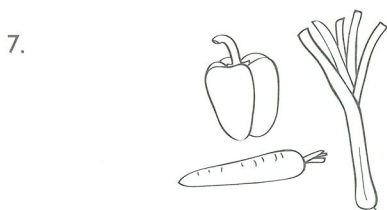
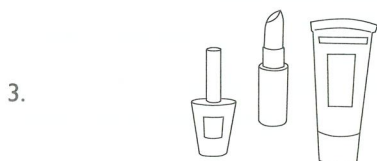
12. Zakupy: *Kupiłam tort w cukierni.*

1 Gdzie jesteś?

dworzec kolejowy, więzienie, salon kosmetyczny, biuro nieruchomości, warsztat samochodowy, warzywniak, biuro podróży, bar, drogeria, kantor, sklep mięsny, salon fryzjerski

To jest warsztat samochodowy.
Jestem w warsztacie samochodowym.

A2

2 Na siłowni czy w cukierni?

1. Gdzie ćwiczymy?
2. Gdzie kupujemy świeże warzywa i owoce?
3. Gdzie czekamy na samolot?
4. Gdzie oglądamy obrazy?
5. Gdzie kupujemy kwiaty?
6. Gdzie kupujemy stare lub używane książki?
7. Gdzie kupujemy nową sukienkę?
8. Gdzie słuchamy koncertu fortepianowego?
9. Gdzie pływamy?
10. Gdzie kupujemy buty?

Ćwiczymy na siłowni.

3 W czym specjalizują się te firmy?

usługi budowlane, pranie chemiczne, projektowanie stron internetowych, przyjęcia i wesela, usługi ogrodnicze,
kursy angielskiego, usługi turystyczne, wynajem mieszkań, przewóz towarów, obsługa klientów prywatnych

1. Firma budowlana Cegła
Firma budowlana specjalizuje się w usługach budowlanych.
2. Firma ogrodnicza Orchidea
3. Bank Profin
4. Firma transportowa Cargo
5. Firma informatyczna Web
6. Szkoła języków obcych Speaker
7. Biuro nieruchomości Lokum
8. Firma Bankiet
9. Pralnia Kolorowa
10. Biuro podróży Laguna

4 Reklamy

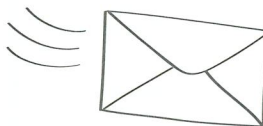
1. Biuro podróży Europa

Biuro turystyczne Europa zaprasza na tygodniową wycieczkę do Rzymu. Oferujemy podróż autokarem, zwiedzanie miasta z przewodnikiem, noclegi ze śniadaniem i obiadokolację. Osoby, które lubią komfort i wygodę, mogą nocować w *luksusowych apartamentach* (luksusowy apartament – lm) w (czterogwiazdkowy hotel). Turystom, którzy lubią domową atmosferę, oferujemy pokoje w (pensjonat) lub w (hostel). Dla studentów, którzy mają mały budżet, rezerwujemy noclegi na (kemping). Osobom odważnym, które lubią przygody i nie boją się pająków, proponujemy miejsce na (pole namiotowe).

2. Firma Express

Słyszysz nazwę Express i myślisz o naszej firmie. Jesteśmy pionierami w (usługa kurierska – lm) i (usługa pocztowa – lm). Specjalizujemy się w (ekspresowa wysyłka) listów i paczek za granicę. Od stycznia oferujemy w (nasza placówka – lm) spotkania z pracownikami, którzy specjalizują się w (usługa finansowa i bankowa – lm). Zajmiemy się twoim budżetem. Zapraszamy.

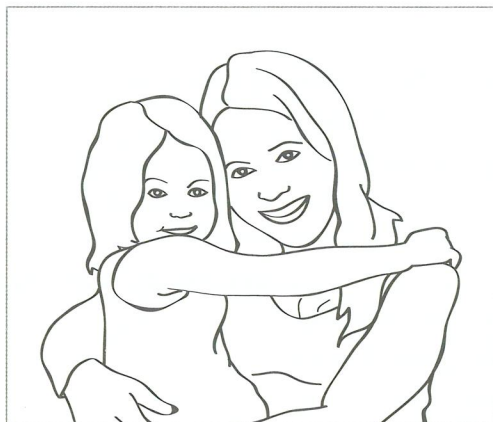
3. Firma Cegła

Marzysz o (generalny remont) mieszkania, (budowa) domu lub (nowy ogród) i szukasz fachowców? Spełnimy twoje marzenia. O (projektowanie), (praca budowlana – lm) i (dekoracja) wnętrz wiemy wszystko. Od dwudziestu lat specjalizujemy się w (usługa remontowo-budowlana – lm) i (usługa ogrodnicza – lm).

4. Firma edukacyjna Mądry Maluch

Każdy rodzic myśli o (najlepsza edukacja) dla dziecka. Najpierw o (przedszkole), następnie o (szkoła podstawowa), (gimnazjum) i (liceum), wreszcie o (studia) na (renomowany uniwersytet). Nasza szkoła specjalizuje się w (usługa edukacyjna – lm), przede wszystkim w (nauka) języków obcych. Zapraszamy na lekcję próbną.

B1

13. Media: *To jest blog o polskiej kuchni.*

1 Kim jest Monika Olejnik?

MONIKA OLEJNIK

data urodzenia: 11.07.1956
 miejsce urodzenia: Warszawa

WYKSZTAŁCENIE

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (Warszawa)
 Uniwersytet Warszawski studia podyplomowe - dziennikarstwo

DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

Program Trzeci Polskiego Radia
 Radio Zet
 „Gazeta Wyborcza”
 Telewizja TVN
 program telewizyjny „Kropka nad i”

ZAINTERESOWANIA

bieganie, fitness, kino, teatr, literatura

Monika Olejnik urodziła się w roku *tysiąc dziewięćset pięćdziesiątym szóstym*.

Najpierw studiowała w

.....

w, a następnie dziennikarstwo na

na

Pracowała w

.....

.....

..... Od wielu lat

występuje w

..... „Kropka nad i”.

Jest aktywna fizycznie, biega i ćwiczy na

..... Wolny czas spędza

chętnie w i w

dużo czyta.

2 Relacja z wykładu prof. Jana Miodka

Gazeta
CODZIENNA

Nr 15, 10.03.2017

Wykład profesora Jana Miodka

Wczoraj na *Wydziale Polonistyki* (Wydział Polonistyki) Uniwersytetu Warszawskiego profesor Jan Miodek wygłosił niezwykle interesujący wykład o (poprawność językowa) i (ortografia) w (media społecznościowe). Oprócz zagadnień teoretycznych profesor Miodek zaprezentował przykłady tekstów, które młodzi ludzie zamieszczają w (internet), na (blogi), (portale społecznościowe), (Facebook) czy (YouTube). Po (wykład) był czas na pytania oraz dyskusję o (współczesne tendencje i trendy) w (polszczyzna).

3 O czym jest ten blog?

bieganie / literatura / kultura / popkultura / gotowanie / seks / ekologia / malowanie / psychologia / oszczędzanie

1. Tematem bloga „Trening biegacza” jest
<i>bieganie</i> .	Ten blog jest <i>o bieganiu</i> .
2. Tematem bloga „Jak oszczędzać pieniądze?” jest
.....	Ten blog jest
3. Tematem bloga „Zwierz popkulturalny” jest
.....	Ten blog jest
4. Tematem bloga „Halo ziemia” jest
.....	Ten blog jest
5. Tematem bloga „Kulturalni” jest
.....	Ten blog jest
6. Tematem bloga „Ania maluje” jest
.....	Ten blog jest
7. Tematem bloga „Kwestia smaku” jest
.....	Ten blog jest
8. Tematem bloga „Lektura obowiązkowa” jest
.....	Ten blog jest
9. Tematem bloga „Psycholog pisze” jest
.....	Ten blog jest
10. Tematem bloga „Proseksualna” jest
.....	Ten blog jest

4 O czym oni piszą?

1. Roman jest dziennikarzem sportowym.
On pisze o <i>sporcie</i> .	6. Wanda pisze na temat majsterkowania.
Ona pisze o
2. Mariola jest dziennikarką polityczną.
Ona pisze o	7. Monika zajmuje się kwestiami religijnymi.
Ona pisze o
3. Specjalnością Edyty jest moda.
Ona pisze o	8. Kamila interesują przepisy kulinarne.
On pisze o
4. Witold zajmuje się sprawami międzynarodowymi.
On pisze o	9. Darek zajmuje się ogrodnictwem.
On pisze o
5. Maja pisze na temat zdrowej żywności.
Ona pisze o	10. Daniel pisze na temat wychowywania dzieci.
On pisze o

5 Nastolatki i internet

- Czytałeś ostatnie wydanie „Polityki”?
- Nie, jeszcze nie miałem czasu. Piszą o *czymś ciekawym* (coś ciekawego)?
- Tak, bardzo ciekawy jest artykuł o (internet). Autor tekstu skupia się na (nastolatki), którzy zbyt dużo czasu spędzają przy (komputer). Grają w gry komputerowe i zapominają o (rzeczywistość). Okazuje się, że jest to poważny problem.
- Wiem, o (co) mówisz. Mój syn ciągle gra na (swoją smartfon) i ogląda seriale w (internet).
- W (ten artykuł) eksperci radzą, żeby poświęcać dzieciom więcej uwagi i pokazywać im, że spędzanie czasu w (wirtualny świat) nie jest lepsze niż prawdziwe życie.

Czy pamiętasz?

1 Gdzie robisz zakupy?

1. Robię zakupy
2. Odpoczywam
3. Uczę się
4. Uprawiam sport
5. Piję kawę
6. Kupuję gazetę
7. Studiuję
8. Biegam
9. Siedzę
10. Myślę

- a) na siłowni.
- b) w małym sklepie.
- c) w kiosku.
- d) na Harvardzie.
- e) o mojej pracy.
- f) na kanapie.
- g) po parku.
- h) na wakacjach.
- i) w kawiarni.
- j) w bibliotece.

1. <i>b</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2 Gdzie są klucze?

1. Gdzie wisi marynarka?
Marynarka wisi w szafie.
2. Gdzie są klucze?

.....

.....

.....

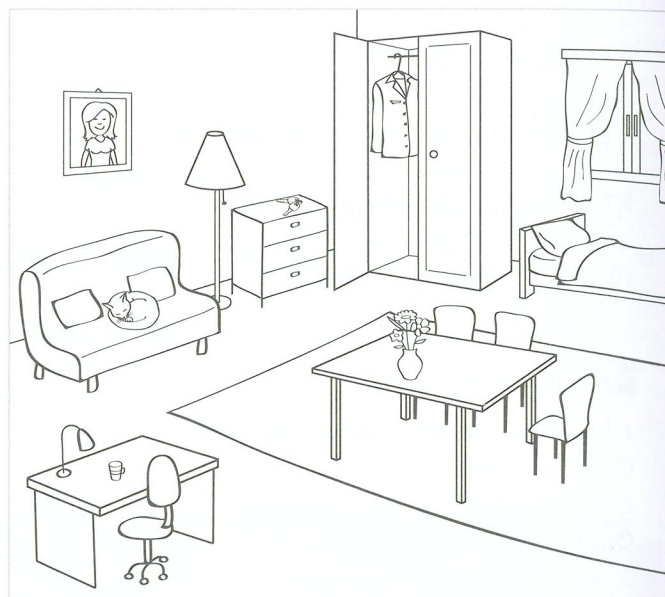
.....

.....

.....

.....

.....

3 Polskie sukcesy na igrzyskach olimpijskich

Medale Olimpijskie

			
Rio - 2016	2	3	6
Londyn - 2012	2	2	6
Pekin - 2008	3	6	1
Ateny - 2004	3	2	5
Sydney - 2000	6	5	3
Atlanta - 1996	7	5	5
Barcelona - 1992	3	6	10
Los Angeles - 1984	-	-	-
Seul - 1988	2	5	9
Moskwa - 1980	3	14	15
Montreal - 1976	7	6	13
Monachium - 1972	7	5	9

1. Gdzie były igrzyska olimpijskie w 2012 roku?

W Londynie.

2. W którym roku były igrzyska w Seulu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Czy pamiętasz?

4 Co Krysia robi w niedzielę?

I. Rano:

kawa → prysznic → śniadanie → zęby

Krysia rano pije kawę. Po kawie bierze prysznic.

Po prysznicu je śniadanie. Po śniadaniu myje zęby.

2. Przed południem:

basen → zakupy → spotkanie z przyjaciółką

3. Po południu:

lunch z Karolem → spacer w parku → lody → kino

4. Wieczorem:

randka z Konradem → kolacja we włoskiej restauracji →

drink w domu → awantura

5. W nocy:

telefon do przyjaciółki → maile do biura →

sprzątanie → gotowanie

5 Muzyczne marzenia

Moja córka marzy o *karierze muzycznej* (kariera muzyczna). Chciałaby grać na (obój) albo na (puzon) w (Filharmonia Narodowa) w (Warszawa). Mnie nie podobają się te plany. Myślę o (przyszłość) mojej córki i uważam, że powinna pracować w (szpital), jak cała nasza rodzina. Moja matka była kardiologiem i pracowała na (oddział) intensywnej terapii w (Klinika Wojewódzka). Mój ojciec jest pediatrą i pracuje w (przychodnia dziecięca) w (Pułtusk). Ja też jestem lekarką, pracuję w (prywatny szpital) w (Płock), ale myślę już o (emerytura).

6 Zimowe igrzyska olimpijskie

Medale Olimpijskie

	1	2	3
Soczi - 2014	4	1	1
Vancouver - 2010	1	3	2
Turyn - 2006	-	1	1
Salt Lake City - 2002	-	1	1
Nagano - 1998	-	-	-
Lillehammer - 1994	-	-	-
Albertville - 1992	-	-	-
Calgary - 1988	-	-	-
Sarajewo - 1984	-	-	-
Lake Placid - 1980	-	-	-
Innsbruck - 1976	-	-	-
Sapporo - 1972	1	-	-

Na zimowych igrzyskach olimpijskich Polacy nie zdobyli wielu medali. Najwięcej srebrnych medali polscy olimpijczycy zdobyli w W Europie, roku w Polacy zdobyli tylko dwa medale: jeden srebrny i jeden brązowy. Na Igrzyskach Olimpijskich w Nagano, w roku i w Lillehammer, w roku Polacy nie zdobyli żadnego medalu. Najwięcej złotych medali zdobyliśmy w roku, w

Czy pamiętasz?

7 Kolej Transsyberyjska – podróż z Moskwy do Pekinu

MOSKWA–IRKUCK–BAJKAŁ–UŁAN BATOR–PEKIN

Prawie 8000 kilometrów fantastycznej przygody – z moskiewskiego Placu Czerwonego do mongolskiej jurty i znad najgłębszego jeziora świata pod Mur Chiński. Ekscytujące przeżycia, trzy kraje, nowe kultury i wspomnienia na całe życie.

DZIENNIK PODRÓŻY:

Dzień 1 – Warszawa – Moskwa

Zaczynamy podróż w (Warszawa) i lecimy do Moskwy.

Dzień 2 – Moskwa

W (Moskwa) wsiadamy do kolei transsyberyjskiej i jedziemy do Irkucka. Przez 3 dni pokonujemy 5130 km.

Dzień 5 – Irkuck

W (droga) z Moskwy do Irkucka przejeżdżamy przez Ural – na (granica) Europy i Azji. Nasza trasa prowadzi na wschód. Zatrzymujemy się w (duże miasta syberyjskie): w i w (Nowosybirsk, Krasnojarsk).

Dzień 6 – Bajkał

Dojeżdżamy nad Bajkał. Spędzamy dużo czasu nad brzegiem najgłębszego jeziora świata, a potem w (Muzeum Bajkału) i w (drewniany kościół) Świętego Mikołaja.

Dzień 7, 8 – Irkuck

Nocujemy w w (hotel, Irkuck), gdzie mamy wolny dzień. Wieczorem jedziemy dalej do Ułan Bator.

Dzień 9 – podróż pociągiem

25 godzin jesteś w (podróż) ze stolicy Syberii do stolicy Mongolii.

Dzień 10 – stolica Mongolii

Tego dnia w (program) mamy zwiedzanie miasta, m.in. wizytę w (Muzeum Historii Naturalnej).

Dzień 11 – Terejdź

Po (śniadanie) jesteśmy w (Park Narodowy) Gorchy.

Dzień 12 – Ułan Bator

Jesteś w, gdzie mamy czas wolny na (teren) parku.

Dzień 13, 14 – Pekin

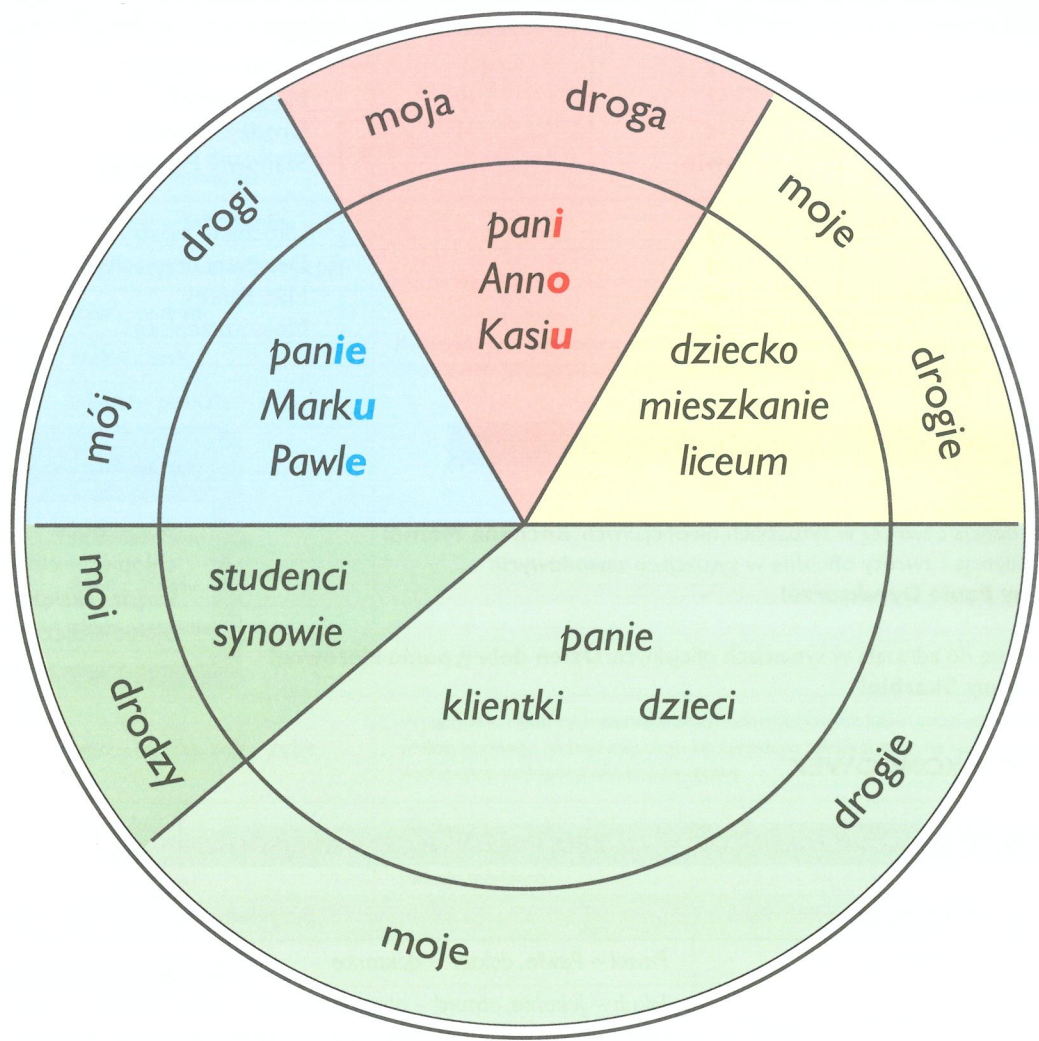
Czas przejazdu: 30 godzin.

Dzień 15 – Pekin – Warszawa

Jesteś w i wracamy do Warszawy.

WOŁACZ – o!

Droga Pani Magdo!

LICZBA POJEDYNCZA

	rzeczownik	przymiotnik (= mianownik)	przykłady
rodzaj męski (= miejscownik)	-(i)e -u	-y -i	Kochan y bracie! Drogi Jack u ! ale: Szanown y Panie!
rodzaj żeński	-o -u -i -y -ø	-a	Droga Monik o ! Miła Kasi u ! Świąt a miłości! O noc y ! Droga Pani!
rodzaj nijaki (= mianownik)	-o -e -um -ę	-e	Kochan e dziecko! Szlachetn e zdrowie! Moje lice um ! Piękne piskl ę !

LICZBA MNOGA = MIANOWNIK *Im*

	rzeczownik	przymiotnik	przykłady
rodzaj męskoosobowy	-y -i -e -owie	-y -i	Kochani chłopcy! Mili studenci! Drodzy lekarze! Szanowni Panowie!
rodzaj niemęskoosobowy	-y -i -e -a	-e	Ukochane siostry! Drogie nauczycielki! Miłe Panie! Moje szczenięta!

FUNKCJE SKŁADNIOWE I SYTUACJE KOMUNIKACYJNE

A2

1. Korespondencja i zwroty w sytuacjach nieoficjalnych: **Kochana Mamo!**
2. Korespondencja i zwroty oficjalne w sytuacjach zawodowych:
Szanowny Panie Dyrektorze!

B1

3. Zwracanie się do adresata w sytuacjach oficjalnych: **Dzień dobry, panie kierowco!**
4. Emocjonalizmy: **Skarbie!**

UWAGA!

Bóg – Boże
chłopiec – chłopcze
ksiądz – księżę
ojciec – ojczę

DYSTRYBUCJA KOŃCÓWEK

RZECZOWNIKI RODZAJU MĘSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ = MIEJSCOWNIK *Ip*

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-e	po spółgłoskach <i>ł, r</i>	Paweł – Pawle, doktor – doktorze
-ie	po spółgłoskach <i>b, d, f, m, n, p, s, t, w, z</i>	Jakub – Jakubie, absurd – absurdzie, szef – szefie, program – programie, pan – panie, chłop – chłopie, Odys – Odysie, kot – kocie, Stanisław – Stanisławie, rozkaz – rozkazie, ale: syn – synu
-u	po spółgłoskach <i>c, ch, ć, cz, dz, dż, g, j, k, l, ń, rz, ś, sz, ż, ź</i>	koc – kocu, dach – dachu, gość – gościu, bogacz – bogacz u, widz – widzu, śledź – śledziu, Belg – Belgu, wuj – wuju, park – parku, ból – bólu, słoń – słoń u, lekarz – lekarzu, łoś – łosiu, Łukasz – Łukasz u, paż – paziu, mąż – mężu, ale: Bóg – Boże, ksiądz – księżę

W rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na -ec występuje końcówka -e oraz alternacje -e- → -o, c → cz: ojciec – ojczę, chłopiec – chłopcze.

RZECZOWNIKI RODZAJU ŻEŃSKIEGO W LICZBIE POJEDYNCZEJ

końcówka	dystrybucja końcówki	przykłady
-o	w rzeczownikach zakończonych w mianowniku na -a	mama – mam o, Monika – Moniko
-u	w zdrobnieniach zakończonych w mianowniku na -a (po spółgłoskach miękkich <i>i</i> i <i>l</i> oraz <i>j</i>)	Ania – Aniu, ciocia – ciociu, Ela – Elu, Maja – Maju
-i	w rzeczownikach zakończonych w mianowniku na -i lub spółgłoskę miękką	pani – pani, miłość – miłości
-y	w rzeczownikach zakończonych w mianowniku na spółgłoskę twardą	noc – nocy, podróż – podróży

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
b → bi	<i>pub</i> – <i>pubie</i> , <i>gołąb</i> – <i>gołębiu</i>	Końcówka -e zmiękcza poprzedzającą ją spółgłoskę, która z twardej staje się zmiękczone, miękka albo funkcjonalnie miękka. Podobnie działa niekiedy końcówka -u.
d → dzi	<i>miód</i> – <i>miodzie</i>	
ł → l	<i>Michał</i> – <i>Michale</i>	
m → mi	<i>problem</i> – <i>problemie</i>	
n → ni	<i>Sebastian</i> – <i>Sebastianie</i>	
p → pi	<i>karp</i> – <i>karpiu</i> , <i>sklep</i> – <i>sklepie</i>	
r → rz	<i>teatr</i> – <i>teatrze</i>	
s → si	<i>czas</i> – <i>czasie</i>	
ś → śl	<i>pomysł</i> – <i>pomyśle</i>	
śn → śni	<i>sen</i> – <i>śnie</i>	
st → ści	<i>most</i> – <i>moście</i>	
t → ci	<i>student</i> – <i>studencie</i>	
w → wi	<i>żółw</i> – <i>żółwiu</i>	
z → zi	<i>obraz</i> – <i>obrazie</i>	
zd → ździ	<i>wjazd</i> – <i>wjeździe</i>	
ą → ę	<i>błąd</i> – <i>błędzie</i> , <i>ząb</i> – <i>zębie</i>	Wyłącznie w niektórych rzeczownikach jednosylabowych lub w ostatniej sylabie rzeczownika wielosylabowego rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonego na spółgłoskę; nigdy nie występuje przed spółgłoską bezdźwięczną.
ó → o	<i>Bóg</i> – <i>Boże</i> , <i>samochód</i> – <i>samochodzie</i> , ale: <i>ból</i> – <i>bólu</i>	Występuje w większości jednosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego lub żeńskiego zakończonych na spółgłoskę, a także w ostatniej sylabie wielosylabowych rzeczowników rodzaju męskiego.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Nazwiska żeńskie i męskie mają wołacz identyczny jak mianownik: (*panie*) *Jaworski!*, (*pani*) *Wodzisławska!*
2. Przymiotniki, zaimki, liczebniki porządkowe mają wołacz identyczny jak mianownik.
3. W języku potocznym formy wołacza wypierane są przez mianownik, np. *Cześć, Kasia*. Jednak w formach grzecznościowych zawsze używa się wołacza, np. *Pani Mario!* *Panie profesorze!*
4. Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor*, *premier*, *inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską. W wołaczu zazwyczaj dodajemy rzeczownik *pani*: *Pani profesor!* Od niedawna można również stosować formy typu: *profesorka*, *doktorka*, *psycholożka*: ***Psycholożko!***
5. Rzeczowniki rodzaju męskiego z końcówką -a w mianowniku, np. *poeta*, *artysta*, *tata* odmieniamy w liczbie pojedynczej zgodnie z deklinacją żeńską, w liczbie mnogiej natomiast zgodnie z deklinacją rodzaju męskoosobowego. Wymagają one jednak przymiotników, zaimków, czasowników w rodzaju męskim: ***Drogi kolego!***

A2

I. Korespondencja i zwroty w sytuacjach nieoficjalnych:

Kochana Mamo!**1 Jak zacząć list?**

1. do mamy – <i>Droga Mamo!</i>	7. do syna –
2. do taty –	8. do córki –
3. do cioci –	9. do siostry –
4. do babci –	10. do brata –
5. do dziadka –	11. do męża –
6. do wujka –	12. do żony –

2 Drodzy Panowie!

1. drogi przyjaciel – <i>Drodzy Przyjaciele!</i>	6. ukochany dziadek –
2. miłe dziecko –	7. znany lekarz –
3. kochany ojciec –	8. najlepszy kolega –
4. drogi student –	9. droga pani –
5. drogi rodzic –	10. drogi internauta –

3 Kochana Kasiu!

1.	Aleksandra	a)	Ela	<i>Elu!</i>
2.	Katarzyna	b)	Stasiek	
3.	Elżbieta	c)	Antek	
4.	Stanisław	d)	Ala	
5.	Radosław	e)	Kasia	
6.	Antoni	f)	Radek	
7.	Antonina	g)	Ola	
8.	Agnieszka	h)	Olek	
9.	Alicja	i)	Tosia	
10.	Aleksander	j)	Aga	

1. <i>g</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

4 Rocznicą ślubu

Ania i Tomek obchodzą rocznicę ślubu. Chcą zaprosić gości na obiad. Oto lista osób, do których muszą wysłać zaproszenia: babcia, ciocia Wanda, wujek Tadeusz, stryj Adam, kuzynka Asia, sąsiadka Monika, sąsiad Filip, Aleksander, Tomasz, Anita. Tomek pisze zaproszenia:

1. <i>Babciu,</i>	zapraszam Cię na obiad.	2.	zapraszam Cię na obiad.
3.	zapraszam Cię na obiad.	4.	zapraszam Cię na obiad.
5.	zapraszam Cię na obiad.	6.	zapraszam Cię na obiad.
7.	zapraszam Cię na obiad.	8.	zapraszam Cię na obiad.
9.	zapraszam Cię na obiad.	10.	zapraszam Cię na obiad.

5 Ludzie listy piszą

mama, Justyna, drogi braciszek, siostra, kochani rodzice, droga redakcja, jubilat, syn, ciocia Krysia i wujek Stasiek, drogi mąż

1. Zofia jest na urlopie na Helu nad Morzem Bałtyckim. Wysła pocztówkę do mamy.

Kochana *Mamo*,
serdeczne pozdrowienia i
ucałowania
znad pięknego polskiego
morza przesyła

Zosia

2. Marian ma dzisiaj urodziny. Właśnie dostał kartkę z życzeniami.

Drogi, z okazji
urodzin życzymy Ci pomyślności, dużo
zdrowia oraz sukcesów w życiu
zawodowym i osobistym.

Rodzina Nowaków

3. Siostra Andrzeja urodziła dziecko. Andrzej z żoną przygotowują kartkę z życzeniami.

Kochana,
serdeczne gratulacje z okazji
narodzin ślicznego dzidziusia!

Brat z żoną

4. Za kilka dni będą święta Bożego Narodzenia. Justyna pisze kartkę do cioci i wujka z Radomia.

Droga
i drogi,
życzę Wam wesołych świąt
Bożego Narodzenia!

Wasza Justyna

5. Wanda zostawia swojemu synowi kartkę w kuchni.

Drogi,
kanapki do szkoły są w lodówce
:) Miłego dnia, mama

6. Kamil wysła pracę zaliczeniową do koleżanki ze studiów – Justyny.

Cześć,, w załączniku
wysyłam moją pracę zaliczeniową.
Czy mogłabyś ją przeczytać?

Pozdrawiam, Kamil Kwiatkowski

7. Malwina wysła kartkę z życzeniami z okazji rocznicy ślubu swoich rodziców.

.....,
życzę Wam wszystkiego najlepszego
z okazji 30. rocznicy ślubu. Niech wa-
sza miłość trwa kolejne 30 lat!

Całuję, Malwina

8. Ania wysła do brata SMS z życzeniami noworocznymi.

.....,
szczęśliwego Nowego Roku!

Ania

9. Ewelina wysła SMS do swojego męża.

.....,
czy jedziemy dzisiaj wieczorem
do twoich rodziców?

10. Natalia pisze list z pytaniem do redakcji czasopisma „Mój kot”.

....., chciałabym
zapytać, co zrobić, kiedy kot cały czas
miauczy. Czy powinnam się martwić?
Pozdrawiam,

Natalia z Lublina

2. Korespondencja i zwroty oficjalne w sytuacjach zawodowych:

Szanowny Panie Dyrektorze!

1 W szpitalu

1. Siostra / Siostrze / Siostrze, proszę dać pacjentowi leki!
2. Lekarz / Lekarze / Lekarzu, lecz się sam!
3. Pacjencie / Pacjent / Pacjenci, dbaj o higienę!
4. Pacjentka / Pacjentki / Pacjentko, rób regularnie mammografię!
5. Panie ordynatorze / Pan ordynator / Panu ordynatorowi, mamy epidemię grypy!
6. Panu doktorowi / Pan doktor / Panie doktorze, nie mogę nic jeść!

7. Pani doktor / Panią doktor / Pani doktorze, boli mnie serce!
8. Panie dyrektorze / Pan dyrektor / Panu dyrektorowi, nasi lekarze zarabiają za mało!
9. Panie magistrze / Pana magistra / Pan magister, chciałbym kupić ten antybiotyk.
10. Lekarz / Lekarze / Lekarzy, popularyzujcie szczepienia!
11. Małym pacjentom / Mali pacjenci / Małymi pacjentami, sala zabaw jest na pierwszym piętrze.

2 Rozmowy na uniwersytecie

1. Panie profesorze,
2. Pani profesor,
3. Panie rektorze,
4. Pani docent,
5. Studencie,
6. Studentko,
7. Pani doktor,
8. Państwo doktoranci,
9. Panie doktorze,
10. Studenci,

- a) mam dla pani tę recenzję.
- b) jestem pod wrażeniem pani ostatniej książki.
- c) przygotuj się lepiej do następnego egzaminu.
- d) chciałabym napisać u pana pracę magisterską.
- e) dziękuję panu za przybycie na spotkanie.
- f) od jutra możecie zapisywać się na egzamin.
- g) czy mogę napisać tę pracę jeszcze raz?
- h) gratuluję ciekawego wykładu.
- i) prosimy o terminowe składanie prac doktorskich.
- j) czy twoja legitymacja jest ważna?

1. <i>d</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

3 Najtrudniej jest zacząć...

1. Chciałbym napisać list do pani profesor, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak: „*Szanowna Pani Profesor!*”
(szanowna pani profesor)
2. Chciałbym napisać list do gazety, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(droga redakcja)
3. Piszę list do znanego pisarza, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(szanowny pan)
4. Piszę list do mojego ulubionego pianisty, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(mój mistrz)
5. Chciałbym napisać list do mojego szefa, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(drogi szef)

6. Piszę list do mojego ulubionego dziennikarza, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(szanowny pan redaktor)
7. Chciałbym napisać list do prezydenta, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(szanowny pan prezydent)
8. Chciałbym napisać list do pani minister, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(szanowna pani minister)
9. Chciałbym napisać list do premiera, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(szanowny pan premier)
10. Piszę list do świętego Mikołaja, ale nie wiem, jak zacząć...
Zacznij tak:
(kochany Święty Mikołaj)

4 Konferencja prasowa banku

Piotr Kowalski jest dyrektorem banku BANKPOL. Dzisiaj na konferencji prasowej będzie prezentować wyniki finansowe banku, ale najpierw przywita gości: *Szanowni państwo* (szanowni państwo), (pani prezes), (pan wiceprezes), (pan dyrektor), (pani dyrektor), (drogi pracownik – Im) banku, (dziennikarz – Im), (szanowny gość – Im), witam serdecznie w banku BANKPOL. Zachęcam najpierw do obejrzenia prezentacji, a potem do zadawania pytań.

3. Zwracanie się do adresata w sytuacjach oficjalnych:

Dzień dobry, panie kierowco!

1 Panie komendancie!

policja, szpital, sąd, sąsiedzi, praca, parlament

I. policja

1. pan komendant – *panie komendancie*
2. pan aspirant –
3. pan władza –
4. pan inspektor –
5. pani oficer –

- II.
1. pani Krysia –
2. pan Roman –
3. pan sąsiad –
4. pani sąsiadka –
5. pan dozorca –

- III.
1. pani prokurator –
2. wysoki sąd –
3. pan sędzia –
4. pani sędzia –
5. pan mecenas –

2 Pani minister!

I. pan władza, pan kierowca
 Policjant: Dzień dobry, *panie kierowco*. Aspirant Marek Nowacki, Komenda Główna Policji. Czy zna pan powód zatrzymania?
 Kierowca: Tak,, jechałem za szybko. Spieszę się do pracy.
 Policjant: Proszę przygotować dokumenty do kontroli.

2. szef, Andrzej
 Andrzej – malarz:, farba się skończyła.
 Szef: Niemożliwe. Wczoraj była nowa dostawa., sprawdź w magazynie.
 Andrzej: Tak jest,

3. pan minister, pan poseł, pan kolega
 Minister: Szanowny, Polska nie jest przygotowana na kolejną rewolucję w opiece medycznej.
 Poseł:, bez tej reformy Polska będzie drugą Grecją.
 Minister:, chyba słabo zna się pan na polityce.

4. pan Zawadzki, pani doktor
 Pan Zawadzki: Dzień dobry,
 Bardzo źle się czuję. Mam gorączkę i boli mnie gardło.
 Lekarka: Proszę się rozebrać i głęboko oddychać.
 5 minut później
 Lekarka:, ma pan zapalenie płuc. Proszę, tu jest recepta na antybiotyki.

- IV.
1. pan przewodniczący –
2. pan minister –
3. pan prezydent –
4. pani premier –
5. pan poseł –
- V.
1. pan dyrektor –
2. szefowa –
3. pani kierownik –
4. pan prezes –
5. pan Krzysztof –
- VI.
1. pani magister –
2. pan doktor –
3. pani profesor –
4. pan ordynator –
5. siostra –

5. pani Asia (x2), pan prezes (x2)
 Pani Asia – sekretarka:
 dzwoni klient i chce z panem rozmawiać.
 Prezes:, proszę mu powiedzieć, że mam teraz ważne spotkanie i zadzwonię później. Czy ma pani dokumenty, o które prosiłem?
 Pani Asia: Tak, Wszystko gotowe.
 Prezes: Świetnie. Poproszę jeszcze kawę,
 Pani Asia: Oczywiście.

6. pan profesor (x3), pan kolega, pan Bielski (x2)
 Profesor: Dzień dobry, Dawno pana nie widziałem na zajęciach.
 Rafał Bielski – student: Szanowny, chciałem bardzo przeprosić za moją nieobecność. Byłem w szpitalu.
 Profesor: Czy jest pan przygotowany na egzamin?
 Rafał Bielski: Tak,
 Profesor:, proszę powiedzieć coś o poezji Tadeusza Różewicza.
 Rafał Bielski: Hmm. Tadeusz Różewicz był wielkim polskim poetą.
 Profesor:, to wiedzą dzieci w szkole podstawowej. Czy coś jeszcze wie pan o Różewiczu?
 Rafał Bielski:! Ja naprawdę się uczyłem, ale nie o Różewiczu...
 Profesor: W takim razie zapraszam pana na egzamin poprawkowy.

B1

3 Drodzy Mieszkańcy!

Drodzy Mieszkańcy! / Wasze Magnificencje, Szanowni Goście, Drodzy Studenci / Drogi Janku / Szanowna Redakcja / Panie Marszałku, Panie Premierze, Wysoka Izbo! / Drogi Widzu! / Kochana Kasiu / Drogi Kliencie / Litwo, Ojczyzno moja! / Dostojni Goście, Koledzy i Przyjaciele! Wielce Szanowny Jubilacie! / Drodzy Uczniowie, Nauczyciele i Rodzice / Drodzy Rodzice

1. *Kochana Kasiu,*

co u Ciebie słychać? Jak nowa praca? U mnie wszystko po staremu. Ostatnio trochę chorowałam, ale teraz czuję się już dobrze. Obecnie przygotowuję się do startu w maratonie [...]

Pozdrawiam Cię serdecznie, Olga

☐ laudacja ☒ list nieoficjalny ☐ inwokacja

2.,

ze smutkiem dowiedziałem się o śmierci Twojego brata. Przyjmij od mnie wyrazy najszerszego współczucia.

Krzysztof z rodziną

☐ kondolencje ☐ list oficjalny ☐ inwokacja

3.

Spółdzielnia Mieszkaniowa Bałuty w Łodzi uprzejmie zawiadamia, iż w przyszłym tygodniu odbędą się wybory do rady osiedla.

Z poważaniem, prezes spółdzielni

☐ przemówienie ☐ zawiadomienie ☐ list nieoficjalny

4.

Teatr Kamienica w Warszawie zaprasza na premierę spektaklu w reżyserii Krystyny Jandy, która odbędzie się w czwartek 19 stycznia o godz. 19.00.

Zespół teatru

☐ list nieoficjalny ☐ laudacja ☐ zaproszenie

5.

serdecznie witam wszystkich na rozpoczęciu nowego roku szkolnego. Mam nadzieję, że odpoczęliście w czasie wakacji i z nową energią rozpoczniecie pracę [...]

Dyrekcja

☐ laudacja ☐ przemówienie ☐ inwokacja

6.

w ostatnim numerze magazynu ukazał się bardzo interesujący artykuł o karze śmierci [...]

Z wyrazami szacunku, Wasza czytelniczka Ania

☐ list oficjalny ☐ zawiadomienie ☐ list nieoficjalny

7.

Moim marzeniem jest, żebyśmy w tym Parlamencie zaproponowali Polsce i Europie nową konstytucję na miarę XXI wieku.

☐ informacja ☐ inwokacja ☐ przemówienie

8.

witam wszystkich serdecznie na inauguracji roku akademickiego w naszej uczelni. Uroczystość ta ma specjalne znaczenie dla nowo przyjętych abiturientów, którzy od dziś staną się częścią naszej społeczności akademickiej. [...]

☐ informacja ☐ inwokacja ☐ przemówienie

9.

z okazji siedemdziesiątych urodzin pana profesora Domańskiego mam dziś zaszczyt przedstawić państwu jego sylwetkę i wybitne osiągnięcia naukowe.

☐ zawiadomienie ☐ laudacja ☐ list nieoficjalny

10.

uprzejmie informujemy, że Twoje konto jest już aktywne. Dziękujemy za skorzystanie z naszej oferty.

Bank Polski

☐ informacja ☐ kondolencje ☐ laudacja

11.

z powodu epidemii grypy nasze przedszkole jest w tym tygodniu zamknięte. Przepraszamy za utrudnienia.

Pracownicy przedszkola

☐ zaproszenie ☐ przemówienie ☐ zawiadomienie

12.

Ty jesteś jak zdrowie.

Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,

Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie

Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie. [...]"

Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz”

☐ list nieoficjalny ☐ inwokacja ☐ zaproszenie

4 Jak nie piszemy? 😊 ☹️

1. Kochany Panie Profesorze! ☹️

Szanowny Panie Profesorze!

2. Inżynierze!

3. Pani Justyno!

4. Pani Profesorko!

5. Kochany Panie Rektorze!

6. Panie Grzegorz!

7. Pani architekt!

8. Szanowne Panowie!

9. Kochane przedszkolaki!

10. Panie majster!

11. Pani prezesko!

12. Drogi Panie Janie!

5 Rozmowy z Bogiem

Aniele Boży, stróżu mój,
Ty zawsze przy mnie stój.
Rano, wieczór, we dnie, w nocy
Bądź mi zawsze ku pomocy,
Strzeż duszy, ciała mego,
zaprowadź mnie do żywota
wiecznego.

Ojcze nasz,
któryś jest w niebie,
święć się imię Twoje;
przyjdź Królestwo Twoje.

Zdrowaś Maryjo, łaski pełna, Pan z Tobą,
błogosławionaś Ty między niewiastami
i błogosławiony owoc żywota Twojego,
Jezus.
Święta Maryjo, Matko Boża,
módl się za nami grzesznymi
teraz i w godzinę śmierci naszej.

Bądź pochwalony, Panie Boże nasz,
za te dary, które z Twej dobroci
spożywać mamy.
Przez Chrystusa Pana naszego.

Baranku Boży,
który gładzisz grzechy
świata,
zmiłuj się nad nami.

O Jezu, Władco serc naszych i Królu
wieków nieśmiertelny, przyrzekamy Ci
uroczyście, że przy tronie Twoim i przy
Osobie Twojej wiernie stać będziemy.

1. Anioł Boży – *Aniele Boży*

2. Baranek Boży –

3. Jezus –

4. Król –

5. Matka Boża –

6. Ojciec –

7. Pan –

8. Pan Bóg –

9. Maryja –

10. Władca –

B1

WOŁACZ-O!

ćwiczenia

A1

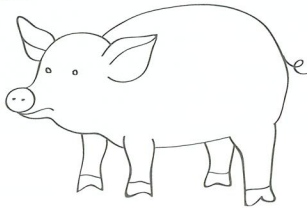
A2

B1

4. Emocjonalizmy: **Skarbie!**

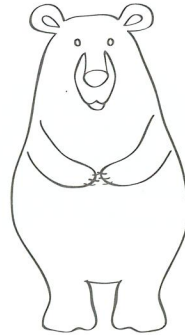
1 Ty **świnio!**

małpa

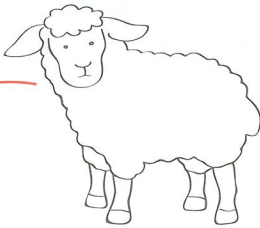
żabko!

króliczek

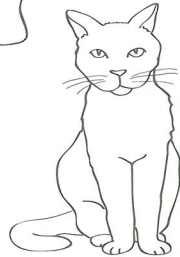
myszko!

owieczka

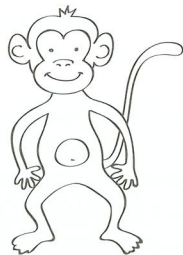
świnio!

miś

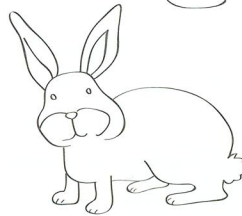
króliczku!

świnia

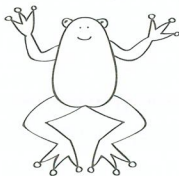
małpo!

myszka

kotku!

żabka

owieczko!

kotek

misiu!

2 Miłe czy nie miłe?

krowo / ~~żabko~~ / świnio / myszko / baranie / rybko / ośle / małpo / misiu / kozo / ptaszku / kotku / gadzie / króliczku

Pozytywne	Negatywne
żabko	

3 Dziękuję ci, myszko!

- Grażyna jechała samochodem. Nagle z małej ulicy z lewej strony wyjechało auto i zajęchało jej drogę.
- Ty baranie! Co robisz?! kotku / baranie / myszko
- Sylwia ma dzisiaj urodziny. Rano dostała od męża bukiet kwiatów i prezent.
- Dziękuję ci,! krowo / małpo / misiu
- Ignacy zapomniał wziąć telefon i pojechał do pracy. Jego żona zorientowała się i przywiozła mu komórkę do biura.
- Och, jestem ci bardzo wdzięczny,! żabko / ośle / baranie
- W niedzielę syn przyniósł rodzicom śniadanie do łóżka.
- O, jak miło,! świni / serduszek / małpo
- Adam zdradził swój sekret Krzyskowi, a Krzysiek przekazał go innemu koledze z klasy. Adam jest bardzo zły.
- Dlaczego to zrobiłeś,! króliczku / świni / myszko

4 Jasia i Jaś

1. Anna	Kasia	11. Piotr	Jaś
2. Magda	Martusia	12. Maciej	Kubuś
3. Zofia	Ela	13. Tomasz	Piotruś
4. Katarzyna	Tosia	14. Krzysztof	Antoś
5. Małgorzata	Ania	15. Grzegorz	Tomuś
6. Aleksandra	Zosia	16. Jakub	Staś
7. Marta	Gosia	17. Jan	Krzyś
8. Antonina	Basia	18. Stanisław	Jacusz
9. Elżbieta	Ola	19. Antoni	Maciuś
10. Barbara	Madzia	20. Jacek	Grześ

5 Pani Ewelino! Panie Marku!

1.	Pani Anno!	Aniu!
2.	Pani Magdo!	
3.	Pani Zofio!	
4.	Pani Katarzyno!	
5.	Pani Aleksandro!	
6.	Pani Marto!	
7.	Pani Antonino!	
8.	Pani Elżbieto!	
9.	Pani Barbaro!	
10.	Pani Małgorzato!	

11.	Panie Piotrze!	Piotrusiu!
12.	Panie Macieju!	
13.	Panie Krzysztofie!	
14.	Panie Grzegorzu!	
15.	Panie Jakubie!	
16.	Panie Janie!	
17.	Panie Stanisławie!	
18.	Panie Antoni!	
19.	Panie Jacku!	
20.	Panie Tomaszu!	

6 Michałku!

- Michałku / Panie Michale
Nauczycielka: Michałku, przeczytaj ćwiczenie numer 5.
- Jolu / Pani Jolu
Szef:, proszę zarezerwować salę konferencyjną na jutro na 12:00.
- Aniu / Pani Anno
Siostra:, czy możesz kupić mi dwa kilo ziemniaków, śmietanę i chleb?
- Maćku / Panie Macieju
Żona:, kiedy wymienisz żarówkę w kuchni?

- Kasiu / Pani Katarzyno
Pani w urzędzie:, musi pani podpisać ten dokument.
- Pawełku / Panie Pawle
Lekarz:, powinien pan zrobić jeszcze to badanie.
- Marysiu / Pani Mario
Sąsiadka:, kiedy wraca do domu twoja mama?
- Darku / Panie Dariuszu
Bibliotekarka:, niestety będzie pan musiał poczekać na tę książkę.

Czy pamiętasz?

WOŁACZ-o!

ćwiczenia

A1

A2

B1

1 Kochana Kasiu!

1.	kochana	panie profesorze
2.	drogi	sędzio
3.	najdroższa	księżu
4.	szanowny	państwo
5.	droga	doktorze
6.	panie	Kasiu
7.	wielebny	dzieci
8.	szanowni	Szymonie
9.	drodzy	redakcjo
10.	panie	babciu
11.	mili	przyjaciele
12.	o mój	studenci
13.	kochane	Boże!

1. Kochana Kasiu!

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2 Sztuka grzeczności

- Cześć, Adam!
Szanowny Panie Adamie!
- Siema, Kasia!
.....
- Hej, Artur!
.....
- Witaj, Damian!
.....
- Siemanko, Ewa!
.....

- Hejka, Robert!
.....
- Dzieńdoberek, Hanna!
.....
- Cześć, Kamil!
.....
- Witaj, Rafał!
.....
- Hej, Bernard!
.....

3 Dzień dobry, pani sąsiadko!

Marek wychodzi z domu jak zwykle w bardzo dobrym humorze. Na korytarzu spotyka sąsiadkę, do której mówi:
– *Dzień dobry, pani sąsiadko!*
W drodze na przystanek spotyka kolegę ze szkoły i mówi:
– Cześć,
Na przystanku spotyka swoją koleżankę:
– Cześć,
Wsiada do autobusu i wita pana kierowcę:
– Dzień dobry,
Potem spotyka swojego trenera z siłowni:
– Cześć,

W drodze do pracy spotyka pana profesora:
– Dzień dobry,
Kiedy wchodzi do pracy spotyka panią prezes:
– Dzień dobry,
W windzie spotyka panią kierownik działu sprzedaży:
– Moje uszanowanie,
Potem spotyka panią dyrektora:
– Dzień dobry,
Marek cały dzień intensywnie pracuje. Koło 17:00 wraca do domu, gdzie czeka na niego jego piesek. Marek mówi do niego:
– Dzień dobry,

Czy pamiętasz?

4 Droga Olu!

1. Mam na imię Aleksandra, ale przyjaciele mówią do mnie *Ola*.

List oficjalny: *Szanowna Pani Aleksandro!*

List nieoficjalny: *Droga Olu!*

2. Mam na imię Joanna, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

3. Mam na imię Elżbieta, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

4. Mam na imię Stanisław, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

5. Mam na imię Radosław, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

6. Mam na imię Antoni, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

7. Mam na imię Antonina, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

8. Mam na imię Agnieszka, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

9. Mam na imię Alicja, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

List nieoficjalny:

10. Mam na imię Aleksander, ale przyjaciele mówią do mnie

List oficjalny:

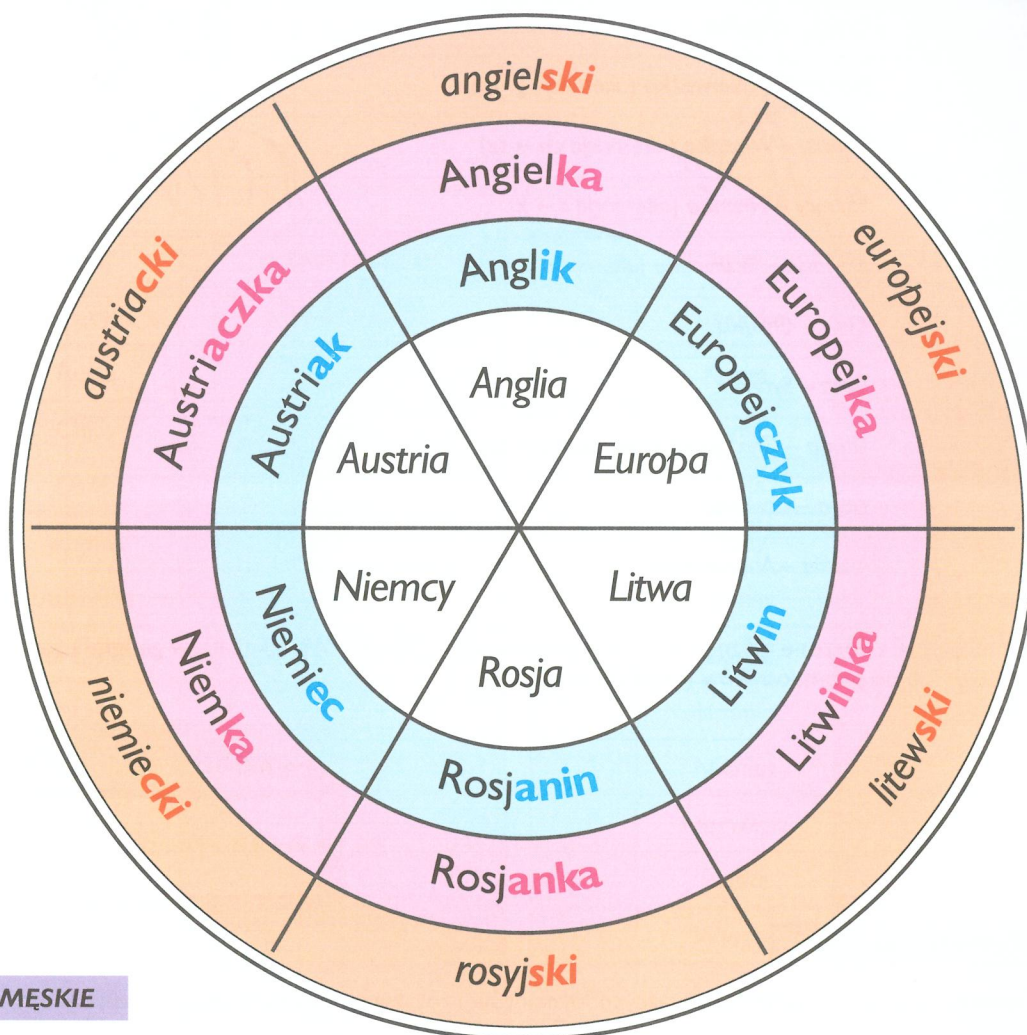
List nieoficjalny:

II. S ł o w o t w ó r s t w o

RZECZOWNIKI I PRZYMIOTNIKI UTWORZONE OD NAZW KRAJÓW I KONTYNETENTÓW

Polacy jadą we włoskie Alpy.

NAZWY MĘSKIE

Nazwy męskie tworzymy przez:

- I. dodanie formantów i rozszerzeń do nazw krajów i kontynentów:

formant	przykłady	rozszerzenia
-anin	Ameryka – Ameryk anin , Rosja – Rosj anin	
-czyk	Izrael – Izrael czyk	
	Chile – Chilij czyk	-ij-
	Syria – Syryj czyk	-yj-
	Argentyna – Argentyń czyk	-yń-
	Iran – Irań czyk	-ań-
	Europa – Europej czyk	-ej-
-ata	Azja – Azj ata	
-ak	Austria – Austri ak , Polska – Pol ak	
-ik	Anglia – Angli ik	
-ec	Niemcy – Niemie ec , Ukraina – Ukrainie ec	
-in	Gruzja – Gruz in , Litwa – Litw in	

2. odcięcie końcówki fleksyjnej: Belgia – Belg, Grecja – Grek, Włochy – Włoch.

NAZWY ŻEŃSKIE

Nazwy żeńskie tworzymy za pomocą następujących formantów i rozszerzeń:

formant	przykłady	rozszerzenia
-anka	Ameryka – Ameryk anka , Rosja – Rosj anka	
-ka	Izrael – Izrael ka	
	Norwegia – Norweż ka (alternacja g → ż)	
	Włochy – Włosz ka (alternacja ch → sz)	
	Niemcy – Niem ka (alternacja c → k)	
	Słowacja – Słowacz ka (alternacja c → cz)	
	Chile – Chilij ka	-ij-
	Syria – Syryj ka	-yj-
	Grecja – Greczyn ka (alternacja c → cz)	-yn-
-inka	Litwa – Litw inka	
-aczka	Austria – Austriac zka	

Nazwy żeńskie mogą być tworzone od męskich nazw mieszkańców (Włoch – Włoszka), nazw geograficznych (Ukraina – Ukrainka) lub od przymiotników (angielski – Angielka).

UWAGA!

Francja – Francuz – Francuzka

PRZYMIOTNIKI

Przymiotniki tworzymy przez dodanie następujących formantów i rozszerzeń do nazw geograficznych:

formant	przykłady	rozszerzenia
-ski	Polska – pol ski	
	Afryka – afryk ański	-ań-
	Zimbabwe – zimbabw eński	-eń-
	Gruzja – gruzi ński	-iń-
	Brazylia – brazylijs ki	-ij-
	Rosja – rosyjs ki	-yj-
-cki	Niemcy – niemiec ki	

1 Kto tam mieszka?

	kraj	mieszkaniec
-anin	Ameryka	Amerykanin
	Rosja	
-czyk	Chiny	
	Dania	
	Japonia	
-ijczyk	Australia	
	Brazylia	
	Irak	
	Kenia	
-yjczyk	Syria	
	Tunezja	
-yńczyk	Argentyna	
-ańczyk	Korea	
	Kuba	
-ak	Polska	
	Słowacja	
-ik	Anglia	
-ec	Niemcy	
	Ukraina	
-in	Gruzja	
	Litwa	
odcięcie końcówki	Serbia	
	Szwajcaria	
	Szwecja	
	Włochy	

	kraj	mieszkanka
-anka	Ameryka	
	Korea	Koreanka
	Kuba	
	Rosja	
-ka	Chiny	
	Czechy	
	Dania	
	Japonia	
	Niemcy	
	Norwegia	
	Polska	
	Włochy	
-ijka	Australia	
	Brazylia	
	Irak	
	Kenia	
-yjka	Kanada	
	Tunezja	
-ynka	Argentyna	
	Grecja	
-inka	Gruzja	
	Litwa	
	Ukraina	
-aczka	Austria	
	Słowacja	

A1

2 Czy w Indiach mieszkają Indianie?

1. W Brazylii mieszkają

Brazylijka i Brazylijczyk.

2. W Europie mieszkają

..... i

3. W Chorwacji mieszkają

..... i

4. W Belgii mieszkają

..... i

5. W Hiszpanii mieszkają

..... i

6. Na Ukrainie mieszkają

..... i

7. W Portugalii mieszkają

..... i

8. W Irlandii mieszkają

..... i

9. W Polsce mieszkają

..... i

10. W Rosji mieszkają

..... i

3 Jaki to język, jaki to kraj?

Kraje

.....

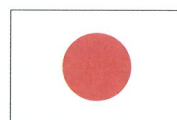
.....

.....

.....

.....

.....

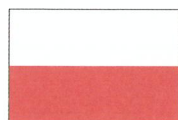
.....

.....

.....

Polska

.....

.....

Języki

język *polski*

język

język

język

język

język

język

język

język

język

język

język

4 Jaki? Jaka? Jakie?

1. Beaujolais to *francuskie* wino. (Francja)

2. Toyota to auto. (Japonia)

3. 4F to firma. (Polska)

4. Gouda to ser. (Holandia)

5. Złote Piaski to kurort. (Bułgaria)

6. Kreta to wyspa. (Grecja)

7. Frank to waluta. (Szwajcaria)

8. FC Barcelona to klub. (Hiszpania)

9. Pekin to miasto. (Chiny)

10. Pizza to specjał. (Włochy)

A1

A2

B1

1 Gdzie? Kto? Jaki?

Kraj	On	Ona	Jaki?
Afryka			
	Amerykanin		
		Azjatka	
			bułgarski
Chiny			
	Duńczyk		
		Egipcjanka	
			europejski
Finlandia			
	Francuz		
		Greczynka	
			hiszpański
Holandia			
	Irlandczyk		
		Japonka	
			kanadyjski
Kuba			
	Litwin		
		Niemka	
			norweski
Polska			
	Portugalczyk		
		Rosjanka	
			serbski
Słowacja			
	Szwed		
		Turczynka	
			węgierski
Włochy			

A2

2 Oni czy one?

1. Polak + Polka = *Polacy*
Polka + Polka = *Polki*
2. Anglik + Angielka =
Angielka + Angielka =
3. Niemiec + Niemka =
Niemka + Niemka =
4. Amerykanin + Amerykanka =
Amerykanka + Amerykanka =
5. Japończyk + Japonka =
Japonka + Japonka =
6. Kenijczyk + Kenijka =
Kenijka + Kenijka =

3 Ulubione sporty

1. Amerykanin uwielbia baseball.
Amerykanie uwielbiają baseball.
2. Włoch uwielbia wyścigi Formuły 1.
.....
3. Polak uwielbia skoki narciarskie.
.....
4. Niemiec uwielbia piłkę nożną.
.....
5. Francuz uwielbia grę w tenisa.
.....

4 W Hollywood

1. Leonardo DiCaprio to *amerykański* aktor.
(Ameryka)
2. Christoph Waltz to aktor.
(Austria)
3. Jerzy Stuhr to aktor.
(Polska)
4. Penélope Cruz to aktorka.
(Hiszpania)
5. Kate Winslet to aktorka.
(Anglia)

5 Ze świata

1. *Brytyjcy* naukowcy otrzymali Nagrodę Nobla. (Wielka Brytania) *Brytyjski naukowiec otrzymał Nagrodę Nobla.*
2. turyści przyjechali do Krakowa.
(Hiszpania)
3. piłkarze zdobyli złoty medal.
(Brazylia)
4. tenisistki są bardzo wysportowane.
(Australia)
5. kobiety są najpiękniejsze.
(Polska)
6. technologie są najlepsze na świecie.
(Chiny)

7. Argentyńczyk + Argentynka =
Argentynka + Argentynka =
8. Włoch + Włoszka =
Włoszka + Włoszka =
9. Słowak + Słowaczka =
Słowaczka + Słowaczka =
10. Portugalczyk + Portugalka =
Portugalka + Portugalka =
11. Turek + Turczynka =
Turczynka + Turczynka =
12. Kanadyjczyk + Kanadyjka =
Kanadyjka + Kanadyjka =

6. Japończyk uwielbia sumo.
.....
7. Kanadyjczyk uwielbia grę w hokeja.
.....
8. Australijczyk uwielbia wyścigi konne.
.....
9. Chińczyk uwielbia grę w ping-ponga.
.....
10. Rosjanin uwielbia siatkówkę.
.....

6. Juliette Binoche to aktorka.
(Francja)
7. Nicole Kidman to aktorka.
(Australia)
8. Nadieżda Michalkowa i Oleg Mienszykow to
aktorzy. (Rosja)
9. Krystyna Janda i Małgorzata Kożuchowska to
aktorki. (Polska)
10. Kevin Spacey i Tom Hanks to
aktorzy. (Ameryka)

7. winiarnie zapraszają na degustację wina.
(Francja)
8. sklepy są zamknięte w niedzielę.
(Niemcy)
9. dzieci idą do szkoły w wieku 5 lat.
(Anglia)
10. scenarzyści otrzymali Oskara.
(Ameryka)
11. muzycy zagrali koncert w Polsce.
(Rosja)
12. sery są pyszne.
(Holandia)

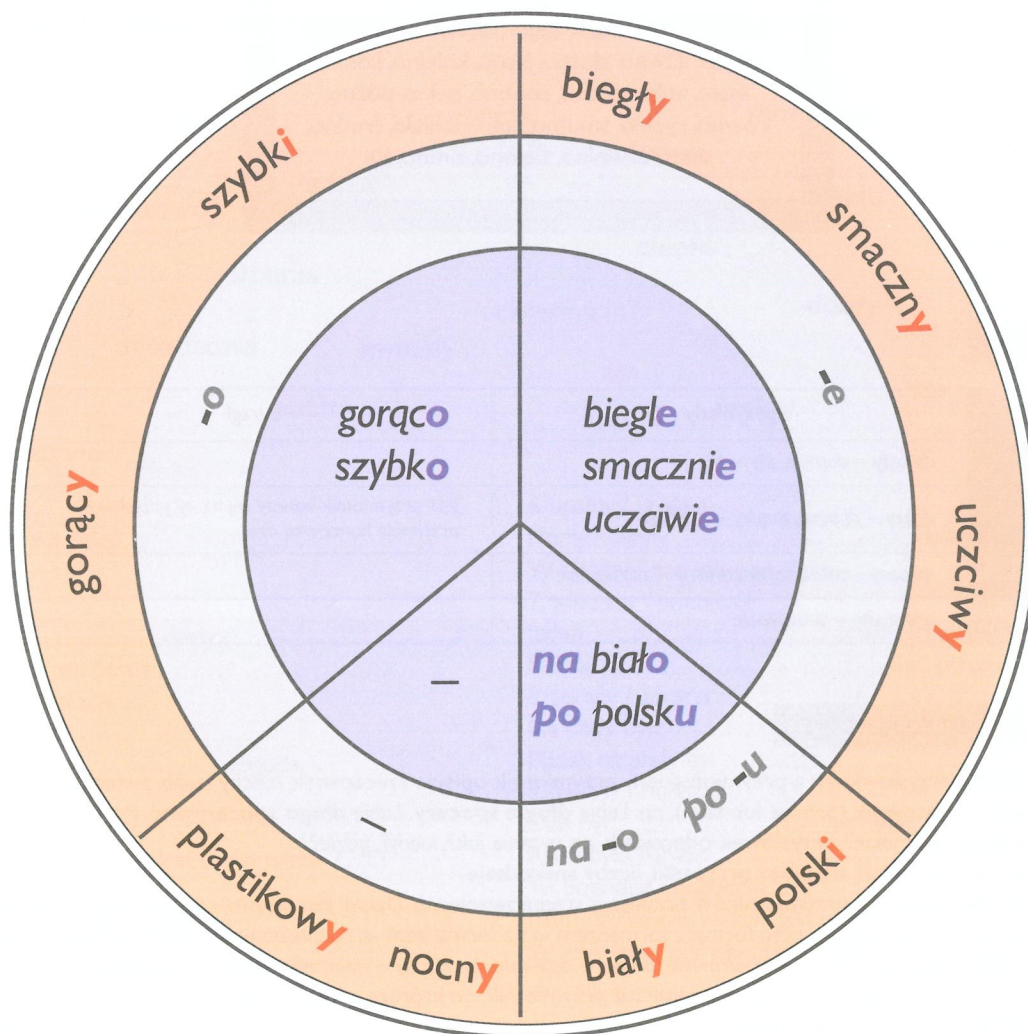
A1

A2

B1

PRZYSŁÓWKI ODPRZYMIOTNIKOWE

Dzisiaj jest gorąco.

TWORZENIE PRZYSŁÓWKÓW

- Przysłówki odpowiadają na pytanie *jak?* i określają sposób, czas, miejsce, jakość, stopień i aspekt opisywanej czynności, np. *Wrócił dawno. Pięknie śpiewa.* Przysłówki tworzy się od przymiotnika przez odrzucenie końcówki (-y lub -i) i zastąpienie jej formantem -o lub -e. Niektóre przymiotniki nie tworzą przysłówek, np. *drewniany, wczorajszy, kwadratowy.*
- Formant zależy od budowy przymiotnika, od którego tworzony jest przysłówek, może też być podyktowany tradycją. Doborem formantu -o oraz -e rządzą kryteria fonetyczne i słowotwórcze:
 - formant -o mają przysłówki utworzone od wszystkich przymiotników z wyjątkiem zakończonych na -ny oraz -ły, np. *tani – tanio, daleki – daleko, głupi – głupio, suchy – sucho, różowy – różowo;*
 - formant -e mają przysłówki utworzone od przymiotników z wygłosowym -ny oraz -ły, np. *łagodny – łagodnie, wygodny – wygodnie, smaczny – smacznie, zły – źle, trwały – trwale;*
 - formant -e mają przysłówki utworzone od przymiotników zakończonych na -isty, -ity, -liwy, -iwy, -ywy, np. *rzeczywisty – rzeczywście, pracowity – pracowicie, sprawliwy – sprawliwie, uczciwy – uczciwie, fałszywy – fałszywie.* Według powyższych zasad tworzy się większość wszystkich współczesnych przysłówek.
- Występują również przysłówki złożone:
 - przimek *po* i przymiotnik z końcówką -u, np. *polski – po polsku, angielski – po angielsku, świński – po świńsku, ludzki – po ludzku, cichy – po cichu, prosty – po prostu;*
 - przimek *na* i przysłówek, np. *na biało, na długo, na gorąco, na miękko, na pewno, na stojąco.*

UWAGA!

dobrze, szczerze, świadomie, chłodno, ciasno,
 ciepło, dawno, głośno, jasno, kolejno, konno,
 mało, miło, mocno, osobno, pełno, późno,
 równo, rychło, smutno, staro, śmiało, trudno,
 wesoło, wolno, zielono, zimno, źle

ALTERNACJE

alternacje	przykłady	uwagi
ł → l	doroś <i>ły</i> – doroś <i>łe</i> , z <i>ły</i> – z <i>łe</i>	
r → rze	dobry – dobrze, mądry – mądrze	Jeśli przymiotnik kończy się na -ry, przysłówek przyjmuje końcówkę -rze.
s → ś	miłosny – miłoś <i>nie</i> , zazdrosny – zazdroś <i>nie</i>	
t → ci	pracow <i>ity</i> – pracow <i>icie</i>	

INFORMACJE DODATKOWE

1. Różnica między przysłówkiem a przymiotnikiem: przymiotnik opisuje rzeczownik (cechy osób, zwierząt i przedmiotów), a przysówek – czasownik (proces lub stan), np. *Lubię długie spacer*y*. Lubię długo spacerow*ać*.* Przymiotnik odpowiada na pytania *jaki?*, *jaka?*, *jakie?*; przysówek odpowiada na pytania *jak?*, *kiedy?*, *gdzie?*.
2. Przysłówki nie odmieniają się przez przypadki, liczby ani rodzaje.
3. Przysłówki utworzone od przymiotników podlegają stopniowaniu, np. *Dzisiaj jest ciep*ło*, ale jutro będzie ciep*lej*.*
4. Niektóre przysłówki przyjmują obie formy: z formantem -o i z formantem -e, np. *pochmurny – pochmurno/pochmurnie*, *mglisty – mglisto/mglist*cie**, *równy – równo/równie*, *daleki – daleko/dalece*, *miły – miło/mile*, *wysoki – wysoko/wysoc*e**.
5. Niektóre przysłówki mają nieco inne znaczenie niż przymiotnik, od którego zostały utworzone, np. *dużo*, *mało*. *Kasia ma ma*ło* pieniędzy. Ma*ła* Kasia jedzie na rowerze.*
6. Niektóre przysłówki nie pochodzą od przymiotników, lecz są podstawą ich tworzenia, np. *dziś/dzisiaj – dzisiejszy*, *jutro – jutrzejszy*, *wczoraj – wczorajsz*y**.

I. Pogoda: Zimą jest zimno, a latem gorąco.

1 Jak?

ładne, piękne, upalnie, burzowo, pięknie, ładnie, chłodno, ciepło, mroźno, deszczowo, burzowe, dobrze, ciepłe, dobry, mokro, deszczowa, mroźny, chłodna, źle, mokry, suchy, sucho.

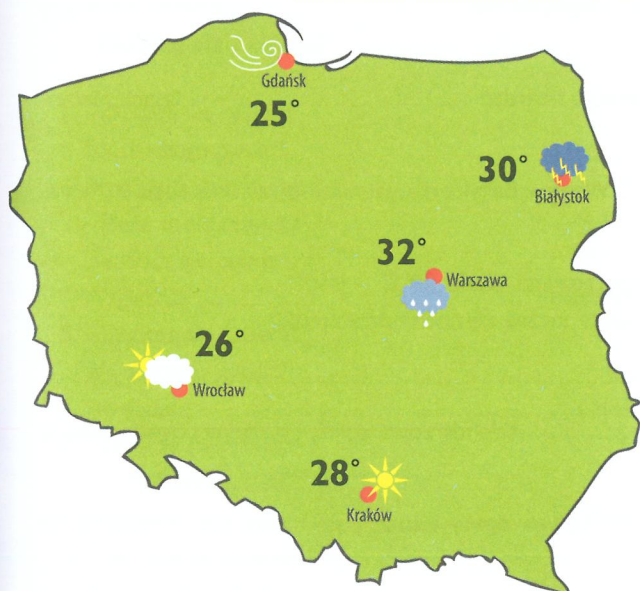
2 Ciepło – zimno

1. zimny / zimno
Dzisiaj jest *zimny* dzień.
Dzisiaj jest *zimno*.
2. ciepły / ciepło
Pada deszcz.
W lipcu w Polsce jest bardzo
3. deszczowy / deszczowo
Od kilku dni jest
Dzisiaj jest pogoda.
4. mroźny / mroźno
Luty w tym roku był bardzo
Ale! Jest chyba minus 12°C!
5. chłodny / chłodno
Skończyło się lato i nagle zrobiło się
Klimat w Polsce jest raczej

6. upalny / upalnie
Mamy kolejny dzień lata.
W sierpniu nad morzem było
7. wietrzny / wietrznie
Jeden dzień i grypa gotowa!
Dzisiaj jest, weź płaszcz!
8. gorący / gorąco
Na plaży było
Piasek na plaży był
9. mglisty / mgliście
Dziś był poranek.
Rano było bardzo
10. pogodny / pogodnie
Mamy szczęście, wiosna jest bardzo
W kwietniu i w maju było bardzo

3 Mapa pogody

ciepło, zimno, gorąco, mgliście, wietrznie, deszczowo, mroźno, upalnie, chłodno, pochmurnie, burzowo

Latem:

w Warszawie jest *upalnie i deszczowo*.
w Krakowie jest
w Gdańsku jest
we Wrocławiu jest
w Białymstoku jest

Zimą:

w Warszawie jest
w Krakowie jest
w Gdańsku jest
we Wrocławiu jest
w Białymstoku jest

4 Czy wiesz, jaka będzie jutro pogoda?

Będzie wiatr. *Będzie wietrznie.*

Będzie deszcz.

Będzie śnieg.

Będzie upał.

Będzie mgła.

Będzie słońce.

Będzie chłód.

Będzie mróz.

Będzie wysoka temperatura.

Będzie niska temperatura.

5 Prognoza pogody

W piątek będzie *ciepło* (ciepły), temperatura od 19°C w Gdańsku do 25°C we Wrocławiu. Rano na wschodzie kraju może być (deszczowy) i (szary). Potem deszcz przestanie padać i w całym kraju powinno być już (pogodny). W nocy może być (chłodny), a rano (pochmurny). Uwaga kierowcy! Z powodu chmur i deszczu będzie (ciemny) i może być (śliski). W weekend natomiast będzie (gorący), a nawet (upalny) – temperatura do 30°C.

6 Pogoda w Polsce

mroźno, coraz, gorąco, sucho, słonecznie (x2), przyjemnie, mało, niedługo, pięknie, zimno, jeszcze, śnieżnie (x2), blisko (x2), dużo, chłodno (x2), smutno

Styczeń – temperatura spada do -20°C, jest więc bardzo *mroźno*. W górach dobre warunki dla narciarzy,

Luty – nadal, temperatura w nocy nawet do -22°C, ale dzień jest dłuższy. Sezon narciarski trwa.

Marzec – w nocy temperatura około 0°C. W dzień bywa i pojawiają się pierwsze kwiaty i ptaki.

Kwiecień – wiosna już bardzo Temperatura około 8°C.

Maj – na początku miesiąca, ale potem wzrost temperatury nawet do 25°C. Kwitną bzy i konwalie, pachną!

Czerwiec – temperatura około 22°C. Idealny czas na podróżowanie – ciepło, ale nie, a sezon wakacyjny jeszcze się nie zaczął.

Lipiec – temperatura powietrza sięga 30°C. deszczu i bardzo – w lasach niebezpieczeństwo pożaru.

Sierpień – deszczu, a temperatura około 25°C. Woda w Bałtyku nie jest niestety taka ciepła, jak w Morzu Śródziemnym, ale za to Bałtyk jest

Wrzesień – zbliża się jesień, ale trwa jeszcze „babie lato” z temperaturami około 20°C – jest i, ale – pod koniec miesiąca zaczną się nocne przymrozki.

Październik – temperatura około 8°C. Odleciały już bociany i gęsi – jest i

Listopad – bywa, że temperatura spada do -10°C. Trwa kalendarzowa jesień, a na ładną pogodę musimy poczekać do marca.

Grudzień – mróz do -15°C i może być – intensywne opady zdarzają się nawet przy temperaturze około 0°C. W górach zaczyna się sezon narciarski.

A1

A2

B1

2. Samopoczucie, komplementy: *Było miło i wesoło!*

1 Jest mi niedobrze

nudno, smutno, dobrze, gorąco, duszno, zimno, słabo, miło, wesoło, niedobrze

1. Zjadłem za dużo lodów i jest mi *niedobrze*.
2. Dostałem dużo prezentów na urodziny, więc jest mi bardzo
3. Jeszcze nic dzisiaj nie jadłem, boli mnie głowa i jest mi
4. Mam na sobie sweter i kurtkę, jest mi
5. W autobusie jest dużo pasażerów i wszystkie okna są zamknięte, jest mi

6. Mój najlepszy kolega zmienił pracę i wyjechał do innego miasta, jest mi
7. Pada deszcz, nie mogę wyjść na spacer, siedzę w domu i jest mi
8. Jest mi, bo oglądam świetną komedię.
9. Nie mam czapki ani szalika, pada śnieg i jest mi bardzo
10. Jestem w domu, piję herbatę i czytam ciekawą książkę, jest mi

2 Jak się czujesz?

1. Całą noc imprezowałem i teraz *złe* się czuję. (zły)
2. Dziś mam pięćdziesiąte urodziny. Czuję się (stary)
3. Bardzo dobrze przygotowałam się do egzaminu i teraz czuję się (pewny)
4. Jestem na wakacjach, odpoczywam i pływam w oceanie, czuję się (wspaniały)
5. Mama robi mi pranie. Czuję się (niekomfortowy)
6. Zarobiłam swoje pierwsze pieniądze. Nareszcie czuję się (dorosły)

7. Profesor zaproponował, żebyśmy mówili do siebie „na ty”. To miłe, ale czuję się trochę, bo on ma 60 lat! (dziwny)
8. Ostatnie dwa tygodnie chorowałam, ale teraz czuję się już (dobry)
9. Wczoraj na przyjęciu wypłam za dużo alkoholu, dzisiaj czuję się (straszny)
10. Jutro zaczynam nową pracę. Jestem dobrym specjalistą, ale czuję się trochę (niepewny)

3 Dobrze się czujesz?

1. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz *blado*. (blady)
2. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (niezdrowy)
3. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (dziwny)
4. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (fatalny)
5. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (okropny)

6. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Nie wyglądasz (dobry)
7. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (zły)
8. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– wyglądasz. (kiepski)
9. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (marny)
10. – Dobrze się czujesz?
– Tak, dlaczego pytasz?
– Wyglądasz (mizerny)

A2

4 Komplementy i krytyka

1. (miło, ciepło, pięknie)
 - W tej sukience wyglądasz *pięknie*.
 - Dziękuję. Bardzo mi *miło*.
2. (dobrze, serdecznie, miło)
 - ci w tej fryzurze.
 - dziękuję.
3. (bardzo, zielono, ładnie)
 - ci w tym kolorze.
 - dziękuję.
4. (głupio, młodo, miło)
 - W tym ubraniu wyglądasz
 - Bardzo mi
5. (uprzejmie, ładnie, staro)
 - W tej fryzurze wyglądasz.
 - A ty zawsze się zachowujesz.
6. (grubo, przykro, miło)
 - W tym swetrze wyglądasz
 - mi, kiedy tak mówisz.
7. (ślicznie, grubo, bardzo)
 - Kochanie, dziś wyglądasz.
 - dziękuję.
8. (dobrze, dziwnie, trudno)
 - W tych okularach wyglądasz Nie poznałam cię!
 -, lubię te okulary i będę je nosić.
9. (dziewczęco, pięknie, źle)
 - W tenisówkach wyglądasz bardzo
 - dziękuję.
10. (miło, podobnie, niezgrabnie)
 - W tej krótkiej spódnicy wyglądasz
 - jak ty.

5 Jak ty wyglądasz?!

1. Ta sukienka jest skromna.
Wyglądasz w niej *skromnie*.
2. Ta spódnica jest niemodna!
Wyglądasz w niej
3. Ta bluzka jest beznadziejna.
Wyglądasz w niej
4. Ten sweter jest bardzo ładny.
Wyglądasz w nim
5. Ta marynarka jest bardzo poważna.
Wyglądasz w niej
6. Ta kreacja jest doskonała!
Wyglądasz w niej
7. Ten T-shirt jest brzydki.
Wyglądasz w nim
8. Ten krawat jest wytworny.
Wyglądasz w nim
9. Te buty są bardzo eleganckie.
Wyglądasz w nich
10. Te okulary są oryginalne.
Wyglądasz w nich

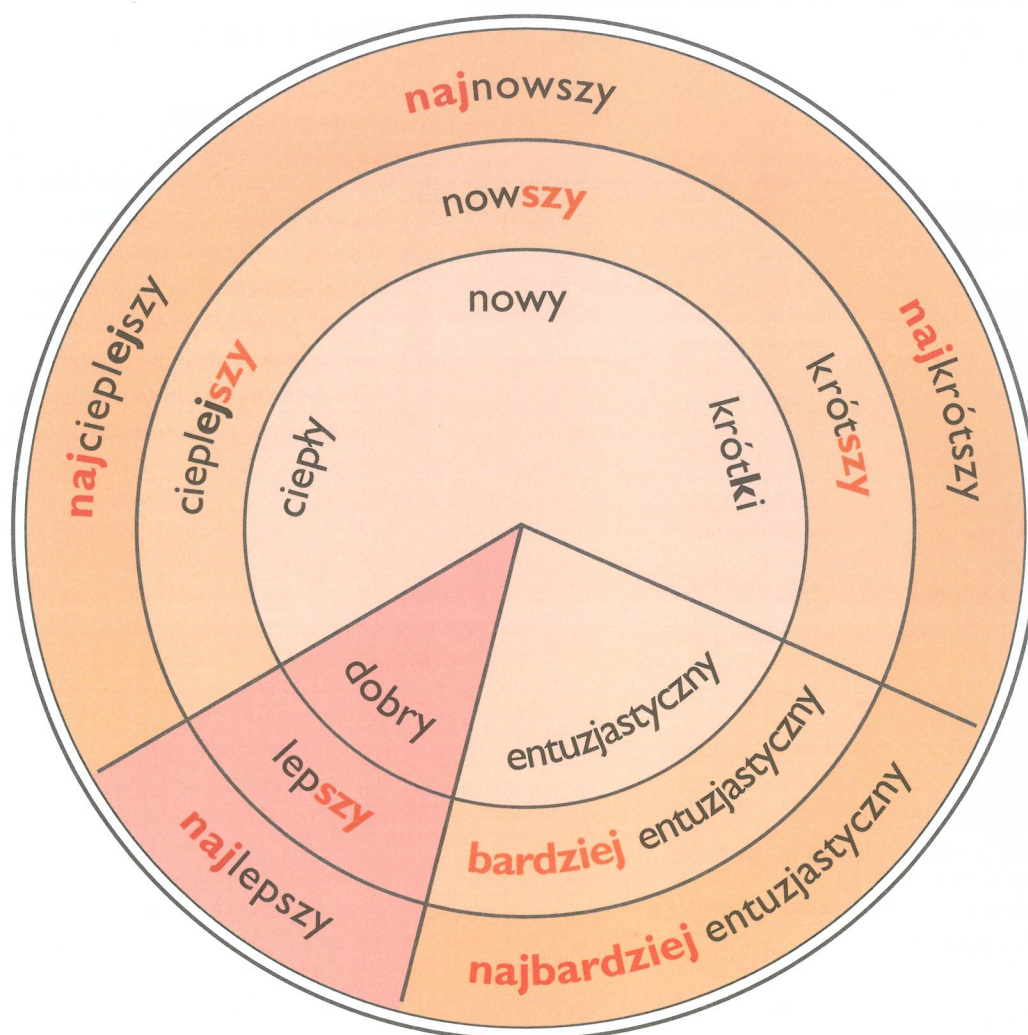
6 Jak było?

1. Na przyjęciu było
 2. W kinie w czasie premiery było
 3. Na wykładzie było
 4. W samolocie w klasie biznesowej było
 5. W tej eleganckiej restauracji było
 6. W barze mlecznym było
 7. Na spotkaniu akcjonariuszy było
 8. W dyskotecie było
 9. W pociągu ze wszystkimi bagażami było
 10. W lutym w górach było
- a) nerwowo.
b) nudno.
c) biało.
d) wygodnie.
e) miło.
f) tanio.
g) ciasno.
h) tłoczno.
i) drogo.
j) głośno.

1. <i>h</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

STOPNIOWANIE PRZYMOTNIKÓW

Woda mineralna jest zdrowsza niż coca-cola.

Istnieją trzy stopnie przymiotników: równy, wyższy i najwyższy (ładny – ładniejszy – najładniejszy). Wyróżniamy stopniowanie proste, opisowe i nieregularne.

STOPNIOWANIE PROSTE

1. Stopień wyższy tworzymy przez dodanie przyrostka *-sz-*, np. *nowy* – *nowszy*, lub *-ejsz-*, jeśli temat zakończony jest na grupę spółgłoskową, np. *ciepły* – *cieplejszy*.
Przy stopniowaniu przymiotników zakończonych na *-k-*, *-ek-*, *-ok-* dochodzi do redukcji tych elementów, np. *krótki* – *krótszy*, *daleki* – *dalszy*, *szeroki* – *szerszy*.
2. Stopień najwyższy tworzymy przez dodanie przedrostka *naj-* do formy stopnia wyższego, np. *milszy* – *najmilszy*.

STOPNIOWANIE OPISOWE

1. Stopień wyższy tworzymy przez dodanie formy przysłówka *bardzo* lub *mało* w stopniu wyższym: *bardziej* lub *mniej*, np. *bardziej skomplikowany*, *mniej inteligentny*.
2. Stopień najwyższy tworzymy odpowiednio przez dodanie formy przysłówka *bardzo* lub *mało* w stopniu najwyższym: *najbardziej* lub *najmniej*, np. *najbardziej szokujący*, *najmniej entuzjastyczny*.

STOPNIOWANIE NIEREGULARNE

W przypadku czterech przymiotników stosuje się formy supletywne:

dobry – lepszy – najlepszy

zły – gorszy – najgorszy

mały – mniejszy – najmniejszy

duży – większy – największy

ALTERNACJE

alternacje	przykłady
c → t	<i>gorący – gorętszy</i>
g → ż	<i>drogi – droższy</i>
ł → l	<i>miły – miłszy</i>
n → ń n → ni	<i>cienki – cieńszy</i> <i>ładny – ładniejszy</i>
r → rz	<i>ostry – ostrzejszy</i>
s → ż	<i>wysoki – wyższy</i> (alternacja ta zachodzi w przymiotnikach zakończonych na -ski, -soki)
sł → śl	<i>dorośli – doroślejszy</i>
sn → śni	<i>ciasny – ciaśniejczy</i>
st → ści	<i>gęsty – gęściejszy</i>
w → wi	<i>łatwy – łatwiejszy</i>
a → e	<i>biały – bielszy</i>
o → e	<i>wesoły – weselszy</i>
ą → ę	<i>wąski – węższy</i>

UWAGA!

lekki – lżejszy – najlżejszy

wysoki – wyższy – najwyższy

W stopniu równym przymiotniki
z „nie” piszemy łącznie, np. *niedobry*,
a w stopniu wyższym i najwyższym
– osobno, np. *nie lepszy*, *nie najlepszy*.

Porównywanie: *Jestem wyższa niż ty.*

1 Dobry – lepszy – najlepszy

dobry / najbardziej wysportowany / najładniejszy / starszy / najpiękniejszy / najnowszy / bardziej romantyczny / wysportowany / droższy / ładny / tani / zły / stary / młodszy / najbardziej romantyczny / najmłodszy / bardziej sentymentalny / najmocniejszy / kolorowy / najgorszy / piękniejszy / najśladniejszy / słabszy / najdroższy / nowszy / słodki / słaby / najtańszy / brzydki / brzydszy / mocniejszy / najlepszy / najbardziej kolorowy / sentymentalny

1.	<i>dobry</i>	lepszy	<i>najlepszy</i>
2.		gorszy	
3.	nowy		
4.	drogi		
5.		tańszy	
6.			najśladniejszy
7.	mocny		
8.	piękny		
9.			najbrzydszy
10.	młody		
11.			najstarszy
12.		słodszy	
13.		ładniejszy	
14.		bardziej wysportowany	
15.			najbardziej sentymentalny
16.	romantyczny		
17.		bardziej kolorowy	

2 Tańszy ≠ droższy

1. tańszy
2. większy
3. starszy
4. gorszy
5. grubszy
6. brzydszy
7. wyższy
8. zimniejszy
9. nowszy
10. weselszy

- a) smutniejszy
- b) niższy
- c) chudszy
- d) starszy
- e) lepszy
- f) cieplejszy
- g) droższy
- h) młodszy
- i) ładniejszy
- j) mniejszy

1. <i>g</i>	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

A2

3 Kto jest szczuplejszy?

1. Modelka – szczupła, zawodnik sumo – gruby
Zawodnik sumo jest *grubszy* niż modelka. Modelka jest niż zawodnik sumo.
2. Kawa espresso – 7 zł, kawa latte – 11 zł
W kawiarni kawa espresso jest niż kawa latte. W kawiarni kawa latte jest niż kawa espresso.
3. Pogoda w Buenos Aires – ładna, pogoda w Londynie – brzydka
Pogoda w Buenos Aires jest niż w Londynie. Pogoda w Londynie jest niż w Buenos Aires.
4. Lipiec – 26°C, listopad – 8°C
Lipiec to miesiąc niż listopad. Listopad to miesiąc niż lipiec.
5. Marek – 29 lat, Renata – 72 lata
Marek jest niż Renata. Renata jest niż Marek.
6. Pendolino – maks. 290 km/godz., pociąg towarowy – maks. 80 km/godz.
Pendolino to pociąg niż pociąg towarowy. Pociąg towarowy to pociąg niż Pendolino.
7. Pałac Kultury i Nauki w Warszawie – 231 m, Big Ben w Londynie – 96 m
Big Ben w Londynie jest niż Pałac Kultury i Nauki w Warszawie.
Pałac Kultury i Nauki w Warszawie jest niż Big Ben w Londynie.
8. Autobus – duży, samochód – mały
Autobus jest niż samochód. Samochód jest niż autobus.
9. Młody nauczyciel – mało doświadczony, stary nauczyciel – bardzo doświadczony
Młody nauczyciel jest niż stary nauczyciel.
Stary nauczyciel jest niż młody nauczyciel.
10. Restauracja – dobra, bar – zły
Ten bar jest niż ta restauracja. Ta restauracja jest niż ten bar.

4 Jestem najpiękniejsza!

1. Daniela: Moja bluzka jest *nowa*, a moja spódnica krótka!
Mariola: Moja bluzka jest nowsza, a moja spódnica *krótsza*!!
Jola: Moja bluzka jest *najnowsza*, a moja spódnica *najkrótsza*!!!

2. Daniela: Moje buty są ładne, a mój płaszcz!
Mariola: Moje buty są, a mój płaszcz!!
Jola: Moje buty są, a mój płaszcz najmodniejszy!!!

3. Daniela: Moja torebka jest, a moje okulary są drogie!
Mariola: Moja torebka jest lżejsza, a moje okulary są!!
Jola: Moja torebka jest, a moje okulary są!!!

4. Daniela: Mój brat jest wysportowany, a mój mąż!
Mariola: Mój brat jest, a mój mąż bardziej elegancki!!
Jola: Mój brat jest, a mój mąż!!!

5. Daniela: Mój samochód jest, a mój jacht luksusowy!
Mariola: Mój samochód jest, a mój jacht!!
Jola: Mój samochód jest najwygodniejszy, a mój jacht!!!

6. Daniela: Moja córka jest i inteligentna!
Mariola: Moja córka jest mądrzejsza i!!
Jola: Moja córka jest i!!!

Daniela Mariola Jola

5 Uwielbiamy podróżować!

Mirek jest podróżnikiem i radzi Stefanowi, dokąd jechać na wakacje.

Stefan: Mirek, planujemy wakacje i nie wiemy, dokąd jechać. Wiem, że wy dużo podróżujecie. Co możesz mi polecić?

Mirek: Rok temu byliśmy w Rzymie, dwa lata temu spędziliśmy wakacje w Lizbonie, a w tym roku byliśmy w Berlinie.

Stefan: O, fantastycznie! To piękne i stare miasta, prawda? Które z nich jest *najstarsze*?

Mirek: Wszystkie są stare, ale Rzym jest, założył go Romulus w 753 roku przed naszą erą. Lizbona rozwinęła się w VIII wieku, a pierwsze informacje o Berlinie pochodzą z 1237 roku.

Stefan: Aha, czyli Lizbona jest niż Berlin.

Mirek: Tak, tak, o kilkaset lat!

Stefan: Czy Rzym jest duży?

Mirek: Nie jest mały... Rzym ma 1287 km² i jest czwartym co do wielkości miastem Unii Europejskiej. Jest znacznie niż Lizbona, która ma 84,6 km².

Stefan: Które miasto ma najmniej mieszkańców?

Mirek: W Berlinie mieszka 3,4 mln ludzi, w Rzymie 2,8 mln ludzi, a w Lizbonie 550 tys. ludzi.

Lizbona ma liczbę mieszkańców.

6 Polskie samochody

	Syrena	Fiat 126 p (maluch)	Polonez
rok produkcji	1960	1985	1998
wysokość	1530 mm	1335 mm	1420 mm
szerokość	1520 mm	1377 mm	1650 mm
długość	4060 mm	3054 mm	4270 mm
ciężar	950 kg	600 kg	1140 kg
maksymalna szybkość	100 km/h	115 km/h	170 km/h

Syrena

FIAT

1. Syrenę wyprodukowano w 1960 roku, malucha w 1985 roku, a poloneza w 1998 roku.

Maluch jest niż polonez, a syrena jest *najstarsza*.

2. Maluch ma tylko 1335 mm wysokości. Polonez ma 1420 mm wysokości, a syrena - 1530 mm.

Polonez jest niż maluch, a jest syrena.

Polonez jest niż syrena, a jest maluch.

3. Polonez ma 1650 mm szerokości, maluch 1377 mm, a syrena 1520 mm.

Syrena jest niż maluch, ale jest polonez.

Syrena jest niż polonez, ale jest maluch.

4. Ciężar syreny to 950 kg, poloneza - 1140 kg, a malucha - 600 kg.

Syrena jest niż maluch, polonez jest

Syrena jest niż polonez, maluch jest

5. Polonez jeździ 170 km/h, maluch - 115 km/h, a syrena tylko 100 km/h.

Maluch jest niż syrena, a jest polonez.

Maluch jest niż polonez, a jest syrena.

7 Najlepsza oferta

Nie wiem, która oferta jest lepsza...

Poland Air oferuje droższe bilety. Bagaż jest *mniej*, a lot jest trochę

Jedzenie jest, a alkohol jest

Belgian Air ma bilety. Bagaż jest

a lot jest 10 minut

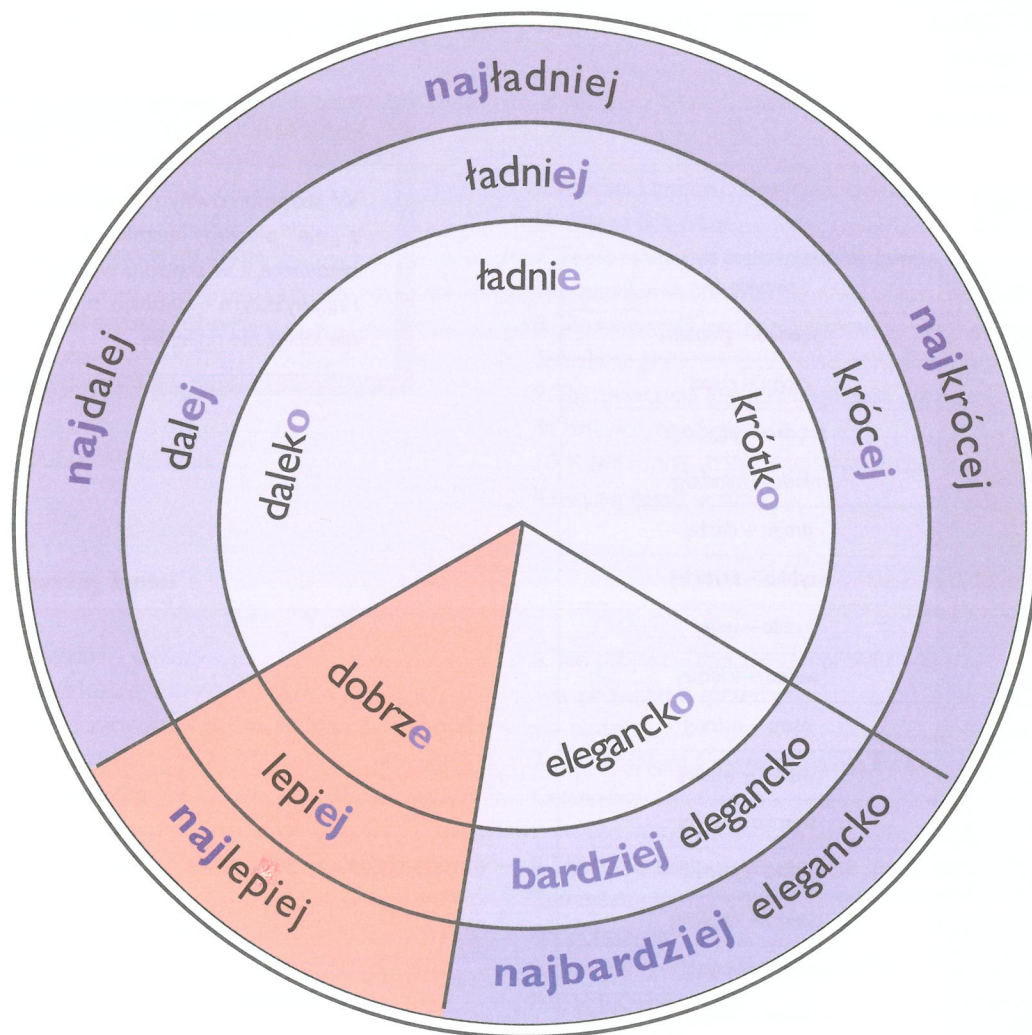
Kanapka jest, a wino jest

Porównanie ofert linii lotniczych: lot Warszawa - Rzym, 19 - 22.02

	Poland Air	Belgian Air
cena biletu	398 zł	317 zł
rozmiar bagażu	30 x 50 x 70 cm	40 x 50 x 80 cm
czas lotu	135 min	125 min
jedzenie	kanapka 13 zł	kanapka 18 zł
alkohol	wino białe 26 zł	wino białe 23 zł

STOPNIOWANIE PRZYSŁÓWKÓW

Monika wygląda najładniej.

Istnieją trzy stopnie przysłówków: równy, wyższy i najwyższy (ładnie – ładniej – najładniej). Wyróżniamy stopniowanie proste, opisowe i nieregularne.

STOPNIOWANIE PROSTE

1. Stopień wyższy tworzymy przez dodanie do stopnia równego przyrostka *-ej*: *ładnie* – *ładniej*. Przysłówki, których temat zakończony jest w stopniu równym na *-k-*, *-ek-*, *-ok-*, tracą te elementy w stopniu wyższym, np. *daleko* – *dalej*, *krótco* – *krócej*, *szeroko* – *szerzej*.
W stopniu wyższym zachodzą liczne alternacje spółgłoskowe i samogłoskowe. Alternacje spółgłoskowe nie występują jednak w przysłówkach o temacie zakończonym na spółgłoskę miękką lub funkcjonalnie miękką, np. *tanio* – *taniej*.
2. Stopień najwyższy tworzymy przez dodanie przedrostka *naj-* do formy stopnia wyższego, np. *niżej* – *najniżej*, *ciszej* – *najciszej*.

STOPNIOWANIE OPISOWE

1. Stopień wyższy tworzymy przez dodanie formy przysłówka *bardzo* lub *mało* w stopniu wyższym: *bardziej* lub *mniej*, np. *bardziej elegancko*, *mniej delikatnie*.
2. Stopień najwyższy tworzymy odpowiednio przez dodanie formy przysłówka *bardzo* lub *mało* w stopniu najwyższym: *najbardziej* lub *najmniej*, np. *najbardziej nerwowo*, *najmniej zdecydowanie*.

STOPNIOWANIE NIEREGULARNE

W przypadku czterech przysłówków stosuje się formy supletywne:

dobrze – *lepiej* – *najlepiej*

źle – *gorzej* – *najgorzej*

mało – *mniej* – *najmniej*

dużo – *więcej* – *najwięcej*.

ALTERNACJE

alternacje	przykłady
b → bi	<i>głęboko</i> – <i>głębiej</i>
ch → sz	<i>cicho</i> – <i>ciszej</i>
d → dz	<i>prędko</i> – <i>prędzej</i>
d → dzi	<i>młodo</i> – <i>młodziej</i>
g → ż	<i>drogo</i> – <i>drożej</i>
k → ci	<i>szybko</i> – <i>szybciej</i>
ł → l	<i>miło</i> – <i>milej</i>
n → ni	<i>widno</i> – <i>widniej</i>
r → rz	<i>ostro</i> – <i>ostrzej</i>
s → zi	<i>wąsko</i> – <i>węziej</i>
s → ż	<i>wysoko</i> – <i>wyżej</i>
sn → śni	<i>jasno</i> – <i>jaśniej</i>
st → ści	<i>często</i> – <i>częściej</i>
t → c	<i>płytko</i> – <i>plycej</i>
w → wi	<i>różowo</i> – <i>różowieej</i>
a → e	<i>czarno</i> – <i>czerneej</i>
o → e	<i>wesoło</i> – <i>weselej</i>
ą → ę	<i>gorąco</i> – <i>goręcej</i>

UWAGA!

W stopniu równym przysłówki z „nie” piszemy łącznie, np. *niedobrze*, a w stopniu wyższym i najwyższym – osobno, np. *nie lepiej*, *nie najlepiej*.

Porównywanie: *Dzisiaj czuję się lepiej niż wczoraj.*

1 Mój rower kosztował mniej

1. Mój rower był tańszy niż twój.
<i>Mój rower kosztował mniej.</i>	6. Książka Umberto Eco jest ciekawsza niż książka Dario Fo.
Umberto Eco pisze
2. Moja fryzura jest ładniejsza niż twoja.
Moja fryzura wygląda	7. Ta piosenka jest piękniejsza niż tamta.
Ta piosenkarka śpiewa
3. Mój samochód jest szybszy niż twój.
Mój samochód jeździ	8. Ten aktor jest lepszy niż tamten.
Ten aktor gra
4. Mój obiad jest gorszy niż twój.
Mój obiad smakuje	9. Ta dziewczyna jest atrakcyjniejsza niż tamta.
Ta dziewczyna wygląda
5. Ten film jest dłuższy niż tamten.
Ten film trwa	10. Kawa espresso jest intensywniejsza niż kawa z mlekiem.
Kawa espresso smakuje

2 Szybciej, wyżej, lepiej

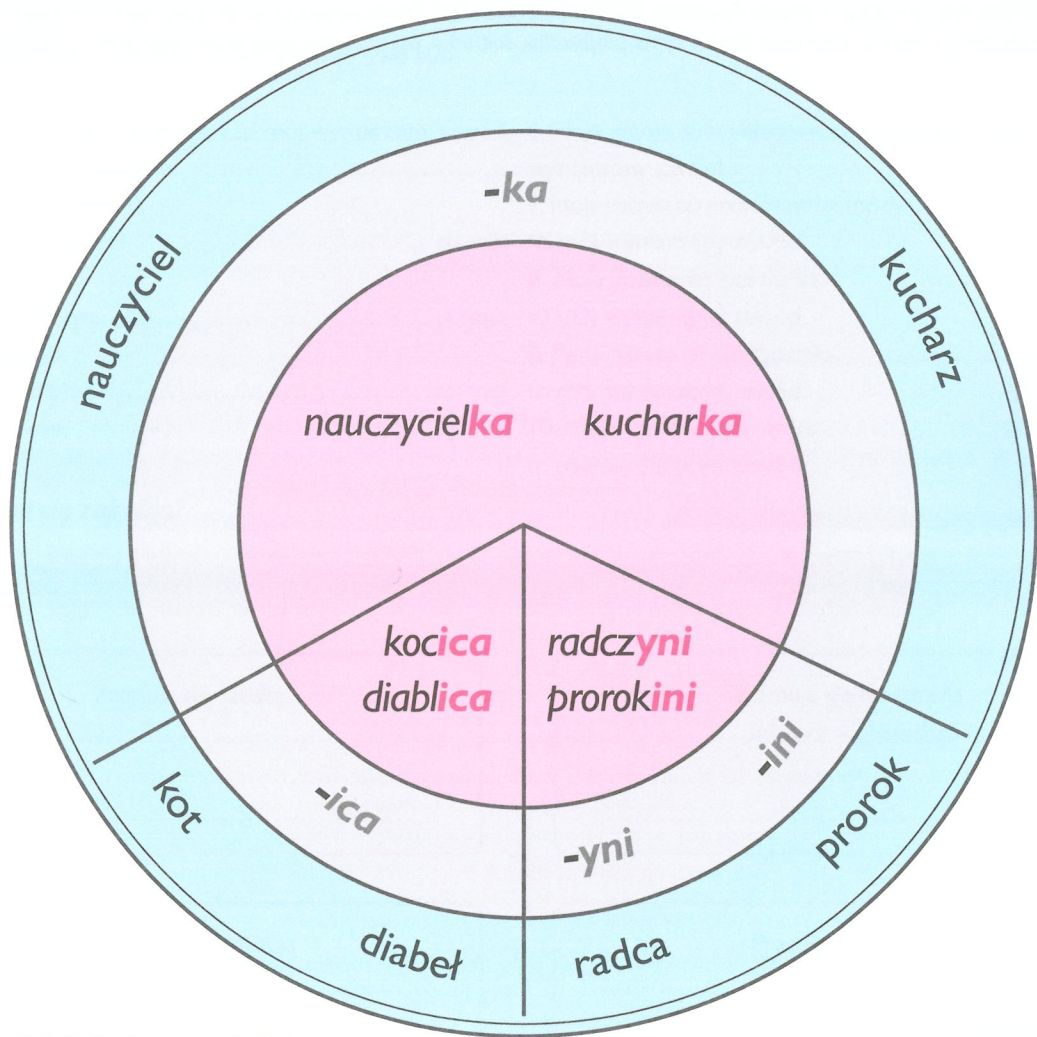
1. Audi – szybki, Ferrari – szybszy
<i>Audi jedzie szybko, a Ferrari szybciej.</i>	6. Ten projekt – tani, tamten projekt – tańszy
Ten projektant sprzedaje,
ale tamten
2. Muzyka w klubie jazzowym – głośna, muzyka w dyskotecie –
głośniejsza
Muzyka w klubie jazzowym gra,
ale w dyskotecie	7. Lot samolotu Cessna – wysoki, lot samolotu Boeing – wyższy
Cessna leci, ale Boeing
3. Tłumacz ekipy sportowej – dobry, tłumacz konferencyjny –
lepszy
Tłumacz ekipy sportowej tłumaczy,
ale tłumacz konferencyjny	8. Dieta modelki – zdrowa, dieta sportowca – zdrowsza
Ta modelka je,
alesportowiec
4. Dziennikarka – modna, aktor – modniejszy
Ta dziennikarka ubiera się,
ale ten aktor	9. Pociąg Intercity – wolny, pociąg SKM – wolniejszy
Pociąg Intercity jedzie,
ale pociąg SKM
5. Uwaga dyrektora – wyraźna, uwaga menedżera – wyraźniejsza
Dyrektor zwraca uwagę,
ale menedżer	10. Ten chłopiec – miły, tamten chłopiec – miłszy
Ten chłopiec zachowuje się,
ale tamten
	11. Dzisiejszy dzień – ciepły, wczorajszy dzień – cieplejszy
Dzisiaj jest, ale wczoraj było

3 Plany na weekend

- Gdzie jedziemy na weekend?
- Może do Kazimierza? Albo do Sandomierza? A może do Zamościa?
- Czy to jest blisko?
- Z Warszawy do Kazimierza jest 147 km, a do Zamościa 229 km, więc do Kazimierza jest *bliżej*.
A do Sandomierza jest 180 km.
- Czyli jest do Kazimierza?
- Tak.
- Ile czasu trwa podróż?
- Do Kazimierza jedziemy 2 godziny i 15 minut, do Zamościa 3 godziny i 25 minut, a do Sandomierza 3 godziny.
- Czyli do Sandomierza jedziemy niż do Zamościa.
- Tak, ale do Kazimierza jedziemy
- A jakie są ceny w tych miastach?
- W Zamościu obiad kosztuje 21 zł, w Kazimierzu 35 zł, a w Sandomierzu 24 zł.
- To znaczy, że w Zamościu jest, a w Kazimierzu jest

NAZWY ŻEŃSKIE UTWORZONE OD NAZW MĘSKICH

Nasza nauczycielka jest sympatyczna.

Tworzenie nazw żeńskich

forma męska	lekarz	fryzjer	mieszkaniec	sprzedawca	bóg	samiec	car
formant	-ka			-yni/-ini		-ica/-yca	
dystrybucja formantu	dominujący formant			występuje w formach utworzonych od rzeczowników zakończonych na -ca		występuje w formach utworzonych od rzeczowników zakończonych na -ec	
forma żeńska	lekarka	fryzjerka	mieszkanka	sprzedawczyni	bogini	samica	caryca

Alternacje

alternacje	przykłady	uwagi
c → cz	morderca – morderczyni	Występuje w formach żeńskich zakończonych na -yni utworzonych od form męskich zakończonych na -ca.
c → k, e → ø	cudzoziemiec – cudzoziemka	Występują w niektórych formach żeńskich utworzonych od form męskich zakończonych na -ec, których temat kończy się na spółgłoskę miękką.
g → ż	ginekolog – ginekolożka	Występuje w formach żeńskich utworzonych od form męskich zakończonych na -log.
k → cz	celnik – celniczka	Występuje w niektórych formach żeńskich zakończonych na -ka.
ł → l, e → ø	diabeł – diablica	Występują w formach żeńskich utworzonych od form męskich zakończonych na -eł.
rz → r	pisarz – pisarka	Występuje w formach żeńskich powstałych od rzeczowników męskich zakończonych na -arz, jeśli utworzone zostały za pomocą formantu -ka.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Formy żeńskie zakończone na *-ica/-yca* mają często zabarwienie pejoratywne.
2. Tradycyjnie niektóre nazwy zawodów i tytuły, np. *profesor, premier, inżynier*, jeśli odnoszą się do kobiet, utrzymują we wszystkich przypadkach formę mianownika rodzaju męskiego, natomiast przymiotniki, czasowniki, zaimki zachowują formę żeńską: *Idę na kolację z prezes Kowalską*. Można również użyć rzeczownika *pani*: *Wczoraj dyskutowaliśmy o pani minister*. Od niedawna można stosować formy typu: *profesorka, doktorka, psycholożka*: *Jutro mam spotkanie z nową psycholożką*.

Nazwy żeńskie: *Moja siostra to dentystka.*

1 Jaki ojciec, taka córka – jaka matka, taki syn

1. Mój tata to kucharz. <i>Kucharka</i> to mój wymarzony zawód.	6. Moja mama to wykładowczyni. <i>Wykładowca</i> to mój wymarzony zawód.
2. Mój tata to ubezpieczyciel. to mój wymarzony zawód.	7. Moja mama to projektantka mody. to mój wymarzony zawód.
3. Mój tata to nauczyciel. to mój wymarzony zawód.	8. Moja mama to portierka. to mój wymarzony zawód.
4. Mój tata to florysta. to mój wymarzony zawód.	9. Moja mama to sprzątaczką. to mój wymarzony zawód.
5. Mój tata to biolog. to mój wymarzony zawód.	10. Moja mama to flecistka. to mój wymarzony zawód.

2 Czym oni się zajmują?

lekarz / pielęgniarz / dziennikarz / prezenter / redaktor / nauczyciel / poeta / piosenkarz / wykładowca / pisarz / laryngolog / profesor

Zajmują się sztuką

..... –

..... –

..... –

Zajmują się medycyną

lekarz – lekarka

..... –

..... –

Zajmują się edukacją

..... –

..... –

..... –

Pracują w mediach

..... –

..... –

..... –

3 Kim oni są?

sąsiad / kolega / znajomy / informatyk / podróżnik / nauczyciel / mieszkaniowiec / współlokator / przyjaciel / narzeczony

1. Oni się kolegują. To jest <i>kolega i koleżanka</i> .	6. Oni mieszkają bardzo blisko siebie.
2. Oni się przyjaźnią. To jest	To jest
i	i
3. Oni się znają. To jest	7. Oni się zaręczyli. To jest
i	i
4. Oni pracują w firmie informatycznej.	8. Oni podróżują. To jest
To jest	i
i	9. Oni pracują w szkole. To jest
5. Oni mieszkają razem, ale nie są rodziną.	i
To jest	10. Oni tu mieszkają. To jest
i	i

A2

4 A ona?

1. On był znanym malarzem.

Ona nie była znaną malarką.

2. Ten pan pracował jako aktor w Teatrze Wielkim w Łodzi.

3. Ten mężczyzna był popularnym piosenkarzem.

4. Ci mężczyźni pracowali jako lekarze w warszawskim szpitalu.

5. On kiedyś dużo pracował i zrobił karierę jako dentysta.

6. Ten młody chłopak będzie pracował w naszej firmie jako asystent.

7. Mój dziadek jest już emerytem.

8. Ten starszy pan był świetnym pielęgniarzem.

9. On był doskonałym kierowcą.

10. Ten badacz przeprowadził interesujące eksperymenty.

5 Kobiety i mężczyźni

-yni/-ini

1. Pan Marian to gospodarz, a pani Zofia to *gospodyni*.

2. Konrad i Otylia zdobyli złoty medal. Konrad to mistrz, a Otylia to

3. Teresa i Zbyszek spowodowali wypadek samochodowy. Zbyszek to sprawca wypadku, a Teresa to wypadku.

4. W mitologii greckiej Zeus to bóg, a Hera to

5. Robert i Justyna pracują w sklepie. Robert to sprzedawca, a Justyna to

6. Dziennikarka przeprowadza wywiad. Pan Marian to jej rozmówca, a pani Agnieszka to jej

7. Generał i jego sekretarka zdradzili tajemnicę wojskową. Generał to zdrajca, a jego sekretarka to

8. Mężczyzna, który ma depresję i odbiera sobie życie to samobójca, a kobieta to

9. Aleksander to morderca, a Barbara to

10. Zenon i Eryka opiekują się dziećmi. Zenon to wychowawca, a Eryka to

-ica

1. Kamil to siostrzeniec pana Tomasza, a Kamila to *siostrzenica* pana Tomasza.

2. W tej klatce jest gołąb, a w tamtej

3. Emil to sympatyczny zakonnik, a Maria to sympatyczna

4. Mój syn to mały diabeł, a moja córka to mała

5. Bartek bardzo kocha swoją żonę, ale jest bardzo zazdrosny. Bartek to zazdrośnik. Renata też kocha swojego męża i jest zazdrosna. Renata to

6. Karol to uczeń, a Karolina to

7. Tomek nosi okulary. Koledzy mówią na niego "okularnik". Ola też nosi okulary. Jej koleżanki mówią na nią

8. Pan Tomasz to stary pracownik firmy, a pani Ewa to nowa

9. Michał i Ewa często się kłócą. Michał to złośnik, a Ewa to

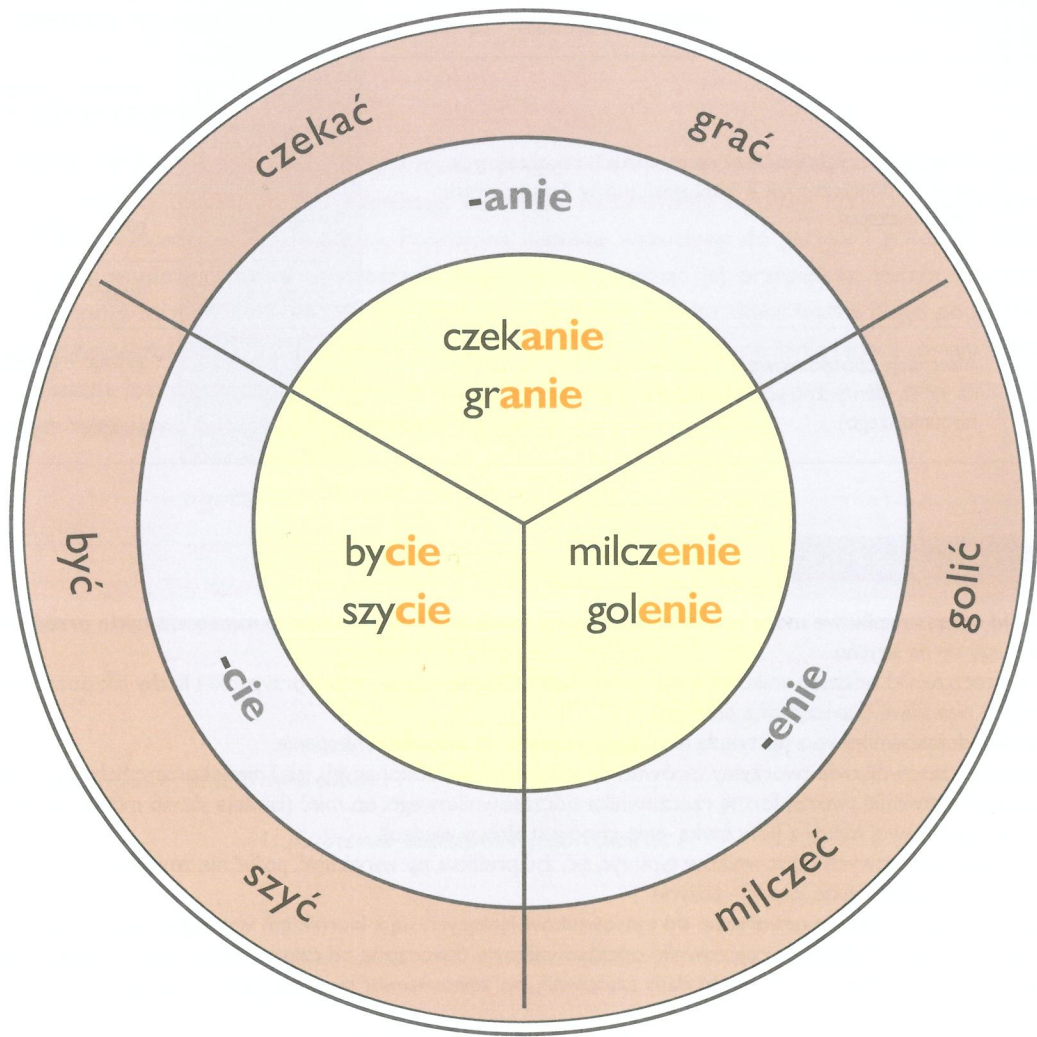
10. W zoo mieszkają dwa tygrysy. Borys to tygrys, a Irina to

6 Feministyczny świat

Kiedyś prestiżowe zawody, jak na przykład zawód profesora, wykonywali przeważnie mężczyźni. Kiedy pierwsze kobiety zaczęły pracować na wyższych stanowiskach, mówiliśmy o nich „pani dyrektor” lub „pani naczelnik”, bo w języku nie było odpowiednich żeńskich form na określenie ich funkcji. Dzisiaj coraz popularniejsze są żeńskie formy typu: *doktorka* (doktor), (inżynier), (psycholog), (profesor). Wiele osób uważa je za mało prestiżowe, dlatego trudno powiedzieć, czy pozostaną w języku. Polakom nie podoba się zwłaszcza alternacja g → ż we wszystkich nazwach zawodów zakończonych na -log, np. biolog –, filolog –, dermatolog –

Mało prestiżowe zawody, jak praczka lub sprzątaczką, były zawodami typowo kobiecymi. Dzisiaj możemy spotkać mężczyzn, którzy pracują jako (szwaczka) lub (sprzątaczką). Dyskusja na temat nazw trwa, ale kiedy powiemy o kobiecie (patolog) lub (premier), nie możemy mieć pewności, czy nie poczuje się urażona.

Czytanie jest przyjemne.

Tworzenie rzeczowników odczasownikowych

końcówka bezokolicznika	formant	przykłady
-ać	-anie	kupować – kupowanie czytać – czytanie pisać – pisanie
-eć -ić -yć	-enie	widzieć – widzenie palić – palenie tańczyć – tańczenie
-yć (czasowniki jednosylabowe) -ąć	-cie	być – bycie żyć – życie przyjść – przyjęcie

ALTERNACJE

końcówka bezokolicznika	uwagi	alternacje	przykłady
-ić	Alternacje spółgłoskowe w czasownikach zakończonych na -ić są identyczne jak w koniugacji (np. w 3 os. lm czasu teraźniejszego).	dzi → dz	<i>chodzić – chodzenie</i>
		li → l	<i>palić – palenie</i>
		si → sz	<i>gasić – gaszenie</i>
		zi → ż	<i>wozić – wożenie</i>
-ąć	Alternacje spółgłoskowe w czasownikach zakończonych na -ąć są identyczne jak w koniugacji (np. 2 os. lp czasu teraźniejszego).	n → ni, s → ś	<i>gasnąć – gaśnięcie</i>
		ą → ę	<i>przejąć – przejęcie</i>

INFORMACJE DODATKOWE

1. Rzeczowniki odczasownikowe mogą oznaczać procesy, np. *Pranie bez pralki jest bardzo męczące*, a także przedmioty, np. *Pranie suszy się na strychu*.
2. Wszystkie rzeczowniki odczasownikowe mają rodzaj nijaki. Odmieniają się przez przypadki i liczby jak pozostałe rzeczowniki, np. *Palenie jest niezdrowe. Skończyłem z paleniem*.
3. Rzeczowniki odczasownikowe z partykulą *nie* piszemy razem, np. *niepalenie, niespanie*.
4. Rzeczowniki odczasownikowe tworzymy zarówno od czasowników dokonanych, jak i niedokonanych: *brać – branie, wziąć – wzięcie*.
5. Nie wszystkie czasowniki tworzą formę rzeczownika odczasownikowego, np. *mieć* (istnieje słowo *mienie*, ale oznacza majątek), *wiedzieć* (nie ma typowej formy z końcówką *-enie*, choć jest słowo *wiedza*).
6. Dodanie do jednosylabowych czasowników typu *ryć, tyć, żyć* prefiksu, np. *wyryć, utyć, pożyć* nie zmienia formy rzeczowników odczasownikowych: *żyć – życie, pożyć – pożycie*.
7. Rzeczowniki odczasownikowe utworzone od czasowników łączących się z biernikiem wymagają dopełniacza, np. *pisać książkę – pisanie książki*. Natomiast rzeczowniki odczasownikowe utworzone od czasowników łączących się z innymi przypadkami wymagają formy przypadka, którym rządzi dany czasownik, np. *zainteresować się gotowaniem – zainteresowanie gotowaniem*.

Czynności: *Sprzątanie jest nudne.*

1 Mam w planie gotowanie

Ugotowanie bigosu nie jest trudne. Przed rozpoczęciem pracy ważne jest sprawdzenie, czy mamy wszystkie niezbędne produkty: kapustę kiszoną, boczek wędzony, kiełbasę, wołowinę, wieprzowinę i grzyby. Przygotowanie bigosu rozpoczynamy od pokrojenia kapusty, mięsa i kiełbasy. Pokrojoną kapustę wrzucamy do garnka i gotujemy około 30 minut. W czasie gotowania musimy pamiętać o mieszaniu kapusty, żeby uniknąć jej przypalenia. Potem zaczynamy smażyć mięsa. Kolejna czynność to połączenie wszystkich składników w dużym garnku. Bigos warto długo podgrzewać na małym ogniu, bo wtedy jest smaczniejszy. Z każdym dniem jego smak staje się lepszy. Przyprawianie bigosu to najważniejszy moment. Na początku wskazane jest oszczędne dodawanie przypraw. Bigos uzyskuje wspaniały aromat głównie dzięki grzybom. Liść laurowy i gałka muszkatołowa dodadzą mu wybornego smaku!

ugotowanie	– <i>ugotować</i>		–
.....	–		–
.....	–		–
.....	–		–
.....	–		–
.....	–		–

2 Wszystko jest nudne, niezdrowe albo...

Nie rób zakupów.	1. <i>Robienie zakupów jest nudne.</i>
Nie pal.	2.
Nie czytaj książek.	3.
Nie śpij w ciągu dnia.	4.
Nie jedz słodczy.	5.
Nie oglądaj filmów.	6.
Nie gotuj obiadów.	7.
Nie podróżuj.	8.
Nie wychowuj dzieci.	9.
Nie odpowiadaj na maile.	10.
Nie słuchaj muzyki.	11.

3 Czym zajmuje się pisarz?

chodzić do opery / ~~pisac~~ *pisze* książki / trenować na olimpiadę / naprawiać samochody / robić drinki /
zarządzać firmą / okradać mieszkania / przewidywać nieszczęścia / zdawać egzaminy / konspirować

1. Pisarz <i>pisze</i> książki.	Pisarz zajmuje się <i>pisaniem</i> książek.
2. Krytyk muzyczny	Krytyk muzyczny zajmuje się
3. Barman	Barman zajmuje się
4. Rewolucjonista	Rewolucjonista zajmuje się
5. Włamywacz	Włamywacz zajmuje się
6. Pesymista	Pesymista zajmuje się
7. Sportowiec	Sportowiec zajmuje się
8. Szef	Szef zajmuje się
9. Mechanik	Mechanik zajmuje się
10. Student	Student zajmuje się

4 *Lubię czytanie, ale nie lubię biegania*

<i>Pisanie</i> listów jest nudne.	<i>Badania lekarskie</i> są stresujące.
Nie lubię listów.	Bez nie dostaniesz pracy.
Sprzeciwiam się petycji do prezydenta.	Dzięki można zdiagnozować chorobę.
Lubię, a ty?	W poniedziałek idę na
Mam duże problemy z pracy magisterskiej.	Martwię się mojej matki.
Pomagam synowi w wypracowania.	Po pójdziemy na lody.

5 *Podróże kształcą*

Uwielbiam podróżowanie. W czasie podróży mam czas na czytanie, słuchanie muzyki albo rozmawianie ze współpasażerami. Bardzo przyjemne jest dla mnie oglądanie krajobrazów przez okno pociągu lub samolotu. Moim zdaniem poznawanie nowych ludzi to szczególnie miły element podróży. Prowadzenie rozmów, dzielenie się obserwacjami, opowiadanie dowcipów sprawia, że w podróży zapomina się o czasie. Nie wolno jednak zapomnieć o jedzeniu! Według mnie najlepsze na podróż są kanapki. Wytrawni podróżnicy zwykle pamiętają też o fotografowaniu, żeby potem nie zabrakło im w domu pięknych zdjęć do albumu.	Uwielbiam <i>podróżować</i>. W czasie podróży mam czas, żeby albo ze współpasażerami. Chętnie krajobrazy przez okno pociągu lub samolotu. W podróżowaniu najbardziej lubię to, że mogę nowych ludzi. Kiedy , , , zapominam o czasie. Nigdy jednak nie zapominam, że w podróży trzeba ! Według mnie najlepsze na podróż są kanapki. Wytrawni podróżnicy zwykle chętnie , żeby potem nie zabrakło im pięknych zdjęć do albumu.
---	---

Czy pamiętasz?

1 Jaki czy jak?

Jaki?	Jaka?	Jakie?	Jak?
mroźny			
	zimna		
		chłodne	
			ciepło
		przyjemne	
	gorąca		
upalny			
	bliska		
		dalekie	
			dużo
		małe	
	długa		
krótki			
	dobra		
		złe	
			słonecznie
		wietrzne	
	brzydka		
ładny			
	konkretna		
		bogate	
			biednie

2 Upalny czy upalnie?

1. Wczoraj był upalny / upalnie dzień.

Wczoraj było upalny / upalnie.

2. Jutro ma być deszczowy / deszczowo.

Jutro ma być deszczowy / deszczowo wieczór.

3. Karolina ma piękną / pięknie sukienkę.

Karolina piękna / pięknie wygląda w tej sukience.

4. Wyglądasz bardzo młody / młodo.

Jesteś jeszcze bardzo młody / młodo.

5. Na spotkaniu było miły i sympatyczny / miło i sympatycznie.

Spotkanie było miłe i sympatyczne / miło i sympatycznie.

6. Jesz dużo / dużo frytek?

Ta porcja frytek jest duża / dużo.

7. Jesteś zła / źle?

Jest aż tak zła / źle?

8. Gepard jest szybki / szybko.

Gepard szybki / szybko biega.

9. Śniadanie jest pyszne / pysznie.

Śniadanie smakuje pyszne / pysznie.

10. Jedziemy za wolny / wolno.

Ten samochód jest za wolny / wolno.

Czy pamiętasz?

3 Mieszkańcy świata

1. *Europejka* i *Europejczyk* to mieszkańcy Europy – *Europejczycy*.

2. i	to mieszkańcy Polski	–
3. i	to mieszkańcy Kanady	–
4. i	to mieszkańcy Hiszpanii	–
5. i	to mieszkańcy Niemiec	–
6. i	to mieszkańcy Grecji	–
7. i	to mieszkańcy Wietnamu	–
8. i	to mieszkańcy Afryki	–
9. i	to mieszkańcy Norwegii	–
10. i	to mieszkańcy Ameryki	–
11. i	to mieszkańcy Argentyny	–
12. i	to mieszkańcy Chin	–
13. i	to mieszkańcy Rosji	–
14. i	to mieszkańcy Turcji	–
15. i	to mieszkańcy Australii	–

4 Szybki czy szybko?

1. Toyota to *szybkie* auto, BMW to *szybsze* auto, a Porsche to *najszybsze* auto.
2. Polska jest, Francja jest większa, a Rosja
3. Bilet do Krakowa jest, do Berlina, a do Barcelony najdroższy.
4. Trójka to dobra ocena, czwórka jest, a piątka
5. Mój wujek jest, mój tata jest starszy, a dziadek
6. Pączek ma dużo kalorii, kotlet schabowy ma ich, a frytki mają ich
7. W Grecji jest ciepło, w Egipcie jest, a w RPA
8. Zuzia waży, Kasia waży, a Justyna najmniej.
9. W zielonej sukience wyglądasz ładnie, w czerwonej, a w niebieskiej
10. Marcin napisał egzamin, Krzysiek gorzej, a Adam
11. Sekretarka zarabia, profesor zarabia, a biznesmen najlepiej.
12. Karol jest inteligentny, Marek jest, a Janek

5 Miłe spotkanie

- Ala: Cześć, Kasiu! Bardzo dawno dawny cię nie widziałam. Chyba dużo / dużo pracujesz?
- Kasia: Cześć, Alu. Miło / miły cię wiedzieć. Pracuję coraz dużo / więcej, a zarabiam coraz mało / mniej, czyli wszystko jest normalnie / normalny.
- Ala: Nie wyglądasz najlepiej / najlepszy; trochę staro / stary i ta nowo / nowa fryzura....
- Kasia: Co? Ja wyglądam staro / stary? W porównaniu ze mną wyglądasz starzej / starszy ode mnie. Nie zapominaj, że jestem od ciebie kilka lat młodziej / młodsza. Systematycznie / Systematyczny biegam, zdrowo / zdrowy jem i czuję się bardzo dobrze / dobry. Nie rozumiem, o co ci chodzi. Chyba jesteś zazdrośnie / zazdrośna.
- Ala: Wcale nie. Cieszę się, że jesteś w dobrym / dobrze nastroju. Ja ostatnio też czuję się wspaniale / wspaniały. Mam fantastycznie / fantastyczną pracę. Pracuję dwie godziny krócej / krótszy.
- Kasia: Świetnie / Świetny! To dlaczego nadal jesteś taka złośliwie / złośliwa i coraz bardzo / bardziej niesympatyczna?
- Ala: Przepraszam cię, ale mam mało / mało czasu. Do zobaczenia.
- Kasia: Pa!

Czy pamiętasz?

6 Samochwała!

Samochwała w kącie stała
I wciąż tak opowiadała:
„Zdolna jestem niesłychanie,
Najpiękniejsze mam ubranie,
Moja buzia tryska zdrowiem,
Jak coś powiem, to już powiem,
Jak odpowiem, to roztropnie,
W szkole mam najlepsze stopnie,
Śpiewam lepiej niż w operze,
Świetnie jeżdżę na rowerze,

Znakomicie muchy łapię,
Wiem, gdzie Wisła jest na mapie,
Jestem mądra, jestem zgrabna,
Wiotka, słodka i powabna,
A w dodatku, daję słowo,
Mam rodzinę wyjątkową:
Tato mój do pieca sięga,
Moja mama – taka tęga,
Moja siostra – taka mała,
A ja jestem – samochwała!”
(Jan Brzechwa)

Jaka?	Jakie?	Jak?
zdolna	najpiękniejsze	niesłychanie

7 Jaka czy jak?

1. Samochwała jest zdolna.
2. Samochwała jest niesłychanie zdolna.
3. Ma najpiękniejsze ubranie.
4. Odpowiada roztropnie.
5. Ma najlepsze stopnie.
6. Śpiewa lepiej niż w operze.
7. Świetnie jeździ na rowerze.
8. Znakomicie łapie muchy.
9. Jest mądra, zgrabna, wiotka, słodka i powabna.
10. Ma wyjątkową rodzinę.
11. Mama jest tęga.
12. Siostra jest mała.

Jaka jest samochwała?

-?
-?
-?
-?
-?
-?
-?
-?
-?
-?
-?

8 Kto to?

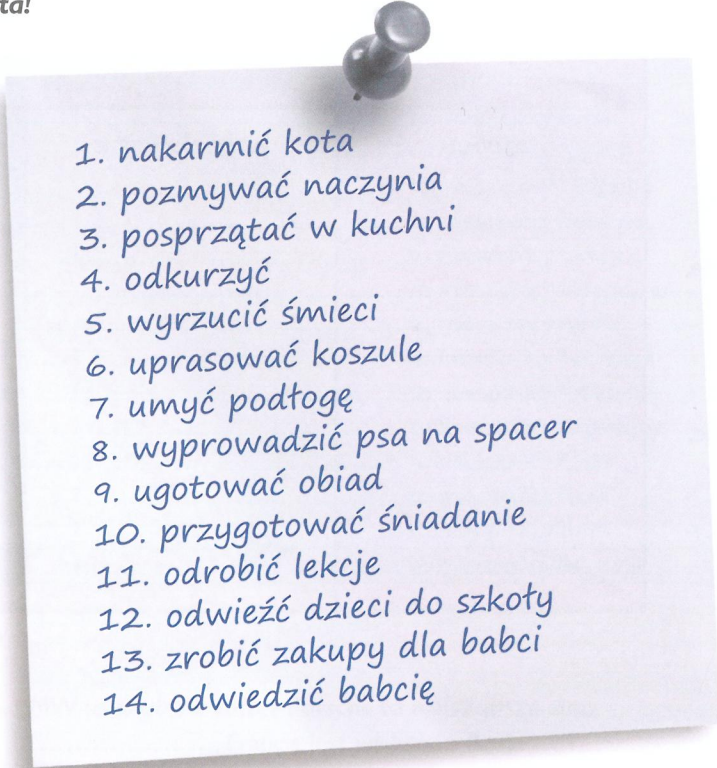
1. Podróżnicy to:
2. Lekarze to:
3. Architekci to:
4. Kelnerzy to:
5. Dziennikarze to:
6. Pracownicy to:
7. Graficy to:
8. Sąsiedzi to:
9. Turyści to:
10. Kucharze to:
11. Profesorowie to:
12. Lektorzy to:
13. Studenci to:
14. Malarze to:
15. Prawnicy to:

podróżnik i podróżniczka.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Czy pamiętasz?

9 Nie nakarmiłeś kota!

-
1. nakarmić kota
 2. pozmywać naczynia
 3. posprzątać w kuchni
 4. odkurzyć
 5. wyrzucić śmieci
 6. uprasować koszule
 7. umyć podłogę
 8. wyprowadzić psa na spacer
 9. ugotować obiad
 10. przygotować śniadanie
 11. odrobić lekcje
 12. odwieźć dzieci do szkoły
 13. zrobić zakupy dla babci
 14. odwiedzić babcię

1. Nie *nakarmiłeś kota*,

a prosiłam cię o *nakarmienie kota*.

2. Nie, a prosiłam cię o

3. Nie, a prosiłam cię o

4. Nie, a prosiłam cię o

5. Nie, a prosiłam cię o

6. Nie, a prosiłam cię o

7. Nie, a prosiłam cię o

8. Nie, a prosiłam cię o

9. Nie, a prosiłam cię o

10. Nie, a prosiłam cię o

11. Nie, a prosiłam cię o

12. Nie, a prosiłam cię o

13. Nie, a prosiłam cię o

14. Nie, a prosiłam cię o

KATALOG TEMATYCZNY ĆWICZEŃ¹

Tematy	Numer ćwiczenia / numer strony
I. Człowiek:	
biografia	5/80; 6/151; 6/187; 4/202
cechy charakteru	2,3/21; 3/25; 4/28; 7/34; 2/35; 6,7/36; 2/185
dane personalne	2/60; 2/67; 2/71; 5/72; 6/106; 1/107; 1-3/181; 4,5/182; 5/204; 4-6/233; 2/234; 4/235
ubranie	1/33; 4/82; 2-4/100; 4/122; 1-4/137-138
uczucia i emocje	1-6/150-151; 1,2/249
upodobania, marzenia, opinie	1-7/33-34; 8/38; 1-6/92-93; 3/110; 5,6/111; 2/112; 5/135; 4/138; 2/142; 4,5/250; 2/267
wiek	1-5/47
wygląd zewnętrzny	3/249; 4,5/250
2. Rodzina:	
członkowie rodziny	6/24; 1, 2/58; 3, 4/59; 4,5/102; 3/104; 1/108; 1-4/127; 1/158; 8/165; 1-5/167; 1/169; 3/201; 4/204; 1/226
historia rodziny	2/107; 4/127
uroczystości rodzinne	1,2/96; 1/107; 4/226
3. Życie codzienne:	
komplementy	1-4/100; 4/113
podziękowania	2/101; 3/102; 8/114
prośba o pomoc	1-3/98; 1/101
przedmioty codziennego użytku i ich położenie	1/19; 3-5/20; 1,4/23; 5/24; 2, 4/25; 6/26; 1/29; 3/60; 5,6/61; 2,4/125
rutyna dnia codziennego	5/32; 9/51; 1-7/77; 1,2/132; 4/133; 5/159; 3/169; 1,2,4/174; 7/175; 4/194; 1/203; 1/208; 1/220; 9/272
życie towarzyskie	5/72; 2/81; 3/87; 4/104; 3/107; 3/133; 4/147; 2/181; 3/208; 2/226; 5/270
4. Czas:	
daty, dni tygodnia, miesiące, lata	1/21; 4/53; 1/64; 2-4/65; 3-5/80; 1,2/79; 1/144; 3/174; 5,6/175; 1-3/201; 4-6/202; 2/203; 3/204; 4/209; 6/248
pory dnia i godziny	1/64; 2/65; 1-3/139; 4/140; 2,4/174; 5/182; 4/194; 1-3/199; 4-6/200; 4/221
5. Czas wolny:	
plan dnia	5/140; 4/143; 5,6/170
rozrywki	1-3/134; 1-4/141; 7/170; 3/207
wakacje	4/74; 3/80; 3/213; 4,5/214; 5/255
zainteresowania (hobby)	4/50; 1-4/176; 2/180; 5/209
6. Sport:	
dyscypliny sportowe, sportowcy	2/49; 6/86; 1/104; 4/135; 1-4/142-143
sprzęt i imprezy sportowe	2/207; 3/220

¹ Na podstawie Miodunka W. (red.), 1993, Programy nauczania języka polskiego jako obcego, Kraków.

Tematy	Numer ćwiczenia / numer strony
7. Mieszkanie:	
pomieszczenia w domu	6/126; 1-3/195
wyposażenie mieszkania	9, 11/39; 2/57; 4/68; 6/126; 2-3/195; 4-6/196; 2/220; 6/221
8. Miejsca:	
geografia (góry, rzeki, jeziora)	1-4/144; 2-5/172; 6/198
instytucje użyteczności publicznej	7,8/26; 3/27; 2/33; 3/53; 3,4/57; 1,3/141; 6,7/145; 1/146; 2/152; 3/193; 5/194; 2/208; 1,2/210; 5/212; 1/213
kontynenty, kraje i ich mieszkańcy	4/33; 1-3/35; 1-3/48; 3/49; 2/103; 1-5/166; 2/197; 3/197; 1/241; 2-4/242; 1/243; 2-5/244; 3/270
miasto / nazwy miast	7,8/26; 2,3/27; 2/33; 3/53; 5,6/54; 8/55; 5/93; 5/145; 4/153; 3/168; 2/197; 5/212; 5/214
plan przestrzenny	1/57; 5/145; 1-3/173; 3/211
wieś	9/114
9. Podróże i środki transportu:	
atrakcje turystyczne	4/76; 2,3/152; 4/153; 7/159; 1/197
kierunki geograficzne	9, 10/56; 5/198
środki komunikacji, rozkłady jazdy	7/55; 1-4/168; 3/199; 7/255; 5/268
wycieczki	4/198; 7/222; 3/259
10. Praca:	
CV/rozmowa kwalifikacyjna	4/80; 1/218; 5/136
czynności zawodowe	7/38; 5/113; 1,2/128; 4/129; 1-5/135; 3/138; 4/140; 5/147; 1/152; 3/169; 1/174; 3/177; 6,7/178; 4,5/182; 3/267
miejsce pracy	5/30; 2/193
nazwy zawodów	2/19; 3-5/20; 5/22; 1/27; 4/28; 1-3/31; 1,2/35; 6,7/37; 5-7/38; 1/84; 4,5/85; 1,2/99; 3/102; 1-3/105; 11/115; 1-3/128; 4/129; 1/152; 1-8/164-165; 3/177; 4,6,7/178; 1-4/180; 2/193; 1,2/205; 4/206; 1/229; 1,2/263; 6/264
11. Edukacja:	
nazwy przedmiotów szkolnych i kierunków studiów	1/64; 1/67
system edukacji, rodzaje szkół	5/47; 4/65; 5/217; 4/202
szkoły wyższe	1/64; 1/180; 2/218; 2/228
12. Żywnienie:	
artykuły spożywcze	1-3/29; 1/37; 6, 7/50; 8/51; 1-3/62; 4,5/63; 3,4/66; 2/75; 5/76; 1/87; 4/88; 1,2/121; 5/126; 1,3/130; 4/131; 1-5/154-155; 2/158; 1,2/171
ilości, miary, wagi, rozmiary	1-3/62; 4,5/63; 2/75; 5/76; 1/87
posiłki, dania, napoje	3/122; 1-3/123; 4,5/124; 1,2/130; 5,6/131; 3/158; 2-5/171
przybory kuchenne	1-3/179
przygotowanie potraw i przepisy kulinarne	1-5/154-155; 1/267
13. Zakupy i usługi:	
cena	1-4/46; 4/214
promocja i reklama	5/217; 7/255
punkty usługowe i warsztaty	6/20; 1/215; 3/216
rodzaje sklepów i usług	1/121; 1/193; 6/212; 1/215; 2/216; 5/217

Tematy	Numer ćwiczenia / numer strony
14. Zdrowie i higiena osobista:	
apteka	3/148
choroby	5,6/83; 5/149; 3/205
części ciała	4/149; 3/205
dieta i zdrowy styl życia	6/149; 6/159
samopoczucie	1-4/94-95; 1/112; 1-3/249
wizyta u lekarza	7/83; 1,2/148; 5/200; 1/228
15. Środowisko naturalne:	
klimat i pogoda	1-3/247; 4-6/248
krajobraz	1/172; 4/214
rośliny i zwierzęta	1,2/184; 1,2/232
16. Państwo i społeczeństwo:	
organizacja państwa, wybory, politycy	5/206; 6/109; 3,4/166; 5/202
wydarzenia historyczne	5/202
17. Nauka i technika:	
komputeryzacja	1-5/156-157; 3/219
odkrycia i wynalazki	10/39; 6/202
18. Media:	
internet	1-5/156-157; 3/219; 5/219
prasa	4, 5/219; 4/228
19. Kultura:	
film	2/37; 5/153; 4/200
literatura	6/271
muzyka	7/187; 1/207
polskie tradycje i zwyczaje / święta	1/79; 6/175; 2/201; 5/231
twórcy kultury	1/27; 4/31; 4/61; 3/128; 3/164; 3/180; 7/187; 1,2/218
wydarzenia kulturalne (nagrody, festiwale)	5/153
20. Inne tematy:	
polskie przysłowia i idiomy	5/68; 5,6/78
stereotypy	6/36
życzenia	1-3/69; 4/70; 1-5/96-97